

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**EMAS
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:

ΠΑΠΑΔΑΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:

ΑΒΡΑΜΙΔΗ Ε. ΙΩΑΝΝΑ

ΓΙΑΤΡΑ – ΓΚΟΥΜΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑ

ΣΟΥΠΙΩΝΗ ΜΑΡΙΝΑ

ΠΑΤΡΑ 2000

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην πτυχιακή μας εργασία προσπαθήσαμε να καταγράψουμε και να αναλύσουμε –όσον το δυνατό εκτενέστερα –τη συνεχή δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος σε αρμονία με την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των Κρατών μελών της .

Η πτυχιακή μας αποτελείται από δύο ανεξάρτητα αλλά και στενά συνδεδεμένα μεταξύ τους μέρη. Στο Α΄ μέρος παρουσιάζουμε αναλυτικά το θέμα της περιβαλλοντικής διαχείρισης και του περιβαλλοντικού ελέγχου, όπως διαμορφώθηκε μέχρι σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη χώρα μας.

Ο προβληματισμός μας ήταν κατά πόσο είναι αναγκαία η ύπαρξη περιβαλλοντικού ελέγχου στη χώρα μας. Γι΄ αυτό επιλέξαμε τη συγκεκριμένη περιοχή του Νομού Ζακύνθου για να εξετάσουμε το θέμα αυτό.

Στο Β΄ μέρος αναφερόμαστε στα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά προβλήματα του Νομού αυτού και πιστεύουμε ότι είναι αναγκαία η ύπαρξη και η εφαρμογή περιβαλλοντικής διαχείρισης και περιβαλλοντικού ελέγχου.

EMAS - Πρότυπο ISO 14001

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

A' ΜΕΡΟΣ

AP10M02	3190
---------	------

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γενικές Επισημάνσεις	9
----------------------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1.ΓΙΑΤΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

1.1 Το φαινόμενο του θερμοκηπίου.....	15
1.2 Η Καταστροφή του στρώματος του όζοντος.....	16
1.3 Η Όξινη βροχή.....	17
1.4 Επικίνδυνα Απόβλητα.....	19
1.4.1 Τοξικά απόβλητα	20
1.5 Κοινωνικές επιπτώσεις.....	20
1.5.1 Υγεία και ατμοσφαιρική ρύπανση	21
1.5.2 Ηχορύπανση.....	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

2. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1 Τι είναι ο Οικολογικός Έλεγχος EMAS.....	24
2.1.1 Θέσπιση Κοινοτικού Συστήματος Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου EMAS με τον Κανονισμό ΕΟΚ 1836/93.....	25
2.1.2 Σκοπός του EMAS.....	28
2.1.3 Αντικείμενο Οικολογικού Ελέγχου	31
2.1.3.1 Συμμετοχή στο Κοινοτικό Σύστημα EMAS.....	33
2.1.3.2 Πρόταση Νέου Κανονισμού	34
2.1.4 Πλεονεκτήματα από τη συμμετοχή μιας επιχείρησης στο EMAS	35
2.1.5 Προώθηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	35
2.1.5.1 Πρόσκληση υποβολής προτάσεων	37
2.2 Τι είναι το Πρότυπο ISO 14001.....	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

3. ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ EMAS ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 14001

3.1 Ορισμοί	48
3.1.1 Ορισμοί για το Κοινοτικό Σύστημα EMAS.....	48
3.1.2 Ορισμοί για το Πρότυπο ISO 14001.....	50
3.2 Πλεονεκτήματα ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης: EMAS και Πρότυπο ISO 14001.....	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

4. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

4.1 Διαδικασία συμμετοχής μιας επιχείρησης στο Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου	61
4.2 Οι Διαδικασίες μιας επιχείρησης για την εγγραφή της στον EMAS ή της πιστοποίησης κατά το Πρότυπο ISO 14001	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ : ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

5.1 Διαπίστευση και Εποπτεία των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος	73
5.1.1 Όροι Διάπιστευσης των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος	74
5.1.2 Καθήκοντα των Διαπιστευμένων Επιθεωρητών Περιβάλλοντος	80

Σ' αυτό το σύντομο πέρασμα μας από τη ζωή αφήνουμε πίσω μας και αυτή την εργασία, την Πτυχιακή μας. Δημιουργήθηκε κατά το έτος 2000 με την πολύτιμη βοήθεια, κατανόηση και καθοδήγηση της καθηγήτριας μας κ. Παπαδάτου Θεοδώρας , την οποία ευχαριστούμε θερμά.

Η εργασία αυτή αφιερώνεται στην κ. Παπαδάτου και σε όλους εκείνους που μας συμπαραστάθηκαν ηθικά, νοερά ,οικονομικά στην διάρκεια των σπουδών μας.

ΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

**Αβραμίδη Ε.Ιωάννα
Γιατρά-Γκούμα Χαραλαμπία
Σουπιώνη Μαρίνα**

*Το Α΄ ΜΕΡΟΣ της παρούσας εργασίας
αφιερώνεται στη μαμά και το μπαμπά μου,
στα αδέρφια μου και τα παιδιά τους
και σε όσους αγαπούν και δίνονται
χωρίς να περιμένουν το παραμικρό...*

Αβραμίδη Ε. Ιωάννα

Η Ελλάδα μας , ο τόπος μου, που όπου και να κοιτάξεις το πράσινο και το γαλάζιο, εικόνες μαγείας , που λες και κάποιος όμορφος θεός τα δημιούργησε για να τα ζήσεις για να νιώσεις τα μεγαλεία τους , για να αγγίζεις την ομορφιά τους και να ξέρεις ότι δεν θα πληγωθείς . Πες ότι έχεις φύγει έχεις πάει σε δέντρα και σε βράχους αν πέσεις και χτυπήσεις το γόνατό σου θα βγάλει αίμα αλλά σε δευτερόλεπτα θα σου έχει περάσει ο πόνος γιατί θα σε νοιάζει πιο πολύ η ελευθερία που έχεις μέσα στην μαγεία. Αν όμως πέσεις στην μέση τεράστιων τσιμέντων, άγριων για τα αυτάκια σου θορύβων, εικόνες άσχημες, τότε ο πόνος θα έχει φτάσει στην καρδιά σου. Και εσύ θα θέλεις πάλι και πάλι να φύγεις να πας στους βράχους, στα δέντρα, στην θάλασσα, την αρχόντισσα μάγισσα σου.

Αβραμίδα Ε. Ιωάννα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γενικές επισημάνσεις

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται καταρχάς από την ιδιαίτερη γεωγραφική της θέση. Βρίσκεται στο σημείο συνάντησης τριών ηπείρων (Ευρώπη, Ασία, Αφρική), πράγμα που της προσφέρει συγκριτικό πλεονέκτημα σε ότι αφορά στο φυσικό περιβάλλον. Ένα πλήθος από οικοσυστήματα και πολλά είδη χλωρίδας και πανίδας των τριών ηπείρων ,είτε ενδημούν στην Ελλάδα (πολύ μεγάλη ποικιλία χλωρίδας), είτε τη χρησιμοποιούν ως οδό μετανάστευσης ή και διαχείμασης .

Από την άλλη πλευρά, η Ελλάδα εμφανίζει μεγάλη κλιματική ποικιλία σχετικά με το μέγεθός της, οι διαφορές στο ύψος και τη μορφή των βροχοπτώσεων μεταξύ βόρειου και νότιου, αλλά και ανατολικού και δυτικού τμήματος της, η ποικιλία θερμοκρασιών κατά τις διάφορες περιοχές και η γεωμορφολογική ποικιλία. (ανάγλυφο), αποτελούν συνθήκες κατάλληλες για τη δημιουργία και συντήρηση ενός μεγάλου αριθμού διαφορετικών και χαρακτηριστικών οικοσυστημάτων.

Οι συνθήκες αυτές δημιουργούν ένα πολύ περίπλοκο σύστημα αλληλοεξαρτώμενων ισορροπιών, μεταξύ βιοτόπων, ειδών και φυσικών διεργασιών.

Ακριβώς λόγω της πολυπλοκότητας αυτής, το σύστημα είναι ευαίσθητο. η μεταβολή μιας από τις παραμέτρους του (π.χ. η εξαφάνιση ενός είδους ή η καταστροφή ενός βιοτόπου), προκαλεί μια σειρά από δευτερογενείς επιπτώσεις, που ακόμη και τα πιο εξειδικευμένα μαθηματικά μοντέλα αδυνατούν να προβλέψουν ή ακόμη και να εντοπίσουν βραχυπρόθεσμα.

Τα αίτια των μεταβολών αυτών, που μπορεί να έχουν καταστροφικές επιπτώσεις στο περιβάλλον της χώρας, είναι πολλά και διαφορετικής μορφής. Οι ανθρώπινες επεμβάσεις, που μεταβάλλουν άμεσα τα χαρακτηριστικά ενός οικοσυστήματος, είναι εκείνες που, με την πρώτη εξέταση του θέματος, μπορούν να εντοπιστούν (όχι όμως και να αντιμετωπιστούν).

Τέτοιες επεμβάσεις είναι για παράδειγμα η αποξήρανση υγροτόπων, η κοπή δασών, η υπερβολική θήρευση κάποιων ειδών και πολλές άλλες. Μια βαθύτερη εξέταση του προβλήματος, όμως, δείχνει ότι πέρα από τέτοιες βίαιες πιθανόν, αλλά εμφανείς και σε πρώτο επίπεδο ανθρώπινες ενέργειες, υπάρχουν πολύ συχνά και άλλες, οικονομικές (κατά κύριο λόγο) δραστηριότητες του ανθρώπου, που συνδέονται έμμεσα αλλά καθοριστικά με την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας. Παραδείγματα μπορούν να αποτελέσουν η εξάντληση των υδατικών πόρων για αρδευτικούς λόγους, η ρύπανση παράκτιων οικοσυστημάτων από θαλάσσιες μεταφορές, η καταστροφή ολόκληρων περιοχών από έργα μεγάλης κλίμακας κ.λ.π.

Φυσικά, τα όρια μεταξύ άμεσων και έμμεσων απειλών για τα οικοσυστήματα δεν είναι σαφή και συνήθως οι απειλές είναι πολύ πιο περίπλοκες και κατά συνέπεια δύσκολα διακριτές, αφού άμεσες και έμμεσες παρεμβάσεις συνήθως συνυπάρχουν και συσσωρεύουν ανεξέλεγκτα αρνητικές συνέπειες. Στην προσπάθεια να ελεγχθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό αυτές ακριβώς οι απειλές και να προληφθούν οι σύνθετες και εξαιρετικά περίπλοκες σοβαρές επιπτώσεις, έχει δημιουργηθεί ένα πλέγμα από νομοθετήματα και διεθνείς συνθήκες που αποσκοπούν γενικά και ειδικά στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Παρά τις εκτεταμένες καταστροφές βιοτόπων και την απώλεια πολλών ειδών κατά την μεταπολεμική περίοδο, η Ελλάδα διατηρεί ακόμα υψηλή βιοποικιλότητα και έναν μεγάλο φυσικό πλούτο, συγκρινόμενη τόσο με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, όσο και με τις μεσογειακές. Το γεγονός αυτό αποτελεί συγκριτικό

πλεονέκτημα της Ελλάδας , το οποίο οι κυβερνήσεις της, αντί να το αξιοποιούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό, το υποβαθμίζουμε με κάθε τρόπο.

Ο πολιτιστικός πλούτος της χώρας , τα μνημεία δηλαδή, τα αρχιτεκτονικά σύνολα και τα τοπία, τα οποία συναντώνται σε κάθε γωνιά της Ελλάδας ακτινοβολούν παγκόσμια. Δύο είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτού του πλούτου: Αφενός, το ότι καθιστά έκδηλη τη συνεχή ακμή του ελλαδικού χώρου, καταδεικνύοντας την παραγωγή δημιουργικού έργου και δυναμικών πολιτισμών και αφετέρου, το ότι εκφράζει σε συνεχή βάση την αρμονία ανθρώπου και φύσης.

Δυστυχώς η μελέτη, συντήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση αυτού του πλούτου είναι ελλιπής έως ανύπαρκτη, αφού τόσο στη συνείδηση του πληθυσμού της χώρας , όσο (και κυρίως) στις προθέσεις των οργάνων της Πολιτείας , που κατά καιρούς διαμορφώνουν ή εκφράζουν αυτή την συνείδηση, η ανάγκη διατήρησης της μνήμης μας , μέσω ακριβώς των κατάλοιπων του παρελθόντος, βρίσκεται σε πολύ χαμηλή προτεραιότητα. ράγμα που αποδεικνύεται και από τις εξαιρετικά χαμηλές πιστώσεις που διατίθενται στον τομέα αυτό.

Η Ελλάδα διαθέτει περιορισμένους , αλλά όχι αμελητέους φυσικούς πόρους. Η χρήση τους όμως, που από τους απώτατους χρόνους υπήρξε σε μεγάλο βαθμό αειφορική (χωρίς δηλαδή ο άνθρωπος να τους υποβαθμίζει ή να τους εξαντλεί), έχει γίνει μεταπολεμικά υπερεντατική. Αποτέλεσμα είναι αφενός μεν να υποβαθμίζονται συνεχώς οι πόροι αυτοί (οι οποίοι προφανώς είναι μη ανακτήσιμοι ανά πάσα στιγμή) και αφετέρου να αυξάνονται με γεωμετρική σχεδόν πρόοδο οι δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα , ιδιαίτερα του πρωτογενούς τομέα.

Το μεταπολεμικό ρεύμα της αστυφιλίας και μάλιστα προς τα μητροπολιτικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης , αποτέλεσμα πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων, τείνει να περιοριστεί. Εμφανίζεται πλέον μια κίνηση προς τα υπόλοιπα αστικά κέντρα , αλλά με παράλληλη εξαγωγή του στρεβλού οικιστικού και πολεοδομικού προτύπου των δύο μεγαλουπόλεων.

Με αυτό τον τρόπο συνεχίζεται η υποβάθμιση του αστικού χώρου, ενώ παράλληλα, επιτείνεται η εγκατάλειψη των ορεινών και νησιωτικών περιοχών. Εντείνεται επίσης η άναρχη ή και παράνομη εκτός σχεδίου δόμηση , προπαντός για παραθεριστικούς και τουριστικούς σκοπούς, σε βάρος κυρίως του φυσικού

περιβάλλοντος. Στους οικισμούς ,οι περιβαλλοντικές συνθήκες είναι δυσμενείς ,οι εξυπηρετήσεις (τεχνική και κοινωνική υποδομή) έλλειπεί, ενώ η αισθητική ρύπανση είναι πολλές φορές σημαντική.

Οι επιπτώσεις της αυξανόμενης ανεξέλεγκτης αστικοποίησης, αν συνδυαστούν με την πλήρη έλλειψη καθορισμού και ελέγχου των χρήσεων γης, οδηγούν σε συγκρούσεις δραστηριοτήτων, σε μείωση τη ανταγωνιστικότητας ορισμένων οικονομικών τομέων και σε κάμψη των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Χαρακτηριστική είναι η απώλεια γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, ο εγκλωβισμός της κατοικίας από τις βιομηχανικές περιοχές, η κάμψη της τουριστικής ζήτησης από τη υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των υπηρεσιών , η υποβάθμιση ή και καταστροφή σημαντικών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.

Εξαιρετικά σοβαρό πρόβλημα είναι η ευρύτατη καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος από την εκτέλεση δημοσίων έργων , η οποία οφείλεται καταρχάς στο χαμηλό επίπεδο των σχετικών μελετών , αλλά κυρίως σε ένα φαύλο κύκλωμα (που ξεκινάει από τη λήψη της πολιτικής απόφασης και καταλήγει στην επιλογή των κατασκευαστών), το οποίο αδιαφορεί ή και υποθάλπει την καταστροφή, επιλέγοντας ως μοναδικό στόχο για την ολοκλήρωση του έργου το στενό οικονομικό κίνητρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

*Οι περιβαλλοντικές συνθήκες δεν
διαμορφώθηκαν τυχαία, ούτε είναι
αποτέλεσμα άγνωστων συγκυριών.
Προέρχονται από συγκεκριμένα αίτια
που είναι δυνατόν και να ανιχνευθούν
και να επισημανθούν.*

1.ΓΙΑΤΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Η εποχή μας έχει χαρακτηριστεί «εποχή θάμβους και παράκρουσης» και εποχή των έντονων αντιφάσεων, και τούτο γιατί ενώ ο τεχνολογικός πολιτισμός έχει κορυφωθεί και η βιομηχανική εξέλιξη επιταχύνεται ραγδαία ,θα περιμέναμε να συμβαδίζει και η ποιότητα της ζωής του ανθρώπου, γεγονός που δεν παρατηρείται στην σημερινή πραγματικότητα .

Ένα από τα κυριότερα προβλήματα –που ίσως και να πλησιάζει προς την περάτωση του –το οποίο συνδέεται άμεσα με την ποιότητα της ζωής , είναι οι επιπτώσεις μιας Οικολογικής Αποκάλυψης, μιας καταστροφικής κατάρρευσης των οικοσυστημάτων ,που διατηρούν τη σταθερότητα του πλανήτη .

Ζούμε υπό τη διαρκή απειλή ότι ο ζωντανός κόσμος θα υπονομευθεί ανεπιστρεπτί από μια κοινωνία που την τρέλανε η ανάγκη της για επέκταση και εκσυγχρονισμό, μια κοινωνία που αντικαθιστά το οργανικό με το ανόργανο, το έδαφος με το τσιμέντο, το δάσος με άγονη γη , την ποικιλία των μορφών ζωής με απλουστευμένα οικοσυστήματα .

Το οικολογικό πρόβλημα είναι ένα σύνθετο και πολύπλοκο φαινόμενο, το οποίο αναφέρεται σε κάθε διατάραξη της ισορροπίας που υπάρχει μέσα στη φύση, σε οποιαδήποτε αλλοίωση και καταστροφή συμβαίνει στη χλωρίδα και πανίδα του πλανήτη μας, σε οποιαδήποτε αναστάτωση των φυσικών στοιχείων αλλά και των όρων διαβίωσης του ανθρώπινου οργανισμού .

Δεν είναι ένα πρόβλημα που δημιουργήθηκε πρόσφατα αλλά σήμερα έχει λάβει εκρηκτικές διαστάσεις. Είναι δημιούργημα πολλών ετών, αφού ο άνθρωπος ανέκαθεν ζούσε άρρηκτα δεμένος με τη φύση. Η διαβίωση του ανθρώπου διακρίνεται από μια στενή σχέση με το φυσικό περιβάλλον, που όμως οδηγεί πολλές φορές σε αντιπαλότητα και συγκρούσεις. Όταν ο άνθρωπος , σαν το μοναδικό λογικό ον επί της γης, κατάφερε να ελέγξει τα στοιχεία της φύσης, να υπερπηδήσει τα εμπόδια που του δημιουργούσαν αυτά , τότε άρχισε να λησμονεί ότι η φύση είναι η μητέρα του και η ζωογόνος πηγή.

Άρχισε λοιπόν να την εκμεταλλεύεται αλόγιστα , προκειμένου να εξασφαλίσει όσο το δυνατό περισσότερες δυνατότητες για να ζήσει καλύτερα .Βαθμιαία έφτασε στο σημείο να μην την υπολογίζει και να σπαταλά ασυλλόγιστα τους φυσικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους και τις φυσικές δυνατότητες . Η κρίση της μόλυνσης και κακοποίησης του περιβάλλοντος έγινε ιδιαίτερα έντονη τις τελευταίες δεκαετίες και συμπορεύεται με την εκρηκτική ανάπτυξη της τεχνολογίας, που κυρίως άρχισε να καλπάζει μετά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο, που το φαινόμενο της μόλυνσης και ρύπανσης του περιβάλλοντος με ραδιενέργεια, χημικά παρασκευάσματα και καυσαέρια άρχισε να εμφανίζεται σε βαθμό ανησυχητικό και απρόβλεπτο.

1.1 ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

Οι επιχειρήσεις ανεξάρτητα από το μέγεθος τους επηρεάζουν θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον. Είναι πλέον παγκόσμια αποδεκτό πως η Γη αφήνει πίσω της μια περίοδο ουσιαστικά σταθερού κλιματικού καθεστώτος,για να μπει σε μια άλλη που θα χαρακτηρίζεται από γρήγορες και συνεχείς κλιματικές αλλαγές , με σημαντικότερες από αυτές,μια παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας εξαιρετικά γοργή.

Στοιχεία από συνεχείς μετρήσεις θερμοκρασιών με αρχή το 1880 δείχνουν μια μικρή αύξηση της μέσης πλανητικής ατμοσφαιρικής θερμοκρασίας κατά 0,6 βαθμούς Κελσίου.(Figor 1992).Η αύξηση αυτή αποδόθηκε στην όλο και μεγαλύτερη συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα και το οποίο ενεργεί βάσει του ακόλουθου μηχανισμού: η εισρέουσα ορατή ηλιακή ακτινοβολία είναι κυρίως μικρού μήκους κύματος ,ενώ η ανακλώμενη από τη γη προς το διάστημα θερμική ακτινοβολία είναι υπό μορφή μακρών κυμάτων δηλαδή υπέρυθρη.Το διοξείδιο του άνθρακα έχει την ιδιότητα να παγιδεύει και να απορροφά την υπέρυθρη ακτινοβολία και με την σειρά του να την ακτινοβολεί στο περιβάλλον, θερμαίνοντας έτσι συνολικά τη Γη και την ατμόσφαιρα .Το φαινόμενο αυτό λέγεται το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Οι επιχειρήσεις εμπλέκονται στο φαινόμενο του θερμοκηπίου με τους παρακάτω τρόπους :

- ❖ Με τη χρήση ορυκτών καυσίμων υλών σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας, κλιβάνους και συστήματα θέρμανσης .
- ❖ Με τη χρήση οχημάτων που χρησιμοποιούν πετρέλαιο ή ντίζελ ως καύσιμη ύλη.
- ❖ Με το να επιτρέπουν την εξάτμιση ή την απελευθέρωση ορισμένων χλωριωμένων διαλυτικών ουσιών και χλωροφθορανθράκων.
- ❖ Μέσω λειτουργικών διαδικασιών ,τρόπων διαχείρισης κτιρίων και συστημάτων μεταφοράς που δεν χρησιμοποιούν πρακτικές εξοικονόμησης ενέργειας .
- ❖ Μέσω ελλιπούς συντήρησης .Ακατάλληλα οχήματα, διαδικασίες ,μηχανήματα και προγράμματα ηλεκτρονικού ελέγχου μπορούν να οδηγήσουν στην αυξημένη κατανάλωση φυσικών καυσίμων.

Η ανάγκη για περιβαλλοντική δράση δεν αμφισβητείται πια. Οι επιστήμονες μπορεί να διαφωνούν σε κάποια σημεία ,αλλά το θέμα συζήτησης δεν είναι πλέον αν θα υπάρξει ή όχι επιβάρυνση για το περιβάλλον αλλά σε ποιο βαθμό και πόσο γρήγορα αυτή θα επηρεάσει τον τρόπο ζωής μας. Υπάρχει «τρύπα» στο στρώμα του όζοντος ,ποταμοί και λίμνες υφίστανται τις συνέπειες της όξινης βροχής και οι αυξανόμενες συγκεντρώσεις ορισμένων αερίων αναμένεται να προκαλέσουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

1.2 Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ

Το όζον βρίσκεται σε ύψος 15-50 km πάνω από την επιφάνεια της γης και αποτελεί ένα είδος φίλτρου προστασίας από τις επικίνδυνες υπεριώδεις ακτίνες του ήλιου. Εδώ και αρκετά χρόνια οι επιστήμονες παρακολουθούν την συγκέντρωση του όζοντος να μειώνεται στην Ανταρκτική . Η «τρύπα του όζοντος» όπως έχει αποκληθεί (αυτό που στην ουσία είναι αραίωση)οφείλεται σε κάποιες χημικές ουσίες που λέγονται χλωροφθοράνθρακες .

Οι παραπάνω ουσίες δεν απαντώνται στη φύση, αποτελούνται από άτομα φθορίου, χλωρίου και άνθρακα και δεν είναι τοξικές ούτε εύφλεκτες, βρίσκοντας έτσι πολλές και σε αυξανόμενο βαθμό εφαρμογές. Το 1986 έφτασαν να παράγονται παραπάνω από ένα εκατομμύριο τόνοι χλωροφθορανθράκων παγκοσμίως.

Χρησιμοποιούνται σαν προώθητικά αέρια σε διάφορα σπρέι, σαν ψυκτικό μέσο σε ψυγεία, ψυκτικές εγκαταστάσεις και συστήματα κλιματισμού κτιρίων καθώς και για την παρασκευή αφρωδών συνθετικών υλικών (π.χ. πολυουρεθάνης) σαν διογκωτικά. Έχουν μεγάλο χρόνο ζωής, παραπάνω από 100 χρόνια.

1.3Η ΟΞΙΝΗ ΒΡΟΧΗ

Ο όρος **όξινα κατακρημνίσματα** ή **όξινη βροχή** περιλαμβάνει ξηρές και υγρές όξινες αποθέσεις όπως βροχή, χιόνι, χαλάζι, ομίχλη, με ΡΗ μικρότερο του 5,6. Η όξινη βροχή σχηματίζεται κυρίως από τα οξείδια θείου και αζώτου σαν αποτέλεσμα της καύσης του άνθρακα και πετρελαίου. Στην ατμόσφαιρα τα οξείδια αυτά μετατρέπονται στα αντίστοιχα οξέα και επιστρέφουν στο έδαφος είτε με ξηρή απόθεση, δηλαδή απευθείας, είτε με υγρή απόθεση, δηλαδή διαλυμένα στο νερό της βροχής. Το τελευταίο υπό κανονικές συνθήκες είναι ελαφρώς όξινο, διότι αντιδρά με το διοξείδιο του άνθρακα της ατμόσφαιρας και παράγει ανθρακικό οξύ. Έχει ΡΗ περίπου 5,6. Έτσι οποιαδήποτε βροχή με μικρότερο ΡΗ θεωρείται όξινη.

Οι περιοχές που παγκόσμια υποφέρουν από την όξινη βροχή έχουν μερικά κοινά χαρακτηριστικά:

- ❖ Είναι συγκεντρωμένες στη βιομηχανοποιημένη περιοχή του βορείου ημισφαιρίου και πάνω στην κατεύθυνση των ανέμων που μεταφέρουν μεγάλες συγκεντρώσεις ατμοσφαιρικών ρύπων από ενεργειακούς σταθμούς, χαλυβουργεία και μεγάλες πόλεις.
- ❖ Είναι συχνά ορεινές περιοχές που δέχονται πολλές βροχές και χιόνια.
- ❖ Λόγω των βροχοπτώσεων και των χιονοπτώσεων συχνά εκεί κοντά υπάρχουν λίμνες και δάση.

Αν και το πρόβλημα της όξινης βροχής πιθανότατα άρχισε ταυτόχρονα με την βιομηχανική επανάσταση, μόνο τις τελευταίες δεκαετίες άρχισε να

θεωρείται σημαντικό και σήμερα είναι ένα από τα κυριότερα πλανητικά περιβαλλοντικά προβλήματα. Ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά του προβλήματος αυτού είναι οι τεράστιες αποστάσεις που χωρίζουν το μέρος, όπου παράγονται τα οξείδια του θείου και του αζώτου, από το μέρος όπου τα αντίστοιχα οξέα διαλυμένα σε νερό της βροχής πέφτουν τελικά. Έτσι οι όξινες βροχοπτώσεις της Σκανδιναβίας οφείλονται σε οξείδια που σχηματίζονται στην Κεντροδυτική Ευρώπη αλλά παρασύρονται από ισχυρούς ανέμους που πνέουν συνήθως σ' αυτή την περιοχή με βορειοανατολική κατεύθυνση. Έτσι, βροχή και χιόνι αποθέτουν τα οξέα αυτά στις Σκανδιναβικές χώρες, καθιστώντας το ΡΗ των εκεί λιμνών όξινο με δυσμενείς συνέπειες για τους υδρόβιους οργανισμούς.

Συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις, κυρίως του βιομηχανικού τομέα, συμβάλλουν στο φαινόμενο της όξινης βροχής :

- ❖ Με τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις ορυκτές καύσιμες ύλες.
- ❖ Με την καύση ορυκτών καυσίμων υλών σε βιομηχανίες και συστήματα θέρμανσης.
- ❖ Με την εξάρτησή τους από την οδική μεταφορά.
- ❖ Με τη χρήση ακατάλληλων κτιρίων και διαδικασιών, η οποία αυξάνει την κατανάλωση ενέργειας.
- ❖ Με τη χρήση προϊόντων που δεν έχουν σχεδιαστεί σωστά και τα οποία καταναλώνουν περισσότερη ενέργεια απ' όση χρειάζεται.
- ❖ Μέσω της κακής συντήρησης. Ακατάλληλα οχήματα, διαδικασίες, μηχανήματα και προγράμματα ηλεκτρονικού ελέγχου μπορούν να οδηγήσουν στην αυξημένη κατανάλωση ορυκτών καυσίμων υλών.

1.4 ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Η οικονομική ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων σε συνάρτηση με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου όλο και μεγαλύτερο αριθμού ανθρώπων είχε ως συνέπεια , μεταξύ άλλων, και την αύξηση των στερεών απορριμμάτων καθώς και την αλλαγή της σύστασής τους . Στερεά απορρίμματα είναι κάθε ουσία ή αντικείμενο από το οποίο ο κάτοχός του θέλει ή είναι υποχρεωμένος να απαλλαγεί , σύμφωνα πάντα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις .

Λόγω της αύξησης της ποσότητάς τους, το παλαιότερο δόγμα της ανεξέλεγκτης απόρριψης, αντικαθίσταται όσο περνά ο καιρός από το δόγμα της συγκέντρωσης και διαχείρισής τους ή της ανακύκλωσης τους . Η ανεξέλεγκτη απόρριψη μπορεί να βλάψει με διάφορους τρόπους : οι επικίνδυνοι ρύποι που περιέχονται στα στερεά απόβλητα μπορούν να εξατμιστούν στον αέρα , να εισχωρήσουν στο έδαφος , να φτάσουν στα υπόγεια νερά ή στα επιφανειακά και να μπουν τελικά στις τροφικές αλυσίδες μέσα από τα φυτά. Τα στερεά απόβλητα περιέχουν μικροοργανισμούς, βακτηρίδια, μύκητες και παράσιτα. Φορείς των παθογόνων μικροοργανισμών μπορούν να γίνουν τα έντομα, τα πουλιά και τα τρωκτικά που μπορεί να έρθουν σε επαφή με τα απόβλητα .

Ένα ιδιαίτερο είδος αποβλήτων είναι τα **τοξικά χημικά απόβλητα** η διαχείριση των οποίων συναντά πολλές δυσκολίες. Τέλος, δύο άλλες μορφές απόρριψης στερεών αποβλήτων είναι η απόρριψη δια ταφής κάποιων από τα ραδιενεργά υλικά, όταν αυτά σταματήσουν να είναι χρήσιμα για τους πυρηνικούς αντιδραστήρες, και η ωκεάνια απόρριψη παντοειδών αποβλήτων που απαγορεύτηκε το 1998 τουλάχιστον για τις χώρες –μέλη της Ε.Ε.

1.4.1 Τοξικά αποβλήτα

Μια ιδιαίτερα επικίνδυνη κατηγορία απορριμμάτων είναι τα **τοξικά απόβλητα**, των οποίων η διακίνηση έχει δημιουργήσει απανωτά σκάνδαλα παγκοσμίως. Η παραγόμενη παγκοσμίως ποσότητα τοξικών αποβλήτων υπολογίζεται σε 340 εκατομμύρια τόνους εκ των οποίων το 90% προέρχεται από τις χώρες του ΟΟΣΑ. Στη χώρα μας υπολογίστηκε πως παράγονται 570 περίπου χιλιάδες τόνοι τοξικών αποβλήτων που χρειάζονται ιδιαίτερη επεξεργασία, κυρίως από βιομηχανίες φυτοφαρμάκων, λιπασμάτων, χρωμάτων, μπαταριών, τροφίμων, αλλά και από βυρσοδευεία, επμεταλλωτήρια, ναυπηγεία, χαλυβουργεία, διυλιστήρια, εγκαταστάσεις αναγέννησης ορυκτελαίων κ.λ.π. Τα τοξικά αποβλήτα, όμως, δεν προέρχονται μόνο από τη βιομηχανία. Ο αγροτικός τομέας, τα νοσοκομεία, τα ερευνητικά ινστιτούτα και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα παράγουν ικανές ποσότητες τοξικών ουσιών. Το 1990 το ΥΠΕΧΩΔΕ αποφάσισε την ίδρυση δύο μικρών κέντρων επεξεργασίας υγρών και στερεών επικινδύνων αποβλήτων, αλλά έκτοτε δεν έχει ακουστεί τίποτε καινούργιο (Βαλαβανίδης 1994).

1.5 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

1.5.1 Υγεία και ατμοσφαιρική ρύπανση

Τα αποτελέσματα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία είναι σχετικά δύσκολο να υπολογιστούν ακριβώς, λόγω της ποικιλίας των ρύπων, της δύσκολης ανιχνευσιμότητας αρκετών από αυτούς και της μεγάλης περιόδου μελέτης που χρειάζεται για να αποκαλυφθεί ο ρόλος ενός ρύπου στην ανθρώπινη υγεία.

Ειδικά για την Αθήνα και όσον αφορά βραχυπρόθεσμες επιδράσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στη θνησιμότητα του πληθυσμού φαίνεται να ισχύουν τα παρακάτω συμπεράσματα : η ημερήσια θνησιμότητα εξαρτάται από τα επίπεδα συγκέντρωσης του διοξειδίου του θείου, και μάλιστα άσχετα με τη θερμοκρασία , την υγρασία ή την εποχή του έτους . Έγινε προσπάθεια για προσδιορισμό της ανώτερης τιμής συγκέντρωσης του διοξειδίου του θείου που δεν έχει επίδραση στη θνησιμότητα του πληθυσμού , δηλαδή το «κατώφλι» (ουδός όπως αποκαλείται) μετά το οποίο αρχίζει να εμφανίζεται αύξηση της θνησιμότητας , και βρέθηκε να είναι η γύρω στα 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ μέση ημερήσια τιμή (Χατζάκης κ.α. 1987)

Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, οι αυξημένες τιμές της ρύπανσης δεν επηρεάζουν την ημερήσια θνησιμότητα , αν η μέση θερμοκρασία είναι χαμηλότερη των 30 βαθμούς Κελσίου , ενώ αντίθετα , η αυξημένη ατμοσφαιρική ρύπανση και η αυξημένη θερμοκρασία επιδρούν συνεργικά στην αύξηση της θνησιμότητας .

1.5.2 Ηχορύπανση

Τα αποτελέσματα μιας έρευνας (ΠΕΡΠΙΑ 1980) έδειξαν ότι η συντριπτική πλειοψηφία (81%) των κατοίκων της Αθήνας θεωρεί το θόρυβο ως μείζον περιβαλλοντικό πρόβλημα . Ειδικότερα βρέθηκε να ενοχλεί η κυκλοφορία και συγκεκριμένα τα μοτοποδήλατα, τα λεωφορεία και τα φορτηγά (κατά σειρά σπουδαιότητας), και μάλιστα ο ύπνος και η ανάπαυση ήταν οι δραστηριότητες που περισσότερο από άλλες εμποδίζονταν .

Η μετρηθείσα ενόχληση των κατοίκων αυξανόταν ανάλογα με το πόσο εμπορική (άρα και πολυσύχναστη) ήταν η περιοχή τους , με το πόσο λίγοι ελεύθεροι χώροι και πράσινο υπήρχαν και με το πόσο κοντά στο κέντρο της πόλης κατοικούσαν. Η δυσφορία επιτεινόταν στα άτομα που ήταν πιο μορφωμένα και ήξεραν πως ο θόρυβος έχει άσχημα αποτελέσματα στην ανθρώπινη υγεία και, επίσης, στα άτομα που πίστευαν πως ο θόρυβος μπορεί και πρέπει να περιοριστεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

*Συστήματα
Περιβαλλοντικής
Διαχείρισης: μια λύση
στο πρόβλημα;*

2. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.

Πολλοί οργανισμοί διαθέτουν κάποιο τύπο συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ή τουλάχιστον διαδικασίες διαχείρισης περιβαλλοντικής συμμόρφωσης και απαιτήσεις απόδοσης. Ως Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, όπως ορίζεται στο ISO 14001, εννοείται «το μέρος του συνολικού συστήματος διαχείρισης το οποίο συμπεριλαμβάνει οργανωτική δομή, δραστηριότητες σχεδιασμού, ευθύνες, πρακτικές, διαδικασίες διεργασίες και τα μέσα για την ανάπτυξη, εφαρμογή, επίτευξη, ανασκόπηση και διατήρηση της περιβαλλοντικής πολιτικής».

Από το 1996 είναι διαθέσιμα δύο επίσημα συστήματα πιστοποίησης: το ISO 14001 Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και το Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου (EMAS).

Τα δύο ανωτέρω επίσημα συστήματα όχι μόνο παρέχουν ένα σχεδιάγραμμα για αυτούς που επιδιώκουν να χειριστούν την περιβαλλοντική πρακτική με ένα πιο συγκροτημένο, αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο αλλά επιπρόσθετως δίνουν ένα λογότυπο έγκρισης και κατ' επέκταση αξιοπιστίας για αυτούς που επιζητούν να επιδεικνύουν τη βελτιωμένη πρακτική που εφαρμόζουν και να αποκτήσουν ανταγωνιστική υπεροχή στην αγορά.

Σημαντικός στόχος της περιβαλλοντικής διαχείρισης είναι η βελτίωση της περιβαλλοντικής πρακτικής μιας εταιρείας. Ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης βοηθά την εταιρεία να αποκτήσει επίγνωση των πιο σημαντικών περιβαλλοντικών πτυχών της επιχείρισης. Αυτό επιτρέπει όμως, να προσδιοριστούν παράλληλα οι διαδικασίες που απαιτούν βελτίωση, και να εφαρμοστούν τα πιο αποτελεσματικά και βέλτιστης απόδοσης κόστους, μέτρα.

2.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ EMAS

Ο Οικολογικός Έλεγχος EMAS είναι ένα Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν εθελοντικά επιχειρήσεις του βιομηχανικού τομέα. Το υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Ένωση με τον Κανονισμό ΕΟΚ 1836/93, της 29^{ης} Ιουνίου 1993. Ο Κανονισμός αυτός έχει δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (L 168/10-7-93).

Η επίτευξη της λεγόμενης «αιιφόρου ανάπτυξης» (Sustainable Development) μέσω της διαχείρισης του περιβάλλοντος προϋποθέτει τον αναπροσανατολισμό των παραγωγικών διαδικασιών, προϊόντων και υπηρεσιών προς νέα σχήματα με σκοπό την ταυτόχρονη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και την αύξηση της παραγωγικής απόδοσης. Οι σύγχρονες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών μελών ενσωματώνουν τις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος στις αναπτυξιακές επιδιώξεις τους.

Νέες έννοιες όπως η καθαρότερη παραγωγή (cleaner production), η ελαχιστοποίηση των αποβλήτων (waste minimization), η οικολογική απόδοση (eco-efficiency) συνιστούν πλέον πρακτικές, που εισάγονται σε εφαρμογή ανάλογων πολιτικών, που αναπτύσσονται στη βάση του Κοινοτικού Κανονισμού για το «Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου» EMAS, του Προτύπου ISO 14000 για τα «Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης» και του Κοινοτικού Κανονισμού για την Οικολογική Σήμανση των Προϊόντων. (ECO-LABEL)

2.1.1. ΘΕΣΠΙΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ EMAS - ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΕΟΚ 1836/93

Στο πλαίσιο του σύγχρονου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος της διεθνούς αγοράς και των νέων στρατηγικών ανάπτυξης δημιουργείται η ιδέα και η ανάγκη από το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την θέσπιση ενός Κοινοτικού Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου του EMAS.(Eco-Management Audit Scheme).

Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εκτιμώντας :

1. Ότι οι στόχοι και οι αρχές της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως ορίζονται στη συνθήκη και αναλύονται στο ψήφισμα του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών των συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 1^{ης} Φεβρουαρίου 1993, για ένα κοινοτικό πρόγραμμα πολιτικής και δράσης σε σχέση με το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και στα προηγούμενα ψηφίσματα του 1973,1977,1983,και 1987, όσον αφορά την κοινοτική πολιτική και τα κοινοτικά προγράμματα δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος, είναι η πρόληψη, η μείωση και η εξάλειψη της ρύπανσης στην πηγή, βάσει της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», η εξασφάλιση ορθής διαχείρισης των πόρων και η χρήση καθαρών ή καθαρότερων τεχνολογιών.
2. Ότι το άρθρο 2 της συνθήκης, όπως έχει σύμφωνα με την συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφηκε στο Μάαστριχ στις 7 Φεβρουαρίου 1992,ορίζει ότι η Κοινότητα έχει ως αποστολή να προάγει μια σταθερή και διαρκή ανάπτυξη στο σύνολο της Κοινότητας και ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου της 1^{ης} Φεβρουαρίου 1993 δίνει έμφαση στη σημασία της αειφόρου αυτής ανάπτυξης.

3. Ότι το πρόγραμμα «Προς την αειφορία», που έχει υποβάλλει η Επιτροπή, υπογραμμίζει το ρόλο και τις ευθύνες των επιχειρήσεων προκειμένου τόσο να ενισχυθεί η οικονομία όσο και να προστατευθεί το περιβάλλον σε όλη την Κοινότητα.
4. Ότι η βιομηχανία φέρει ευθύνη για τη διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων της και πρέπει να υιοθετήσει μια ενεργητική προσέγγιση στον τομέα αυτό.
5. Ότι η ευθύνη αυτή απαιτεί από τις επιχειρήσεις να καθιερώσουν και να εφαρμόζουν περιβαλλοντικές πολιτικές, στόχους και προγράμματα, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Επίσης οι επιχειρήσεις θα πρέπει να θεσπίσουν περιβαλλοντική πολιτική, η οποία πέρα από κάθε πρόβλεψη για συμμόρφωση με όλες τις κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον, πρέπει να περιλαμβάνει ανάληψη υποχρεώσεων για την εύλογη και συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.
6. Ότι η εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις επιχειρήσεις πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να εξασφαλιστεί η ευαισθητοποίηση και η εκπαίδευση των εργαζομένων κατά την καθιέρωση και την εφαρμογή των συστημάτων αυτών.
7. Ότι τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης πρέπει να περιλαμβάνουν διαδικασίες περιβαλλοντικού ελέγχου ώστε οι διευθύνοντες να είναι σε θέση να εκτιμούν τη συμμόρφωση προς το σύστημα, καθώς και την αποτελεσματικότητα του συστήματος στα πλαίσια της υλοποίησης της περιβαλλοντικής πολιτικής της επιχείρησης.
8. Ότι η εκ μέρους των επιχειρήσεων παροχή πληροφοριών προς το κοινό, όσο αφορά τις περιβαλλοντικές πτυχές των δραστηριοτήτων τους, αποτελεί βασικό στοιχείο της ορθής περιβαλλοντικής διαχείρισης, και ανταποκρίνονται στο αυξανόμενο ενδιαφέρον του κοινού να ενημερώνεται σχετικά με το ζήτημα αυτό.

9. Ότι πρέπει να παρακινούνται οι επιχειρήσεις να συντάσσουν και να κυκλοφορούν περιοδικές δηλώσεις που θα περιέχουν πληροφορίες για το κοινό όσο αφορά την πραγματική κατάσταση του περιβάλλοντος στους βιομηχανικούς χώρους

τους, καθώς και όσον αφορά τις πολιτικές, τους στόχους, τα προγράμματα, και τα συστήματα διαχείρισης τους για το περιβάλλον.

10. Ότι η διαφάνεια και η αξιοπιστία των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων στο τομέα αυτό ενισχύεται εφόσον οι πολιτικές, τα προγράμματα, τα συστήματα διαχείρισης, οι διαδικασίες ελέγχου και οι δηλώσεις των επιχειρήσεων στον τομέα του περιβάλλοντος εξετάζονται για να εξακριβωθεί ότι πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού και οι περιβαλλοντικές δηλώσεις επικυρώνονται από διαπιστευμένους περιβαλλοντικούς επιθεωρητές.
11. Ότι είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί η ανεξάρτητη και αμερόληπτη διαπίστευση και εποπτεία των επιθεωρητών περιβάλλοντος, προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του συστήματος.
12. Ότι το κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου πρέπει σε πρώτη φάση να εστιαστεί στο βιομηχανικό τομέα, όπου ήδη εφαρμόζονται συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου. Επίσης ότι είναι επιθυμητό παρόμοια μέτρα να εφαρμοστούν πειραματικά και σε τομείς εκτός βιομηχανίας, όπως οι εταιρείες διανομής και οι δημόσιες υπηρεσίες.
13. Ότι προέχει η συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου και ότι η συμμετοχή τους πρέπει να προωθείται με τη θέσπιση ή την προώθηση μέτρων τεχνικής βοήθειας, καθώς και μηχανισμών με προορισμό την παροχή της αναγκαίας πραγματογνωμοσύνης και υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις αυτές.

Ότι η Επιτροπή πρέπει, σύμφωνα με κοινοτική διαδικασία, να προσαρμόζει τα παραρτήματα στον παρόντα κανονισμό, να αναγνωρίσει τα εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, να δώσει κατευθυντήριες γραμμές ως προς τη συχνότητα των περιβαλλοντικών ελέγχων και να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, όσον αφορά τη διαπίστευση και την εποπτεία των περιβαλλοντικών επιθεωρητών.

Έπειτα από τις παραπάνω γνώμες και εκτιμήσεις του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεσπίζεται, την 29^η Ιουνίου 1993 με το άρθρο 1 του Κανονισμού αριθ.1836/93, κοινοτικό σύστημα για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των βιομηχανικών δραστηριοτήτων και

τη σχετική ενημέρωση του κοινού εφεξής καλούμενο «Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου» ή «Σύστημα», (EMAS: Eco-Management and Audit Scheme) στο οποίο θα είναι δυνατόν να συμμετέχουν εκουσίως οι επιχειρήσεις που ασκούν βιομηχανικές δραστηριότητες.

2.1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ EMAS

Αντικειμενικός σκοπός του συστήματος, όπως ορίζεται στον Κανονισμό 1836/93, είναι η προώθηση της συνεχούς βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιδόσεων των βιομηχανικών δραστηριοτήτων μέσω :

1. Της κατάρτισης και της εφαρμογής από τις επιχειρήσεις περιβαλλοντικών πολιτικών, προγραμμάτων και συστημάτων διαχείρισης στους χώρους όπου ασκούν τις δραστηριότητες τους .
2. Της συστηματικής , αντικειμενικής και περιοδικής αξιολόγησης των επιδόσεων των στοιχείων αυτών.
3. Της ενημέρωσης του κοινού ως προς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις .

Στόχος του κανονισμού EMAS είναι να λειτουργήσει ως κίνητρο στις εταιρείες προκειμένου να εισαγάγουν την περιβαλλοντική διαχείριση στο πρόγραμμά τους ή να βελτιώσουν την περιβαλλοντική τους πρακτική σε μόνιμη βάση. Η αρχή της συνεχούς βελτίωσης δεν είναι καινούργια στον επιχειρηματικό χώρο. Κύριο και μόνιμο μέλημα των εταιρειών είναι να βελτιώνουν την οικονομική τους απόδοση. Η ουσία της διαχείρισης έγκειται στην βελτιστοποίηση της οικονομικής απόδοσης της επιχείρησης . Ο γενικός στόχος του EMAS είναι να καταστήσει την περιβαλλοντική

πρακτική σημαντική για όλους τους βιομηχανικούς οργανισμούς. Υπάρχει επίσης ουσιαστική σχέση ανάμεσα στην περιβαλλοντική και οικονομική πρακτική. Οι επιχειρήσεις έχουν επομένως την ευκαιρία να βελτιώσουν την επιχειρηματική πρακτική τους και συγχρόνως να ωφελήσουν το περιβάλλον.

Επίσης, σκοπός του EMAS είναι η αναγνώριση των Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν υιοθετήσει συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και προγράμματα δράσης προστασίας του περιβάλλοντος και οι οποίες έχουν δεσμευτεί να προσπαθούν διαρκώς να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις, καθώς και την γνωστοποίηση της προόδου της επιχειρήσεων αυτών στο ευρύτερο κοινό.

Μια επιχείρηση που θέλει να καταχωρηθεί στο EMAS θα πρέπει να θέσει στόχους βελτίωσης των περιβαλλοντικών της επιδόσεων (μείωση της ρύπανσης, ανακύκλωση απορριμμάτων, εξοικονόμηση ενέργειας και άλλα) και να κάνει τις απαραίτητες τεχνολογικές και διοικητικές αλλαγές ώστε να το πετύχει.

ΧΟΙΤΟΣΤΟΥ ΕΠΑΣ

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ,
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

(σύμφωνη με τις απαιτήσεις του Κανονισμού EMAS)

ΕΛΕΓΧΟΣ:
ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ, ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΣ

**ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΥ ΚΟΙΝΟ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ**

2.1.3 Αντικείμενο Οικολογικού Ελέγχου

Οι επιχειρήσεις που ασκούν βιομηχανική δραστηριότητα μπορούν ελεύθερα να συμμετέχουν στο κοινοτικό σύστημα EMAS για κάθε χώρο ή χώρους άσκησης δραστηριοτήτων τους. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού 1836/93 για να καταχωρηθεί ένας χώρος στο σύστημα, η επιχείρηση θα πρέπει:

1. Να θεσπίσει περιβαλλοντική πολιτική, η οποία προβλέπει συμμόρφωση με όλες τις κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον. Επίσης θα πρέπει να περιλαμβάνεται και ανάληψη υποχρεώσεων για την εύλογη και συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων, έτσι ώστε να μειώνονται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε επίπεδα που να μην υπερβαίνουν εκείνα που αντιστοιχούν στην οικονομικώς βιώσιμη εφαρμογή της καλύτερης διαθέσιμης τεχνολογίας.
2. Να πραγματοποιήσει περιβαλλοντική ανάλυση του χώρου δραστηριοτήτων για θέματα όπως :
 - Αξιολόγηση, έλεγχος και μείωση των επιπτώσεων της εκάστοτε δραστηριότητας στους διάφορους περιβαλλοντικούς τομείς.
 - Διαχείριση, εξοικονόμηση, επιλογή ενέργειας.
 - Διαχείριση, εξοικονόμηση και μεταφορά πρώτων υλών.
 - Μείωση, ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση, μεταφορά και διάθεση των αποβλήτων.
 - Εκτίμηση, έλεγχος και μείωση του θορύβου εντός και εκτός του χώρου δραστηριοτήτων.
 - Επιλογή νέων μεθόδων παραγωγής και αλλαγές των μεθόδων παραγωγής.

- Σχεδιασμός προϊόντων (σχεδίαση, συσκευασία, μεταφορά, χρήση και διάθεση)
- Περιβαλλοντικές επιδόσεις και πρακτικές των εργολάβων, των υπεργολάβων και των προμηθευτών.
- Πρόληψη και μετριασμός των περιβαλλοντικών ατυχημάτων.
- Διαδικασία αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης σε περιπτώσεις περιβαλλοντικών ατυχημάτων.
- Ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού σε περιβαλλοντικά ζητήματα.
- Ενημέρωση των τρίτων σε θέματα περιβάλλοντος.

3. Να εισαγάγει, υπό το φως των αποτελεσμάτων αυτής της ανάλυσης, περιβαλλοντικό πρόγραμμα για το χώρο και σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης για όλες τις διεξαγόμενες στον εν λόγω χώρο δραστηριότητες. Στόχος του περιβαλλοντικού προγράμματος θα είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που περιέχονται στην περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης για τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

4. Να διενεργεί ή να αναθέσει σε άλλους να διενεργούν, τους κατ' άρθρο 4 περιβαλλοντικούς ελέγχους στους οικείους χώρους δραστηριοτήτων. Ως «περιβαλλοντικός έλεγχος» ορίζεται «ένα μέσο διαχείρισης που περιλαμβάνει συστηματική, τεκμηριωμένη, περιοδική και αντικειμενική αξιολόγηση των επιδόσεων του οργανισμού, του συστήματος διαχείρισης και των μεθόδων για την προστασία του περιβάλλοντος, με στόχο :

- Τη διευκόλυνση του ελέγχου, από τη διεύθυνση μιας επιχείρησης, των πρακτικών, οι οποίες ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Τον έλεγχο της τήρησης των περιβαλλοντικών πολιτικών της επιχείρησης ».

5. Να καθορίσει αντικειμενικούς σκοπούς στο ανώτατο κατάλληλο επίπεδο διοίκησης για την συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων με βάση τα πορίσματα του ελέγχου και να αναθεωρεί ανάλογα το περιβαλλοντικό πρόγραμμα, ώστε να είναι δυνατή η επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών στο εν λόγω χώρο.

6. Να συντάσσει ,σύμφωνα με το άρθρο 5, ειδική περιβαλλοντική δήλωση για κάθε ελεγχόμενο χώρο δραστηριοτήτων .
7. Να μεριμνά για την εξέταση της πολιτικής ,του προγράμματος ,του συστήματος διαχείρισης ,της ανάλυσης ή της διαδικασίας ελέγχου που αφορούν το περιβάλλον καθώς και της περιβαλλοντικής δήλωσης ή των περιβαλλοντικών δηλώσεων, προκειμένου να βεβαιώνεται ότι είναι σύμφωνα με τις σχετικές επιταγές του Κανονισμού.

Να διαβιβάζει την επικυρωμένη περιβαλλοντική δήλωση στον αρμόδιο οργανισμό του κράτους μέλους , στο οποίο βρίσκεται ο χώρος δραστηριοτήτων και να τη γνωστοποιεί ,με τον κατάλληλο τρόπο, στο κοινό αυτού του κράτους μέλους, έπειτα από την καταχώρηση του οικείου χώρου δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 8.

2.1.3.1 Συμμετοχή στο Κοινοτικό Σύστημα EMAS

Προς το παρόν στο «Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου» μπορούν να συμμετέχουν επιχειρήσεις από τους ακόλουθους τομείς της βιομηχανίας : ορυχεία και λατομεία , βιομηχανική παραγωγή (για παράδειγμα τρόφιμα , υφάσματα ,δέρματα ,καπνός ,ποτά, ξύλο, χαρτί, καύσιμα, χημικά , πλαστικά , μεταλλικά , συσκευές) παροχή ηλεκτρισμού , αερίου και νερού και διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων.

Αναμένεται ότι με την τροποποίηση του Κανονισμού θα επεκταθεί η εφαρμογή του και σε άλλους τομείς όπως : μεταφορές, τράπεζες , υπηρεσίες , τοπική αυτοδιοίκηση και δημόσια διοίκηση, κατασκευές κ.λ.π. Η συμμετοχή δίνει το δικαίωμα παραχώρησης λογότυπου για τη διαφήμιση της επιχείρησης .

2.1.3.2 Πρόταση νέου Κανονισμού

Το κείμενο του νέου Κανονισμού EMAS κατατέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Συμβούλιο Ε.Ε. στις 30 Οκτωβρίου 1998 . Το θέμα συγκαταλέγεται στις προτεραιότητες της Γερμανικής Προεδρίας και συζητήθηκε για πρώτη φορά από την Ομάδα «Περιβάλλον» στις 6 Ιανουαρίου 1999.

Η βασική τροποποίηση του νέου Κανονισμού είναι η διεύρυνση του φάσματος των επιχειρήσεων που μπορούν να συμμετέχουν στο Σύστημα . Το EMAS πλέον δεν αναφέρεται μόνο σε επιχειρήσεις του βιομηχανικού τομέα αλλά σε οργανισμούς , οι οποίοι στο νέο κείμενο του Κανονισμού ορίζονται ως εξής :

«οργανισμός : εταιρεία , ανώνυμη εταιρεία , εκμετάλλευση , επιχείρηση , αρχή ή ίδρυμα ή τμήματα ή συνδυασμοί αυτών, ανεξαρτήτως του εάν έχουν αποκτήσει νομική προσωπικότητα του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα , με ίδια λειτουργία και διοίκηση . Ο οργανισμός καταχωρείται κατόπιν εγκρίσεως του επαληθευτή, λαμβανομένων υπόψη των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής . Εφόσον ο οργανισμός συνιστά χώρο δραστηριοτήτων , ο χώρος αυτός αποτελεί την βάση της καταχώρησης ».

2.1.4 Πλεονεκτήματα από τη συμμετοχή μιας επιχείρησης στο EMAS

Τα βασικά οφέλη από τη συμμετοχή μιας επιχείρησης στο Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου είναι η μείωση και η αποφυγή κόστους , η απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος , ο περιορισμός των πιθανών κινδύνων και η τήρηση κανονισμών .

Αναλυτικότερα σημαίνει :

- Ευρωπαϊκή αναγνώριση .
- Αύξηση της εμπιστοσύνης του πελάτη .
- Αύξηση μεριδίου αγοράς .
- Δημιουργία κινήτρων για μεγαλύτερη συμμετοχή και υπευθυνότητα των εργαζομένων .
- Αποφυγή περιβαλλοντικών προστίμων για παραβιάσεις , ατυχήματα κ.λ.π.
- Βελτιωμένη περιβαλλοντική απόδοση .
- Φθηνότερα ασφάλιστρα .
- Έλεγχο των παρόντων κινδύνων και των μελλοντικών ευθυνών.

2.1.5 Προώθηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Τα κράτη μέλη μπορούν να προωθήσουν τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στο Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου EMAS , ιδίως τη συμμετοχή των μικρομεσαίων, θεσπίζοντας ή προωθώντας μέτρα και δομές τεχνικής βοήθειας , ώστε να τίθενται στη διάθεση των επιχειρήσεων αυτών η πείρα και η συνδρομή που απαιτούνται για την τήρηση των κανόνων , όρων και διαδικασιών

που ορίζονται στο Κανονισμό 1836/93, ιδίως όσον αφορά την κατάρτιση περιβαλλοντικών πολιτικών , προγραμμάτων και συστημάτων διαχείρισης, την διεξαγωγή ελέγχων και την προετοιμασία και επικύρωση των δηλώσεων .

Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο τις κατάλληλες προτάσεις για τη μεγαλύτερη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο σύστημα , ιδίως με την ενημέρωση , εκπαίδευση και διαρθρωτική και τεχνική υποστήριξη.

Στο πλαίσιο του σύγχρονου ανταγωνιστικού περιβάλλοντος της διεθνούς αγοράς και των νέων στρατηγικών ανάπτυξης που αναδεικνύουν την περιβαλλοντική διάσταση σε κίνητρο αύξησης αποδοτικότητας και ανταγωνιστικότητας, οι ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλούνται να:

- Βελτιώσουν την πρόσβαση στην πληροφόρηση
- Επαναεκτιμήσουν διαδικασίες και προϊόντα
- Εισάγουν νέες πολιτικές και επιτυχημένες πρακτικές
- Διασφαλίσουν και να κατοχυρώσουν απόδοση , ποιότητα και περιβαλλοντική επίδοση σύμφωνα με νέα πρότυπα .

Η δραστηριοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η συμμετοχή σε προγράμματα οικολογικού ελέγχου και σε συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης συνεισφέρει στην ταυτόχρονη επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων όπως είναι η εξασφάλιση ποιότητας της ζωής, η διασφάλιση της συνεχιζόμενης πρόσβασης στους φυσικούς πόρους, η αποφυγή μονίμων βλαβών στο περιβάλλον . Επίσης συνεισφέρει στην πραγματοποίηση των στόχων της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας. Βασικοί από αυτούς τους στόχους είναι η μείωση του κόστους παραγωγής , η βελτίωση της εικόνας της επιχείρησης, η είσοδος της επιχείρησης σε νέες αγορές υψηλών καταναλωτικών απαιτήσεων , η αύξηση της ασφάλειας και ο περιορισμός των επιχειρηματικών κινδύνων.

Η ανάληψη ανάλογων πρωτοβουλιών από τις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις ενθαρρύνεται από τη δυνατότητα χρηματοδοτικών ενισχύσεων μέσω των Κοινοτικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών όσο και μέτρων των Επιχειρησιακών προγραμμάτων για το περιβάλλον (ΥΠΕΧΩΔΕ) και τη Βιομηχανία (ΥΠΙΑΝ) , υποβοηθάται δε από την τεχνογνωσία και εμπειρία σχετικών φορέων και ειδικευμένων συμβούλων.

Στην χώρα μας, την 12^η Νοεμβρίου 1998 δημοσιεύτηκε η Κοινή Υπουργική απόφαση 28489/2629 (ΦΕΚ 1177/Β) με την οποία ορίζεται η Επιτροπή EMAS ως

αρμόδιος φορέας για την καταχώρηση των επιχειρήσεων στο Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου EMAS.

Υπογράφηκε επίσης η Υπουργική Απόφαση συγκρότησης της Επιτροπής EMAS (33910 /90/7-1-1999). Η Επιτροπή EMAS συνεδρίασε για πρώτη φορά την Πέμπτη 4 Φεβρουαρίου 1999 και εξέτασε την πρώτη αίτηση καταχώρησης στο Σύστημα EMAS που είχε υποβάλλει ήδη από τον Μάρτιο 1998 η εταιρεία ετοιμού ενδύματος High Fashion S.A. Η Επιτροπή ενέκρινε την καταχώρηση.

Η High Fashion S.A. ιδρύθηκε το 1986 και εδρεύει στην Θεσσαλονίκη. Σήμερα απασχολεί συνολικά 32 άτομα σε τμήματα παραγωγής δειγμάτων και πατρόν, κοπής υφασμάτων, συσκευασίας, φόρτωσης και διοίκησης. Η ανάπτυξη του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου έγινε με τη βοήθεια των εταιρειών συμβούλων Alteren O.E. και ΕΥΡΩ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε. και η επικύρωση της Περιβαλλοντικής Δήλωσης έγινε από την εταιρεία GERLING CERT, επαληθευτή διαπιστευμένο στη Γερμανία.

2.1.5.1 ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Την Παρασκευή 29/1/99 δημοσιεύτηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης Τεύχος Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων για την «Υποστήριξη μεταποιητικών επιχειρήσεων για την εισαγωγή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και την καταχώρηση των επιχειρήσεων στο EMAS (Κανονισμός 1836/93) ή την πιστοποίηση του συστήματος κατά ΕΛΟΤ/EN/ISO/14001» Η πρόσκληση αφορά μεταποιητικές επιχειρήσεις του βιομηχανικού τομέα πλην κάποιων εξαιρέσεων που αναφέρονται αναλυτικά στο Τεύχος Πρόσκλησης. Η χρηματοδότηση των έργων γίνεται από πόρους του δημοσίου (σε ποσοστό 60%

για το EMAS ή 50% για το ΕΛΟΤ/ΕΝ/ISO/14001) ενώ το υπόλοιπο ποσοστό καλύπτεται από τους ιδιώτες που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα. Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων μπορεί να ανέρχεται στα 12εκατ.δρχ. Η συνολική διάρκεια των έργων δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 15 μήνες και οπωσδήποτε να μην ξεπερνά την 31/12/2000.

2.2ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 14001

Το Βρετανικό Ινστιτούτο Προτύπων (BSI) ήταν ουσιαστικά ο δημιουργός των Προτύπων στα τέλη της δεκαετίας του 1970. Αφετηρία του το Πρότυπο ISO* 9000. Η διεθνής εξάπλωση του ISO 9000 ξεκίνησε το 1987, όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε οδηγία, σύμφωνα με την οποία ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Προτύπων CEN ,θα έπρεπε να υιοθετήσει το 9000 ως κοινό πρότυπο διασφάλισης ποιότητας για την επερχόμενη ενοποίηση της αγοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας .

Στις 6 Απριλίου 1992 το Ινστιτούτο BSI, δημιούργησε ένα δεύτερο πρωτοποριακό πρότυπο, όταν εξέδωσε το BS 7750, «Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης», το πρώτο πρότυπο περιβαλλοντικής διαχείρισης στον κόσμο. Το BS 7750 αποτέλεσε τη βάση για το ISO 14000. Η τεχνική επιτροπή, η οποία διενήργησε την ανάπτυξη της σειράς προτύπων ISO 14000, είναι η TC 207 με γραμματεία το Συμβούλιο Προτύπων του Καναδά. Σε διαφορετικά μέρη του κόσμου λειτουργούν υποεπιτροπές . Η καθεμιά από αυτές θα έχει υπό τον έλεγχο της ένα υποπρότυπο με δικό της αριθμό μέσα στα πλαίσια της σειράς προτύπων ISO 14000.

*Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης-ISO (International Organization for Standardization) είναι η ομοσπονδία των εθνικών οργανισμών τυποποίησης 90 χωρών, όπου κάθε χώρα εκπροσωπείται από έναν οργανισμό. Πρόκειται για μη κυβερνητικό οργανισμό που ιδρύθηκε το 1947. Το κύριο αποτέλεσμα των εργασιών του οργανισμού ISO, αφορά τις διεθνείς συμφωνίες που εκδίδονται ως διεθνή πρότυπα.

Κατά την δημοσίευση του *ISO 14000: Σειρά 1995*, παρουσιάστηκε η ακόλουθη σειρά προτύπων: *ISO 14000 Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης*. *

Εκδόθηκε από τον οργανισμό ISO ως προκαταρκτικό προσχέδιο περιγραφής Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

ISO 14001 Συστήματα Περιβαλλοντικής διαχείρισης: Προδιαγραφές με οδηγίες χρήσης.

ISO 14010 Περιβαλλοντική Επιθεώρηση

(η έκδοση των υπόλοιπων υπο-προτύπων σχεδιάζόταν μέσα στο 1995)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) ενέκρινε στις 21 Αυγούστου 1996 το Πρότυπο *ISO 14001 : 1996 Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης – Προδιαγραφές με καθοδήγηση για τη χρήση τους*. Το Πρότυπο ISO 14001 καθορίζει τις απαιτήσεις ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης. Μπορεί να εφαρμοστεί σε όλα τα είδη και μεγέθη οργανισμών και να εξομαλύνει γεωγραφικές, πολιτιστικές και κοινωνικές διαφορές.

Η επιτυχία του συστήματος εξαρτάται από την αφοσίωση του προσωπικού όλων των βαθμίδων και λειτουργιών και ειδικά της ανώτατης διοίκησης. Ένα τέτοιο σύστημα παρέχει τη δυνατότητα στον οργανισμό να καθιερώσει και να καθορίσει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών που απαιτούνται για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής και των αντικειμενικών σκοπών, να επιτύχει συμμόρφωση προς αυτούς και να επιδεικνύει αυτή τη συμμόρφωση στους τρίτους. Ο γενικός στόχος του Προτύπου ISO 14001 είναι η ενθάρρυνση της περιβαλλοντικής προστασίας και η πρόληψη της ρύπανσης σε αρμονία με τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες.

*Σημείωση–Διευκρίνιση: τα πρότυπα που έχουν κατάληξη 000 δίνουν πληροφορίες για τον τρόπο υλοποίησης ενός συστήματος, ενώ τα πρότυπα που έχουν κατάληξη 001 αναφέρουν παράγραφο προς παράγραφο τη μεθοδολογία, η οποία θα πρέπει να ακολουθηθεί για την απόκτηση πιστοποιητικού.

Στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Πρότυπο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Από τα πρώτα στάδια της συνεργασίας με τις εταιρείες, έγινε γρήγορα φανερό ότι τα στοιχεία τα οποία συμπεριλαμβάνονταν στο Πρότυπο, ήταν τα περισσότερα από τα παραδοσιακά περιβαλλοντικά ζητήματα. Ακολουθεί μια γενική λίστα των παραδοσιακών ζητημάτων:

- Εκπομπές ρύπων στη ατμόσφαιρα
- Μόλυνση των υδάτινων πόρων
- Αποθέματα λύματος και διαχείριση λυμάτων
- Απόβλητα
- Ενοχλήσεις
- Ηχορύπανση
- Οσμές
- Ακτινοβολία
- Διαφύλαξη φυσικής χάρης ,χλωρίδας και πανίδας
- Αστική ανανέωση
- Φυσικός σχεδιασμός.
- Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Συσκευασία
- Χρήση των υλικών
- Χρήση της ενέργειας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

EMAS-ISO 14001
ποια τα κοινά στοιχεία τους,
η διαφορετικότητά τους,
τα θετικά σημεία.

3. ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΝ EMAS ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 14001

1. Περιβαλλοντική Πολιτική

Σύμφωνα με το άρθρο 4.1 του ISO 14001 η πολιτική της εταιρείας είναι να συμμορφώνεται με τα όρια που τίθενται από το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης EMS ^{*}(Environmental Management System) της εταιρείας με όλες τις νομοθετημένες απαιτήσεις, να πληρεί τους προβλεπόμενους στόχους και αντικειμενικούς σκοπούς, σε ένα πρόγραμμα συνεχούς βελτίωσης.

^{*}Το πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαχείρισης, αποτελεί την ολότητα –το συνεχιζόμενο πρόγραμμα, το οποίο ελέγχει το καθημερινό σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης EMS μαζί με το αρχικό σχέδιο, συμπεριλαμβανομένης της αρχικής επισκόπησης της περιβαλλοντικής διαχείρισης. Περιλαμβάνει εφάπαξ συμπεράσματα, τις αναλύσεις όλων των νέων σχεδίων, τις διαδικασίες παραγωγής και τα προϊόντα με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τις ομαδικές και τις μηνιαίες συνεδριάσεις, τη δημοσίευση της απόδοσης και της πολιτικής, αποφάσεις για την υιοθέτηση ποικίλων πρότυπων και κωδικών πρακτικής, την εκπλήρωση κανονισμών όπως ο Κανονισμός EMAS και τον καθορισμό των αντικειμενικών σκοπών και στόχων.

Για να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να υλοποιηθεί ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ISO14000/BS 7750, χρησιμοποιώντας εκείνο το σύστημα το οποίο με τη σειρά του θα συντελέσει στη διαχείριση όλων των ζητημάτων υγείας, ασφάλειας και δημόσιας ασφάλειας, ασφάλειας κατά την διαδικασία παραγωγής και ασφάλειας προϊόντων. Η πολιτική είναι τέτοια ώστε η λειτουργία της εταιρείας να ανταποκρίνεται στο επίπεδο ποιότητας, περιβαλλοντικής προστασίας, υγείας και ασφάλειας, που προσδοκάται από μια εταιρεία η οποία εκπληρώνει τόσο τις νομικές απαιτήσεις, όσο και τους καλύτερους κώδικες λειτουργίας.

Επίσης, πολιτική κάθε εταιρείας είναι να χρησιμοποιεί το δικό της Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και να γνωστοποιεί την τακτική και απόδοσή της όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, προκειμένου να ζητηθεί και να ληφθεί από μέρους της εταιρείας αριθμό έγκρισης από τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης EMAS.

Από τα παραπάνω εξάγεται το συμπέρασμα ότι οποιαδήποτε εταιρεία θέλει να πιστοποιηθεί κατά ISO 14001 θα πρέπει να έχει την έγκριση από τον Κοινοτικό Κανονισμό EMAS ή αν έχει ήδη πιστοποιηθεί θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις κανονιστικές απαιτήσεις του προαναφερθέντος Κανονισμού.

Το κοινό στίγμα τόσο του Πρότυπου ISO 14001 όσο και του Κοινοτικού Συστήματος Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου είναι *οι επιδιώξεις τους για την καθιέρωση και την διατήρηση περιβαλλοντικών πολιτικών που στοχεύουν στη διαρκή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων με κύριο σκοπό τους την συνεχή μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.*

2. Περιβαλλοντική ανασκόπηση

Το Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου EMAS ορίζει ρητά ότι οι εταιρείες που επιθυμούν να εγγραφούν στο σχήμα πρέπει να επιχειρήσουν κάποια περιβαλλοντική ανασκόπηση. Το Παράρτημα Α του ISO 14001 συστήνει μια τέτοια ανασκόπηση στους οργανισμούς που δεν διαθέτουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Οι εταιρείες θα πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν διεξάγει περιβαλλοντική ανασκόπηση.

Οι εταιρείες δύνανται να επιλέξουν τη χρήση δεδομένων από ένα υπάρχον σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης για να ανταποκριθούν σε αυτή την απαίτηση, με την προϋπόθεση ότι το σύστημα αυτό θα είναι σχετικό, ενημερωμένο και έγκυρο, κατά την εγγραφή.

3. Περιβαλλοντικός Έλεγχος-Επιθεώρηση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

Ο Κανονισμός του EMAS χρησιμοποιεί τον όρο « Περιβαλλοντικός Έλεγχος», ενώ το Πρότυπο ISO 14001 χρησιμοποιεί τον όρο «Επιθεώρηση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης». Οι εταιρείες που χρησιμοποιούν το ISO 14001 θα πρέπει να αποδείξουν ότι η αξιολόγηση της συνολικής επίδοσης είναι αναπόσπαστο μέρος των διεργασιών επιτήρησης, μετρήσεων και ανασκόπησης από τη διοίκηση που διεξάγει η ίδια η εταιρεία.

Η συμμόρφωση με το Παράρτημα II του EMAS μπορεί να επιτευχθεί με την εφαρμογή του ISO 14010 « Κατευθύνσεις για Περιβαλλοντική Επιθεώρηση –Γενικές Αρχές», του ISO 14011 « Κατευθύνσεις για Περιβαλλοντική Επιθεώρηση –Διαδικασίες Επιθεώρησης –Επιθεώρηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης» και του ISO 14012 «Κατευθύνσεις για Περιβαλλοντική Επιθεώρηση- Κριτήρια Ικανοτήτων για Περιβαλλοντικούς Επιθεωρητές», μαζί με επιτήρηση και ανασκόπηση της περιβαλλοντικής επίδοσης.

Το ISO 14012 αναλύει τα κριτήρια καταλληλότητας για τους Περιβαλλοντικούς Επιθεωρητές, σε αντίθεση με τον Κανονισμό EMAS που περιορίζεται στην αμεροληψία και ανεξαρτησία τους και δεν αναφέρεται στην εκπαίδευση και τα αναμενόμενα προσόντα ,που θα πρέπει να έχει ο υποψήφιος ώστε να γίνει Επιθεωρητής Περιβάλλοντος .

4.Χώρος δραστηριοτήτων, εταιρεία, βιομηχανική δραστηριότητα και οργανισμός

Ο Οικολογικός Έλεγχος EMAS είναι εφαρμόσιμος μόνο σε οργανισμούς που ανταποκρίνονται στους όρους «χώρος δραστηριοτήτων», «εταιρεία», και «βιομηχανική δραστηριότητα». Το Πρότυπο ISO 14001 χρησιμοποιεί τον όρο «οργανισμός». Οι εταιρείες που εφαρμόζουν το ISO 14001 μπορούν να εγγραφούν στον EMAS αν διεξάγουν βιομηχανικές δραστηριότητες. Αυτό συνέβαινε παλιότερα γιατί με πρόσφατη τροποποίηση του Κανονισμού EMAS διευρύνεται το φάσμα των επιχειρήσεων στο Σύστημα .Το EMAS πλέον δεν αναφέρεται σε επιχειρήσεις του βιομηχανικού τομέα αλλά σε οργανισμούς οι οποίοι στο νέο κείμενο του Κανονισμού ορίζονται ως εξής : «οργανισμός : εταιρεία, ανώνυμη εταιρεία, εκμετάλλευση, επιχείρηση ,αρχή ή ίδρυμα ,ή τμήματα ή συνδυασμοί αυτών , ανεξαρτήτως του εάν έχουν αποκτήσει νομική προσωπικότητα του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα , με ίδια λειτουργία και διοίκηση» .

5. Διαβίβαση της επικυρωμένης περιβαλλοντικής έκθεσης στον «αρμόδιο οργανισμό» και διάχυση στο κοινό

Οι εταιρείες που χρησιμοποιούν το ISO 14001 θα πρέπει να αποδείξουν ότι διαθέτουν στο κοινό τις αναγκαίες πληροφορίες ώστε να τους κάνουν γνωστές τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων της εταιρείας και ότι η διοίκηση του χώρου δραστηριοτήτων είναι έτοιμη για ανοικτό διάλογο με το κοινό.

Οι εταιρείες που επιθυμούν να διασφαλίσουν την συμμόρφωση τους με τις απαιτήσεις του EMAS θα πρέπει να διαβιβάσουν την επικυρωμένη περιβαλλοντική έκθεση στον Αρμόδιο Οργανισμό του Κράτους Μέλους, όπου βρίσκεται η εταιρεία.

3.1 ΟΡΙΣΜΟΙ

3.1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ EMAS

1. **Περιβαλλοντική πολιτική :** οι συνολικοί στόχοι και οι αρχές μιας εταιρείας ως προς το περιβάλλον , συμπεριλαμβανόμενης της συμμόρφωσης προς όλες τις υφιστάμενες κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον
2. **Περιβαλλοντική ανάλυση :** η αρχική συνολική ανάλυση των περιβαλλοντικών θεμάτων , επιπτώσεων και επιδόσεων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες σε ένα συγκεκριμένο χώρο
3. **Περιβαλλοντικό πρόγραμμα :** η περιγραφή των συγκεκριμένων αντικειμενικών σκοπών και δραστηριοτήτων της εταιρείας για την εξασφάλιση μεγαλύτερης προστασίας του περιβάλλοντος σε συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων , η οποία περιλαμβάνει την περιγραφή των μέτρων που έχουν ληφθεί ή μελετώνται για την επίτευξη των σκοπών αυτών και, αναλόγως της περιπτώσεως , την τήρηση των προθεσμιών που έχουν τεθεί για την εφαρμογή των μέτρων αυτών
4. **Περιβαλλοντικοί αντικειμενικοί σκοποί :** οι λεπτομερείς αντικειμενικοί σκοποί που έχει θέσει η ίδια εταιρεία ως προς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις
5. **Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης :** το τμήμα του συνολικού συστήματος διαχείρισης το οποίο περιλαμβάνει την οργανωτική δομή, τις ευθύνες, τις πρακτικές , τις διαδικασίες , τις μεθόδους και τους πόρους για τον καθορισμό και την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής
6. **Περιβαλλοντικός έλεγχος :** ένα μέσο διαχείρισης που περιλαμβάνει συστηματική, τεκμηριωμένη, περιοδική και αντικειμενική αξιολόγηση των επιδόσεων του οργανισμού , του συστήματος διαχείρισης και των μεθόδων για τη προστασία του περιβάλλοντος , με στόχο :
 - i. Τη διευκόλυνση του ελέγχου , από τη διεύθυνση μιας εταιρείας , των πρακτικών , οι οποίες ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στο παρελθόν
 - ii. Τον έλεγχο της τήρησης των περιβαλλοντικών πολιτικών της εταιρείας

7. **κύκλος ελέγχου** : η χρονική περίοδος, κατά την οποία ελέγχονται όλες οι δραστηριότητες σε δεδομένο χώρο δραστηριοτήτων ,σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 4 και του παραρτήματος II ,όσον αφορά όλα τα σχετικά περιβαλλοντικά θέματα που αναφέρονται στο Παράρτημα I, τμήμα Γ του Οδηγού EMAS . (ECO MANAGEMENT GUIDE)
8. **περιβαλλοντική δήλωση** : η δήλωση που συντάσσεται από την εταιρεία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού 1836/93 και ειδικότερα του άρθρου 5.
9. **βιομηχανική δραστηριότητα** : κάθε δραστηριότητα που απαριθμείται στα τμήματα Γ και Δ τη στατιστικής ονοματολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (NACE rev.I)όπως ορίζεται στον Κανονισμό ΕΟΚ Νο 3037/90 του Συμβουλίου , με την προσθήκη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ,αερίου, ατμού και θερμού ύδατος , της ανακύκλωσης , της επεξεργασίας , της καταστροφής ή της διάθεσης στερεών αποβλήτων ή λυμάτων
10. **εταιρεία** : οργανισμός ο οποίος έχει γενικό επιχειρησιακό έλεγχο των δραστηριοτήτων σε συγκεκριμένο χώρο
- i. **χώρος δραστηριοτήτων** : έκταση γης, στην οποία ασκούνται βιομηχανικές δραστηριότητες υπό τον έλεγχο της εταιρείας , σε συγκεκριμένη τοποθεσία, συμπεριλαμβανόμενης κάθε συναφούς ή σχετικής αποθήκευσης πρώτων υλών, υποπροϊόντων, ενδιάμεσων προϊόντων, τελικών προϊόντων και αποβλήτων, καθώς και του εξοπλισμού και της υποδομής που χρησιμοποιούνται στα πλαίσια των δραστηριοτήτων ,ανεξαρτήτως της μόνιμης ή μη εγκατάστασής τους .
- ii. **ελεγκτής** : άτομο ή ομάδα , που ανήκει στο προσωπικό της εταιρείας ή είναι τρίτος προς την εταιρεία και ενεργεί για λογαριασμό της γενικής διεύθυνσης της εταιρείας , διαθέτοντας, ατομικά ή συλλογικά , τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα II, τμήμα Γ και διαθέτει επαρκή ανεξαρτησία σε σχέση με τις δραστηριότητες που ελέγχει ώστε να μπορεί να κρίνει με αντικειμενικότητα .

- iii. **διαπιστευμένος επιθεωρητής περιβάλλοντος** : πρόσωπο ή οργανισμός ανεξάρτητος της ελεγχόμενης εταιρείας , ο οποίος έχει διαπιστευθεί σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες του άρθρου 6 του Κανονισμού 1836/93
- iv. **σύστημα διαπίστευσης** : σύστημα για την διαπίστευση και την εποπτεία των επιθεωρητών περιβάλλοντος , το οποίο διαχειρίζεται ένα αμερόληπτο ίδρυμα ή οργανισμός που έχει οριστεί ή συσταθεί από το κράτος μέλος , με επαρκείς όρους και ειδικές γνώσεις και που διαθέτει τις κατάλληλες διαδικασίες για την εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζει ο Κανονισμός για το εν λόγω σύστημα.
- v. **αρμόδιοι οργανισμοί** : οι οργανισμοί που ορίζονται από τα κράτη μέλη , σύμφωνα με το άρθρο 18 προς άσκηση των καθηκόντων που αναφέρονται σ' αυτόν τον Κανονισμό.

3.1.2 ΟΡΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ISO 14001

- i. **Διαρκής βελτίωση** : διεργασία προαγωγής του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης για την επίτευξη βελτιώσεων στην συνολική περιβαλλοντική επίδοση σε συμφωνία με την περιβαλλοντική πολιτική του οργανισμού. Σημείωση- Η διεργασία δεν χρειάζεται να λαμβάνει χώρα σε όλες τις περιοχές των δραστηριοτήτων του οργανισμού ταυτόχρονα .
- ii. **περιβάλλον** : ο περιβάλλον χώρος στον οποίο λειτουργεί ένας οργανισμός συμπεριλαμβανόμενου του αέρα , του νερού , του εδάφους , των φυσικών πόρων , της γλωρίδας , της πανίδας , των ανθρώπων , και της μεταξύ τους σχέσης. Σημείωση- Ο περιβάλλον χώρος σε αυτό το κείμενο εκτείνεται από το χώρο μέσα στον οργανισμό μέχρι το γήινο σύστημα στο σύνολό του .
- iii. **Περιβαλλοντική πλευρά** : στοιχείο των δραστηριοτήτων, προϊόντων ή υπηρεσιών ενός οργανισμού ,το οποίο μπορεί να αλληλεπιδράσει με το περιβάλλον. Σημείωση - Σημαντική περιβαλλοντική πλευρά είναι αυτή που έχει ή μπορεί να έχει σημαντική περιβαλλοντική επίπτωση .

- iv. **Περιβαλλοντική επίπτωση :** κάθε μεταβολή στο περιβάλλον , είτε αρνητική είτε θετική , η οποία προκύπτει ως αποτέλεσμα , εν όλω ή εν μέρει , από τις δραστηριότητες , τα προϊόντα, ή τις υπηρεσίες του οργανισμού .
- v. **Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης :** το μέρος του συνολικού συστήματος διαχείρισης το οποίο περιλαμβάνει οργανωτική δομή, δραστηριότητες σχεδιασμού , ευθύνες , πρακτικές , διαδικασίες , διεργασίες και μέσα για την ανάπτυξη, εφαρμογή, επίτευξη, ανασκόπηση και διατήρηση της περιβαλλοντικής πολιτικής .
- vi. **Επιθεώρηση συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης :** συστηματική και τεκμηριωμένη διεργασία επαλήθευσης μέσω αντικειμενικής λήψης και αξιολόγησης υποδείξεων, για να προσδιοριστεί εάν το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης ενός οργανισμού συμμορφώνεται με τα κριτήρια επιθεώρησης του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης που ορίζονται από τον οργανισμό , καθώς και γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων της διεργασίας αυτής στη διοίκηση.
- vii. **Περιβαλλοντικός αντικειμενικός σκοπός:** ο συνολικός περιβαλλοντικός στόχος , που προκύπτει από την περιβαλλοντική πολιτική , τον οποίο ο ίδιος ο οργανισμός θέτει προς επίτευξη , και ο οποίος ποσοτικοποιείται όπου είναι πρακτικά εφικτό.
- viii. **Περιβαλλοντική επίδοση:** μετρήσιμα αποτελέσματα του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία σχετίζονται με τον έλεγχο των περιβαλλοντικών πλευρών ενός οργανισμού, με βάση την περιβαλλοντική πολιτική, τους αντικειμενικούς σκοπούς και στόχους.
- ix. **Περιβαλλοντική πολιτική :** δήλωση του οργανισμού για τις προθέσεις και αρχές του , σε σχέση με την συνολική του επίδοση, η οποία παρέχει ένα πλαίσιο για δράση και για τον καθορισμό των περιβαλλοντικών σκοπών και στόχων.
- x. **Περιβαλλοντικός στόχος :** λεπτομερής απαίτηση επίδοσης , ποσοτικοποιημένη όπου είναι πρακτικά εφικτό, για τον οργανισμό ή τμήμα αυτού, η οποία προκύπτει από τους περιβαλλοντικούς αντικειμενικούς σκοπούς και η οποία

χρειάζεται να καθοριστεί και να ικανοποιηθεί προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω αντικειμενικοί σκοποί .

- xι. **Ενδιαφερόμενο μέρος :** άτομο ή ομάδα που ενδιαφέρεται ή επηρεάζεται από την περιβαλλοντική επίδοση ενός οργανισμού .
- xii. **Οργανισμός:** εταιρεία, σωματείο, εμπορικός οίκος, επιχείρηση, αρχή ή ίδρυμα, τμήμα ή συνδυασμός αυτών, οιασδήποτε νομικής μορφής , του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα , που έχουν ίδιες λειτουργίες και διοίκηση . Σημείωση- Για οργανισμούς με περισσότερες από μία λειτουργικές μονάδες , μία μόνη λειτουργική μονάδα μπορεί να οριστεί σαν οργανισμός .
- xiii. **Αποφυγή ρύπανσης:** χρήση διεργασιών, πρακτικών , υλικών ή προϊόντων με την οποία αποφεύγεται , ελαττώνεται, αλλαγές διεργασιών , μηχανισμούς ελέγχου , αποδοτική χρήση μέσων και υποκατάσταση υλικών . Σημείωση – Τα δυνητικά οφέλη από την αποφυγή της ρύπανσης περιλαμβάνουν τη μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, βελτιωμένη αποδοτικότητα και μειωμένα κόστη .

3.2 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ: EMAS ΚΑΙ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ISO 14001

Η επιχείρηση διακρίνει πέντε ομάδες ενδιαφερόμενων των οποίων οι απαιτήσεις πρέπει να ικανοποιηθούν: πελάτες, μέτοχοι, επαγγελματικοί συνεργάτες, υπάλληλοι και η κοινωνία στο σύνολο της. Οι εταιρείες χρειάζονται την υποστήριξη αυτών των ενδιαφερομένων προκειμένου να επιβιώσουν. Οι απαιτήσεις τους αποτελούν μια ξεκάθαρη επαγγελματική υπόθεση που απαιτεί δράση.

1. Μείωση κόστους

Οι περιβαλλοντικές βελτιώσεις μπορεί να καταλήξουν σε βελτιώσεις αποδοτικότητας με δύο τρόπους: α) αποφυγή κόστους και β) μείωση κόστους.

Η αποφυγή κόστους απαιτεί έναν τρόπο προσέγγισης για τη διαχείριση του κινδύνου και αποτελεσματικές διαδικασίες για τις διεργασίες ελέγχου και για την αντιμετώπιση μη κοινωνικών απαλλαγών, εξόδων και ατυχημάτων. Τα έξοδα που μπορούν να αποφευχθούν συμπεριλαμβάνουν:

- Υψηλότερα ασφάλιστρα
- Φόρους μετά από απαλλαγές, έξοδα και ατυχήματα
- Πρόστιμα για τις παραβιάσεις των Κανονισμών
- Υψηλότερο κόστος δανεισμού

Η μείωση του κόστους απαιτεί μια σωστά οργανωμένη μέθοδο προσέγγισης προκειμένου να προσδιοριστούν οι τρόποι μείωσης της κατανάλωσης συντελεστών παραγωγής (πρώτων υλών, αγαθών, πόρων και υπηρεσιών), οι τρόποι αύξησης της αποτελεσματικότητας των διεργασιών καθώς και μείωσης των επιπέδων και των ρυπαντικών χαρακτηριστικών των αποβλήτων και εκπομπών. Οι δαπάνες που μπορούν να μειωθούν περιλαμβάνουν:

- την ενέργεια που καταναλώνεται,

- την επεξεργασία και τη διάθεση των αποβλήτων ,
- τη χρήση του νερού,
- την εκκένωση των εκροών υπονόμων,
- τις πρώτες ύλες και τα προϊόντα ,
- τη μεταφορά.

Έχει αποδειχθεί ότι υπάρχει σαφώς τεράστιο οικονομικό όφελος από την εγκατάσταση και εφαρμογή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης . Η SIEMENS A.E. για παράδειγμα μείωσε την κατανάλωση ύδατος λόγω ανακύκλωσης κατά 99,3κυβικά μέτρα /ημέρα (-90%) επί συνόλου απαίτησης 110 κυβικά μέτρα / ημέρα , ήτοι το 1996/97 μείωση κατά 24000 κυβικά μέτρα /έτος επεξεργασμένου (πόσιμου) ύδατος και την χρήση Ενέργειας κατά 8-12% το 1996-97.

Ομοίως η SIEMENS A.E. Τηλεβιομηχανική στη Θεσσαλονίκη (πιστοποιημένη κατά ISO 14001) μείωσε κατά τα έτη 1995/97 την κατανάλωση ύδατος κατά 25% , τη χρήση πετρελαίου θέρμανσης κατά 7% και τη χρήση Ενέργειας κατά 3,6% .

2.Μέτοχοι

Οι επενδυτές επιθυμούν την καλύτερη δυνατή επιστροφή των χρημάτων τους. Αναγνωρίζουν ότι οι εταιρείες που δεν ακολουθούν υγιείς περιβαλλοντικές πρακτικές θα απειλούνται διαρκώς .Αρχίζουν να δέχονται την άποψη ότι η τελειότητα όσον αφορά στα θέματα περιβάλλοντος και η αποτελεσματική διαχείριση είναι δύο έννοιες ταυτόσημες . Η αποτελεσματική χρησιμοποίηση σπάνιων πόρων όπως η ενέργεια , το νερό και άλλες πρώτες ύλες , όχι μονάχα βοηθά στη μείωση του αντίκτυπου της βιομηχανικής δραστηριότητας αλλά επίσης αποτελεί μια λογική εμπορική λύση .

Η οικονομική κοινότητα θεωρεί τους καθαρούς παραγωγούς ως καλούς στόχους επένδυσης επειδή έχουν να παρουσιάσουν άρτια γνώση της αγοράς και αποφεύγουν την πολυδάπανη ανεπάρκεια. Οι μέτοχοι θα αναμένουν μια προσχεδιασμένη στρατηγική όσον αφορά την περιβαλλοντική επένδυση ,κι όχι ένα έκτακτο έξοδο που προκλήθηκε από κάποια κρίση. Η καλή περιβαλλοντική

πολιτική θεωρείται τώρα, μαζί με άλλες απόψεις της καλής διαχείρισης ως απαραίτητο κριτήριο για μια «ωγιή» επένδυση με μικρό ρίσκο .

3.Καλύτερη εικόνα

Η δημόσια περιβαλλοντική (ή η ετήσια περιβαλλοντική αναφορά) και η χρήση της δήλωσης συμμετοχής στον EMAS μπορούν να βελτιώσουν την περιβαλλοντική εικόνα των εταιρειών , εφόσον βέβαια αναφέρονται τα μέτρα που έχει λάβει η εταιρεία .

Αφού η δήλωση συμμετοχής στον EMAS αναγνωρίζεται σε ολόκληρη την Ευρώπη, η ίδια η συμμετοχή στο Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου EMAS μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την εικόνα και την ανταγωνιστική θέση μιας επιχείρησης στον ευρωπαϊκό χώρο.

4.Πελάτες

Όλο και περισσότερο, οι καταναλωτές ζητούν προϊόντα, τα οποία δεν καταστρέφουν τον πλανήτη μας και παράγονται χωρίς να προκαλείται πολύ μεγάλη ρύπανση. Οι πελάτες προτιμούν να αγοράσουν από εταιρείες με θετική περιβαλλοντική εικόνα .Οι πελάτες όμως τώρα είναι δύσπιστοι όσον αφορά την «πράσινη αγορά» και θεωρούν ότι κάθε περιβαλλοντικός ισχυρισμός πρέπει να αποδεικνύεται και να εδραιώνεται όσον το δυνατόν καλύτερα .Οι εταιρείες που έχουν υιοθετήσει μια προοδευτική συλλογιστική ήδη κερδίζουν μερίδιο αγοράς παράγοντας προϊόντα τα οποία προκαλούν την μικρότερη δυνατή καταστροφή στο περιβάλλον . Αυτό απαιτεί καλύτερο σχεδιασμό και καθαρότερη παραγωγή . Το κατά πόσον είναι απαραίτητη η επένδυση μπορεί μερικές φορές να αποδειχτεί μέσω της βελτίωσης των ευκαιριών στην αγορά, της μείωσης του κόστους παραγωγής, της δημιουργίας μιας καλύτερης δημόσιας εικόνας και της συμμετοχής στην πραγματοποίηση αναπόφευκτων αλλαγών στο νόμο.

5. Υπάλληλοι

Η παροχή κίνητρων και η συμμετοχή των υπαλλήλων μπορεί να οδηγήσει σε επιπλέον οφέλη. Η έλλειψη ενδιαφέροντος για τους προβληματισμούς τους μπορεί να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα, και σε κάποιους τομείς να δυσκολέψει την πρόσληψη νέων υπαλλήλων. Πολλοί άνθρωποι ανησυχούν για το μέλλον του περιβάλλοντος και περιμένουν από τους εργοδότες να ασχοληθούν με αυτές τις ανησυχίες τους.

Η δημιουργικότητα των υπαλλήλων και ο ενθουσιασμός τους μπορεί να ωφελήσει σε μεγάλο βαθμό την εταιρεία, αν οι υπάλληλοι είναι πάντα ενημερωμένοι και συμμετέχουν στη βελτίωση της περιβαλλοντικής απόδοσης της εταιρείας. Αυτό είναι απαραίτητο για την επιτυχία των περιβαλλοντικών αλλαγών και επίσης για τη διατήρηση και την προσέλκυση καλού προσωπικού.

6. Επιχειρησιακές επαφές

Ένα εγκεκριμένο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης μπορεί να ωφελήσει και τις επιχειρησιακές επαφές αφού συχνά οι πελάτες έχουν απαιτήσεις περιβαλλοντικού χαρακτήρα από τους προμηθευτές. Οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρείες λαμβάνουν επίσης υπόψιν την περιβαλλοντική πολιτική μιας εταιρείας όταν εξετάζουν τα πιθανά οικονομικά ρίσκα και πρόκειται να χορηγήσουν δάνεια.

Ένα πιστοποιητικό ενισχύει το κύρος της περιβαλλοντικής πολιτικής και δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης στους πελάτες. Είναι πιθανόν τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που εφαρμόζουν πιστοποίηση ποιότητας να γίνουν απαραίτητο εργαλείο στην αγορά, και μερικές εταιρείες εισάγουν ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης με την πεποίθηση ότι αυτό θα είναι το αποτέλεσμα. Ασφαλώς τα περιβαλλοντικά κριτήρια δημιουργούνται με βάση τις απαιτήσεις της αγοράς και έχοντας ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης που αποδεικνύεται μπορεί να αποτελέσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, σε επίπεδο συναγωνισμού, για την υπογραφή συμβολαίου. Ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης μπορεί τελικά να είναι αναγκαίο στοιχείο για την υπογραφή συμβολαίου στις διεθνείς και στις εγχώριες αγορές.

7.Επαγγελματικοί συνεργάτες

Οι προμηθευτές και οι ανάδοχοι με αδύναμο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης είναι δυνατό να προκαλέσουν ζημία στις εμπορικές ευκαιρίες της εταιρείας.

Ο παγκόσμιος ανταγωνισμός και η ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά αναγκάζουν τις εταιρείες να δημιουργούν εικονικές εμπορικές συμμαχίες προκειμένου να παραμείνουν ανταγωνιστικές. Οι επαγγελματικοί συνεργάτες, όπως οι επενδυτές, επιθυμούν να ελαχιστοποιήσουν τον κίνδυνο αποφασίζοντας να συνεργαστούν με κορυφαίες εταιρείες.

8. Ρυθμιστική συμμόρφωση

Ένα εγκεκριμένο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης μπορεί να αποβεί ωφέλιμο τόσο στη σχέση μιας εταιρείας με κάποια άλλη, όσο και στη σχέση της με τους φορείς χορήγησης αδειών. Με το πιστοποιητικό αυτό η εταιρεία μπορεί να αποδείξει ότι το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης είναι υψηλών προδιαγραφών. Οι αρχές έκδοσης και χορήγησης αδειών λουπών, θεωρούν αυτομάτως ότι η εταιρεία ακολουθεί μια άρτια περιβαλλοντική πολιτική. Αυτό μπορεί βεβαίως να διευκολύνει την απόκτηση εγκρίσεων ή αδειών σχεδιασμού.

9. Ευρωπαϊκή αναγνώριση

Η δήλωση συμμετοχής στο EMAS είναι μια βεβαίωση που αναγνωρίζεται απ' όλες τις κυβερνήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω της συμμετοχής στο πρόγραμμα, η εταιρεία θα εφαρμόσει ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της Ενωμένης Ευρώπης. Αυτό μπορεί να

παρουσιάσει σημαντικά πλεονεκτήματα σε ότι αφορά τις επαφές με τα άλλα κράτη (εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης) .Οι προμηθευτές και οι πελάτες θα εμπιστευτούν τον επαγγελματικό συνεργάτη τους που θα κατέχει το λογότυπο EMAS .

Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

ΜΕΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ	ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	ΤΗΡΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Αυξημένη λειτουργική αποδοτικότητα ❖ Βελτιωμένη Περιβαλλοντική Αποδόση ❖ Μείωση δαπανών 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Βελτίωση εικόνας της εταιρείας ❖ Βελτίωση Δημοσίων Σχέσεων ❖ Μέσο προώθησης Marketing ❖ Διευκόλυνση χρηματοδότησης 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Έλεγχος παρόντων κινδύνων ❖ Κατάρτιση και επίγνωση των εργαζομένων 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Έλεγχος των των δεδομένων της νομοθεσίας για το περιβάλλον ❖ Πρόβλεψη των νομοθετικών ρυθμίσεων

Πλεονεκτήματα ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης

ΚΕΦΑΛΑΙΟΙΥ

*Τα απαιτούμενα βήματα
για τον δρόμο
της Ευρωπαϊκής Αναγνώρισης*

4.ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

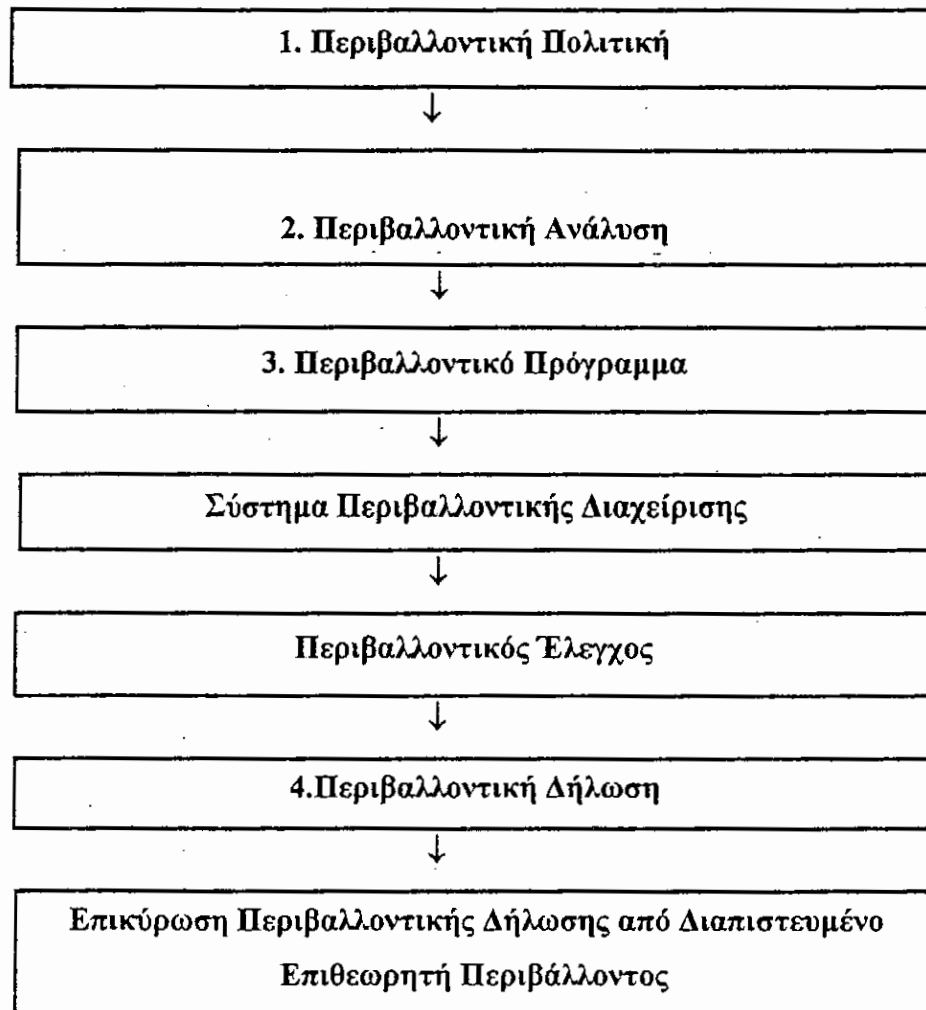
4.1 Διαδικασία συμμετοχής μιας επιχείρησης στο Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Έλεγχου EMAS.

Τα βασικά βήματα για την ένταξη μιας επιχείρησης στο EMAS είναι τα παρακάτω:

1. Να θεσπίσει **Περιβαλλοντική Πολιτική**, η οποία θα προβλέπει συμμόρφωση με όλες τις σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν το περιβάλλον και συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.
2. Να πραγματοποιήσει **Περιβαλλοντική Ανάλυση του Χώρου Δραστηριοτήτων**.
3. Να υιοθετήσει **Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα** που θα θέτει ποσοτικούς στόχους με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης.
4. Να εισάγει **Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης** ή να βελτιώσει το ήδη υπάρχον έτσι ώστε να συμμορφώνεται με το περιβαλλοντικό πρόγραμμα και την πολιτική της επιχείρησης.
5. Να διενεργεί ή να αναθέσει σε άλλους να διενεργούν **Περιβαλλοντικούς Ελέγχους** στο χώρο δραστηριοτήτων ώστε να υπάρχει διαρκής ενημέρωση για την πρόοδο του προγράμματος

6. Να συντάσσει Περιβαλλοντική Δήλωση για κάθε ελεγχόμενο χώρο δραστηριοτήτων, η οποία θα είναι σαφής και περιεκτική και θα περιγράφει την πρόοδο με απλό τρόπο ώστε να είναι κατανοητή από το ευρύ κοινό.

Να φροντίσει για την διακρίβωση της πολιτικής, του προγράμματος, του συστήματος διαχείρισης, της ανάλυσης, των ελέγχων και την επικύρωση της δήλωσης από ανεξάρτητο Διαπιστευμένο Επιθεωρητή Περιβάλλοντος.

1. Με τον όρο **περιβαλλοντική πολιτική** εννοούμε το σύνολο των στόχων και των αρχών δράσης μιας εταιρείας σε ότι αφορά το περιβάλλον. Σ' αυτή περιλαμβάνεται και η συμμόρφωση με τους σχετικούς ρυθμιστικούς κανόνες που προβλέπονται από το νόμο.

2. Η **περιβαλλοντική ανάλυση** ορίζεται ως η αναλυτική προσέγγιση των περιβαλλοντικών θεμάτων, επιπτώσεων και επιδόσεων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες σε ένα συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων της εταιρείας.

3. Το τρίτο στάδιο του EMAS αφορά τον ορισμό ενός περιβαλλοντικού προγράμματος, την εφαρμογή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης και στην κατάρτιση περιβαλλοντικού ελέγχου. Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα είναι μια περιγραφή των συγκεκριμένων αντικειμενικών σκοπών και δραστηριοτήτων της εταιρείας για την εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής προστασίας του περιβάλλοντος.

Ο **περιβαλλοντικός έλεγχος** είναι ένα μέσο διαχείρισης που περιλαμβάνει συστηματική, τεκμηριωμένη, περιοδική και αντικειμενική αξιολόγηση των επιδόσεων του οργανισμού, του συστήματος διαχείρισης και των μεθόδων για την προστασία του περιβάλλοντος.

4. Η **περιβαλλοντική δήλωση** θα πρέπει να αποτελεί μια ολοκληρωμένη και αντικειμενική απεικόνιση της περιβαλλοντικής πρακτικής και προόδου. Η Δήλωση αυτή πρέπει να είναι δημόσια και να έχει επικυρωθεί από διαπιστευμένους επιθεωρητές περιβάλλοντος.

4.2 Οι Διαδικασίες μιας επιχείρησης για την εγγραφή της στον EMAS ή της πιστοποίησης κατά το Πρότυπο ISO 14001.

Αν το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης της εταιρείας ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του Οικολογικού Ελέγχου EMAS ή του πρότυπου ISO 14001, μπορεί να γίνει αίτηση για επικύρωση ή εγγραφή. Για να γίνει δυνατή η συμμετοχή της εταιρείας στον Οικολογικό Έλεγχο EMAS, πρέπει πρώτα να γίνει επικύρωση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και της Περιβαλλοντικής Δήλωσης της εταιρείας. Για την πιστοποίηση κατά ISO 14001 πρέπει να επικυρωθεί μόνο το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης της εταιρείας. Η Περιβαλλοντική Δήλωση είναι μια αναφορά η οποία συντάσσεται προκειμένου να παρέχει πληροφορίες στο κοινό σχετικά με το χώρο δραστηριοτήτων της επιχείρησης, την περιβαλλοντική απόδοσή της, καθώς και την πολιτική που ακολουθεί η εταιρεία, τα περιβαλλοντικά προγράμματά της και τα συστήματα διαχείρισης.

Το πρώτο βήμα για την εγγραφή στον EMAS ή την πιστοποίηση κατά ISO 14001 είναι η εφαρμογή ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης. Τούτο περιλαμβάνει οργανωτικές δομές, ευθύνες, πρακτικές, διαδικασίες, διεργασίες και τρόπους για την εφαρμογή και τη διατήρηση της περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Όπως ισχύει σε κάθε σύστημα διαχείρισης, είναι πολύ σημαντικό να ταιριάζει το σύστημα με την εταιρεία από τεχνική, οικονομική και πολιτιστική άποψη. Κατά κανόνα, οι εταιρείες με μια προκαταρκτική περιβαλλοντική ανάλυση. Αυτή η ανάλυση θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Τα σχετικά περιβαλλοντικά θέματα
- Τις νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις
- Τις ισχύουσες διαδικασίες και πρακτικές διαχείρισης.

Η εργασία που θα γίνει για την σύνταξη της δήλωσης περιβαλλοντικής πολιτικής, τους αντικειμενικούς σκοπούς και το πρόγραμμα εφαρμογής, μπορεί να βασιστεί στα αποτελέσματα αυτής της ανάλυσης. Κατά κανόνα, ο πρώτος κύκλος εφαρμογής ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης απαιτεί 12 μήνες.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Οικολογικού Ελέγχου EMAS ή του ISO 14001, το ολοκληρωμένο σύστημα θα πρέπει να καλύπτει :

- την πολιτική, τους αντικειμενικούς σκοπούς και τα προγράμματα,
- την οργάνωση και το προσωπικό,
- τα επιχειρησιακά συστήματα και τους επιχειρησιακούς ελέγχους,
- τους περιβαλλοντικούς ελέγχους.

Αν το παρόν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης της εταιρείας εφαρμόζεται και αποδίδει καλά, η αποτελεσματικότητά του μπορεί να πιστοποιηθεί σύμφωνα με εθνικούς κανονισμούς ή με διεθνείς προδιαγραφές, όπως το ISO 14000 ή το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου EMAS. Θα πρέπει να συγκριθεί το υπάρχον σύστημα διαχείρισης με τον Κανονισμό EMAS ή το ISO 14001 για να γίνουν και οι ανάλογες εκτιμήσεις.

Η σύγκριση θα επιτευχθεί μέσω ενός τεστ ελέγχου. Ο κύριος στόχος αυτού του τεστ είναι να προσδιοριστεί αν το τρέχον σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης ανταποκρίνεται ή όχι στις απαιτήσεις του EMAS ή του ISO 14001. Όλες οι ερωτήσεις ελέγχου συνδέονται άμεσα με τον Κανονισμό EMAS και το Πρότυπο ISO 14001. Το τεστ χωρίζεται σε 14 κατηγορίες ερωτήσεων για τον Κανονισμό EMAS. Το τεστ για το ISO 14001 χωρίζεται σε 19 κατηγορίες ερωτήσεων.

Κάθε κατηγορία για τον Κανονισμό EMAS περιλαμβάνει τέσσερα διαφορετικά μέρη:

- A. Ερωτήσεις ελέγχου
- B. Απαντήσεις γνωστικού περιεχόμενου
- Γ. Έλεγχοι
- Δ. Παραρτήματα

Αναλυτικότερα:

A .Ερωτήσεις ελέγχου

Το Α μέρος περιέχει ερωτήσεις ελέγχου, οι οποίες αποτελούν τον πυρήνα του τεστ. Η απάντηση όλων των ερωτήσεων θα δώσει την τελική βαθμολογία. Οι επιχειρηματίες που θέλουν να κάνουν ένα γρήγορο έλεγχο του δικού τους συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης, προκειμένου να διαπιστώσουν αν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές του EMAS ή του ISO 14001, μπορούν να συντομεύσουν τη διαδικασία ελέγχου, συμπληρώνοντας μόνο το Α μέρος.

Β .Απαντήσεις γνωστικού περιεχομένου

Το Β μέρος περιέχει τις «Απαντήσεις γνωστικού περιεχομένου», οι οποίες εξυπηρετούν δύο σκοπούς. Ο πρώτος είναι η επαλήθευση του κατά πόσον ο επιχειρηματίας απάντησε σωστά στις ερωτήσεις ελέγχου. Αν το βαθμολογικό αποτέλεσμα μιας εταιρείας στο Α μέρος είναι 100%, τότε όλες οι απαντήσεις γνωστικού περιεχομένου συμπληρώθηκαν με «ναι». Εάν δεν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των αποτελεσμάτων του Α και Β μέρους, τότε θα πρέπει να γίνει επαλήθευση ή να ζητηθεί μια δεύτερη γνώμη.

Ο δεύτερος σκοπός του Β μέρους είναι η αποσαφήνιση τυχόν ασαφών ερωτήσεων ελέγχου. Αν κάποια ερώτηση δεν είναι σαφής, μπορείτε να ανατρέξετε στις απαντήσεις γνωστικού περιεχομένου για περισσότερη βοήθεια.

Γ .Ελεγχοι

Το Γ' μέρος περιέχει πληροφορίες επαλήθευσης. Με βάση αυτές τις πληροφορίες, ο ελεγκτής θα διαπιστώσει αν η εταιρεία διαθέτει τα επιμέρους τμήματα ενός συστήματος περιβαλλοντικής ελέγχου. Εάν συμβαίνει κάτι τέτοιο, τότε ο ελεγκτής θα πρέπει να τα συγκρίνει με τις προδιαγραφές που θέτει το EMAS ή το ISO 14001.

Δ .Παραρτήματα (μόνο για το EMAS)

Αν τα αποτελέσματα του ελέγχου μιας εταιρείας δεν είναι ικανοποιητικά, στα παραρτήματα υπάρχουν παραδείγματα εφαρμογής και ένταξης των επιμέρους τμημάτων του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης στα πλαίσια μιας «άρτια» διαρθρωμένης επιχείρησης. Τα Παραρτήματα λειτουργούν ως βοηθήματα για να

εταιρεία προς την ανάπτυξη ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα προς τις απαιτήσεις του EMAS .

Για περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά το Πρότυπο ISO 14001 υπάρχει το «ISO 14004 συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης – Γενικές κατευθυντήριες γραμμές για αρχές, συστήματα και τεχνικές υποστήριξης .

Αν τα αποτελέσματα της σύγκρισης είναι ικανοποιητικά , τότε μπορεί να κληθεί ένας εξωτερικός ελεγκτής ο οποίος θα επικυρώσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης .

Ένα εσωτερικό σύστημα ελέγχου μπορεί βέβαια να αποδειχτεί αποτελεσματικό όταν το σύστημα αρχίσει να τίθεται σε λειτουργία . Τα γραφικά της έκδοσης του **Οδηγού Οικολογικού Έλεγχου EMAS** για ηλεκτρονικούς υπολογιστές δίνουν τη δυνατότητα παρακολούθησης της εφαρμογής του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης καθώς επίσης, και τη δυνατότητα εκτίμησης των περιβαλλοντικών προγραμμάτων . Το παράρτημα του Οδηγού ή το ISO 14004 παρέχει περισσότερες πληροφορίες για τις προδιαγραφές των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης σε εθνικό και διεθνές επίπεδο .

Αμέσως μόλις ολοκληρωθεί ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασισμένο στις νομοθετικές και κανονιστικές απαιτήσεις του Οικολογικού Ελέγχου EMAS και του ISO 14001, θα πρέπει να αρχίσει η προσπάθεια επίτευξης της Ευρωπαϊκής αναγνώρισης και της εγγραφής στο Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου. Επίσης, πρέπει να συντάσσεται ειδική περιβαλλοντική δήλωση για κάθε χώρο δραστηριοτήτων της επιχείρησης που πρόκειται να εγγραφεί στο EMAS. Αυτή είναι μια αναφορά η οποία συντάσσεται προκειμένου να παρέχει πληροφορίες στο κοινό για το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων της επιχείρησης, την περιβαλλοντική απόδοσή της , καθώς και για την πολιτική που ακολουθεί τα περιβαλλοντικά προγράμματα της και τα συστήματα διαχείρισης .

Καθώς πρόκειται για δημόσια δήλωση θα πρέπει να είναι γραμμένη με τρόπο συνοπτικό και ευκολονόητο. Ο Κανονισμός EMAS δεν προτείνει συγκεκριμένο σχήμα που θα πρέπει να ακολουθηθεί, πρέπει όμως να συμπεριλαμβάνονται τουλάχιστον τα παρακάτω:

- περιγραφή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης ,

- εκτίμηση των σχετικών περιβαλλοντικών θεμάτων,
- περίληψη πληροφοριών σχετικά με εκπομπές αερίων, στερεά αποβλήτα, κατανάλωση πρώτων υλών, ενέργειας, ύδατος, πρόκληση ηχορύπανσης, κ.λ.π., καθώς και σχετικά με τους δείκτες αποδοτικότητας,
- δήλωση της πολιτικής, του προγράμματος και του συστήματος διαχείρισης της εταιρείας,
- προθεσμία για την επόμενη δήλωση,
- όνομα του εξωτερικού επιθεωρητή που επικύρωσε την δήλωση,
- σημαντικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν μετά την προηγούμενη δήλωση (όχι την αρχική δήλωση).

Για το Πρότυπο ISO 14001 δεν είναι απαραίτητο να συνταχθεί περιβαλλοντική δήλωση. Όταν πια η δημόσια δήλωση έχει συνταχθεί, μπορεί να επικυρωθεί από ένα Διαπιστευμένο Επιθεωρητή. Οι Επιθεωρητές πρέπει να έχουν διαπιστευτεί από το κατάλληλο εθνικό αρμόδιο οργανισμό.

Αυτοί οι Επιθεωρητές έχουν δύο καθήκοντα :

- την εξέταση και την επικύρωση του συστήματος διαχείρισης και το κατά πόσον πληρεί τις απαιτήσεις του Οικολογικού Ελέγχου EMAS,
- την επικύρωση της περιβαλλοντικής δήλωσης.

Διαδικασία Επικύρωσης

Κατά κανόνα, για τη διαδικασία της επικύρωσης πρέπει να ακολουθούνται τέσσερα βήματα κλειδιά :

1. Εξέταση των εγγράφων, όπως η περιβαλλοντική ανάλυση, οι πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες της επιχείρησης, οι πολιτικές, τα προγράμματα, η περιγραφή

του συστήματος διαχείρισης, οι εσωτερικές μέθοδοι ελέγχου, συμπεριλαμβανόμενων των διορθωτικών δράσεων που έχουν επιβληθεί .

2.Επισκέψεις στο χώρο δραστηριοτήτων για την συγκέντρωση πληροφοριών από πρώτο χέρι, μέσω συνεντεύξεων με μέλη –κλειδιά του προσωπικού, όπως οι εσωτερικοί ελεγκτές και εκείνοι που είναι υπεύθυνοι για τον επιχειρησιακό έλεγχο .

3.Σύνταξη μιας αναφοράς επικύρωσης που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον όλες τις περιπτώσεις μη-συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του Συστήματος Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου, τις τεχνικές ελλείψεις στις διαδικασίες και τις τροποποιήσεις /προσθήκες που απαιτούνται στη δήλωση του χώρου δραστηριοτήτων.

4.Επικύρωση και υπογραφή της δήλωσης ή προτάσεις για την λύση των προβλημάτων που προέκυψαν.

Για το ISO 14001 η διαδικασία είναι σχεδόν η ίδια. Μόνο το ανωτέρω σημείο δεν θα εκπονηθεί .Όταν το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και η δήλωση του χώρου δραστηριοτήτων ελεγχθούν και επικυρωθούν , μπορεί να συμπληρωθεί η αίτηση εγγραφής στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου .

Οι ακόλουθες πληροφορίες πρέπει να δοθούν με τον εξής τρόπο:

- επωνυμία εταιρείας και του αντίστοιχου χώρου δραστηριοτήτων,
- περιγραφή των δραστηριοτήτων της εταιρείας στο συγκεκριμένο χώρο ,
- στοιχεία επικύρωσης ,
- λήξη προθεσμίας της ημερομηνίας για την υποβολή της επόμενης δήλωσης ,
- σύντομη περιγραφή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης (εκτός αν αυτή περιλαμβάνεται στη δήλωση του χώρου δραστηριοτήτων),
- περιγραφή του προγράμματος ελέγχου στο συγκεκριμένο χώρο (εκτός αν αυτή περιλαμβάνεται στη δήλωση του χώρου δραστηριοτήτων).

Καθώς είναι πιθανό να πρόκειται για την πρώτη εγγραφή στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου που πραγματοποιήθηκε στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων, τα προγράμματα ελέγχου δεν χρειάζεται να έχουν

ολοκληρωθεί πριν την εγγραφή. Παρ' όλα αυτά, τα προγράμματα ελέγχου πρέπει να περιγράφονται καθώς θα διεξάγονται κατά την πραγματοποίηση των επόμενων κύκλων ελέγχου.

Η αίτηση μπορεί να σταλεί στον αρμόδιο οργανισμό προκειμένου στη συνέχεια να γίνει η αίτηση για εγγραφή στο Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου. Επιπλέον, η επικυρωμένη δήλωση του χώρου δραστηριοτήτων πρέπει να τεθεί στη διάθεση του κοινού και των μετόχων.

Κάθε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να ορίσει έναν αρμόδιο οργανισμό, ο οποίος θα πρέπει να είναι ανεξάρτητος, ουδέτερος, συνεπής στα καθήκοντά του και να έχει την ικανότητα να εκτιμά τις απόψεις των ενδιαφερομένων μερών για τους εγγεγραμμένους χώρους δραστηριοτήτων. Ο αρμόδιος οργανισμός μπορεί να είναι είτε κυβερνητικός, είτε δημόσιος οργανισμός. Αφού η εταιρεία θα συναλλάσσεται απ' ευθείας με τον αρμόδιο οργανισμό, είναι σημαντικό να κατανοηθεί η λειτουργία του:

- σύνταξη διοικητικών εγγράφων και διαδικασιών,
- λήψη στοιχείων από τις αιτήσεις εγγραφής και επικύρωσή τους όταν αυτό είναι απαραίτητο (έλεγχος των στοιχείων του Επιθεωρητή),
- συγκέντρωση του αντιτίμου εγγραφής (αν χρειάζεται),
- τήρηση μιας λίστας των εγγεγραμμένων χώρων των δραστηριοτήτων και των κύκλων ελέγχου και διάθεση αυτών των πληροφοριών στη Ρυθμιστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- ανάπτυξη διαδικασιών για ανταπόκριση στα σχόλια τρίτων μερών (ενδιαφερομένων ομάδων),
- ανάπτυξη διαδικασιών για την καταγγελία και την αφαίρεση κάποιων χώρων δραστηριοτήτων από την λίστα εγγραφής σε συνεργασία με τις ομάδες πίεσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

*Επιθεωρητής Περιβάλλοντος
Ο άνθρωπος –κλειδί;*

5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ : ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Στα προηγούμενα κεφαλαία αναφερθήκαμε στο Κοινοτικό Σύστημα EMAS και στο Πρότυπο ISO 14001. Τονίστηκε η απολαβή πλεονεκτημάτων και συμφερόντων μιας επιχείρησης από την υιοθέτηση ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου. Κατεγράφησαν οι διαδικασίες της εγγραφής μιας εταιρείας στο EMAS ή της πιστοποίησης κατά ISO 14001, μέσα στις οποίες είναι και η διαδικασία του ελέγχου και της επικύρωσης. Αυτές επιτελούνται με την συμμετοχή του **Διαπιστευμένου Επιθεωρητή Περιβάλλοντος**. Είναι το επάγγελμα που συνεπάγεται από την καθιέρωση του Κοινοτικού Συστήματος Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου EMAS. Ορίζεται στον Κανονισμό αριθ. 1836/93, ο οποίος θέσπισε το Κοινοτικό Σύστημα EMAS, ως «πρόσωπο ή οργανισμός ανεξάρτητος της ελεγχόμενης επιχείρησης, ο οποίος έχει διαπιστευτεί σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες του άρθρου 6».

5.1 Διαπίστευση και εποπτεία των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού 1836/93, κάθε Κράτος μέλος θεσπίζει σύστημα για την διαπίστευση ανεξάρτητων Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και εποπτεία των δραστηριοτήτων τους. Προς το σκοπό αυτό τα Κράτη μέλη χρησιμοποιούν είτε υφιστάμενους οργανισμούς διαπίστευσης, είτε τους αρμόδιους οργανισμούς, που προβλέπονται στο άρθρο 18 του προαναφερθέντος Κανονισμού, είτε ορίζουν ή συνιστούν οποιουδήποτε άλλους οργανισμούς με ανάλογο καθεστώς. Τα Κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η σύνθεση των εν λόγω συστημάτων να είναι τέτοια που να εξασφαλίζει την ανεξαρτησία και ουδετερότητά τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Στην χώρα μας αρμόδιος φορέας για τη διαπίστευση ανεξάρτητων περιβαλλοντικών επαληθευτών και την εποπτεία των δραστηριοτήτων τους, βάσει του άρθρου 6 του Κανονισμού 1836/93 ορίζεται το **Εθνικό Συμβούλιο Διαπίστευσης** που συστήθηκε με το Νόμο 2231/94(τα έγγραφα του Νομού δεν ήταν εφικτό να βρεθούν) στο πλαίσιο λειτουργίας του εθνικού συστήματος διαπίστευσης και το οποίο ειδικότερα είναι αρμόδιο να:

- A) Διενεργεί τη διαπίστευση των περιβαλλοντικών επαληθευτών και ασκεί την εποπτεία των δραστηριοτήτων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κανονισμού 1836/93.
- B) Καταρτίζει, αναθεωρεί και ενημερώνει κατάλογο διαπιστευμένων περιβαλλοντικών επαληθευτών και τον ανακοινώνει στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού 1836/93.
- Γ) Εισηγείται στον Υπουργό Ανάπτυξης τον καθορισμό των τελών που προβλέπονται από το άρθρο 11 του Κανονισμού 1836/93 για τις διοικητικές δαπάνες που έχουν σχέση με τη διαδικασία διαπίστευσης περιβαλλοντικών επαληθευτών και το κόστος προώθησης του συστήματος.

5.1.1 Όροι διαπίστευσης των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος

1. Σύμφωνα με τον **Κανονισμό 1836/93**, τα κριτήρια διαπίστευσης για τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος περιλαμβάνουν τα ακόλουθα :

Προσωπικό

Ο **Επιθεωρητής Περιβάλλοντος** διαθέτει τα προσόντα που απαιτούνται για τα καθήκοντα του στα πλαίσια της εντολής του και πρέπει να προσκομίζει και να διατηρεί αποδείξεις των προσόντων, της κατάρτισης και της πείρας του προσωπικού του όσον αφορά, τουλάχιστον τα ακόλουθα :

- Μεθοδολογίες ελέγχου του περιβάλλοντος,

- Πληροφορίες και μέθοδοι διαχείρισης ,
- Περιβαλλοντικά ζητήματα ,
- Σχετική νομοθεσία και πρότυπα, όπου περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες , οι οποίες εκπονήθηκαν για τους σκοπούς του Κανονισμού αριθ.1836/93 και
- Σχετικές τεχνικές γνώσεις της δραστηριότητας που πρέπει να ελεγχθεί .

Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα

Ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος πρέπει να είναι ανεξάρτητος και αμερόληπτος. Πρέπει να αποδεικνύει ότι ο οργανισμός και το προσωπικό του δεν υφίσταται καμιά εμπορική, οικονομική ή άλλη πίεση, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει την κρίση τους και την ακεραιότητα τους, όσον αφορά τις δραστηριότητες τους , και ότι συμμορφώνονται με σχετικούς κανόνες .

Διαδικασίες

Ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος διαθέτει τεκμηριωμένες μεθόδους και διαδικασίες ,καθώς και τους μηχανισμούς ποιοτικούς ελέγχους και κανόνες για την εξασφάλιση του εμπιστευτικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονισμού 1836/93 ,όσον αφορά τη επιθεώρηση.

Οργάνωση

Στην περίπτωση οργανισμών, ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος διαθέτει και θέτει στη διάθεση τρίτων, έπειτα από σχετική αίτηση, οργανόγραμμα στο οποίο περιγράφεται λεπτομερώς οι δομές και οι αρμοδιότητες στα πλαίσια του οργανισμού, καθώς και η δήλωση σχετικά με το νομικό καθεστώς του, την ιδιοκτησία του και τις πηγές χρηματοδότησής του.

2. Σύμφωνα με το ISO 14012 τα κριτήρια ικανοτήτων των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος είναι τα ακόλουθα :

Το Πρότυπο, απαιτεί τουλάχιστον την ολοκλήρωση μέσης εκπαίδευσης. Οι κάτοχοι «σχετικού πτυχίου» (ό,τι κι αν σημαίνει αυτό), πρέπει να διαθέτουν «κατάλληλη» επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον δύο ετών. Εκείνο που είναι ίσως το πιο εξοργιστικό σε σχέση μ' αυτό το πρότυπο στα πρώτα χρόνια επανάστασης του περιβαλλοντικού μάνατζμεντ είναι ότι αν κάποιος δεν καταλαβαίνει εκφράσεις όπως «σχετικός» και «κατάλληλος», είναι αδύνατο να γνωρίζει ποιος μπορεί να θεωρηθεί ότι διαθέτει τα προσόντα . Αν κάποιος καταφέρει να πάρει διευκρινίσεις ,πιθανόν κανείς δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλος ,καθώς δεν υπάρχει σχετική εμπειρία πριν από την πρώτη φορά που κάποιος κάνει κάτι, ιδιαίτερα σε ό,τι έχει σχέση με ένα νέο πρότυπο.

Εκείνοι που διαθέτουν μόνο μέση εκπαίδευση και «πτυχίο άλλο από σχετικό πτυχίο» (φιλοσοφία , αστρονομία), χρειάζεται "κατάλληλη" εμπειρία τουλάχιστον τεσσάρων ετών. Περισσότερο λογική είναι η προϋπόθεση οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος να έχουν ολοκληρώσει τόσο τυπική εκπαίδευση όσο και εκπαίδευση πάνω στην εργασία , είτε μέσα σε συναφείς οργανισμούς ,είτε έξω από αυτούς .

Για να πληρεί κάποιος πράγματι τις προϋποθέσεις ώστε να γίνει επιθεωρητής , πρέπει να έχει εργαστεί με εκπαιδευτική ιδιότητα στη δουλειά με έμπειρους ανθρώπους, κάτω από τον έλεγχο ενός επικεφαλής επιθεωρητή και να έχει συμμετάσχει σε ολόκληρη τη διαδικασία επιθεώρησης σε τουλάχιστον τέσσερις επιθεωρήσεις για ένα σύνολο τουλάχιστον είκοσι ημερών. Υπάρχουν δύο κατηγορίες Επιθεωρητών: Επικεφαλείς Επιθεωρητές και Επιθεωρητές .

Υπάρχουν, επίσης,ορισμένες κανονιστικές προϋποθέσεις, «προσωπικά προσόντα και ικανότητες που περιλαμβάνουν ,μεταξύ άλλων την ομιλία και γραφή , τη διπλωματία ,τη "διακριτικότητα και την ικανότητα ακρόασης " ,την ωριμότητα, την ευθυκρισία και άλλα , κανένα από τα οποία δε γίνεται πραγματικά πιστευτό, με δεδομένα όσα ήδη γνωρίζουμε για την ανωριμότητα και την έλλειψη τεχνογνωσίας πολλών νεαρών εκπαιδευόμενων επιθεωρητών και λογιστικών ελεγκτών.

Ο πλέον ενδιαφέρων χαρακτήρας στο καθεστώς της επιθεώρησης ,είναι ο Επικεφαλής Επιθεωρητής . Οι προϋποθέσεις είναι να έχει διατελέσει επιθεωρητής σε όλη τη διάρκεια τουλάχιστον τριών πλήρων επιθεωρήσεων που να καλύπτουν τουλάχιστον 15 ημέρες.

Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος πρέπει να διατηρούν την ικανότητά τους παραμένοντας ενήμεροι όσον αφορά στα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης και στη γνώση των κανονισμών (πράγμα που είναι αναγκαίο και αρκετά δύσκολο).

2. Διαπίστευση μεμονωμένων ατόμων

Περιβάλλοντος να διαθέτει όλα τα απαιτούμενα προσόντα και την εμπειρία για την εκτέλεση της αποστολής του. Προσόντα όπως η αντικειμενικότητα, η αδιαλλαξία, η τιμιότητα, η ακεραιότητα είναι μάλλον πιο επιρρεπή σε ένα και μοναδικό άτομο παρά για μια ομάδα.

Όσον αφορά τους χώρους όπου ασκούνται οι εν λόγω δραστηριότητες, ο υποψήφιος οφείλει ιδίως να αποδεικνύει ότι διαθέτει επαρκή προσόντα και εμπειρία σχετικά με τα τεχνικά ,περιβαλλοντικά και κανονιστικά θέματα, τα οποία εμπίπτουν στο αντικείμενο της διαπίστευσης ,καθώς και στις μεθόδους και τις διαδικασίες επιθεώρησης .

3. Αιτήσεις Διαπίστευσης

Ο υποψήφιος Επιθεωρητής Περιβάλλοντος συμπληρώνει και υπογράφει επίσημο έντυπο αίτησης, στο οποίο δηλώνει ότι γνωρίζει τη λειτουργία του συστήματος διαπίστευσης και να καταβάλλει τα αναγκαία έξοδα, ότι συμφωνεί να συμμορφωθεί προς τα κριτήρια διαπίστευσης, και γνωστοποιεί προηγούμενες αιτήσεις ή διαπιστεύσεις.

Οι υποψήφιοι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος λαμβάνουν τεκμηριωμένες περιγραφές των διαδικασιών διαπίστευσης και των δικαιωμάτων και καθηκόντων, συμπεριλαμβανόμενων των αμοιβών, των διαπιστευμένων Επιθεωρητών Περιβάλλοντος. Στον υποψήφιο παρέχονται , έπειτα από αίτηση τους, πρόσθετες σχετικές πληροφορίες.

4. Διαδικασία Διαπίστευσης

Η διαδικασία διαπίστευσης περιλαμβάνει :

α) τη συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών που απαιτούνται για την αξιολόγηση του υποψήφιου Επιθεωρητή Περιβάλλοντος , στις οποίες περιλαμβάνονται γενικές πληροφορίες όπως όνομα, διεύθυνση, νομικό καθεστώς ,ανθρώπινο δυναμικό, σχέσεις στα πλαίσια ενός φορέα μεγαλύτερων διαστάσεων κ.λ.π. και πληροφορίες για την εκτίμηση της συμμόρφωσης προς τα κριτήρια διαπίστευσης και για ενδεχόμενη απόφαση περιορισμού της έκτασης της διαπίστευσης

β) την αξιολόγηση του υποψήφιου από το προσωπικό του οργανισμού διαπίστευσης, ή από τους διορισμένους εκπροσώπους του , προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο υποψήφιος πληρεί όντως τα κριτήρια διαπίστευσης, με την εξέταση των πληροφοριών που υποβλήθηκαν και τις σχετικές εργασίες , και ενδεχομένως με πρόσθετες έρευνες ,

στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και εξέταση του προσωπικού. Ο υποψήφιος ενημερώνεται για την εξέταση και έχει την δυνατότητα να διατυπώσει παρατηρήσεις για το περιεχόμενό της .

γ) την εξέταση από τον αρμόδιο οργανισμό διαπίστευσης ,όλου του υλικού αξιολόγησης που απαιτείται για την λήψη απόφασης σχετικά με συγκεκριμένη διαπίστευση .

δ) η απόφαση για την παροχή ή την άρνηση παροχής διαπίστευσης υπό όρους και προϋποθέσεις ή με τυχόν περιορισμό της έκτασης της διαπίστευσης λαμβάνεται , με βάση την εξέταση που αναφέρεται στο στοιχείο β) από τον οργανισμό διαπίστευσης .Η απόφαση αυτή τεκμηριώνεται. Οι οργανισμοί διαπίστευσης διαθέτουν γραπτές διαδικασίες για την εκτίμηση της επέκτασης της διαπίστευσης των Διαπιστευμένων Επιθεωρητών Περιβάλλοντος .

5. Εποπτεία των Διαπιστευμένων Επιθεωρητών Περιβάλλοντος

Το έργο του οργανισμού διαπίστευσης δεν σταματάει με την διαπίστευση ενός υποψήφιου Επιθεωρητή Περιβάλλοντος. Λαμβάνονται μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται, σε τακτικά χρονικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τους 36 μήνες , ότι ο Διαπιστευμένος Επιθεωρητής Περιβάλλοντος εξακολουθεί να πληρεί τις απαιτήσεις της διαπίστευσης , καθώς και προκειμένου να παρακολουθείται η ποιότητα των επιθεωρήσεων που αναλαμβάνονται.

Ο Διαπιστευμένος Επιθεωρητής Περιβάλλοντος οφείλει να ενημερώνει αμέσως τον οργανισμό διαπίστευσης για τυχόν αλλαγές οι οποίες έχουν επιπτώσεις στη διαπίστευση ή την έκτασή της .Κάθε απόφαση που λαμβάνεται από τον οργανισμό διαπίστευσης για παύση ή αναστολή διαπίστευσης ή για περιορισμό της έκτασής της λαμβάνεται μόνον αφού δοθεί στο Διαπιστευμένο Επιθεωρητή Περιβάλλοντος η δυνατότητα να εκθέσει τις απόψεις του.

Όταν ένας Επιθεωρητής Διαπιστευμένος σε ένα Κράτος μέλος ασκεί δραστηριότητες επιθεώρησης σε άλλο Κράτος μέλος , κοινοποιεί τις δραστηριότητες του στον οργανισμό διαπίστευσης του Κράτους μέλους , στο οποίο πραγματοποιείται η επιθεώρηση .

6. Επέκταση της Διαπίστευσης

Ο οργανισμός διαπίστευσης διαθέτει γραπτές διαδικασίες για την αξιολόγηση των Διαπιστευμένων Επιθεωρητών Περιβάλλοντος που υποβάλλουν αίτηση επέκτασης της διαπίστευσης .

5.1.2.Καθήκοντα των Διαπιστευμένων Επιθεωρητών Περιβάλλοντος

Η εξέταση των περιβαλλοντικών πολιτικών, προγραμμάτων, συστημάτων διαχείρισης, και διαδικασιών ανάλυσης και ελέγχου, καθώς και η εξέταση και η επικύρωση των περιβαλλοντικών δηλώσεων , διενεργούνται από Διαπιστευμένους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος .Η εξέταση αυτή πραγματοποιείται προκειμένου να βεβαιωθεί ότι είναι σύμφωνα με τις επιταγές του Κοινοτικού Κανονισμού αριθ.1836/93 .

Καθήκον του Επιθεωρητή περιβάλλοντος είναι να ελέγχει , με την επιφύλαξη των εξουσιών των Κρατών μελών , όσον αφορά την εποπτεία των κανονιστικών απαιτήσεων :

- Τη συμμόρφωση προς όλες τις απαιτήσεις του Κανονισμού 1836/93 , και ιδίως την περιβαλλοντική πολιτική και το περιβαλλοντικό πρόγραμμα, τη λειτουργία του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης , τη μέθοδο του περιβαλλοντικού ελέγχου και τις περιβαλλοντικές δηλώσεις .
- Την αξιοπιστία των δεδομένων και πληροφοριών που περιλαμβάνει η περιβαλλοντική δήλωση και το εάν η δήλωση καλύπτει επαρκώς όλα τα

σημαντικά περιβαλλοντικά θέματα σχετικά με το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων .

Ειδικότερα , εάν ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος διερευνά , σύμφωνα με τους κανόνες της ορθής επαγγελματικής πρακτικής, το τεχνικό κύρος της περιβαλλοντικής ανάλυσης ή του περιβαλλοντικού ελέγχου ή των άλλων διαδικασιών που διενεργεί η επιχείρηση, αποφεύγοντας κάθε περιττή επανάληψη των διαδικασιών αυτών. Ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος παρεμβαίνει βάσει γραπτής συμφωνίας με την επιχείρηση , στην οποία καθορίζεται η έκταση της εργασίας, με ην οποία παρέχεται στον Επιθεωρητή η δυνατότητα να εργαστεί ως ανεξάρτητος και ελεύθερος επαγγελματίας και υποχρεώνεται να παράσχει την αναγκαία συνεργασία .

Από τον Οικολογικό Έλεγχο συνεπάγεται εξέταση των εγγράφων ,επισκέψεις στο χώρο δραστηριοτήτων , καθώς και συζητήσεις με το προσωπικό , σύνταξη έκθεσης προς τη διεύθυνση της επιχείρησης και επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν από την εν λόγω έκθεση.

Στα έγγραφα που πρέπει να εξετασθούν, πριν την επίσκεψη του χώρου δραστηριοτήτων, περιλαμβάνονται βασικές πληροφορίες για το συγκεκριμένο χώρο και τις εκεί δραστηριότητες, η περιβαλλοντική πολιτική και το περιβαλλοντικό πρόγραμμα, η περιγραφή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης που εφαρμόζεται στο εν λόγω χώρο, λεπτομέρειες για την προηγούμενη περιβαλλοντική ανάλυση ή τον προηγούμενο έλεγχο , η έκθεση για την ανάλυση ή τον έλεγχο και για κάθε διορθωτική ενέργεια που ακολούθησε και το σχέδιο περιβαλλοντικής δήλωσης .

Στην έκθεση του Επιθεωρητή Περιβάλλοντος προς τη διεύθυνση της επιχείρησης εκτίθενται :

α) γενικά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του Κοινοτικού Κανονισμού 1836/93 ,

β) οι τεχνικές ατέλειες της μεθόδου περιβαλλοντικής ανάλυσης ή ελέγχου ή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ή κάθε άλλης σχετικής μεθόδου,

γ) τα σημεία διαφωνίας με την προτεινόμενη περιβαλλοντική δήλωση, καθώς και λεπτομέρειες για τις τροποποιήσεις ή προσθήκες, που θα έπρεπε να περιληφθούν στην Περιβαλλοντική Δήλωση.

Από την στιγμή που η Περιβαλλοντική Δήλωση επέλθει υπό την δικαιοδοσία του Διαπιστευμένου Επιθεωρητή Περιβάλλοντος μπορεί να προκύψουν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

A) εάν :

- Η Περιβαλλοντική Πολιτική έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος Κανονισμού .
 - Η Περιβαλλοντική Ανάλυση ή ο Έλεγχος δίνουν ικανοποιητικά τεχνικά αποτελέσματα .
 - Στο Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα θίγονται όλα τα σημαντικά ζητήματα .
 - Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πληρεί τις απαιτήσεις του παραρτήματος I του Κανονισμού 1836/93 και
 - Η Δήλωση είναι ακριβής , με επαρκή κάλυψη του αντικειμένου και σύμφωνη με τις απαιτήσεις του συστήματος περιβαλλοντικού ελέγχου ,
- Τότε ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος επικυρώνει την Περιβαλλοντική Δήλωση .

B) εάν :

- Η Περιβαλλοντική Πολιτική έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος Κανονισμού.
- Η Περιβαλλοντική Ανάλυση ή ο Έλεγχος δίνουν ικανοποιητικά τεχνικά αποτελέσματα .
- Στο Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα τίγονται όλα τα σημαντικά ζητήματα .
- Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πληρεί τις απαιτήσεις του παραρτήματος I του Κανονισμού 1836/93 , αλλά
- Η Περιβαλλοντική Δήλωση πρέπει να αναθεωρηθεί ή και να συμπληρωθεί , ή η Δήλωση για ενδιάμεσο έτος κατά το οποίο δεν υπήρξε επικύρωση διαπιστώθηκε ότι είναι ανακριβής ή παραπλανητική, ή δεν υποβλήθηκε Δήλωση για ενδιάμεσο έτος κατά το οποίο θα έπρεπε να έχει υποβληθεί ,

Ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος συζητά τις απαιτούμενες αλλαγές με τη διεύθυνση της επιχείρησης και επικυρώνει τη Περιβαλλοντική Δήλωση , μόνο αφού η επιχείρηση περιλάβει στη Δήλωση τις ενδεδειγμένες τροποποιήσεις ή και προσθήκες, συμπεριλαμβανόμενης, εφόσον απαιτείται, της αναφοράς στις απαιτούμενες τροποποιήσεις παλαιότερων δηλώσεων που δεν επικυρώθηκαν ή σε πρόσθετες πληροφορίες που έπρεπε να είχαν δημοσιευτεί κατά τα ενδιάμεσα έτη .

Γ) Εάν :

- Η Περιβαλλοντική Πολιτική έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος Κανονισμού.
- Η Περιβαλλοντική Ανάλυση ή ο Έλεγχος δίνουν ικανοποιητικά αποτελέσματα από τεχνική άποψη ή
- Στο Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα τίγονται όλα τα σημαντικά ζητήματα που ετέθησαν ή
- Το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης πληρεί τις απαιτήσεις του παραρτήματος Ι,

Ο Επιθεωρητής Περιβάλλοντος απευθύνει στη διεύθυνση της επιχείρησης τις ενδεδειγμένες συστάσεις για τις απαιτούμενες βελτιώσεις και επικυρώνει τη δήλωση, μόνο αφού διορθωθούν οι ατέλειες στην πολιτική ή και τα προγράμματα ή και τις διαδικασίες, επαναληφθούν οι διαδικασίες στο βαθμό που απαιτείται να αναθεωρηθεί αναλόγως η Περιβαλλοντική Δήλωση .

Τ. Ε. Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

Β' ΜΕΡΟΣ

Περιεχόμενα

Β' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΟΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

- 1.1 Περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της Ζακύνθου.....2
- 1.2 Προστατευόμενα είδη.....6
 - 1.2.1 Χελώνα *caretta-caretta*.....6
 - 1.2.2 Μεσογειακή φώκια *monachus-monachus*.....7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

2. ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

- 2.1 Ανάγκη δημιουργίας Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου...10
- 2.2 Ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την ίδρυση του θαλάσσιου πάρκου.....11
- 2.3 Σκοπός του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου.....14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

3. ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

- 3.1 Greenpeace.....17
- 3.2 World Wide Fund for Nature (W.W.F.).....19
- 3.3 Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας (Σ.Π.Θ.Χ.).....21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

4. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- 4.1 Περιβαλλοντικά προβλήματα στο νομό Ζακύνθου.....24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

- 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

*Γενικά χαρακτηριστικά και
περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες νομού Ζακύνθου,
προστατευόμενα είδη.*

1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΟΜΟΥ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

1.1 Περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες νομού Ζακύνθου

(γεωγραφική θέση, γεολογία, κλίμα, οικονομία)

Η Ζάκυνθος είναι κατεξοχήν ένα από τα πιο όμορφα νησιά του Ιονίου Πελάγους. Χαρακτηριστικό της γνώρισμα είναι ο συνδυασμός γήινου και υδρόβιου κόσμου.

Τα παλιότερα ίχνη ανθρώπινης ζωής που έχουν διαπιστωθεί στο νησί είναι νεολιθικής εποχής και βρέθηκαν στα νότια μέρη του νησιού, στον κόλπο του Λαγανά. Στον ίδιο κόλπο βρέθηκαν και απολιθωμένα οστά της παλαιολιθικής εποχής.

Το νησί πήρε το όνομα του από το Ζάκυνθο, γιο του βασιλιά της Τροίας Δάρδανου, απόγονο του Θεού Απόλλωνα, ο οποίος πήγε στην Αρκαδία απ' όπου γύρω στα 1500 ή 1475 π.χ. πέρασε στη σημερινή Ζάκυνθο. Εκεί ίδρυσε την ομώνυμη πόλη στα ανατολικά του νησιού. Γι' αυτό και οι πρώτοι οικιστές θεωρούνται Αρκάδες της δωρικής φυλής. Αντίθετα, ο Θουκυδίδης θεωρεί τους Ζακυνθινούς αποίκους των Αχαιών, ίσως επειδή οι συνοδοί του Ζακύνθου προέρχονται από την πόλη Ψωφίδα δόθηκε και στην ακρόπολη της νέας πόλης, που ήταν και η μοναδική πάνω στο νησί κατά την αρχαιότητα. Για πρώτη φορά συναντάμε το όνομα Ζάκυνθος στον Όμηρο, ο οποίος μάλιστα την αποκαλεί <<υλήεσσα>>.

Η Ζάκυνθος είναι το τρίτο σε έκταση από τα Ιόνια νησιά, μετά την Κεφαλονιά και την Κέρκυρα, και το ενδέκατο από τα νησιά της Ελλάδας. Βρίσκεται 14 ναυτικά μίλια νότια της Κεφαλονιάς και 17 ναυτικά μίλια δυτικά των Πελοποννησιακών ακτών της Ηλείας (ακρωτήριο Τρυπητή).

Η έκταση του νησιού φθάνει τα 402 τετραγωνικά χιλιόμετρα και το μήκος των ακτών του, τα 123,2 χιλιόμετρα. Με τις δύο γειτονικές νησίδες Στροφάδες συγκροτεί τον νομό Ζακύνθου, που έχει έκταση 406 τετραγωνικά. Χωρίζεται από την Κεφαλονιά με τον διάυλο του Σκιναριού ή της Κεφαλονιάς, που εκτείνεται ανάμεσα στα ακρωτήρια Σκινάρι της Ζακύνθου και κατελειός της Κεφαλονιάς, και από την Πελοπόννησο με τον διάυλο της Ζακύνθου, που εκτείνεται ανάμεσα στα ακρωτήρια Κρυνέρι και Δαβία της Ζακύνθου και στο ακρωτήριο Τρυπητή της Πελοποννήσου.

Το νησί έχει σχήμα τριγωνικό και εκτείνεται σε μήκος 36,1 χιλιομέτρων από Βορρά προς Νότο (μεταξύ των ακρωτηρίων Σκινάρι και Γεράκι) και 17,6 χιλιομέτρων από τα δυτικά προς τα ανατολικά (από τα παράλια δυτικά του χωριού Αγαλάς μέχρι το ακρωτήριο Κρυονέρι).

Το έδαφος του νησιού χωρίζεται σε δύο τμήματα το δυτικό που καταλαμβάνεται από το όρος Βραχιώνας (μέγιστο υψόμετρο 756), είναι ορεινό και αραιοκατοικημένο. Ορεινό είναι επίσης το νοτιοανατολικό άκρο του νησιού, όπου υψώνεται το βουνό Σκοπός (492). Το ανατολικό τμήμα του νησιού είναι πεδινό, με γόνιμο έδαφος εκεί είναι συγκεντρωμένο το σύνολο σχεδόν των κατοίκων του.

Οι ακτές της Ζακύνθου στο ανατολικό και στο νότιο τμήμα της είναι χαμηλές και με μικρό οριζόντιο διαμελισμό, ενώ στο δυτικό τμήμα της είναι ψηλές και συχνά βραχώδεις και απόκρημνες. Σε αυτό το σημείο ο διαμελισμός της ακτής, που εμφανίζεται δαντελωτή, είναι πλουσιότερος. Στο βόρειο άκρο του νησιού βρίσκεται το ακρωτήριο Σκινάρι. Η δυτική ακτή κατέρχεται προς Νότο, σχηματίζοντας το μικρό ακρωτήριο Πλεμονάρι, στο ύψος της Αναφωνήτριας, και νοτιότερα το όρμο Βρόμας, έξω από τον οποίο βρίσκεται η νησίδα Άγιος Ιωάννης. Ακολουθεί ο μεγαλύτερος όρμος Έξω Χώρας. Στη νοτιοδυτική χερσόνησο του Σκοπού σχηματίζονται τα ακρωτήρια Κερί και Μαραθιά, το τελευταίο αποτελεί το νοτιότερο άκρο της Ζακύνθου.

Από το ανατολικό άκρο της νοτιοδυτικής χερσονήσου διανοίγεται ο μεγάλος κόλπος του Λαγανά. Οι ακτές του αποτελούν το μεγαλύτερο τμήμα της νότιας ακτογραμμής της Ζακύνθου. Στο εσωτερικό του βρίσκονται οι νησίδες Μαραθονήσι, Άγιος Σώστης και Πελούζο. Στο δυτικό άκρο του βρίσκεται ο όρμος του Κεριού και στο ανατολικό το ακρωτήριο Γεράκι. Από το σημείο αυτό η ακτογραμμή στρέφεται προς το Βορρά. Σχηματίζονται τα ακρωτήρια Βασιλικός και Δαβία, ο ανοιχτός όρμος Ζακύνθου, όπου βρίσκεται και η πρωτεύουσα του νομού, το ακρωτήριο Κρυονέρι τοδαρίτης. Βορειότερα διανοίγεται ο ευρύς όρμος Αλυκών, που κλείνει στον Βορρά με το ακρωτήριο Καταστάρι. Ακολουθεί ένας όρμος με μια μικρή ανώνυμη νησίδα, και η ακτογραμμή καταλήγει στον Βορρά στο ακρωτήριο Σκινάρι.

Επειδή βρίσκεται υπό την άμεση επίδραση της θάλασσας, η Ζάκυνθος έχει θαυμάσιο μεσογειακό κλίμα, εύκρατο, θαλάσσιο και ξηρό. Έχει ήπιους χειμώνες και δροσερά αλλά ξηρά καλοκαίρια. Οι πλούσιοι σε βροχές δυτικοί, βορειοδυτικοί και νότιοι θαλάσσιοι άνεμοι, εξασφαλίζουν στο νησί άφθονες βροχοπτώσεις, που

ανέρχονται σε 1.150 μέχρι 1.300 χλιοστόμετρα. Χάρη στις άφθονες βροχοπτώσεις της, στις ήπιες θερμοκρασίες, στην μεγάλη ηλιοφάνεια και στην εφορία του εδάφους, η Ζάκυνθος έχει πλούσια βλάστηση και πολλές πηγές. Δίκαια οι Βενετοί το Μεσαίωνα την ονόμασαν «Το άνθος της Ανατολής». Αξίζει να σημειωθεί ότι η πτώση του χιονιού στο νησί αποτελεί σπάνιο φαινόμενο.

Εξαιτίας της ιδιαιτερότητας του κλίματος της, δεν υπάρχει κομμάτι, στην πεδιάδα που σχηματίζεται στο ανατολικό τμήμα, που να μην είναι καλλιεργημένο. Η πεδιάδα αυτή έχει μήκος από Βορά προς νότο 17.500 μέτρα και μέγιστο πλάτος 7.500 μέτρα. Διαιρείται σε δυο λεκανοπέδια, το βόρειο, που ονομάζεται κάμπος πηγαδιών και το νότιο, μέχρι την παραλία του Λαγανά, που ονομάζεται απλώς κάμπος. Ολόκληρη είναι κατάφυτη και αποτελεί το πιο παραγωγικό κομμάτι του νησιού. Υπολογίζεται ότι στην πεδιάδα αυτή κατοικεί πάνω από το 80% του πληθυσμού του νησιού.

Επίσης εξαιτίας της μορφολογίας του εδάφους, το νησί δεν έχει αξιόλογα ποτάμια. Το σπουδαιότερο είναι του Αγίου Χαραλάμπη, που καταλήγει στη θάλασσα είναι περιοχή Νότια της πόλης. Παρ' όλα αυτά όμως αφθονούν τα πηγαία νερά και τα πηγάδια. Η δασική έκταση στο νησί καλύπτει τα 54 τετραγωνικά χιλιόμετρα, δηλαδή το 13,3 % της συνολικής έκτασης του νομού και παρέχουν επαρκή ποσότητα ξυλείας.

Σπουδαίος όμως για το νησί είναι και ο ορυκτός πλούτος, ο οποίος περιλαμβάνει αυτοφυές θείο, καθώς και γύψο, λευκόλιθο και πισσάσφαλτο. Εμφανίσεις γύψου, θείου και λευκόλιθου υπάρχουν στις θέσεις Σκοπός και Αγαλά. Πισσάσφαλτος εμφανίζεται στο νότιο άκρο του νησιού, κοντά στον όρμο Κερίου, και είναι γνωστή από την αρχαία εποχή. Στην περιοχή αυτή αναβλύζει νερό με φυσαλίδες από αναφλέξιμα αέρια, με νημάτια νάφθας και τεμάχια από πισσάσφαλτο. Οι γεωτρήσεις που έγιναν για την ανεύρεση πετρελαίου δεν έδωσαν μέχρι τώρα ικανοποιητικά αποτελέσματα.

Ως προς τη βιομηχανία ο νομός Ζακύνθου δεν παρουσιάζει ανάπτυξη και εμφανίζεται με τη μορφή κυρίως της βιοτεχνίας. Υπάρχουν βιοτεχνίες επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων (ελαιουργίας, σαπωνοποιίας, μακαρονοποιίας κ.α.), κατασκευής στόκου από λευκόλιθο, γύψο, καθώς και παραδοσιακές βιοτεχνίες πούδρας και κηροπλαστικής. Η βιοτεχνία πούδρας με τη μακρά παράδοση της είχε γνωρίσει παλιότερα μεγάλη άνθηση. Επίσης στο νησί κατασκευάζεται το ονομαστό μαντολάτο, που θεωρείται ποιοτικώς το καλύτερο του κόσμου.

Πέρα όμως απ' όλα αυτά η οικονομία του νησιού στηριζόταν στη γεωργία, τουλάχιστον μέχρι το 1970, που άρχισε η τουριστική ανάπτυξη. Η καλλιέργεια της ελιάς, του αμπελιού και των εσπεριδοειδών αποτελεί τη βάση της οικονομίας και προσφέρει το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής. Αρκετές άλλες καλλιέργειες αλλά και η κτηνοτροφία, διενεργούνται σε περιορισμένη έκταση για την κάλυψη των τοπικών αναγκών ή για την συντήρηση των αγροτών. Κύρια προϊόντα του νομού είναι το λάδι, το κρασί (κυρίως η βερντέα), η σταφίδα και τα εσπεριδοειδή.

Πέρα όμως από τη φυσική ομορφιά η Ζάκυνθος έχει χαρακτηριστεί ως ένα νησί με πολλές ιδιαιτερότητες όχι μόνο στο φυσικό αλλά και στον ζωικό κόσμο. Είναι γνωστό και επιστημονικά αποδεδειγμένο ότι στην περιοχή των κόλπων Λαγανά, Σεκάνια, Γέρακα και Δάφνη, βρίσκεται ο σημαντικότερος βιότοπος αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta -Caretta* στη Μεσόγειο. Επίσης, σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν, στη Νότια και Δυτική περιοχή του νησιού υπάρχει αναπαραγόμενος πληθυσμός της Μεσογειακής Φώκιας *Monachus-Monachus*.

Εκτός όμως από αυτά, η περιοχή έχει επίσης χαρακτηριστεί ως σημαντικός διάδρομος μετανάστευσης ορνιθοπανίδας. Σημαντικοί οικότοποι που απειλούνται με εξαφάνιση όπως οι αμμοθίνες της Μεσογείου, υγρότοποι και χαρακτηριστικά δείγματα μεσογειακής βλάστησης, υπάρχουν ακόμη στην περιοχή και έχουν μελετηθεί. Οι νήσοι Στροφάδες έχουν επίσης καταγραφεί στον κατάλογο των σημαντικών βιότοπων της Ελλάδας *corite*, στις σημαντικές περιοχές για τα πουλιά της Ελλάδας και στον κατάλογο των υποψηφίων περιοχών για την ένταξη στο Ευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών *Natura 2000* και συμπεριλήφθηκαν στις 164 περιοχές που επιλέχτηκαν από το ΥΠΕΧΩΔΕ να ενταχθούν στο δίκτυο *Natura 2000*, το οποίο είναι ένα δίκτυο ειδικών ζωνών διατήρησης και αποσκοπεί στην εξασφάλιση ενός καθεστώτος προστασίας για τους φυσικούς οικοτόπους και τα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος. Στο *Natura 2000* θα συμμετέχουν κράτοι-μέλη που έχουν ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.2 Προστατευόμενα είδη

1.2.1 Χελώνα caretta-caretta

Είναι παγκοσμίως γνωστό ότι οι παραθαλάσσιες ακτές του νησιού, αποτελούν τον σημαντικότερο τόπο ωοτοκίας και αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας caretta-caretta. Επίσης, όπως έχει είδη αναφερθεί, αξιοσημείωτος είναι και ο αριθμός αναπαραγωγής της Μεσογειακής Φώκιας monachus-monachus. Με αφορμή τα δυο αυτά σπάνια αλλά και υπό εξαφάνιση είδη, γίνονται προσπάθειες από τα μέλη των οργανώσεων για την ίδρυση θαλάσσιου πάρκου, το οποίο θα αποτελέσει κατασταλτικό παράγοντα προκειμένου να προστατευτούν τα σπάνια αυτά είδη ζώων αλλά και το περιβάλλον γενικότερα.

Είναι λοιπόν εύλογο, να γίνει μια μικρή αναφορά για το είδος της θαλάσσιας χελώνας caretta-caretta. Οι χελώνες αυτές είναι προσαρμοσμένες στην υδρόβια διαβίωση, χάρη στα μετασχηματισμένα σε κουπιά άκρα τους, απαραίτητα για την κολύμβηση, οι χελώνες αυτές κατατάσσονται σε δυο οικογένειες, dermochelyidae και cheloniidae. Γενικά, ζουν στη θάλασσα, την οποία εγκαταλείπουν μόνο κατά την αναπαραγωγική περίοδο, οπότε τα θηλυκά βγαίνουν στην ξηρά για να κατασκευάσουν τη φωλιά τους. Η σύζευξη πραγματοποιείται, συνήθως μια φορά το χρόνο και γεννούν τα υπόλευκα, στρογγυλά ή ωοειδή αβγά τους (από 1 μέχρι 200) στο έδαφος, σε τρύπες που σκάβουν τα θηλυκά σε ηλιόλουστα, συνήθως, μέρη. Είναι χελώνες μεγάλωσμες, βάρους 135 περίπου χιλιόγραμμων, με μεγάλο κεφάλι και κοκκινοκαφέ χέλυο, μήκους 70-210 εκατοστόμετρων και χαρακτηρίζεται από πέντε ζεύγη πλευρικών πλακών (στο ραχιαίο θυρεό).

Το διαιτολόγιό τους είναι ποικίλο, περιλαμβάνει μαλακές φυτικές τροφές, είτε μικρά ζώα (κυρίως ασπόνδυλα), ενώ οι μεγάλωσμες θαλάσσιες χελώνες είναι ικανές να συλλαμβάνουν πιο μεγάλες λείες, ψάρια, μικρά θηλαστικά ή υδρόβια πουλιά. Αξιοσημείωτο είναι ότι μπορούν να επιβιώσουν σε συνθήκες παρατεταμένης ασιτίας, τρεφόμενες μια φορά την εβδομάδα ή και το μήνα. Πίνουν νερό με βουλιμία και ορισμένα μάλιστα είδη, το αποθηκεύουν σε ειδικές εκπτυχώσεις της αμάρας, ιδιότητα που τους επιτρέπει την αντιμετώπιση μακράς διάρκειας ξηρασίας.

Οι χελώνες καθοδηγούνται κυρίως από την όσφρηση, η όρασή τους είναι αρκετά καλή, με δυνατότητα διάκρισης των βασικών χρωμάτων, ενώ η ακοή βασίζεται κυρίως στους κραδασμούς του υποστρώματος. Έχουν σημαντική ευφυία και δυνατότητα εκμάθησης, που μπορεί να συγκριθεί μ' αυτήν του Επίμου. Επιπλέον, έχουν ιδιαίτερα ανεπτυγμένη την αίσθηση του τόπου (φιλοπατρία) και συνήθως όταν βρεθούν σε έναν καινούργιο χώρο, επιλέγουν κάποια συγκεκριμένη περιοχή όπου περνούν το μεγαλύτερο διάστημα της ημέρας.

Στις ελληνικές θάλασσες απαντούν και τα τρία, προαναφερόμενα, είδη θαλάσσιων χελωνών της Μεσογείου: ένα είδος της οικογένειας *dermochelyidae* και δυο είδη της οικογένειας *cheloniidae*, το είδος *caretta-caretta* και το είδος *chelonia mydas*. Και τα τρία απειλούνται με εξαφάνιση.

Το είδος *caretta*, δηλαδή χελώνα καρέττα ή θαλασσοχελώνα η κοινότερη θαλάσσια χελώνα στη Μεσόγειο, απαντά σε όλες τις ελληνικές θάλασσες και είναι το μόνο είδος που φωλιάζει στην Ελλάδα. Ωστόσο σε αμμώδεις παραλίες (από το τέλος Μαΐου μέχρι το τέλος Αυγούστου) στην Ζάκυνθο, στην Δυτική Πελοπόννησο, τον Λακωνικό κόλπο, την Κρήτη, την Ρόδο και άλλα μέρη, ενώ η Ζάκυνθος αποτελεί τον σπουδαιότερο τόπο αναπαραγωγής της χελώνας καρέττα στην Μεσόγειο. Έχει παγκόσμια εξάπλωση και φωλιάζει σε εύκρατες και υποτροπικές περιοχές, νοτιοανατολικές Πολιτείες των Η.Π.Α., Νότια Αφρική, Αυστραλία, Περσικό κόλπο κ.α.

1.2.2 Μεσογειακή Φώκια *monachous-monachous*

Το άλλο προστατευόμενο είδος, στο νομό Ζακύνθου είναι η φώκια *monachous-monachous*. Η φώκια είναι γένος θηλαστικών, της τάξης, πτερυγιόποδα, της οικογένειας φωκίδες. Έχουν σώμα ιχθυόμορφο, κεφάλι σφαιρικό που καταλήγει σε πλατιά μούρη, λαιμό ευδιάκριτο και κοντό, σώμα σχήματος αδραχτιού, σκεπασμένο από μικρές γυαλιστερές τρίχες και πόδια μακριά με πέντε δάχτυλα που φέρουν μεγάλα νύχια. Έχουν φαρδιά ρουθούνια, μακριές σκληρές τρίχες σαν μουστάκια και μεγάλα μάτια στα πλάγια του κεφαλιού. Το σώμα τους είναι

κυλινδρικό και έχει μήκος από 1 έως 6,5 μέτρα. Είναι εξαιρετες κολυμβήτριες, καταδύονται σε μεγάλα βάθη (έως 256 μέτρα) και μπορούν να παραμείνουν κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας για 20 έως 30 λεπτά. Τα ζώα αυτά δείχνουν μεγάλη νοημοσύνη.

Το είδος *monachous-monachous*, η Μεσογειακή φώκια ή φώκια Μοναχός είναι το πλέον απειλούμενο με εξαφάνιση θηλαστικό της Ευρώπης, η μοναδική φώκια της Μεσογείου που στις αρχές του αιώνα μας απαντούσε σε όλη τη Μεσόγειο και τις ακτές του Μαρόκο και της Μαυριτανίας και έχει περιοριστεί κυρίως στις Ελληνικές θάλασσες, όπου καταφεύγει σε απρόσιτες παραλίες και σπήλαια, σε ολιγομελείς ομάδες.

Οι φώκιες αυτές έχουν μήκος 2,5 μέτρα περίπου και βάρος 250 έως 300 χιλιόγραμμα, είναι σκουρόχρωμες, με σταχτί έως σκούρο καφετί τρίχωμα και τρέφονται κυρίως με ψάρια, αστακούς και χταπόδια. Κατά την αναπαραγωγική περίοδο, σχηματίζουν αποικίες στην ξηρά κοντά στις ακτές. Οι θηλυκές, πιο μεγαλόσωμες ή πιο μικρόσωμες από τα αρσενικά, ανάλογα με το είδος, γεννούν συνήθως ένα νεογνό, ύστερα από κύηση 8-12 μηνών. Το νεογνό, που συχνά καλύπτεται από λευκό, πυκνόμαλλο τρίχωμα, αναπτύσσεται ταχύτατα, χάρη στο θρεπτικό γάλα της μητέρας του, που έχει περιεκτικότητα σε λίπος έως 50% εγκαταλείπει τους γονείς του και είναι ικανό για κατάδυση, σε ηλικία 2-4 εβδομάδων, μετά από έκδυση του νεανικού του τριχώματος. Το γένος Μοναχός περιλαμβάνει δυο ακόμη είδη των υποτροπικών θαλασσών, ένα στην νήσο Χαβάη (*M. schauinsland*) και ένα στην Καραϊβική (*M. tropicalis*) που έχει είδη εξαφανιστεί

ΚΕΦΑΛΑΙΟΗ

*Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο νομού Ζακύνθου,
ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την ίδρυσή
του και ο σκοπός του.*

2. ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

2.1 Ανάγκη δημιουργίας Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Όπως λοιπόν προκύπτει από τα παραπάνω οι ακτές της Ζακύνθου έχουν διεθνώς αναγνωριστεί ως ο σπουδαιότερος βιότοπος αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *caretta-caretta*, στη Μεσόγειο, αλλά και σημαντικός τόπος αναπαραγωγής της Μεσογειακής φώκιας *monachous-monachous*.

Παρ' όλη όμως τη σπουδαιότητα που έχουν οι ακτές του νησιού για τα δυο αυτά είδη ζώων, η θαλάσσια χελώνα και η Μεσογειακή φώκια, συνεχίζουν να απειλούνται υπό εξαφάνιση, γεγονός που προκαλεί ανησυχία και τείνει να οξύνει το ήδη υπάρχον πρόβλημα, που αφορά την προστασία τους και την ομαλή διαβίωσή τους.

Έτσι γεννήθηκε η ανάγκη να δημιουργίας ενός χώρου, ο οποίος θα είναι διαμορφωμένος με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίνει την δυνατότητα, τόσο στην θαλάσσια χελώνα όσο και στην Μεσογειακή φώκια, να δρουν ανενόχλητες και να διαβιώνουν με τις καλύτερες δυνατές συνθήκες.

Ο χώρος αυτός ονομάστηκε Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) και καλύπτει τις περιοχές εκείνες που θεωρούνται σημαντικές και αναγκαίες για την αναπαραγωγή των δυο αυτών σπάνιων ζώων που εδρεύουν στο νησί.

Το Ε.Θ.Π.Ζ. θα είναι ο αποκλειστικός εκείνος χώρος, όπου θα ζουν και θα αναπαράγονται η χελώνα *caretta-caretta* και η φώκια *monachous-monachous*, με μοναδικό σκοπό την απόλυτη προστασία τους. Η φύλαξη του Ε.Θ.Π.Ζ. θα γίνεται από τα αρμόδια μέλη που θα εγκρίνει το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και θα έχουν οριστεί για αυτό το σκοπό.

Ο σκοπός δημιουργίας του Ε.Θ.Π.Ζ. (ο οποίος αναφέρεται αναλυτικά στην συνέχεια της εργασίας μας) είναι η διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς και η προστασία των σπάνιων ειδών ζώων καθώς και η σύνδεση της προστασίας των ζώων αυτών με την παράλληλη τουριστική ανάπτυξη. Με την λήψη αυστηρών μέτρων και την σωστή εφαρμογή αυτών, θα αποφευχθεί η καταστροφή των παραθαλάσσιων

ακτών, τόσο από τους τουρίστες όσο και από τους κατοίκους του νησιού και θα επιτευχθεί η ομαλή διαβίωση τόσο της χελώνας όσο και της φώκιας.

2.2 Ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την ίδρυση του Θαλάσσιου πάρκου

Είναι λοιπόν φανερό ότι τα δυο αυτά είδη είναι ότι πιο σημαντικό έχει να αναδείξει η Ζάκυνθος από τον ζωικό της κόσμο. Για το λόγο αυτό έγινε μια σειρά προσπαθειών, προκειμένου να προστατευτεί τόσο η θαλάσσια χελώνα όσο και η Μεσογειακή φώκια.

Όσον αφορά τη χελώνα, στα τέλη της δεκαετίας του 1970, ανακαλύφθηκε η μεγάλη σημασία που έχουν οι αμμώδεις παραλίες του κόλπου Λαγανά στη Νότια Ζάκυνθο, ως παραλίες ωοτοκίας της απειλούμενης με εξαφάνιση θαλάσσιας χελώνας *caretta-caretta*. Από το 1982 άρχισαν προγράμματα συστηματικής καταγραφής της αναπαραγωγικής δραστηριότητας του είδους, τα οποία συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Βάσει των αποτελεσμάτων αυτών, ο κόλπος του Λαγανά καταδεικνύεται ως ο σημαντικότερος τόπος αναπαραγωγής του είδους στη Μεσόγειο.

Το Προεδρικό Διάταγμα 617/1980 απαγορεύει την αλιεία και τη συλλογή χελωνών καθώς και την καταστροφή αβγών και νεοσσών ανά την Ελλάδα. Παράλληλα, το τότε Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος κηρύσσει τις παραλίες ωοτοκίας, προστατευόμενες και εξουσιοδοτεί τα συναρμόδια Υπουργεία, να μεριμνήσουν για την προστασία τους. Την ίδια περίοδο αρχίζει η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής με ραγδαίο ρυθμό και κυρίως των οικισμών Λαγανά και Καλαμακίου, στα δυο άκρα της παραλίας του κόλπου του Λαγανά.

Το Π.Δ. 67/1981 ανακηρύσσει, μεταξύ άλλων, τις θαλάσσιες χελώνες ως προστατευόμενα είδη και απαγορεύει τη θανάτωση, την κακοποίηση, τη συλλογή, το εμπόριο και την εξαγωγή τους. Το 1982 εφαρμόζονται οι πρώτοι περιορισμοί δόμησης σε ορισμένες παραλίες της περιοχής και εκπονείται η πρώτη μελέτη για να προσδιοριστούν οι σημαντικές παραλίες ωοτοκίας, ανάλογα με τον αριθμό χελωνών,

φωλεών και νεοσσών σε κάθε παραλία. Το 1983 επικυρώνεται με το Νόμο 1335/83 η Σύμβαση της Βέρνης για τη Διατήρηση της Ευρωπαϊκής Άγριας Ζωής και των φυσικών βιοτόπων, η οποία χαρακτηρίζει τη θαλάσσια χελώνα ως αυστηρά προστατευόμενο είδος.

Τα αποτελέσματα των μελετών ενσωματώνονται σε Π.Δ. που εκδόθηκε το 1984 (Φ.Ε.Κ. 260Δ/84), με το οποίο ρυθμίζονται θέματα τουριστικής και οικιστικής ανάπτυξης και χρήσεων γης κοντά σε παραλίες ωτοκίας. Οι ρυθμίσεις του Π.Δ. που επιβάλλουν νέους περιορισμούς δόμησης, βρίσκουν αντίθετους τους κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι θεωρούν ότι πλήττονται τα συμφέροντά τους και ότι οι εξαγγελίες περί ισόρροπης τουριστικής ανάπτυξης με παράλληλη προστασία του φυσικού περιβάλλοντος είναι τουλάχιστον ανεδαφικές. Έτσι επικρατεί και στη Νότια Ζάκυνθο η άναρχη και απρογραμματίστη τουριστική ανάπτυξη όπως και σε ολόκληρη τη χώρα.

Μετά την ψήφιση του νόμου πλαισίου 1650/86 περί προστασίας του περιβάλλοντος, καθορίζεται το 1987 με Υπουργική Απόφαση, μια Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), η οποία στηρίζεται στο νόμο 1337/83 και αντικαθιστά το Π.Δ. του 1984, χωρίς αναφορά στο Νόμο 1650/86. Καθορίζονται ζώνες απόλυτης και μερικής προστασίας της φύσης σύμφωνα με το Νόμο 1650/86, περιοχές ελεγχόμενης και οργανωμένης τουριστικής ανάπτυξης κ.τ.λ. Ακόμη, μέσω της Ζ.Ο.Ε. προσφέρονται σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες σε ορισμένες περιοχές και κυρίως στους οικισμούς Λαγανά και Καλαμακίου.

Το 1988 θεσπίζονται με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β137 Β/1988 «περί μέτρων προστασίας της θαλάσσιας χελώνας *caretta- caretta* στον κόλπο του Λαγανά Ζακύνθου»), ρυθμίσεις για το θαλάσσιο χώρο του κόλπου, οι οποίες καθορίζουν τους όρους κινήσεως, διέλευσης και αγκυροβόλησης των πλωτών μέσων. Η Κοινή Υπουργική Απόφαση αυτή έχει ισχύ δύο ετών, παρατείνεται το 1990 για ένα έτος και από τότε ισχύει μέχρι σήμερα ως Κανονισμός Λιμένος Ζακύνθου.

Το 1990 αντικαθιστάται η Κοινή Υπουργική Απόφαση του 1988 με Π.Δ. της 19-04-1990 (ΦΕΚ 347/Δ), το οποίο αναφέρεται για πρώτη φορά στο Νόμο 1650/86 και διατηρεί αναλλοίωτη τη ΖΟΕ. Ως εκτούτου, οι εντάσεις κορυφώνονται και οι αυθαιρεσίες σε βάρος του περιβάλλοντος πληθαίνουν.

Το 1991, το ΥΠΕΧΩΔΕ, έχοντας ως στόχο την επίλυση των αντιθέσεων που είχαν ανακύψει μεταξύ ανθρώπινων δραστηριοτήτων και προστασίας του φυσικού

περιβάλλοντος, προκήρυξε την εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) για την κατάρτιση διαχειριστικού σχεδίου και τον ορισμό των προϋποθέσεων και όρων οργάνωσης και λειτουργίας ενός Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου.

Το 1992, το WWF Ελλάς, η Greenpeace, ο Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας και η Ζακυνθινή Οικολογική Κίνηση ετοίμασαν Κοινές Προτάσεις για το σχεδιασμό, την ίδρυση και τη λειτουργία του Θαλάσσιου Πάρκου, οι οποίες στόχευαν στη σύνδεση της προστασίας της θαλάσσιας χελώνας, με την τουριστική ανάπτυξη και στην ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής των ενδιαφερομένων φορέων στις διαδικασίες. Οι προτάσεις αυτές υπεβλήθησαν στο ΥΠΕΧΩΔΕ αλλά ο μελετητής που ανέλαβε εντέλει την εκπόνηση της ΕΠΜ, τις αγνόησε παντελώς.

Με την αλλαγή της κυβέρνησης το 1993, η νέα πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ διέκοψε την παραπάνω μελέτη και ανέθεσε στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου την εκπόνηση μιας νέας ΕΠΜ λαμβάνοντας υπόψη και τις Κοινές Προτάσεις, δεσμευόμενη ότι θα ανακηρύξει επίσημα το Θαλάσσιο Πάρκο μέσα στο 1995.

Η νέα ΕΠΜ έχει βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στις Κοινές Προτάσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων (1992) και είναι πιο ολοκληρωμένη σε σύγκριση με εκείνη που εκπονήθηκε από τον πρώτο μελετητή. Στη Β' φάση θεσπίστηκε το καθεστώς του Θαλάσσιου Πάρκου στην περιοχή του κόλπου του Λαγανά και καθορίστηκαν μεταξύ άλλων τα όρια του πάρκου, οι χρήσεις και οι δραστηριότητες ανά ζώνη, οι κυρώσεις, οι αποζημιώσεις κ.τ.λ. καθώς και ο φορέας Διαχείρισης. Η Β' φάση ολοκληρώθηκε το 1997 και υπεβλήθη στο Συμβούλιο Επικρατείας για γνωμοδότηση το Δεκέμβριο του 1997.

Τέλος οι οικολογικές οργανώσεις που είναι εγκατεστημένες στη Ζάκυνθο, κάνουν έκκληση στο Ελληνικό Κράτος να θεσπίσει το κατάλληλο Προεδρικό Διάταγμα με το οποίο θα προστατεύει το βιότοπο της θαλάσσιας χελώνας και θα καθορίζει τα απαραίτητα στοιχεία για την ίδρυση του θαλάσσιου πάρκου. Σαν αποτέλεσμα όμως της έκκλησης αυτής, ήταν για άλλη μια φορά η αδιαφορία του Ελληνικού Κράτους και η αδυναμία του να ασχοληθεί με ένα τόσο σοβαρό θέμα που αφορά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Οι οικολογικές οργανώσεις απευθύνονται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, το οποίο με τη σειρά του έκανε συστάσεις στην Ελληνική Κυβέρνηση, ότι αν δεν κάνει νομοθεσία θα υποστεί κυρώσεις. Εξαιτίας του δικαστηρίου που θα πραγματοποιούνταν τον

περασμένο Δεκέμβριο, για να καταλογιστούν οι κυρώσεις, το Ελληνικό Κράτος το Μάρτιο του 1998, δεσμεύτηκε στο Συμβούλιο της Ευρώπης να ιδρύσει το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ.) μέσα στο ίδιο έτος. Τον Ιούνιο του 1998, το Σχέδιο Π.Δ. υπογράφηκε από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε και πρόσφατα από το Υπουργείο Γεωργίας.

Ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου χαρακτηρίζεται η θαλάσσια έκταση του κόλπου του Λαγανά και νήσων Στροφάδων και η χερσαία έκταση των κοινοτήτων Βασιλικού, Αργασιού, Καλαμακίου, Παντοκράτορα, Λιθακιάς, Κερίου και Δήμου Ζακυνθίων του νομού Ζακύνθου. Επίσης χαρακτηρίζεται και οριοθετείται μια ευρύτερη χερσαία έκταση ως περιφερειακή ζώνη του Ε.Θ.Π.Ζ.

Στο Ε.Θ.Π.Ζ. διακρίνονται ζώνες προστασίας και διαχείρισης, που χαρακτηρίζονται είτε ως περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης, είτε τέλος ως περιοχές φυσικού τοπίου. Η Περιφερειακή Ζώνη περιλαμβάνει περιοχές οικοανάπτυξης και περιοχές ελεγχόμενου τουρισμού (βλέπε το χάρτη με τις ζώνες στο παράρτημα).

Ωστόσο, για άλλη μια φορά δεν καθορίζονται τα οικονομικά θέματα σχετικά με το Ε.Θ.Π.Ζ., για τα οποία προβλέπεται μελλοντικά η έκδοση ξεχωριστού Π.Δ. Ακόμη, δεν καθορίζει την λειτουργία και τη διαχείριση του Ε.Θ.Π.Ζ. μέσω του φορέα διαχείρισης αλλά προβλέπει ότι θα επιληφθεί ο ίδιος ο φορέας με τα θέματα αυτά μετά τη σύστασή του.

2.3 Σκοπός Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η διαφύλαξη της σημαντικότητας φυσικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας και παράκτιας έκτασης των νησίδων του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων,

+

νομού Ζακύνθου, με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου στην ευρύτερη περιοχή αυτών.

Ειδικότεροι στόχοι που επιβάλλουν τον χαρακτηρισμό του Ε.Θ.Π.Ζ. και της Περιφερειακής Ζώνης αυτού είναι οι εξής:

A) Προστασία και διατήρηση των σημαντικότερων παραλιών κατοικίας της θαλάσσια χελώνας *caretta-caretta* εκ των σημαντικότερων στη Μεσόγειο και του χώρου (θαλάσσιου και χερσαίου) που τις περιβάλλει.

B) Προστασία και διατήρηση των βιοτόπων του πληθυσμού και της Μεσογειακής φώκιας *monachus-monachus*.

Γ) Προστασία και διατήρηση των βιοτόπων των προστατευόμενων ειδών ορνιθοπανίδας και ιδίως της μεταναστευτικής.

Δ) Προστασία και διατήρηση των βιοτόπων ενδημικής χλωρίδας.

E) Προστασία και διατήρηση των παράκτιων και θαλάσσιων τύπων οικοτόπων Ευρωπαϊκού και Μεσογειακού ενδιαφέροντος και ιδιαίτερα των συστημάτων αμμοθινών και αλλόφυλης βλάστησης και των υποθαλάσσιων λιβαδιών του φυτού *posidonia oceanica*.

Z) Προστασία και διατήρηση των αλιευτικών πόρων και εν γένει του θαλάσσιου οικοσυστήματος, τόσο από δραστηριότητες στη θάλασσα όσο και από την ρύπανση.

Επιπλέον στόχος του συγκεκριμένου Προεδρικού Διατάγματος είναι η ανάπτυξη συμβατών με τα παραπάνω δραστηριοτήτων και η συστηματική παρακολούθηση της καταστάσεως και εξελίξεως όλων των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που αφορούν:

1. Την περιβαλλοντική εκπαίδευση-πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση και φυσιολατρικές δραστηριότητες του κοινού.
2. Τον τουρισμό και την αναψυχή σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας.
3. Την διαφύλαξη των παραδοσιακών χρήσεων (αλιείας, βόσκησης, γεωργίας κ.τ.λ.).
4. Την διαφύλαξη του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου, όπως οι στόχοι αυτοί αναφέρονται στις καθοριζόμενες με τα επόμενα άρθρα περιοχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

***Οικολογικές οργανώσεις που
έχουν εγκατασταθεί στο νησί,
W.W.F., Greenpeace, Σύλλογος
Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας.***

3. Οικολογικές οργανώσεις

3.1 Greenpeace

Στο σημείο αυτό επιχειρούμε μια παρουσίαση ορισμένων σημαντικών οικολογικών οργανώσεων, οι οποίες ξεκίνησαν από λίγους ευαισθητοποιημένους ανθρώπους και σήμερα αποτελούν ένα διεθνές δίκτυο.

Υπάρχει μια πολύ παλιά ινδιάνικη προφητεία –της φυλής των Κρη- που αναφέρει πως θα έρθει μια εποχή που τα πουλιά και τα δένδρα θα πεθάνουν, τα ποτάμια θα δηλητηριαστούν και θα εξαφανιστούν οι λύκοι από τα δάση, όταν ο λευκός άνθρωπος κυριαρχήσει με τη βουλμία του και την τεχνολογία του σε ολόκληρη την γη. Τότε οι φυλές των Ινδιάνων θα ξαναβρούν το χαμένο τους πνεύμα και οι λύκοι θα ξεσηκωθούν για να αναζητήσουν την ευαισθησία τους για κάθε τι το ιερό «Ένα μεγάλο μέρος του ενθουσιασμού μας πήγαζε απ' αυτή την προφητεία », αναφέρει μέλος από τις σημαντικότερες διεθνείς οικολογικές οργανώσεις, την Greenpeace.

Η Greenpeace έκλεισε τριάντα χρόνια από την ίδρυσή της σε διεθνές επίπεδο και είκοσι στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Όλα άρχισαν στον Καναδά με τις διαμαρτυρίες ενάντια στις πυρηνικές δοκιμές των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Μια ομάδα που σχηματίστηκε έδειξε ενδιαφέρον, να κάνει κάτι συγκεκριμένο ενάντια στις υπόγειες δοκιμές στο Αμτσίτκα των Αλεούτιων Νήσων, (οι Αλεούτιοι Νήσοι είναι διατεταγμένοι τοξοειδώς από την Αλάσκα μέχρι την Ασιατική Ήπειρο. Η Αλάσκα ανήκει από το 1867 στις Η.Π.Α. και αποτελεί την 49^η πολιτεία). Το ερώτημα όμως ήταν πώς; Στο τραπέζι της κουζίνας ήρθε η ιδέα: να πάμε μ' ένα πλοίο στην περιοχή έτσι απλά, και να κάνουμε αδύνατη με την παρουσία μας εκεί, την επανάληψη των δοκιμών.

Δυο χρόνια πέρασαν μέχρι να βρεθεί το πλοίο και ο θαρραλέος καπετάνιος, έτσι ώστε να γίνει πραγματικότητα η ιδέα μας. Το σχέδιο ήταν καλό. Το πλοίο τους ταξίδευε με Καναδική σημαία και οι αμερικανικές αρχές απέφυγαν να τους συλλάβουν. Αυτή ήταν η πρώτη κίνηση της οργάνωσης.

Το 1977 ιδρύθηκαν οι ομάδες της Μεγάλης Βρετανίας και της Γαλλίας. Το 1978 δημιουργήθηκαν δραστήριες ομάδες στην Ολλανδία και τη Δανία. Η Greenpeace Ευρώπης ήταν πια γεγονός. Από κοινού με τις ομάδες των Η.Π.Α., Καναδά, Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας ιδρύθηκε το 1979 το «Συμβούλιο της Γκρηνπής» με στόχο να συντονίσει τη δραστηριότητα της οργάνωσης, που συνεχώς αυξανόταν.

Στις 3 Οκτωβρίου το 1981 εγκαινιάστηκε το λεωφορείο της Γκρηνπής «Ουράνιο Τόξο». Το Μάρτιο του 1982 δραστηριοποιήθηκαν για τις φώκιες και στις 9 Μαρτίου του ίδιου χρόνου, γιορτάστηκε η ημέρα Δράσης υπέρ της φώκιας. Σε δέκα πόλεις κινητοποιήθηκαν οι ομάδες της Γκρηνπής, με σύννεφα από μπαλόνια με τη φιγούρα της φώκιας μπροστά από καταστήματα γουναρικών, προτρέποντας τους ιδιοκτήτες τους, να μην αγοράζουν και διαθέτουν προϊόντα από φώκιες.

Αυτές είναι μερικές από τις ενέργειες δράσης της Γκρηνπής, η οποία ξεκινώντας αντιτιθέμενη σε μια πυρηνική δοκιμή, αυτή τη στιγμή οι καμπάνιες της καλύπτουν θέματα όπως τα τοξικά απόβλητα, η όξινη βροχή, η σφαγή των καγκουρό, τα πυρηνικά όπλα στη θάλασσα, το κυνήγι της φάλαινας, η ρύπανση των ωκεανών και άλλα πολλά που απειλούν το φυσικό περιβάλλον. Με γερές πλέον βάσεις στο Δυτικό κόσμο, εξαπλώνεται στη Λατινική Αμερική και το πρώην Σοβιετικό Μπλόκ, ενώ διαθέτει κι ένα μικρό ερευνητικό σταθμό στην Ανταρκτική.

Η ιδιαιτερότητα της Greenpeace που την ξεχώρισε από τις άλλες περιβαλλοντικές ομάδες και της χάρισε τόση δημοσιότητα, είναι η άμεση δράση της. Η άμεση παρέμβαση παραμένει ο κεντρικός άξονας των επιχειρήσεών της. Αυτό οφείλεται να ξεκαθαριστεί καθότι υπάρχει τελευταία μια τάση, στα μέσα ενημέρωσης να λέγεται ότι η Γκρηνπής εγκαταλείπει την γνωστή της τακτική και στρέφεται προς μια κατεύθυνση γραφειοκρατική, ηπιότερη σε σχέση με τον προηγούμενο ριζοσπαστικό χαρακτήρα της. Αυτό δεν ισχύει. Η άμεση δράση της συνεχίζεται σε αμείωτο βαθμό. Απλώς τα τελευταία χρόνια αυτού του είδους οι ενέργειες συνοδεύονται από πολιτική κάλυψη και επιστημονική έρευνα. Η Greenpeace επιζητά την ριζοσπαστική αλλαγή της αντίληψής μας, για τον κόσμο και για την πορεία που αυτός ακολουθεί. Το μήνυμά της είναι απλό: ο καθένας μας έχει δικαίωμα στον καθαρό αέρα, το καθαρό νερό, το ασφαλές μέλλον.

Η Γκρηνηπής μας ενθαρρύνει να δούμε τον κόσμο ως ενιαίο σύνολο, να φροντίσουμε για τη ζωή πάνω στη γη, να κατανοήσουμε ότι τα εθνικά σύνορα αποτελούν ψευδείς και ιδεατές διαχωριστικές γραμμές του φυσικού τοπίου, να ξεσηκωθούμε και να πούμε «Αρκετά!». Παρεμβαίνοντας υπέρ του φυσικού κόσμου και κατά των δυνάμεων καταστροφής του, η Greenpeace δουλεύει για όλους εμάς.

Όπως και κάθε άλλη οργάνωση, η Γκρηνηπής έχει τις αδυναμίες της και τα τρωτά της. Ο απολογισμός πάντως των ενεργειών της, που πρόσφεραν πάντα στο γενικό καλό, αφιφώντας συχνά την προσωπική ασφάλεια των μελών της, είναι εντυπωσιακός.

Η Greenpeace είναι μια δύναμη που μάχεται, μια δύναμη ελπίδας ότι θα βρεθεί λύση στα περιβαλλοντικά προβλήματα που ερχόμαστε αντιμέτωποι. Με τη δράση της μας υπενθυμίζει ότι η ανθρωπότητα μπορεί και πρέπει ν' ακολουθήσει μια άλλη πορεία.

2.1.2 World Wide Fund for Nature (W.W.F)

Το WWF είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο μη κρατική και μη κερδοσκοπική οργάνωση για την προστασία του περιβάλλοντος. Η οργάνωση στηρίζεται από τα μέλη και τους υποστηρικτές της, που αριθμούν σήμερα 4,7 εκατομμύρια παγκοσμίως. Από την ίδρυσή του, το 1961, το WWF έχει επενδύσει 370 δισεκατομμύρια δράχμες σε 10.000 προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος σε 130 χώρες. Σήμερα το WWF δραστηριοποιείται από 100 χώρες μέσω ενός δικτύου 50 εθνικών γραφείων, με διεθνή έδρα στο Grand της Ελβετίας.

Τα προγράμματα του WWF, με εμπειριστατωμένη επιστημονική βάση, στοχεύουν στη διατήρηση της φύσης και των οικολογικών διεργασιών μέσω:

- ♦ Της προστασίας της ποικιλότητας των ειδών και των οικοσυστημάτων,

- ♦ Της αιεφορικής χρήσης των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και
- ♦ Της προώθησης ενεργειών που θα μειώνουν στο ελάχιστο τη ρύπανση, την ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση και αλόγιστη κατανάλωση πόρων και ενέργειας.

Στην Ελλάδα η παρουσία του WWF ξεκινά το 1969 με την υποστήριξη του προγράμματος αναδάσωσης του Υμηττού. Το Φεβρουάριο του 1990 το WWF ίδρυσε γραφείο στη χώρα μας. Στα λίγα χρόνια δραστηριοποίησής του στα ελληνικά περιβαλλοντικά θέματα, το WWF Ελλάς έχει ήδη συμβάλει καιρία στην προστασία της φυσικής μας κληρονομιάς. Σήμερα το WWF Ελλάς εκπονεί πάνω από είκοσι προγράμματα σε ολόκληρη τη χώρα.

Το γεγονός ότι σήμερα η Ελλάδα φιλοξενεί στις Πρέσπες τη μεγαλύτερη αποικία αργυροπελεκάνων στον κόσμο όπως και έναν τόπο, το δάσος της Δαδιάς, με τη μεγαλύτερη ποικιλία ειδών αρπακτικών πουλιών, καταδεικνύει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων της οργάνωσης. Η αγορά και διαχείριση της έκτασης που επηρεάζει την πιο σημαντική παραλία ωστοκίας της απειλούμενης θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, στη Ζάκυνθο, η έκδοση αξιόλογου υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, η εκστρατεία για την αποτροπή της εκτροπής του Αχελώου, αποτελούν μερικά ακόμη παραδείγματα της αποτελεσματικής παρέμβασης του WWF Ελλάς.

Η στρατηγική του WWF Ελλάς εστιάζεται στην προστασία τριών βασικών οικοσυστημάτων: των δασών, των γλυκών νερών και της θάλασσάς, μαζί με την παράκτια ζώνη. Και τα τρία αυτά οικοσυστήματα απειλούνται στην ελληνική φύση από αλόγιστη εκμετάλλευση, ρύπανση, μεγάλα έργα και άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες.

Στόχος του WWF Ελλάς είναι να διατηρήσει την βιοποικιλότητα της Ελλάδας, να εμποδίσει (και μακροπρόθεσμα να αντιστρέψει) την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, εξασφαλίζοντας την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης.

Για την επίτευξη των στόχων του το WWF Ελλάς:

- ♦ Συνεργάζεται με την πολιτεία, τις τοπικές κοινότητες, τους διεθνείς οργανισμούς, αλλά και με επιχειρήσεις, προσπαθώντας να εξασφαλίσει λύσεις στα κρίσιμα περιβαλλοντικά προβλήματα.
- ♦ Διεξάγει μακρόχρονα τοπικά προγράμματα σε επιλεγμένες περιοχές, με κύριο άξονα την προστασία του φυσικού πλούτου τους, προωθώντας την ενεργό

συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και τη δημιουργία εναλλακτικών μορφών οικονομικών δραστηριοτήτων.

- ◆ Προωθεί τον πολλαπλασιασμό των προσπαθειών του, μέσω της εκπαίδευσης και της εξασφάλισης της αναγκαίας υποδομής και τεχνογνωσίας σε τοπικό επίπεδο.

Η δραστηριοποίηση του WWF Ελλάς γίνεται δυνατή χάρη στις συνεισφορές των μελών και των δωρητών που επενδύουν στην προστασία της φύσης για ένα καλύτερο αύριο.

2.1.3 Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας (ΣΠΘΧ)

Ο Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας είναι ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο που ιδρύθηκε στο νομό Ζακύνθου το 1983, με σκοπούς τη μελέτη και προστασία των θαλάσσιων χελωνών και των βιοτόπων τους καθώς και την ευαισθητοποίηση του κοινού και ιδίως των παιδιών.

Ο Σύλλογος έχει διεξάγει έρευνα σε 7.500 χιλιάδες χιλιόμετρα ακτών όλης της χώρας, ανακαλύπτοντας σημαντικές περιοχές για την αναπαραγωγική δραστηριότητα της *caretta caretta*.

Το 1989 δημιουργήθηκε από το Σύλλογο σε συνεργασία με το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και τα λιμεναρχεία της χώρας, το Δίκτυο Διάσωσης Θαλάσσιων Χελωνών με σκοπό των εντοπισμό νεκρών και τραυματισμένων χελωνών σε όλη την Ελλάδα.

Το 1994 δημιουργήθηκε το Κέντρο Διάσωσης Θαλάσσιων Χελωνών (ΚΔΘΧ) στη Γλυφάδα, σε παραθαλάσσια έκταση που παραχώρησε ο δήμος της Γλυφάδας και με την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν υπήρχε στην Ελλάδα, ένας χώρος ειδικά διαμορφωμένος για την

περίθαψη των θαλάσσιων χελωνών. Το Κέντρο στεγάζεται σε παλιά βαγόνια τρένου, δωρεά του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ).

Η λειτουργία του ΚΔΘΧ βασίζεται στην προσφορά εθελοντικής εργασίας. Οι εθελοντές ασχολούνται με την περίθαψη των χελωνών και την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού. Όταν μια χελώνα γίνει καλά, μεταφέρεται στην περιοχή όπου βρέθηκε για να αφεθεί ελεύθερη. Η απελευθέρωσή της είναι η ανταμοιβή των ανθρώπων που τη φρόντισαν όσο βρισκόταν στο Κέντρο Διάσωσης.

Κάθε χρόνο, από το 1983, γίνεται καταγραφή των φωλιών, μελέτη των παραγόντων που επηρεάζουν την ωοτοκία και την επώαση των αυγών, μαρκάρισμα των χελωνών και παρακολούθηση των κινήσεών τους στη θάλασσα καθώς και ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Όλες οι παραπάνω δραστηριότητες στηρίζονται κατά κανόνα στην εθελοντική εργασία. Κάθε χρόνο, περισσότεροι από 400 Έλληνες και ξένοι εθελοντές συμμετέχουν στα προγράμματα του ΣΠΘΧ. Για να συμμετάσχει κάποιος πρέπει να είναι:

- ❖ Τουλάχιστον 18 χρονών
- ❖ Διαθέσιμος για 3 εβδομάδες (έλληνες) ή 4 εβδομάδες (αλλοδαποί).
- ❖ Πρόθυμος να ζήσει και να εργαστεί σε συνθήκες που είναι συχνά δύσκολες.

Από ειδικευμένες ομάδες γίνονται παρουσίες και δράσεις περιβαλλοντικής αγωγής στα σχολεία και στο Κέντρο Διάσωσης Θαλάσσιων Χελωνών. Επίσης διακινούνται σε σχολεία τα φορητά προγράμματα που έχει δημιουργήσει ο σύλλογος: «Η Βαλίτσα της Χελώνας» και η «Η Ζωή στις Ακτές».

Το Κέντρο Διάσωσης είναι ένας σημαντικός πόλος ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, καθώς λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Οι επισκέπτες ενημερώνονται για τις χελώνες που βρίσκονται στο Κέντρο αλλά και για τα υπόλοιπα προγράμματα του Συλλόγου. Η είσοδος στο Κέντρο είναι δωρεάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

***Περιβαλλοντικά προβλήματα που
Υπάρχουν στο νησί της Ζακύνθου.***

4. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

4.1 Περιβαλλοντολογικά προβλήματα στο νομό Ζακύνθου

Πέρα όμως από τις απέραντες ομορφιές και τις ιδιαιτερότητες που διακρίνουν το νομό της Ζακύνθου, από την επίσκεψή μας στο νησί, κατά την διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου, διαπιστώσαμε ότι η Ζάκυνθος αντιμετωπίζει πληθώρα περιβαλλοντικών προβλημάτων, τα οποία καταστέλλουν τόσο τη γήινη όσο και την υδρόβια ζωή του τόπου.

Για το λόγο αυτό το νησί βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής από πολλούς φορείς, τόσο κρατικούς όσο και ιδιωτικούς. Συγκεκριμένα έχουν θεσπιστεί και ψηφιστεί νομοσχέδια από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα αρμόδια Ελληνικά Υπουργεία, προκειμένου να λυθούν τα υπάρχοντα προβλήματα και να εμποδιστούν τα μελλοντικά, εξαιτίας της αμέλειας ορισμένων ανθρώπων. Με αφορμή των διαφόρων αυτών προβλημάτων που ταλαιπωρούν το νησί κι έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, έχουν εγκατασταθεί και δημιουργηθεί, διεθνής αλλά και τοπικές οικολογικές οργανώσεις μεταξύ των οποίων η Greenpeace, η World Wide Fund (W.W.F.) και ο Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας (Σ.Π.Θ.Χ.) και διάφορα άλλα.

Συναντώντας λοιπόν διάφορα μέλη των οργανώσεων αυτών και συζητώντας μαζί τους, ανακαλύψαμε ότι η Ζάκυνθος έρχεται αντιμέτωπη με προβλήματα, που απειλούν την απέραντη ομορφιά της και ταυτόχρονα κινδυνεύουν να της αφαιρέσουν της περιβαλλοντικές της ιδιαιτερότητες, που την ξεχωρίζουν από τα υπόλοιπα νησιά του Ιονίου Πελάγους.

Είναι πλέον αποδεκτό ότι η τουριστική μετακίνηση δημιουργεί την ευκαιρία επικοινωνίας μεταξύ δυο πληθυσμιακών ομάδων που έχουν διαφορετικούς τρόπους ζωής, αξίες και πολιτιστικές αναφορές. Πέρα όμως από τα θετικά στοιχεία που μπορεί να αποφέρει ο τουρισμός, όταν αυτός δεν τηρείται σωστά, μπορεί να αποφέρει και αρνητικές επιπτώσεις.

Έχει παρατηρηθεί ότι η οικονομία του νησιού κατά κύριο λόγο, εξαρτάται από τον τουρισμό, ο οποίος από το 1970 και μετά παρουσιάζει ραγδαία αύξηση. Η άναρχη αυτή ανάπτυξη του τουρισμού, δημιουργεί πολλαπλά προβλήματα στη διαβίωση των δυο σπάνιων ειδών ζώων αλλά και στο φυσικό περιβάλλον γενικότερα. Οι επισκέπτες, ειδικά κατά την καλοκαιρινή περίοδο, δεν διαθέτουν την κατάλληλη ευαισθησία τόσο για την διατήρηση της καθαριότητας του νησιού όσο και της προστασίας των δυο αυτών σπάνιων ζώων. Με λίγα λόγια θα μπορούσαμε να πούμε ότι το νησί δεν φημίζεται για την ποιότητα των επισκεπτών που καταφθάνουν κατά την διάρκεια του καλοκαιριού, δηλαδή δεν υπάρχει «ποιοτικός τουρισμός».

Ως επακόλουθο της άναρχης αυτής αύξησης του τουρισμού είναι και η αύξηση, ειδικά τα τελευταία 15 χρόνια, κάθε είδους τουριστικών επιχειρήσεων οι οποίες δεν χαρακτηρίζονται, κατά ένα μεγάλο ποσοστό, για την καλή τους ποιότητα και την σωστή τους λειτουργία. Μεγάλος αριθμός ξενοδοχείων, κέντρων αναψυχής (όπως εστιατόρια, μπαρ, καφετέριες κ.τ.λ.) είναι σκορπισμένα σε όλη σχεδόν τη Ζάκυνθο, από τα οποία τα περισσότερα λαμβάνουν θέση στις παραλιακές ακτές όπως στο Λαγανά, Αργάσι και Καλαμάκι. Σαν συνέπεια των συνεχώς αναπτυσσόμενων τουριστικών επιχειρήσεων είναι η συρροή των επισκεπτών στα παραθαλάσσια αυτά μέρη γεγονός που δημιουργεί ποικίλα προβλήματα και συγκεκριμένα στην επιβίωση της χελώνας και της φώκιας που αποτελούν τα δυο εξεταζόμενα και απειλούμενα υπό εξαφάνιση είδη ζώων για το νομό Ζακύνθου.

Οι κάτοικοι του νησιού με τη σειρά τους, εκμεταλλευόμενοι τον παραθαλάσσιο χώρο, δημιουργούν επιπρόσθετα προβλήματα στην προστασία για την αναπαραγωγή των δυο αυτών σπάνιων ειδών. Ένα χαρακτηριστικό πρόβλημα που έρχονται αντιμέτωπες καθημερινά οι οικολογικές οργανώσεις, είναι η τοποθέτηση ομπρελών και καθισμάτων στις παραλίες. Με τον τρόπο αυτό καταστρέφονται οι φωλιές τους και οι χελώνες εγκαταλείπουν το μέρος της αναπαραγωγής τους.

Η όλη κίνηση στις παραλιακές ακτές, όχι μόνο κατά τη διάρκεια της ημέρας αλλά και κατά τη διάρκεια της νύχτας, έρχονται να οξύνουν τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα. Η ηχορύπανση και η φωταγωγία την βραδινή ώρα κάνουν τις χελώνες και τις φώκιες να χάνουν τον προσανατολισμό τους, με αποτέλεσμα να εγκαταλείπουν τις φωλιές τους και να απομακρύνονται από την περιοχή. Έχει παρατηρηθεί ότι η αυξημένη όχληση, γίνεται αιτία για την μείωση της αναπαραγωγής τόσο της θαλάσσιας χελώνας όσο και της Μεσογειακής φώκιας. Επίσης από την

απροσεξία και επιπολαιότητα των επισκεπτών, καταστρέφεται η ποιότητα της άμμου, πράγμα που δυσχεραίνει την ωτοκία της θαλάσσιας χελώνας με αποτέλεσμα την εγκατάλειψη της φωλιάς της.

Εκτός όμως από τις αρνητικές επιπτώσεις που αποφέρει ο τουρισμός στο φυσικό περιβάλλον της Ζακύνθου, ένα άλλο εξίσου σημαντικό πρόβλημα είναι το αποχετευτικό δίκτυο, το οποίο μέχρι στιγμής είναι ανύπαρκτο στο νησί. Είναι πραγματικά ανεξήγητο πως σε ένα τόσο τουριστικό μέρος, με τη διέλευση χιλιάδων επισκεπτών κάθε χρόνο και με τις απεριθωμίες τουριστικές επιχειρήσεις, δεν έχει εξαλειφθεί και αποκατασταθεί το πρόβλημα της αποχέτευσης.

Είναι φανερό ότι όλα τα απόβλητα των κτιριακών εγκαταστάσεων καταλήγουν στους κόλπους της θάλασσας με αποτέλεσμα να εμποδίζουν την ομαλή διαβίωση τόσο της υδρόβιας όσο και της χερσαίας ζωής. Η μόλυνση των θαλάσσιων υδάτων καταστέλλουν όχι μόνο την ζωική αλλά και την ανθρώπινη ζωή. Η δυσοσμία και η εικόνα των απορριμμάτων, έχουν ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της ανθρώπινης ζωής και της αισθητικής του νησιού. Άμεση συνέπεια είναι η γενική εικόνα της Ζακύνθου και η φυσική της ομορφιά να παίρνουν διαφορετικό χαρακτήρα από τον πραγματικό.

Ένα άλλο όμως μείζων πρόβλημα με το οποίο έρχεται αντιμέτωπη η φυσική ομορφιά του νησιού, είναι η δόμηση αυθαίρετων οικοδομημάτων, κυρίως σε παραθαλάσσιες περιοχές όπου ζουν και εδρεύουν οι θαλάσσιες χελώνες και οι φώκιες. Οι περιοχές αυτές έχουν θεωρηθεί, από τον κρατικό φορέα, ως απαγορευμένες για δόμηση, εξαιτίας των περιβαλλοντικών ιδιαιτεροτήτων που της χαρακτηρίζουν. Η δόμηση οικοδομημάτων, δημιουργεί σωρό από μπάζα, τα οποία καταλήγουν στις παραθαλάσσιες ακτές, αλλοιώνουν την ποιότητα της άμμου και καταστρέφουν τις φωλιές. Παρ' όλα αυτά οι οικολογικές οργανώσεις έχουν διαμαρτυρηθεί στο δήμο Ζακύνθου για την δόμηση 13 αυθαίρετων και συγκεκριμένα στην περιοχή της Δάφνης η οποία αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέρη όπου βιώνει η θαλάσσια χελώνα *caretta-caretta*.

Επιπλέον, θα ήταν εύστοχο να αναφερθεί ότι σημαντική είναι και η ζημιά που προκαλείται από κάθε είδους πλοίων που διαπλέουν στα ανοικτά των ακτών της Ζακύνθου όπως τα ιδιωτικά ταχύπλοα ή τα τουριστικά σκάφη που κάνουν με τουρίστες το γύρω του νησιού. Μ' αυτόν τον τρόπο υπάρχει ο κίνδυνος διαρροής σημαντικών ποσοτήτων τοξικών ρύπων στη θάλασσα η οποία μπορεί να αποβεί

μοιραία και να καταστρέψει τους φυσικούς οικοτόπους των δυο αυτών σπάνιων ειδών ζώων. Πέρα όμως από αυτό, η τυχόν ρύπανση έχει τη δυνατότητα να καταστρέψει και την τροφική αλυσίδα των ζώων. Αξιοσημείωτο είναι ακόμη ότι έχουν βρεθεί τραυματισμένες ή ακόμη και σκοτωμένες χελώνες από την προπέλα των πλοίων, που διαπλέουν αμέριμνα τις ακτές. Μέχρι σήμερα υπάρχουν νόμοι που απαγορεύουν τη διέλευση κάθε ειδών πλοίων σε συγκεκριμένες θαλάσσιες περιοχές, οι οποίοι όμως τις περισσότερες φορές δεν τηρούνται εξαιτίας της αδυναμίας του συστήματος ή της απερισκεψίας ορισμένων ανθρώπων.

Σαν συμπέρασμα όλων όσων αναφέρθηκαν παραπάνω είναι ότι η Ζάκυνθος είναι ένα από τα πιο όμορφα νησιά του Ιονίου, με υπέροχες περιβαλλοντολογικές ιδιαιτερότητες και φυσικές ομορφιές, οι οποίες όμως κρύβουν αναρίθμητες παγίδες και πολλαπλά προβλήματα, τα οποία αν όχι βραχυχρόνια τουλάχιστον μακροχρόνια θα εμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή της ανθρώπινης ζωής. Με βάση τις σημερινές συνθήκες που επικρατούν στο νησί, είναι αναγκαίο να τονιστεί, ότι είναι άμεση και επιτακτική ανάγκη όλων των κατοίκων της περιοχής, να ευαισθητοποιηθούν και να δράσουν έγκαιρα, προκειμένου να διατηρηθούν τα αξιόλογα χαρακτηριστικά της φύσης και του τοπίου που διαθέτει η Ζάκυνθος.

Είναι υποχρέωση όλων μας να κατανοήσουμε ότι δεν πρέπει το ατομικό συμφέρον, για την αποκόμιση υλικών αγαθών, να αποσκοπεί στην καταστροφή και αμέλεια απέναντι στο φυσικό περιβάλλον. Άνθρωπος και Περιβάλλον είναι δυο έννοιες που συνυπάρχουν και αλληλεξαρτώνται μεταξύ τους. Ότι χρησιμοποιείται ενάντια στη καλή λειτουργία του περιβάλλοντος, θα χρησιμοποιηθεί μετά από λίγο καιρό ενάντια στην ίδια την ανθρώπινη ζωή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Συμπεράσματα

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σαν συμπέρασμα λοιπόν προκύπτει ότι το υπαρκτό σύστημα, που αφορά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χαρακτηρίζεται ως αδύναμο και αναποτελεσματικό. Δε διαθέτει τη δυνατότητα να επιβάλει την σωστή λειτουργία των ήδη υπαρκτών νόμων και κανονισμών, που έχουν ως μοναδικό σκοπό την διαφύλαξη της φυσικής ομορφιάς του τόπου.

Για το λόγο αυτό επεμβαίνει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και με το Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου, δηλαδή τον ΕΜΑΣ, ο οποίος έχει αναλυθεί στο Α μέρος της πτυχακής μας εργασίας.

Εκείνο που προσπαθούμε να αποδείξουμε, με βάση όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω, είναι η επιτακτική ανάγκη που υπάρχει, οι επιχειρήσεις να ενταχθούν στα πλαίσια του συστήματος του ΕΜΑΣ. Κατά τη γνώμη μας οι επιχειρήσεις αυτές πρέπει να είναι: οι τουριστικές (ξενοδοχεία, εστιατόρια, μπάρ), τα λατομεία (αφορούν την αισθητική του τοπίου), θαλάσσιες μεταφορές (ακτοπλοϊκά, ταχύπλοα, τουριστικά πρακτορεία κ.τ.λ.), δημόσιες υπηρεσίες.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται πολλά θετικά στοιχεία που αφορούν τόσο το περιβάλλον όσο και τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Το σημαντικότερο απ' όλα είναι ότι το περιβάλλον, που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ζωής μας, θα προστατεύεται και θα διατηρεί την φυσική του ομορφιά και από την άλλη η δυνατότητα που θα δίνεται στις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν υγιείς και με ανταγωνιστικότητα στην αγορά.

Θεωρούμε λοιπόν, σύμφωνα και με την προσωπική μας εμπειρία από τη διαμονή μας στο νησί της Ζακύνθου, ότι στις μέρες μας δεν υπάρχει και δεν πραγματοποιείται άμεσος έλεγχος, που να αποβλέπει στην προστασία και διαφύλαξη της φυσικής ομορφιάς που κληρονομήσαμε. Αυτό φυσικά μπορεί να είναι αποτέλεσμα τόσο της πολιτείας όσο και των ίδιων των κατοίκων της περιοχής.

Από τη μια πλευρά οι κάτοικοι αδιαφορούν για τις αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να αποφέρει η δική τους απροσεξία και αμέλεια απέναντι στο περιβάλλον, προκειμένου να εκμεταλλευτούν «σωστά», κατά τη γνώμη τους, την καλοκαιρινή περίοδο και να τους αποφέρει όσο το δυνατόν περισσότερα οικονομικά οφέλη και

από την άλλη το Ελληνικό Κράτος, να αδιαφορεί με τη σειρά του για τα «μικροπροβλήματα» που ταλαιπωρούν το νησί και ασχολούνται με τόσο ζήλο οι εγκατεστημένες εκεί οικολογικές οργανώσεις.

Η Ζάκυνθος, όπως και κάθε άλλο μέρος σε όλο τον κόσμο, έρχεται αντιμέτωπη καθημερινά με πολλαπλά περιβαλλοντικά προβλήματα, εξαιτίας της έλλειψης άμεσου και επιβεβλημένου ελέγχου των επιχειρήσεων που εδρεύουν σ' αυτή, των οποίων επιχειρήσεων το ενδιαφέρον κεντρίζεται περισσότερο στο οικονομικό τους κόστος παρά στο κόστος για το περιβάλλον.

Πιστεύουμε λοιπόν, ότι αν στο νομό της Ζακύνθου υπήρχε άμεσος, υπεύθυνος και αποτελεσματικός έλεγχος, τότε σίγουρα το φυσικό περιβάλλον θα μπορούσε να διατηρηθεί και προστατευθεί κι εμείς με τη σειρά μας θα μπορούσαμε να σταθούμε δίπλα του με αξιοπρέπεια και θαυμασμό. Είναι ανάγκη να κατανοήσουμε ότι όταν εμποδίζουμε τη ζωή στο περιβάλλον είναι σαν να εμποδίζουμε την δικιά μας ανθρώπινη ζωή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Οι πηγές από τις οποίες συλλέχθηκαν τα στοιχεία για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας είναι :

❖ ***ΓΗ : ΕΝΑΣ ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ***

του Αλέξανδρου Γεωργόπουλου,

❖ ***ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ***

1991-1996

Κίνηση Πολιτών-Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών-Παγκόσμιο Ταμείο για την Φύση- WWF ΕΛΛΑΣ.

❖ ***ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ EMAS (ECO MANAGEMENT GUIDE)***

Ο Οδηγός αυτός είναι προϊόν συνεργασίας των : Ευρωπαϊκών Κέντρων Πληροφοριών της Αθήνας , Berlin, Coimbra ,Dijon, Herning, Liege, Limerick, Luxembourg, Madrid, Slough, Toledo, Turin, Utrecht, Venice, Zaventem.

❖ ***ISO 14000 και ISO 9000***

Brian Rothery

Μετάφραση-Επιμέλεια : Ιωάννης Αυγερινός

❖ ***Εγκυκλοπαίδεια Υδρία και Πάπυρος Λαρούς***

Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών

❖ ***Η Μεσογειακή φώκια στην Ελλάδα : Δράσεις Προστασίας***

W.W.F.

❖ ***Η ιστορία της Greenpeace***

Michael Brown & John May

❖ ***Η ιστορία της Ζακύνθου***

Λεωνίδας Ζώης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) αριθ. 1836/93 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Ιουνίου 1993

για την εκούσια συμμετοχή των επιχειρήσεων του βιομηχανικού τομέα σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Ρ,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι οι στόχοι και οι αρχές της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής, όπως ορίζονται στη συνθήκη και αναλύονται στο ψήφισμα του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών των συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1993 για ένα κοινοτικό πρόγραμμα πολιτικής και δράσης σε σχέση με το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη⁽⁴⁾, καθώς και στα προηγούμενα ψηφίσματα του 1973⁽⁵⁾, 1977⁽⁶⁾, 1983⁽⁷⁾ και 1987⁽⁸⁾ όσον αφορά την κοινοτική πολιτική και τα κοινοτικά προγράμματα δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος, είναι ιδίως η πρόληψη, η μείωση και, ει δυνατόν, η εξάλειψη της ρύπανσης, ιδίως στην πηγή δάσει της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει». η εξασφάλιση ορθής διαχείρισης των πόρων και η χρήση καθαρών ή καθαρότερων τεχνολογιών·

ότι το άρθρο 2 της συνθήκης, όπως έχει σύμφωνα με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπεγράφη στο Μάαστριχτ στις 7 Φεβρουαρίου 1992, ορίζει ότι η Κοινότητα έχει ως αποστολή να προάγει μια σταθερή και διαρκή ανάπτυξη στο σύνολο της Κοινότητας και ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1993 δίνει έμφαση στη σημασία της αειφόρου αυτής ανάπτυξης·

ότι το πρόγραμμα «Προς την αειφορία» που έχει υποβάλει η Επιτροπή, τη γενική προσέγγιση του οποίου ενέκρινε το Συμβούλιο με το ψήφισμά του της 1ης Φεβρουαρίου 1993, υπογραμμίζει το ρόλο και τις ευθύνες των επιχειρήσεων

προκειμένου τόσο να ενισχυθεί η οικονομία όσο και να προστατευθεί το περιβάλλον σε όλη την Κοινότητα,

ότι η βιομηχανία φέρει ίδια ευθύνη για τη διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων της και, ως εκ τούτου, πρέπει να υιοθετήσει μία ενεργητική προσέγγιση στον τομέα αυτόν·

ότι η ευθύνη αυτή απαιτεί από τις επιχειρήσεις να καθιερώσουν και να εφαρμόζουν περιβαλλοντικές πολιτικές, στόχους και προγράμματα, καθώς και αποτελεσματικά συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης· ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να θεσπίσουν περιβαλλοντική πολιτική, η οποία πέρα από πρόβλεψη για συμμόρφωση με όλες τις συναφείς κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον, πρέπει να περιλαμβάνει ανάληψη υποχρεώσεων για την εύλογη και συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων·

ότι η εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης από τις επιχειρήσεις πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη να εξασφαλιστεί η ευαισθητοποίηση και η εκπαίδευση των εργαζομένων κατά την καθιέρωση και την εφαρμογή των συστημάτων αυτών·

ότι τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης πρέπει να περιλαμβάνουν διαδικασίες περιβαλλοντικού ελέγχου ώστε οι διευθύνοντες να είναι σε θέση να εκτιμούν τη συμμόρφωση προς το σύστημα, καθώς και την αποτελεσματικότητα του συστήματος στα πλαίσια της υλοποίησης της περιβαλλοντικής πολιτικής της επιχείρησης·

ότι η εκ μέρους των επιχειρήσεων παροχή πληροφοριών προς το κοινό, όσον αφορά τις περιβαλλοντικές πτυχές των δραστηριοτήτων τους, αποτελεί βασικό στοιχείο της ορθής περιβαλλοντικής διαχείρισης, και ανταποκρίνονται στο αυξανόμενο ενδιαφέρον του κοινού να ενημερώνεται σχετικά με το ζήτημα αυτό·

ότι, συνελπώς, πρέπει να παρακινούνται οι επιχειρήσεις να συντάσσουν και να κυκλοφορούν περιοδικές περιβαλλοντικές δηλώσεις που θα περιέχουν πληροφορίες για το κοινό όσον αφορά την πραγματική κατάσταση του περιβάλλοντος στους βιομηχανικούς χώρους τους, καθώς και όσον αφορά τις πολιτικές, τους στόχους, τα προγράμματα και τα συστήματα διαχείρισης τους για το περιβάλλον·

ότι η διαφάνεια και η αξιοπιστία των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων στον τομέα αυτόν ενισχύεται εφόσον οι πολιτικές, τα προγράμματα, τα συστήματα διαχείρισης, οι διαδικ-

(1) ΕΕ αριθ. C 120 της 30. 4. 1993, σ. 3

(2) ΕΕ αριθ. C 42 της 15. 2. 1993, σ. 44

(3) ΕΕ αριθ. C 332 της 16. 12. 1992, σ. 44

(4) Δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα.

(5) ΕΕ αριθ. C 112 της 20. 12. 1973, σ. 1

(6) ΕΕ αριθ. C 139 της 13. 6. 1977, σ. 1

(7) ΕΕ αριθ. C 46 της 17. 2. 1983, σ. 1

(8) ΕΕ αριθ. C 70 της 18. 3. 1987, σ. 1

κασίες ελέγχου και οι δηλώσεις των επιχειρήσεων στον τομέα του περιβάλλοντος εξετάζονται, για να εξακριβωθεί ότι πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού. οι δε περιβαλλοντικές δηλώσεις επικυρώνονται, από δικαιουμένους περιβαλλοντικούς επιθεωρητές·

ότι είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί η ανεξάρτητη και αμερόληπτη διαπίστευση και ελοπτεία των επιθεωρητών περιβάλλοντος προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του συστήματος·

ότι πρέπει να ενθαρρύνεται η συμμετοχή των επιχειρήσεων στο σύστημα αυτό επί εκουσίας βάσεως· ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ενιαία εφαρμογή του συστήματος σε όλη την Κοινότητα, οι κανόνες, οι διαδικασίες και οι βασικές απαιτήσεις θα πρέπει να είναι οι αυτές σε κάθε κράτος μέλος·

ότι το κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου πρέπει σε πρώτη φάση να εστιαστεί στο βιομηχανικό τομέα όπου ήδη εφαρμόζονται συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και περιβαλλοντικού ελέγχου· ότι είναι επιθυμητό παρόμοια μέτρα να εφαρμοστούν πειραματικά και σε τομείς εκτός βιομηχανίας, όπως οι εταιρείες διανομής και οι δημόσιες υπηρεσίες·

ότι, προκειμένου οι επιχειρήσεις να αποφύγουν αδικαιολόγητα δάρη και προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ του κοινοτικού συστήματος και των εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου, τα πρότυπα αυτά, αναγνωριζόμενα από την Επιτροπή, βάσει κατάλληλης διαδικασίας, πρέπει να θεωρούνται ως πληρούντα τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού και δεν απαιτείται από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις να επαναλαμβάνουν τις αυτές διαδικασίες·

ότι προέχει η συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου και ότι η συμμετοχή τους πρέπει να προωθείται με τη θέσπιση ή την προώθηση μέτρων τεχνικής βοήθειας, καθώς και μηχανισμών με προορισμό την παροχή της αναγκαίας πραγματογνωμοσύνης και υλοστήριξης προς τις επιχειρήσεις αυτές·

ότι η Επιτροπή πρέπει, σύμφωνα με κοινοτική διαδικασία, να προσαρμόζει τα παραρτήματα στον παρόντα κανονισμό, να αναγνωρίσει τα εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, να δώσει κατευθυντήριες γραμμές ως προς τη συχνότητα των περιβαλλοντικών ελέγχων και να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διαπίστευση και την ελοπτεία των περιβαλλοντικών επιθεωρητών·

ότι ο παρών κανονισμός πρέπει να αναθεωρηθεί βάσει της κτηθείσας πείρας ύστερα από ορισμένο χρόνο λειτουργίας.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ·

Άρθρο 1

Το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου και οι αντικειμενικοί του σκοποί

1. Θεσπίζεται κοινοτικό σύστημα για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των βιομηχανικών δραστηριοτήτων και τη σχετική ενημέρωση του κοινού, εφεξής καλούμενο «κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου» ή «σύστημα», στο

οποίο θα είναι δυνατόν να συμμετέχουν εκουσίως οι επιχειρήσεις που ασκούν βιομηχανικές δραστηριότητες.

2. Αντικειμενικός σκοπός του συστήματος είναι η προώθηση της συνεχούς βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιδόσεων των βιομηχανικών δραστηριοτήτων μέσω:

- α) της κατάρτισης και της εφαρμογής, από τις επιχειρήσεις, περιβαλλοντικών πολιτικών, προγραμμάτων και συστημάτων διαχείρισης για τους χώρους όπου ασκούν τις δραστηριότητές τους·
- β) της συστηματικής, αντικειμενικής και περιοδικής αξιολόγησης των επιδόσεων των στοιχείων αυτών·
- γ) της ενημέρωσης του κοινού ως προς τις περιβαλλοντικές επιδόσεις.

3. Το σύστημα δεν θίγει τους υφιστάμενους κοινοτικούς ή εθνικούς κανόνες ή τεχνικά πρότυπα που αφορούν τους περιβαλλοντικούς ελέγχους, ούτε τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων βάσει των εν λόγω νομοθετικών κανόνων και προτύπων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

- α) «περιβαλλοντική πολιτική»: οι συνολικοί στόχοι και οι αρχές δράσης μιας επιχείρησης ως προς το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης προς όλες τις υφιστάμενες κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον·
- β) «περιβαλλοντική ανάλυση»: η αρχική συνολική ανάλυση των περιβαλλοντικών θεμάτων, επιπτώσεων και επιδόσεων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες σε ένα συγκεκριμένο χώρο·
- γ) «περιβαλλοντικό πρόγραμμα»: η περιγραφή των συγκεκριμένων αντικειμενικών σκοπών και δραστηριοτήτων της επιχείρησης για την εξασφάλιση μεγαλύτερης προστασίας του περιβάλλοντος σε συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων, η οποία περιλαμβάνει την περιγραφή των μέτρων που έχουν ληφθεί ή μελετώνται για την επίτευξη των σκοπών αυτών και, αναλόγως της περίπτωσης, την τήρηση των προθεσμιών που έχουν τεθεί για την εφαρμογή των μέτρων αυτών·
- δ) «περιβαλλοντικοί αντικειμενικοί σκοποί»: οι λεπτομερείς αντικειμενικοί σκοποί που έχει θέσει η ίδια η επιχείρηση ως προς τις περιβαλλοντικές της επιδόσεις·
- ε) «σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης»: το τμήμα του συνολικού συστήματος διαχείρισης το οποίο περιλαμβάνει την οργανωτική δομή, τις ευθύνες, τις πρακτικές, τις διαδικασίες, τις μεθόδους και τους πόρους για τον καθορισμό και την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής·
- στ) «περιβαλλοντικός έλεγχος»: ένα μέσο διαχείρισης που περιλαμβάνει συστηματική, τεκμηριωμένη, περιοδική και αντικειμενική αξιολόγηση των επιδόσεων του οργανισμού, του συστήματος διαχείρισης και των μεθόδων για την προστασία του περιβάλλοντος, με στόχο:
 - ι) τη διευκόλυνση του ελέγχου, από τη διεύθυνση μιας επιχείρησης, των πρακτικών οι οποίες ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον,

■ τον έλεγχο της τήρησης των περιβαλλοντικών πολιτικών της επιχείρησης·

«κύκλος ελέγχου»: η χρονική περίοδος κατά την οποία ελέγχονται όλες οι δραστηριότητες σε δεδομένο χώρο δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 4 και του παραρτήματος II, όσον αφορά όλα τα ζητικά περιβαλλοντικά θέματα που αναφέρονται στο παράρτημα I, τμήμα Γ·

«περιβαλλοντική δήλωση»: η δήλωση που συντάσσεται από την επιχείρηση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του πρότοντος κανονισμού, και ιδίως του άρθρου 5·

«βιομηχανική δραστηριότητα»: κάθε δραστηριότητα που απαριθμείται στα τμήματα Γ και Δ της στατιστικής νομοτολογίας των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (NACE rev. 1), όπως ορίζεται τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου (1), με την προσθήκη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αερίου, ατμού και θερμού ύδατος, της ανακύκλωσης, της επεξεργασίας, της καταστροφής ή της άθεσης στερεών αποβλήτων ή λυμάτων·

«επιχείρηση»: οργανισμός, ο οποίος έχει γενικό επιχειρησιακό έλεγχο των δραστηριοτήτων σε συγκεκριμένο χώρο·

«χώρος δραστηριοτήτων»: έκταση γης στην οποία εκούονται βιομηχανικές δραστηριότητες υπό τον έλεγχο μιας επιχείρησης σε συγκεκριμένη τοποθεσία, συμπεριλαμβανομένης κάθε συναφούς ή σχετικής ποθήκευσης πρώτων υλών, υποπροϊόντων, ενδιάμεσων προϊόντων, τελικών προϊόντων και αποβλήτων, καθώς και του εξοπλισμού και της υποδομής που χρησιμοποιούνται στα πλαίσια των δραστηριοτήτων, ανεξαρτητως της μόνιμης ή μη εγκατάστασής τους·

«ελεγκτής»: άτομο ή ομάδα που ανήκει στο προσωπικό της επιχείρησης ή είναι τρίτος προς την επιχείρηση, και ενεργεί για λογαριασμό της γενικής διεύθυνσης της επιχείρησης, διαθέτοντας, ατομικά ή συλλογικά, τις εξουσιοδοτήσεις που αναφέρονται στο παράρτημα II τμήμα Γ και διαθέτει επαρκή ανεξαρτησία σε σχέση με τις δραστηριότητες που ελέγχει ώστε να μπορεί να κρίνει με αντικειμενικότητα·

«διαπιστευμένος επιθεωρητής περιβάλλοντος»: πρόσωπο ή οργανισμός ανεξάρτητος της ελεγχόμενης επιχείρησης, ο οποίος έχει διαπιστευθεί σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες του άρθρου 6·

«σύστημα διαπίστευσης»: σύστημα για τη διαπίστευση και την εποπτεία των επιθεωρητών περιβάλλοντος, το οποίο διαχειρίζεται ένα ανεξάρτητο ίδρυμα ή οργανισμός που έχει οριστεί ή συσταθεί από το κράτος μέλος, με επαρκείς πόρους και ειδικές γνώσεις και που διαθέτει τις κατάλληλες διαδικασίες για την εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζει ο παρών κανονισμός για το εν λόγω σύστημα·

«αρμόδιοι οργανισμοί»: οι οργανισμοί που ορίζονται από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 18, προς άσκηση των καθηκόντων που αναφέρονται στον πρότοντο κανονισμό.

Άρθρο 3

Συμμετοχή στο σύστημα

Οι επιχειρήσεις που ασκούν βιομηχανική δραστηριότητα μπορούν ελεύθερα να συμμετέχουν στο σύστημα για κάθε χώρο ή χώρους άσκησης των δραστηριοτήτων τους. Για να καταχωρηθεί ένας χώρος στο σύστημα, η επιχείρηση πρέπει:

- α) να θεσπίσει περιβαλλοντική πολιτική, σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος I, στην οποία, εκτός από την πρόβλεψη για συμμόρφωση με όλες τις συναφείς κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον, πρέπει να περιλαμβάνεται και ανάληψη υποχρεώσεων για την εύλογη και συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων, ούτως ώστε να μειώνονται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε επίπεδα που να μην υπερβαίνουν εκείνα που αντιστοιχούν στην οικονομικά δίκαιη εφαρμογή της καλύτερης διαθέσιμης τεχνολογίας·
- β) να πραγματοποιήσει περιβαλλοντική ανάλυση του χώρου δραστηριοτήτων για τα θέματα που αναφέρονται στο παράρτημα I τμήμα Γ·
- γ) να εισαγάγει, υπό το φως των αποτελεσμάτων αυτής της ανάλυσης, περιβαλλοντικό πρόγραμμα για το χώρο και σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης για όλες τις διεξαγόμενες στον εν λόγω χώρο δραστηριότητες. Στόχος του περιβαλλοντικού προγράμματος θα είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που περιέχονται στην περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης για τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων. Το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης πρέπει να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις του παραρτήματος I·
- δ) να διενεργεί ή να αναθέσει σε άλλους να διενεργούν, τους κατ' άρθρο 4 περιβαλλοντικούς ελέγχους στους οικείους χώρους δραστηριοτήτων·
- ε) να καθορίσει αντικειμενικούς σκοπούς στο ανώτατο κατάλληλο επίπεδο διοίκησης για τη συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων με βάση τα πορίσματα του ελέγχου και να αναθεωρεί ανάλογα το περιβαλλοντικό πρόγραμμα ώστε να είναι δυνατή η επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών στον εν λόγω χώρο·
- στ) να συντάσσει, σύμφωνα με το άρθρο 5, ειδική περιβαλλοντική δήλωση για κάθε ελεγχόμενο χώρο δραστηριοτήτων. Η πρώτη τέτοια δήλωση πρέπει να περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα V·
- ζ) να μεριμνά για την εξέταση της πολιτικής, του προγράμματος, του συστήματος διαχείρισης, της ανάλυσης ή της διαδικασίας ελέγχου που αφορούν το περιβάλλον καθώς και της περιβαλλοντικής δήλωσης ή των περιβαλλοντικών δηλώσεων, προκειμένου να βεβαιώνεται ότι είναι σύμφωνα με τις σχετικές επιταγές του πρότοντος κανονισμού, καθώς και για την επικύρωση των περιβαλλοντικών δηλώσεων σύμφωνα με το άρθρο 4 και το παράρτημα III·
- η) να διαδίδει την επικυρωμένη περιβαλλοντική δήλωση στον αρμόδιο οργανισμό του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται ο χώρος δραστηριοτήτων και να τη γνωστοποιεί, με τον κατάλληλο τρόπο, στο κοινό αυτού του κράτους μέλους, έπειτα από την καταχώρηση του οικείου χώρου δραστηριοτήτων σύμφωνα με το άρθρο 8.

Άρθρο 4

Έλεγχος και επικύρωση

1. Ο εσωτερικός περιβαλλοντικός έλεγχος ενός χώρου δραστηριοτήτων διενεργείται είτε από ελεγκτές της επιχείρησης, είτε από τρίτα προς την επιχείρηση πρόσωπα ή οργανισμούς που ενεργούν για λογαριασμό της. Και στις δύο περιπτώσεις, ο έλεγχος πραγματοποιείται σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος I τμήμα Γ και του παραρτήματος II.
2. Η συχνότητα των ελέγχων καθορίζεται σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος II τμήμα Η, με βάση καταγεγραμμένες γραμμές που καταρτίζει η Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 19.
3. Οι πολιτικές, τα προγράμματα, τα συστήματα διαχείρισης, οι αναλύσεις ή οι διαδικασίες ελέγχου για το περιβάλλον, καθώς και οι περιβαλλοντικές δηλώσεις εξετάζονται προκειμένου να δεσφαιωθεί ότι είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού, οι δε περιβαλλοντικές δηλώσεις επικυρώνονται, από τον ανεξάρτητο διαπιστευμένο επιθεωρητή περιβάλλοντος, σύμφωνα με το παράρτημα III.
4. Ο διαπιστευμένος επιθεωρητής περιβάλλοντος πρέπει να είναι ανεξάρτητος από τον ελεγκτή του χώρου δραστηριοτήτων.
5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 3, και με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των εκτελεστικών αρχών των κρατών μελών όσον αφορά τις κανονιστικές απαιτήσεις, ο διαπιστευμένος επιθεωρητής περιβάλλοντος ελέγχει:
 - α) εάν η περιβαλλοντική πολιτική έχει θεσπισθεί και εάν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 3 καθώς και τις σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος I·
 - β) εάν στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων υπάρχει και εφαρμόζεται σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και περιβαλλοντικό πρόγραμμα, καθώς και εάν πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του παραρτήματος I·
 - γ) εάν η περιβαλλοντική ανάλυση και ο περιβαλλοντικός έλεγχος διενεργούνται σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις των παραρτημάτων I και II·
 - δ) εάν τα δεδομένα και οι πληροφορίες της περιβαλλοντικής δήλωσης είναι αξιόπιστα και εάν η δήλωση καλύπτει επαρκώς όλα τα σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα που έχουν σχέση με το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων.
6. Η περιβαλλοντική δήλωση επικυρώνεται από το διαπιστευμένο επιθεωρητή περιβάλλοντος μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 3, 4 και 5.
7. Οι τρίτοι ελεγκτές και οι διαπιστευμένοι επιθεωρητές περιβάλλοντος δεν αποκαλύπτουν, χωρίς την έγκριση της διεύθυνσης της επιχείρησης, τις πληροφορίες και τα στοιχεία που συλλέγονται στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους για τον έλεγχο ή την επιθεώρηση.

Άρθρο 5

Περιβαλλοντική δήλωση

1. Για κάθε χώρο δραστηριοτήτων που μετέχει στο σύστημα, συντάσσεται περιβαλλοντική δήλωση μετά την αρχική περιβαλλοντική ανάλυση και, στη συνέχεια, μετά

την ολοκλήρωση κάθε μεταγενέστερου ελέγχου ή κύκλου ελέγχου.

2. Η περιβαλλοντική δήλωση ποροορίζεται για το κοινό, διατυπώνεται δε με σαφήνεια και ακρίβεια. Τυχόν τεχνικά στοιχεία μπορούν να περιλαμβάνονται σε προσάρτημα.
3. Η περιβαλλοντική δήλωση περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τα ακόλουθα:
 - α) περιγραφή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων·
 - β) αξιολόγηση όλων των σημαντικών περιβαλλοντικών θεμάτων που έχουν σχέση με τις συγκεκριμένες δραστηριότητες·
 - γ) σύνοψη των αριθμητικών δεδομένων σχετικά με τις εκπομπές ρύπων, τη δημιουργία αποβλήτων, την κατανάλωση πρώτων υλών, ενέργειας και ύδατος, το θόρυβο και, αναλόγως της περίπτωσης, άλλες σημαντικές περιβαλλοντικές πλειρές·
 - δ) άλλους παράγοντες που αφορούν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις·
 - ε) παρουσίαση της πολιτικής, του προγράμματος και του συστήματος διαχείρισης της επιχείρησης για το περιβάλλον για το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων·
 - στ) την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την υποβολή της επόμενης δήλωσης·
 - ζ) το όνομα του διαπιστευμένου επιθεωρητή περιβάλλοντος.
4. Στην περιβαλλοντική δήλωση πρέπει να τονίζεται κάθε σημαντική μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη δήλωση.
5. Στα μεταξύ δύο δηλώσεων έτη, συντάσσεται ετήσια απλουστευμένη περιβαλλοντική δήλωση, η οποία θα βασίζεται τουλάχιστον στις απαιτήσεις της παραγράφου 3 στοιχείο γ) και στην οποία θα τονίζεται, ενδεχομένως, κάθε σημαντική μεταβολή που έχει επέλθει μετά την προηγούμενη δήλωση. Για τις απλουστευμένες αυτές δηλώσεις, θα απαιτείται επικύρωση μόνο μετά το τέλος του ελέγχου ή του κύκλου ελέγχου.
6. Πάντως, δεν απαιτείται η ετήσια σύνταξη περιβαλλοντικών δηλώσεων για χώρους δραστηριοτήτων:
 - για τους οποίους ο διαπιστευμένος επιθεωρητής περιβάλλοντος θεωρεί, ιδίως στην περίπτωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ότι, λόγω της φύσης και του μεγέθους των δραστηριοτήτων που ασκούνται στο συγκεκριμένο χώρο, δεν απαιτείται άλλη περιβαλλοντική δήλωση μέχρι την ολοκλήρωση του επόμενου ελέγχου και
 - όπου οι σημαντικές αλλαγές μετά την τελευταία περιβαλλοντική δήλωση είναι λίγες.

Άρθρο 6

Διαπίστευση και εποπτεία των επιθεωρητών περιβάλλοντος

1. Κάθε κράτος μέλος θεσπίζει σύστημα για τη διαπίστευση ανεξάρτητων επιθεωρητών περιβάλλοντος και την εποπτεία των δραστηριοτήτων τους. Προς το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν είτε υφιστάμενους οργανισμούς διαπίστευσης είτε τους αρμόδιους οργανισμούς που προβλέπονται στο άρθρο 18, είτε ορίζουν ή συνιστούν οποισδήποτε άλλους οργανισμούς με ανάλογο καθεστώς.

εράτη μέλη μεριμνούν ώστε η σύνθεση των εν λόγω ημάτων να είναι τέτοια που να εξασφαλίζει την χρησιμότητα και ουδετερότητά τους κατά την εκτέλεση των κόντων τους.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα συστήματα αυτά να απόλυτα επιχειρησιακά μέσα σε 21 μήνες από την ομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τις απαιτούμενες διαβου- εις με όλα τα μέρη που συμμετέχουν στη σύσταση και ευθύνη των συστημάτων διαπίστευσης.

Η διαπίστευση των επιθεωρητών περιβάλλοντος και η τεία των δραστηριοτήτων τους γίνονται σύμφωνα με πταιτήσεις του παραρτήματος III.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με έτρα που λαμβάνουν κατ' εφαρμογή του παρόντος ου.

Η Επιτροπή προωθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του ου 19, τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών προκειμέ- ιδίως:

α αποφευχθεί κάθε ασυνέπεια ανάμεσα στα κριτήρια, ους όρους και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη ιαπίστευση των επιθεωρητών περιβάλλοντος,

α διευκολυνθεί η εποπτεία των δραστηριοτήτων των πιθεωρητών περιβάλλοντος στα κράτη μέλη, πέραν εκεί- ων στα οποία έλαβαν τη διαπίστευσή τους.

Οι επιθεωρητές περιβάλλοντος που έχουν διαπιστευθεί να κράτος μέλος μπορούν να ασκούν επιθεωρήσεις σε οδήποτε άλλο κράτος μέλος, υπό την επιφύλαξη ότι θα θύνουν εκ των προτέρων κοινοποίηση στο σύστημα ίστευσης του κράτους μέλους στο οποίο πρόκειται να ργηθεί η επιθεώρηση, και ότι θα τελούν υπό την τεία του συστήματος αυτού.

Άρθρο 7

Λόγος των διαπιστευμένων επιθεωρητών περιβάλλο- ντος

υστήματα διαπίστευσης καταρτίζουν, αναθεωρούν και ερώνουν κατάλογο των διαπιστευμένων σε κάθε ους μέλος επιθεωρητών περιβάλλοντος και τον ανακοι- ουν κάθε έξι μήνες στην Επιτροπή.

πιτροπή δημοσιεύει συγκεκριμένο κατάλογο για όλη Κοινότητα στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών οτήτων*.

Άρθρο 8

Καταχώρηση των χώρων δραστηριοτήτων

Ο αρμόδιος οργανισμός καταχωρεί ένα χώρο δραστη- ητων και του δίδει αύξοντα αριθμό καταχώρησης μόλις ι επικυρωμένη περιβαλλοντική δήλωση, καθώς και τα ν απαιτούμενα να καταβληθούν τέλη καταχώρησης ωνα με το άρθρο 11, και εφόσον έχει πεισθεί ότι ο ς αυτός πληροί όλες τις προϋποθέσεις του παρόντος

κανονισμού. Ενημερώνει τη διεύθυνση του συγκεκριμένου χώρου δραστηριοτήτων ότι ο εν λόγω χώρος έχει καταχω- ρηθεί.

2. Ο αρμόδιος οργανισμός ενημερώνει σε ετήσια βάση τον κατάλογο των χώρων δραστηριοτήτων που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Αν μια επιχείρηση παραλείψει να υποβάλει στον αρμό- διο οργανισμό επικυρωμένη περιβαλλοντική δήλωση και να καταβάλει τα τέλη καταχώρησης εντός προθεσμίας τριών μηνών από τη σχετική όχλησή της, ή ανά πάσα στιγμή, εάν ο αρμόδιος οργανισμός συναγάγει ότι ο χώρος δραστηριο- τήτων διαγράφεται από τον κατάλογο και ενημερώνεται σχετικά η διεύθυνση του εν λόγω χώρου δραστηριοτήτων.

4. Αν ο αρμόδιος οργανισμός πληροφορηθεί από την αρμόδια εκτελεστική αρχή την ύπαρξη παράβασης, στο χώρο δραστηριοτήτων, των υφισταμένων απαιτήσεων όσον αφορά το περιβάλλον, αρνείται την καταχώρηση του εν λόγω χώρου δραστηριοτήτων ή, ενδεχομένως, αναστέλλει την καταχώρηση και ενημερώνει σχετικά με τη διεύθυνση του εν λόγω χώρου δραστηριοτήτων.

Η άρνηση ή η αναστολή αίρεται αν ο αρμόδιος οργανισμός λάθει ικανοποιητικές διαβεβαιώσεις από την αρμόδια εκτε- λεστική αρχή ότι η παράβαση έχει παύσει και ότι έχουν ήδη ληφθεί ικανοποιητικά μέτρα προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η παράβαση δεν θα επαναληφθεί.

Άρθρο 9

Δημοσίευση του καταλόγου των καταχωρημένων χώρων δραστηριοτήτων

Οι αρμόδιοι οργανισμοί ανακοινώνουν στην Επιτροπή, απευθείας, ή μέσω των εθνικών αρχών, κατά την κρίση του ενδιαφερομένου κράτους μέλους, πριν από το τέλος κάθε έτους, τους καταλόγους που προβλέπονται στο άρθρο 8 και τις ενημερωμένες τους εκδόσεις.

Η Επιτροπή δημοσιεύει κάθε χρόνο στην *Επίσημη Εφημε- ρίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* τον κατάλογο όλων των καταχωρημένων χώρων δραστηριοτήτων της Κοινότητας.

Άρθρο 10

Δήλωση συμμετοχής

1. Οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν, για τον(τους) καταχωρημένο(ους) χώρο(ους) δραστηριοτήτων τους, μία από τις δηλώσεις συμμετοχής που απαριθμούνται στο παράρτημα IV, με τις οποίες παρουσιάζεται σαφώς η ώση του συστήματος.

Η γραφική απεικόνιση δεν μπορεί να χρησιμοποιείται χωρίς να συνοδεύεται από μία από τις επισυναπτόμενες δηλώσεις συμμετοχής.

2. Το όνομα του χώρου ή των χώρων δραστηριοτήτων πρέπει να δίδεται, εφόσον χρειάζεται, με τη δήλωση συμμε- τοχής.

3. Η δήλωση συμμετοχής δεν μπορεί να χρησιμοποιείται για τη διαφήμιση των προϊόντων, ούτε επάνω στα ίδια τα προϊόντα ή τη συσκευασία τους.

*Άρθρο 11***Δαπάνες και τέλη**

Μπορεί να δημιουργηθεί, σύμφωνα με λεπτομερείς κανόνες που καθορίζουν τα κράτη μέλη, σύστημα τελών για τις διοικητικές δαπάνες που έχουν σχέση με τη διαδικασία καταχώρησης των χώρων δραστηριοτήτων, τη διαπίστευση των επιθεωρητών περιβάλλοντος και το κόστος προώθησης του συστήματος.

*Άρθρο 12***Σχέσεις με τα εθνικά, τα ευρωπαϊκά και τα διεθνή πρότυπα**

1. Οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν εθνικά, ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα για τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και τους περιβαλλοντικούς ελέγχους και αποδεδειγμένα, σύμφωνα με κατάλληλες διαδικασίες πιστοποίησης, συμμορφώνονται προς τα εν λόγω πρότυπα. Θεωρούνται ότι πληρούν τις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, εφόσον:

α) τα πρότυπα και οι διαδικασίες έχουν αναγνωριστεί από την Επιτροπή, η οποία ενεργεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 19·

β) η πιστοποίηση διενεργείται από οργανισμό η διαπίστευση του οποίου αναγνωρίζεται στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ο χώρος δραστηριοτήτων.

Τα στοιχεία των αναγνωρισμένων προτύπων και κριτηρίων δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

2. Προκειμένου να καταστεί δυνατή η καταχώριση των χώρων αυτών στα πλαίσια του συστήματος, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρέπει οπωσδήποτε να πληρούν τις απαιτήσεις των άρθρων 3 και 5 σχετικά με την περιβαλλοντική δήλωση, συμπεριλαμβανομένης της επικύρωσης, καθώς και τις απαιτήσεις του άρθρου 8.

*Άρθρο 13***Πρωτότητα της συμμετοχής των επιχειρήσεων, και ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων**

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προωθήσουν τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου, ιδίως δε τη συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, θεσπίζοντας ή προωθώντας μέτρα και δομές τεχνικής βοήθειας, ώστε να τίθενται στη διάθεση των επιχειρήσεων αυτών η πείρα και η συνδρομή που απαιτούνται για την τήρηση των κανόνων, όρων και διαδικασιών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, ιδίως όσον αφορά την κατάρτιση περιβαλλοντικών πολιτικών, προγραμμάτων και συστημάτων διαχείρισης, τη διεξαγωγή ελέγχων και την προετοιμασία και επικύρωση των δηλώσεων.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο τις κατάλληλες προτάσεις για τη μεγαλύτερη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο σύστημα, ιδίως με την ενημέρωση, εκπαί-

δειση και διαρθρωτική και τεχνική υποστήριξη, και για διαδικασίες ελέγχου και επιθεώρησης.

*Άρθρο 14***Προσθήκη και άλλων τομέων**

Τα κράτη μέλη δύνανται, πειραματικά, να εφαρμόσουν διατάξεις ανάλογες προς το παρόν σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου και σε μη βιομηχανικούς τομείς, όπως οι εταιρείες διανομής και οι δημόσιες υπηρεσίες.

*Άρθρο 15***Ενημέρωση**

Τα κράτη μέλη μεριμνούν, ώστε με τη χρησιμοποίηση των κατάλληλων μέσων:

— οι επιχειρήσεις να ενημερωθούν για το περιεχόμενο του παρόντος κανονισμού,

— το κοινό να ενημερωθεί για τους αντικειμενικούς σκοπούς και τις κυριότερες ρυθμίσεις του συστήματος.

*Άρθρο 16***Παραβάσεις**

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα δικαστικά ή διοικητικά μέτρα.

*Άρθρο 17***Παραρτήματα**

Με βάση την εμπειρία που αποκτάται κατά τη λειτουργία του συστήματος, η Επιτροπή αναπροσαρμόζει τα παραρτήματα του παρόντος κανονισμού με τη διαδικασία του άρθρου 19.

*Άρθρο 18***Αρμόδιοι οργανισμοί**

1. Εντός δωδεκαμήνου από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, κάθε κράτος μέλος ορίζει τον αρμόδιο οργανισμό που θα είναι υπεύθυνος για την άσκηση των καθηκόντων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, και ιδίως στα άρθρα 8 και 9, και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η σύνθεση των αρμόδιων οργανισμών να εγγυάται την ανεξαρτησία και την ουδετερότητά τους και διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω οργανισμοί εφαρμόζουν κατά τρόπο ομοιόμορφο τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Οι αρμόδιοι οργανισμοί εφαρμόζουν ιδίως διαδικασίες για την εξέταση των παρατηρήσεων των ενδιαφερομένων μερών όσον αφορά τους καταχωρημένους χώρους δραστηριοτήτων ή τη διαγραφή ή αναστολή σχετικών καταχωρήσεων.

*Άρθρο 19***Επιτροπή**

Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών και της οποίας προεδρεύει ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής.

2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο μέσα σε προθεσμία που μπορεί να τάξει ο πρόεδρος ανάλογα με το επείγον του θέματος. Η γνώμη διατυπώνεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για τις αποφάσεις που καλείται να λάβει το Συμβούλιο προτάσει της Επιτροπής. Στα πλαίσια της επιτροπής οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

3. α) η Επιτροπή θεσπίζει τα σχεδιαζόμενα μέτρα όταν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής·

β) όταν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής ή ελλείπει γνώμη, η Επιτροπή υποβάλλει αμελλητί στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά

με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν το Συμβούλιο δεν αποφασίζει μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

*Άρθρο 20***Αναθεώρηση**

Το αργότερο πέντε χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα αναθεωρήσει το σύστημα με βάση την πείρα που θα έχει αποκτηθεί από τη λειτουργία του και, εν ανάγκη, θα προτείνει στο Συμβούλιο τις αναγκαίες τροποποιήσεις, ιδίως όσον αφορά την έκταση εφαρμογής του συστήματος και τη δυνατότητα καθιέρωσης λογοτύπου.

*Άρθρο 21***Έναρξη ισχύος**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Αρχίζει να εφαρμόζεται 21 μήνες μετά τη δημοσίευσή του.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Λουξεμβούργο, 29 Ιουνίου 1993.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

S. AUKEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Α. Περιβαλλοντικές πολιτικές, αντικειμενικοί σκοποί και προγράμματα

1. Η περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης και το πρόγραμμα όσον αφορά το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων, καταρτίζονται γραπτός. Τα σχετικά έγγραφα αναπτύσσουν το πως το περιβαλλοντικό πρόγραμμα και το σύστημα διαχείρισης στο χώρο δραστηριοτήτων σχετίζονται με την πολιτική και τα συστήματα της επιχείρησης ως σύνολο.

2. Η περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης θεσπίζεται και επανεξετάζεται περιοδικά, ιδίως με βάση τους περιβαλλοντικούς *ώλεγχους* και ενδεχομένως αναθεωρείται στο ανώτατο διοικητικό επίπεδο. Ανακοινώνεται στο προσωπικό της επιχείρησης και είναι διαθέσιμη στο κοινό.

3. Η περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης βασίζεται στις αρχές δράσης που αναφέρονται στο τμήμα Δ.

Η πολιτική αλοσκοπεί, πέραν της συμμόρφωσης προς όλες τις υφιστάμενες κανονιστικές απαιτήσεις που αφορούν το περιβάλλον, στη διαρκή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

Η περιβαλλοντική πολιτική και το περιβαλλοντικό πρόγραμμα για το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων αφορούν, ιδίως, τα θέματα που αναφέρονται στο τμήμα Γ.

4. Περιβαλλοντικοί αντικειμενικοί σκοποί

Η επιχείρηση προσδιορίζει τους περιβαλλοντικούς αντικειμενικούς σκοπούς της σε όλα τα σχετικά επίπεδα στα πλαίσια της επιχείρησης.

Οι αντικειμενικοί σκοποί συνάδουν με την περιβαλλοντική πολιτική και, όπου αυτό είναι δυνατό, εκφράζουν ποσοτικά τη δέσμευση για διαρκή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων σε καθορισμένα χρονο-διαγράμματα.

5. Περιβαλλοντικό πρόγραμμα για το χώρο δραστηριοτήτων

Η επιχείρηση θεσπίζει και εφαρμόζει πρόγραμμα για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών στο χώρο δραστηριοτήτων. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει:

α) κάθετο και οριζόντιο προσδιορισμό της ευθύνης στα πλαίσια της επιχείρησης για την επίτευξη των αντικειμενικών σκοπών·

β) τα μέσα επίτευξης των σκοπών αυτών.

Καταρτίζονται επί μέρους προγράμματα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση σχεδίων που αφορούν νέες εξελίξεις ή νέα ή τροποποιημένα προϊόντα, υπηρεσίες ή μεθόδους, προκειμένου να προσδιοριστούν:

1. οι επιδιωκόμενοι περιβαλλοντικοί αντικειμενικοί σκοποί·

2. οι μηχανισμοί για την επίτευξή τους·

3. οι διαδικασίες για την αντιμετώπιση των αλλαγών και των τροποποιήσεων κατά την πορεία των σχεδίων·

4. οι διορθωτικοί μηχανισμοί που θα χρησιμοποιηθούν, εφόσον χρειαστεί, ο τρόπος ενεργοποίησής τους και ο τρόπος μέτρησης της καταλληλότητάς τους στις συγκεκριμένες καταστάσεις εφαρμογής τους.

Β. Συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης εκπονείται και τηρείται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των απαιτήσεων που ορίζονται παρακάτω.

1. Πολιτική, αντικειμενικοί σκοποί και προγράμματα στον τομέα του περιβάλλοντος

Η θέσπιση, η περιοδική επανεξέταση, και, ενδεχομένως, η αναθεώρηση, στο ανώτατο εκάστοτε διοικητικό επίπεδο, της πολιτικής, των αντικειμενικών σκοπών και των προγραμμάτων της επιχείρησης στον τομέα του περιβάλλοντος για το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων.

2. Οργάνωση και προσωπικό

Ευθύνες και δραστηριότητες

Ορισμός και καταγραφή των ευθών, των αρμοδιοτήτων και της διασύνδεσης των βασικών στελεχών που διαχειρίζονται, εκτελούν και παρακολουθούν τις εργασίες που έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Εκπρόσωπος της διεύθυνσης

Διορισμός εκπροσώπου της διεύθυνσης ο οποίος θα είναι αρμόδιος και υπεύθυνος για την εξασφάλιση της εφαρμογής και τήρησης του συστήματος διαχείρισης.

Προσωπικό, επικοινωνία και κατάρτιση

Εξασφάλιση ότι το προσωπικό, σε όλα τα επίπεδα, έχει επίγνωση:

- α) της σημασίας της συμμόρφωσης προς την περιβαλλοντική πολιτική και τους αντικειμενικούς σκοπούς καθώς και προς τις απαιτήσεις που ισχύουν δυνάμει του καθιερωμένου συστήματος διαχείρισης·
- β) των δυνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον που συνεπάγονται οι εργαστηριακές του δραστηριότητες καθώς και τα οφέλη για το περιβάλλον που θα προκύψουν από τη βελτίωση των σχετικών επιδόσεων του·
- γ) των ρόλων και των αρμοδιοτήτων του για τη συμμόρφωση προς την περιβαλλοντική πολιτική και τους αντικειμενικούς της σκοπούς καθώς και προς τις απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης·
- δ) των δυνητικών συνεπειών της απομάκρυνσης από τις συμφωνημένες επιχειρησιακές διαδικασίες.

Διαπίστωση των αναγκών σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση, καθώς και εξασφάλιση της απαιτούμενης εκπαίδευσης για όλο το προσωπικό του οποίου η εργασία ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η επιχείρηση θεσπίζει και διατηρεί διαδικασίες για την παραλαβή, την εκτίμηση και την απάντηση (εσωτερικών και εξωτερικών) ανακοινώσεων από αντίστοιχα ενδιαφερόμενα μέρη όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την περιβαλλοντική διαχείριση της επιχείρησης.

3. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Αξιολόγηση και καταγραφή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Εξέταση και εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων της επιχείρησης στο συγκεκριμένο χώρο και κατάρτιση καταλόγου των σημαντικών δραστηριοτήτων. Κατά την εν λόγω εξέταση και εκτίμηση, λαμβάνονται υπόψη, αναλόγως της περιπτώσεως:

- α) οι ελεγχόμενες και μη ελεγχόμενες εκπομπές στην ατμόσφαιρα·
- β) οι ελεγχόμενες και μη ελεγχόμενες απορρίψεις στα ύδατα ή τους υπονόμους·
- γ) τα στερεά και άλλα απόβλητα, και ιδίως τα επικίνδυνα απόβλητα·
- δ) η μόλυνση της γης·
- ε) η χρήση της γης, των υδάτων, των καυσίμων και της ενέργειας καθώς και άλλων φυσικών πόρων·
- στ) η έκλυση θερμικής ενέργειας, ο θόρυβος, οι οσμές, ο κονιορτός, οι δονήσεις και οι οπτικές επιπτώσεις·
- ζ) οι επιπτώσεις σε συγκεκριμένα μέρη του περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων.

Περιλαμβάνονται δε οι επιπτώσεις που προκύπτουν, ή είναι πιθανό να προκύψουν:

1. υπό συνήθεις συνθήκες λειτουργίας·
2. υπό ασυνήθεις συνθήκες λειτουργίας·
3. λόγω προβλημάτων, ατυχημάτων και δυνητικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης·
4. λόγω των δραστηριοτήτων, κατά το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.

Μητρώο των νομοθετικών, κανονιστικών και άλλων απαιτήσεων που σχετίζονται με την πολιτική στον τομέα αυτό.

Η επιχείρηση θεσπίζει και εφαρμόζει διαδικασίες για την καταχώρηση όλων των νομοθετικών, κανονιστικών και άλλων απαιτήσεων που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές πτυχές των δραστηριοτήτων, των προϊόντων και των υπηρεσιών της.

4. Επιχειρησιακός έλεγχος

Κατάρτιση επιχειρησιακών διαδικασιών

Προσδιορισμός των λειτουργιών, των δραστηριοτήτων, και των μεθόδων που γίνονται, ή θα μπορούσαν να γίνουν το περιβάλλον, και έχουν σχέση με την πολιτική και τους αντικειμενικούς σκοπούς της επιχείρησης.

Σχεδιασμός και έλεγχος των εν λόγω λειτουργιών, δραστηριοτήτων και μεθόδων, με ιδιαίτερη προσοχή:

- α) στις έγγραφες οδηγίες εργασίας που καθορίζουν τον τρόπο άσκησης της δραστηριότητας, είτε από τους ίδιους τους υπαλλήλους της επιχείρησης είτε από άλλους που ενεργούν για λογαριασμό της. Οι οδηγίες αυτές θα εκπονούνται για καταστάσεις στις οποίες η έλλειψη των εν λόγω οδηγιών θα μπορούσε να οδηγήσει σε παραβίαση της περιβαλλοντικής πολιτικής·
- β) στις διαδικασίες που αφορούν δραστηριότητες προμήθειας και ανάθεσης έργου προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι προμηθευτές και όσοι ενεργούν για λογαριασμό της επιχείρησης συμμορφώνονται προς την περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης σε ό,τι τους αφορά·
- γ) στην παρακολούθηση και στον έλεγχο των σχετικών χαρακτηριστικών των μεθόδων παραγωγής (π.χ. απορροές λιμάτων και διάθεση αποβλήτων)·
- δ) στην έγκριση των σχεδιαζόμενων μεθόδων και εξοπλισμού·
- ε) στα κριτήρια επιδόσεων, που θα καθοριστούν με γραπτά πρότυπα.

Παρακολούθηση

Παρακολούθηση από την επιχείρηση της τήρησης των απαιτήσεων που καθορίζονται από την πολιτική, το πρόγραμμα και το σύστημα διαχείρισης που αφορούν την περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης στο χώρο δραστηριοτήτων και για την οργάνωση και ενημέρωση των αρχείων των αποτελεσμάτων.

Για κάθε σχετική δραστηριότητα ή τομέα, τούτο συνεπάγεται:

- α) τον προσδιορισμό και την τεκμηρίωση των πληροφοριών που πρέπει να λαμβάνονται για την παρακολούθηση·
- β) τον προσδιορισμό και την τεκμηρίωση των διαδικασιών παρακολούθησης που πρέπει να χρησιμοποιούνται·
- γ) τον καθορισμό και την τεκμηρίωση των κριτηρίων αποδοχής και της δράσης που πρέπει να αναλαμβάνεται αν τα αποτελέσματα δεν είναι ικανοποιητικά·
- δ) την αξιολόγηση και την τεκμηρίωση του κύριου των πληροφοριών σχετικά με την προηγούμενη παρακολούθηση, οσάκις διαπιστώνεται δυσλειτουργία των συστημάτων παρακολούθησης.

Μη συμμόρφωση και διορθωτική δράση

Διεξαγωγή έρευνας και διορθωτική δράση σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την περιβαλλοντική πολιτική, τους αντικειμενικούς σκοπούς ή τα πρότυπα της επιχείρησης προκειμένου:

- α) να προσδιοριστούν τα αίτια·
- β) να εκπονηθεί σχέδιο δράσης·
- γ) να αναληφθούν προληπτικές δράσεις, ανάλογες προς τους αντιμετωπιζόμενους κινδύνους·
- δ) να επιληφθούν έλεγχοι προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των προληπτικών δράσεων που έχουν τυχόν αναληφθεί·
- ε) να καταγραφούν τυχόν αλλαγές των διαδικασιών ως αποτέλεσμα της διορθωτικής δράσης.

5. Τήρηση στοιχείων της περιβαλλοντικής διαχείρισης

Δημιουργία τεκμηρίωσης με σκοπό:

- α) τη συνολική παρουσίαση της πολιτικής, των αντικειμενικών σκοπών και του προγράμματος που αφορούν το περιβάλλον·
- β) την καταγραφή των βασικών ρόλων και ευθυνών·
- γ) την περιγραφή των αλληλεπιδράσεων των στοιχείων του συστήματος.

Οργάνωση αρχείου προκειμένου να αποδεικνύεται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης και να σημειώνεται ο βαθμός στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι αντικειμενικοί σκοποί που έχουν αποφασιστεί για το περιβάλλον.

6. Περιβαλλοντικοί έλεγχοι

Διαχείριση, εφαρμογή και επανεξέταση ουσιαστικού και περιοδικού προγράμματος που αφορά:

- α) το εάν οι δραστηριότητες περιβαλλοντικής διαχείρισης είναι σύμφωνες με το περιβαλλοντικό πρόγραμμα και εφαρμόζονται αποτελεσματικά ή όχι·
- β) την αποτελεσματικότητα του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης για την υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής της επιχείρησης.

Γ. Θέματα προς εξέταση

Τα ακόλουθα θέματα λαμβάνονται υπόψη στα πλαίσια της περιβαλλοντικής πολιτικής και των περιβαλλοντικών προγραμμάτων, καθώς και του περιβαλλοντικού ελέγχου:

1. Αξιολόγηση έλεγχος και μείωση των επιπτώσεων της εκαστοτε δραστηριότητας στους διάφορους περιβαλλοντικούς τομείς·
2. Διαχείριση, εξοικονόμηση, επιλογή ενέργειας·
3. Διαχείριση, εξοικονόμηση, επιλογή και μεταφορά πρώτων υλών· διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτων·
4. Μείωση, ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση, μεταφορά και διάθεση των αποβλήτων·
5. Εκτίμηση, έλεγχος και μείωση του θορύβου εντός και εκτός του χώρου δραστηριοτήτων·
6. Επιλογή νέων μεθόδων παραγωγής και αλλαγές των μεθόδων παραγωγής·
7. Σχεδιασμός προϊόντων (σχεδίαση, συσκευασία, μεταφορά, χρήση και διάθεση)·
8. Περιβαλλοντικές επιδόσεις και πρακτικές των εργολάβων, των υπεργολάβων και των προμηθευτών·
9. Πρόληψη και μετριασμός των περιβαλλοντικών ατυχημάτων·
10. Διαδικασία έκτακτης ανάγκης σε περιπτώσεις περιβαλλοντικών ατυχημάτων·
11. Ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού σε περιβαλλοντικά ζητήματα·
12. Ενημέρωση των τρίτων σε θέματα περιβάλλοντος.

Δ Ορθές διαχειριστικές πρακτικές

Η περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης βασίζεται στις ακόλουθες αρχές δράσης, οι δε δραστηριότητες της επιχείρησης ελέγχονται τακτικά για να διαπιστωθεί εάν συνάδουν με τις αρχές αυτές και με τη διαρκή βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων.

1. Ανάπτυξη, σε όλα τα επίπεδα της υπαλληλικής ιεραρχίας, συνείδησης της ευθύνης για το περιβάλλον.
2. Προκαταβολική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κάθε νέας δραστηριότητας, προϊόντος και μεθόδου.
3. Εκτίμηση και παρακολούθηση των επιπτώσεων των τρεχουσών δραστηριοτήτων στο τοπικό περιβάλλον και εξέταση κάθε σημαντικού αντικτύπου των δραστηριοτήτων αυτών στο περιβάλλον εν γένει.
4. Λήψη των αναγκαίων μέτρων για την πρόληψη ή την εξάλειψη της ρύπανσης και, όπου αυτό δεν είναι εφικτό, για τη μείωση στο ελάχιστο της εκπομπής ρύπων και της παραγωγής αποβλήτων, καθώς και για τη διατήρηση των πόρων, λαμβανομένων υπόψη ενδεχομένων καθαρών τεχνολογιών.
5. Λήψη των αναγκαίων μέτρων για την πρόληψη των τυχόν εκπομπών υλών ή ενέργειας.
6. Καθορισμός και εφαρμογή διαδικασιών παρακολούθησης για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς την περιβαλλοντική πολιτική και εφόσον οι εν λόγω διαδικασίες απαιτούν μέτρηση και δοκιμή, για την τήρηση και την ενημέρωση των σχετικών με τα αποτελέσματα αρχείων.
7. Καθορισμός και αναπροσαρμογή των διαδικασιών που θα πρέπει να τηρούνται και των δράσεων που θα πρέπει να αναλαμβάνονται οσάκις επισημαίνεται μη συμμόρφωση προς την περιβαλλοντική πολιτική, τους αντικειμενικούς σκοπούς ή στόχους.
8. Εξασφάλιση συνεργασίας με τις δημόσιες αρχές για τον καθορισμό και την αναπροσαρμογή διαδικασιών έκτακτης ανάγκης, ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο ο αντίκτυπος των τυχόν, πλην αναπόφευκτων, απορρίψεων στο περιβάλλον.
9. Παροχή στο κοινό των αναγκαίων πληροφοριών για την κατανόηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων της επιχείρησης και επιδίωξη ανοικτού διαλόγου με το κοινό.
10. Παροχή στους πελάτες των κατάλληλων οδηγιών για τις σχετικές περιβαλλοντικές συνέπειες του χειρισμού, της χρήσης και της διάθεσης των προϊόντων της επιχείρησης.
11. Λήψη μέτρων προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι οι εργολάβοι οι οποίοι εργάζονται στο χώρο δραστηριοτήτων και για λογαριασμό της επιχείρησης εφαρμόζουν περιβαλλοντικά πρότυπα ισοδύναμα με εκείνα της επιχείρησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Ο έλεγχος σχεδιάζεται και διενεργείται με βάση τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στο διεθνές πρότυπο ISO 10013 (1990, Μέρος 1, και ειδικότερα, στις παραγράφους 4.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4.1, 5.4.2), και σε άλλα σχετικά διεθνή πρότυπα, καθώς και στα πλαίσια των ειδικών αρχών και απαιτήσεων του παρόντος κανονισμού. (*)

Ειδικότερα:

Α. Αντικειμενικοί σκοποί

Στα προγράμματα περιβαλλοντικού ελέγχου του χώρου δραστηριοτήτων καθορίζονται γραπτώς οι αντικειμενικοί σκοποί κάθε ελέγχου ή κύκλου ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της συχνότητας των ελέγχων για κάθε δραστηριότητα.

Μεταξύ των αντικειμενικών σκοπών συγκαταλέγονται, ιδίως, η εκτίμηση των υφιστάμενων συστημάτων διαχείρισης και η διαπίστωση της συμμόρφωσης τους προς τις πολιτικές της επιχείρησης και το πρόγραμμα για το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων, που πρέπει να περιλαμβάνουν την τήρηση των σχετικών κανονιστικών, περιβαλλοντικών απαιτήσεων.

Β. Έκταση

Στη συνολική έκταση κάθε ελέγχου ή, ενδεχομένως, κάθε σταδίου ενός κύκλου ελέγχου, προσδιορίζονται σαφώς και επισημαίνονται ρητά:

1. οι καλυπτόμενοι επιμέρους τομείς
2. οι προς έλεγχο δραστηριότητες
3. τα πρότυπα περιβαλλοντικών επιδόσεων που λαμβάνονται υπόψη
4. η καλυπτομένη από τον έλεγχο περίοδος

Ο περιβαλλοντικός έλεγχος περιλαμβάνει την αξιολόγηση πραγματικών στοιχείων που απαιτούνται για την εκτίμηση των επιδόσεων.

Γ. Διοργάνωση και μέσα

Οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι διεξάγονται από άτομα ή ομάδες ατόμων τα οποία διαθέτουν κατάλληλη γνώση των ελεγχόμενων τομέων και θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων και της εμπειρίας όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, τα τεχνικά, περιβαλλοντικά και κανονιστικά ζητήματα, αλλά και επαρκή κατάρτιση και επάρκεια στις συγκεκριμένες ικανότητες ελέγχου και την επίτευξη των προαναφερθέντων αντικειμενικών σκοπών. Τα μέσα και ο χρόνος που αφιερώνονται για τον έλεγχο πρέπει να είναι αξιόλογοι προς την έκταση και τους αντικειμενικούς σκοπούς του ελέγχου.

Ο έλεγχος ενεργείται με την υιοθέτηση της γενικής διεύθυνσης της επιχείρησης.

Οι ελεγκτές είναι επαρκώς ανεξάρτητοι από τις δραστηριότητες που ελέγχουν ώστε να εξασφαλίζεται η αντικειμενικότητα της κρίσης τους και η αμεροληψία τους.

Δ. Σχεδιασμός και προετοιμασία του ελέγχου του συγκεκριμένου χώρου δραστηριοτήτων

Κάθε έλεγχος σχεδιάζεται και προετοιμάζεται με αντικειμενικούς σκοπούς, ιδίως:

- την εξασφάλιση της διάθεσης κατάλληλων πόρων.
- την εξασφάλιση της κατανόησης, από κάθε άτομο που συμμετέχει στη διαδικασία ελέγχου (συμπεριλαμβανομένων των ελεγκτών, της διεύθυνσης του συγκεκριμένου χώρου δραστηριοτήτων και του προσωπικού, του ρόλου και των ευθύνων του.

Στην προετοιμασία συμπεριλαμβάνεται η εξοικείωση με τις δραστηριότητες στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριότητας και με το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχει καθιερωθεί εκεί, καθώς και η ανασκόπηση των διαπιστώσεων και πορισμάτων προηγούμενων ελέγχων.

Ε. Δραστηριότητες ελέγχου

1. Στις επιτόπιες δραστηριότητες περιλαμβάνονται συζητήσεις με το προσωπικό που απασχολείται στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων, επιθεώρηση των συνθηκών εργασίας και του εξοπλισμού, καθώς και έλεγχος του αρχείου, των γραπτών διαδικασιών και άλλων σχετικών γραπτών στοιχείων, με σκοπό την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων, με τη διαπίστωση του κατά πόσον τηρούνται, στο χώρο αυτόν, τα ισχύοντα πρότυπα και κατά πόσον το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης των περιβαλλοντικών αρμοδιοτήτων είναι αποτελεσματικό και κατάλληλο.

(*) Ειδικά για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι όροι του προαναφερμένου προτύπου ερμηνεύονται ως εξής:

- «ποιοτικό σύστημα»: σημαίνει «σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης».
- «ποιοτικό πρότυπο»: σημαίνει «περιβαλλοντικό πρότυπο».
- «ποιοτικό εγχειρίδιο»: σημαίνει «εγχειρίδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης».
- «ποιοτικός έλεγχος»: σημαίνει «περιβαλλοντικός έλεγχος».
- «πλάτη»: σημαίνει «η γενική διεύθυνση επιχείρησης».
- «ελεγχόμενος»: σημαίνει «ο συγκεκριμένος χώρος δραστηριοτήτων».

2. Η διαδικασία ελέγχου περιλαμβάνει, ιδίως, τα ακόλουθα στάδια:
 - α) κατανόηση των διαχειριστικών συστημάτων·
 - β) εκτίμηση των πλεονεκτημάτων και αδυναμιών των διαχειριστικών συστημάτων·
 - γ) συγκέντρωση σημαντικών στοιχείων·
 - δ) αξιολόγηση των διαπιστώσεων του ελέγχου·
 - ε) προετοιμασία των πορισμάτων του ελέγχου.

ΣΤ. Έκθεση διαπιστώσεων και πορισμάτων του ελέγχου

1. Στο τέλος κάθε ελέγχου και κύκλου ελέγχου, οι ελεγκτές συντάσσουν γραπτή έκθεση ελέγχου, με κατάλληλη μορφή και περιεχόμενο, για την πλήρη και επίσημη ανακοίνωση των διαπιστώσεων και των πορισμάτων του ελέγχου.
Οι διαπιστώσεις και τα πορίσματα του ελέγχου ανακοινώνονται επίσημως στη γενική διεύθυνση της επιχείρησης.
2. Βασικοί αντικειμενικοί σκοποί της γραπτής έκθεσης ελέγχου είναι:
 - α) η βεβαίωση της έκτασης του ελέγχου·
 - β) η παροχή πληροφοριών στη διεύθυνση όσον αφορά το βαθμό συμμόρφωσης με την περιβαλλοντική πολιτική της επιχείρησης και την περιβαλλοντική πρόοδο στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων·
 - γ) η παροχή πληροφοριών στη διεύθυνση όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία των μέσων παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων·
 - δ) ενδεχομένως, η αιτιολόγηση της ανάγκης διορθωτικής δράσης.

Ζ. Μετά τον έλεγχο

Η διαδικασία ελέγχου ολοκληρώνεται με την κατάρτιση και εφαρμογή κατάλληλου σχεδίου επανορθωτικής δράσης.

Πρέπει να υφίστανται και να λειτουργούν οι κατάλληλοι μηχανισμοί, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι θα δίδεται συντόχεια στα αποτελέσματα του ελέγχου.

Η. Συχνότητα των ελέγχων

Ο έλεγχος διενεργείται, ή, ενδεχομένως, ο κύκλος ελέγχου ολοκληρώνεται κατά διαστήματα όχι μεγαλύτερα των τριών ετών. Η συχνότητα κάθε δραστηριότητας σε ένα συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων καθορίζεται από τη γενική διεύθυνση της επιχείρησης, λαμβανομένων υπόψη των συνολικών ενδεχόμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων στο συγκεκριμένο χώρο, καθώς και του περιβαλλοντικού προγράμματος του χώρου δραστηριοτήτων, σε συνάρτηση, ιδίως, με τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) φύση, μέγεθος και πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων·
- β) φύση και μέγεθος των εκπομπών των αποβλήτων, της κατανάλωσης των πρώτων υλών και ενέργειας και γενικά, της αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον·
- γ) σπουδαιότητα και επείγων χαρακτήρας των διαπιστωθέντων προβλημάτων, μετά την αρχική περιβαλλοντική ανάλυση ή τον προηγούμενο έλεγχο·
- δ) ιστορικό των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΟΡΟΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥΣ

Α Όροι διαπίστευσης των επιθεωρητών περιβάλλοντος

1 Τα κριτήρια διαπίστευσης για τους επιθεωρητές περιβάλλοντος περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Προσωπικό

Ο επιθεωρητής περιβάλλοντος διαθέτει τα προσόντα που απαιτούνται για τα καθήκοντά του στα πλαίσια της εντολής του και πρέπει να προσκομίζει και να διατηρεί αποδείξεις των προσόντων, της κατάρτισης και της πείρας του προσωπικού του όσον αφορά, τουλάχιστον, τα ακόλουθα:

- μεθοδολογίες έλεγχου του περιβάλλοντος,
- πληροφορίες και μέθοδοι διαχείρισης,
- περιβαλλοντικά ζητήματα,
- σχετική νομοθεσία και πρότυπα, όπου περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες οι οποίες εκπονήθηκαν για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού και
- σχετικές τεχνικές γνώσεις της δραστηριότητας που πρέπει να ελεγχθεί.

Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα

Ο επιθεωρητής πρέπει να είναι ανεξάρτητος και αμερόληπτος.

Ο επιθεωρητής περιβάλλοντος πρέπει να αποδεικνύει ότι ο οργανισμός και το προσωπικό του δεν υφίστανται καμία εμπορική, οικονομική ή άλλη πίεση η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει την κρίση τους ή να θέσει σε κίνδυνο την εμπιστοσύνη στην ανεξαρτησία της κρίσης τους και την ακεραιότητά τους όσον αφορά τις δραστηριότητές τους και ότι συμμορφώνονται προς τυχόν σχετικούς κανόνες.

Όσοι επιθεωρητές πληρούν τις προϋποθέσεις του EN 45012, άρθρα 4 και 5, πληρούν και τις παρούσες απαιτήσεις.

Διαδικασίες

Ο επιθεωρητής περιβάλλοντος διαθέτει τεκμηριωμένες μεθόδους και διαδικασίες καθώς και τους μηχανισμούς ποιοτικού ελέγχου και κανόνες για την εξασφάλιση του εμπιστευτικού χαρακτήρα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού όσον αφορά την επιθεώρηση.

Οργάνωση

Στην περίπτωση οργανισμών, ο επιθεωρητής περιβάλλοντος διαθέτει και θέτει στη διάθεση τρίτων έπιτα από σχετική αίτηση, οργανόγραμμα στο οποίο περιγράφονται λεπτομερώς οι δομές και οι αρμοδιότητες στα πλαίσια του οργανισμού, καθώς και δήλωση σχετικά με το νομικό καθεστώς του, την ιδιοκτησία του και τις πηγές χρηματοδότησής του.

2. Διαπίστευση μεμονωμένων ατόμων

Είναι δυνατό να χορηγηθεί διαπίστευση σε μεμονωμένα άτομα. Το αντικείμενό της θα περιορίζεται στις δραστηριότητες εκείνες των οποίων το είδος και το μέγεθος είναι τέτοια ώστε ο ενδιαφερόμενος διαθέτει όλα τα απαιτούμενα προσόντα και την εμπειρία για την εκτέλεση της αποστολής που αναφέρεται στο τμήμα Β.

Όσον αφορά τους χώρους όπου ασκούνται οι εν λόγω δραστηριότητες, ο υποψήφιος οφείλει ιδίως να αποδείξει ότι διαθέτει επαρκή προσόντα και εμπειρία σχετικά με τα τεχνικά, περιβαλλοντικά και κανονιστικά θέματα τα οποία εμπίπτουν στο αντικείμενο της διαπίστευσης καθώς και στις μεθόδους και τις διαδικασίες επιθεώρησης. Ο υποψήφιος θα πρέπει να πληροί τα κριτήρια του σημείου 1, σχετικά με την ανεξαρτησία, την αντικειμενικότητα και τις διαδικασίες.

3. Αιτήσεις διαπίστευσης

Ο υποψήφιος επιθεωρητής περιβάλλοντος συμπληρώνει και υπογράφει επίσημο έντυπο αίτησης στο οποίο δηλώνει ότι γνωρίζει τη λειτουργία του συστήματος διαπίστευσης, ότι συμφωνεί να ακολουθήσει τη διαδικασία διαπίστευσης και να καταβάλλει τα αναγκαία έξοδα, ότι συμφωνεί να συμμορφωθεί προς τα κριτήρια διαπίστευσης και γνωστοποιεί προηγούμενες αιτήσεις ή διαπιστεύσεις.

Οι υποψήφιοι επιθεωρητές περιβάλλοντος λαμβάνουν τεκμηριωμένες περιγραφές των διαδικασιών διαπίστευσης και των δικαιωμάτων και καθηκόντων, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, των διαπιστευμένων επιθεωρητών περιβάλλοντος. Στον υποψήφιο παρέχονται, έπιτα από αίτησή τους, πρόσθετες σχετικές πληροφορίες.

4. Η διαδικασία διαπίστευσης

Η διαδικασία διαπίστευσης περιλαμβάνει:

- α) τη συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών που απαιτούνται για την αξιολόγηση του υποψήφιου επιθεωρητή περιβάλλοντος, στις οποίες περιλαμβάνονται γενικές πληροφορίες όπως όνομα, διεύθυνση, νομικό καθεστώς, ανθρώπινο δυναμικό, σχέσεις στα πλαίσια ενός φορέα μεγαλύτερων διαστάσεων κ.λπ. και πληροφορίες για την εκτίμηση της συμμόρφωσης προς τα κριτήρια που προσδιορίζονται στο τμήμα 1 και για ενδεχόμενη απόφαση περιορισμού της έκτασης της διαπίστευσης·
- β) την αξιολόγηση του υποψήφιου από το προσωπικό του οργανισμού διαπίστευσης ή από τους διορισμένους εκπροσώπους του, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο υποψήφιος πληροί όντως τα κριτήρια διαπίστευσης με την εξέταση των πληροφοριών που υποβλήθηκαν και τις σχετικές εργασίες και ενδεχομένως με πρόσθετες έρευνες στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνεται και εξέταση του προσωπικού. Ο υποψήφιος ενημερώνεται για την εξέταση και έχει τη δυνατότητα να διατυπώσει παρατηρήσεις για το περιεχόμενο της·
- γ) την εξέταση, από τον αρμόδιο οργανισμό διαπίστευσης, όλου του υλικού αξιολόγησης που απαιτείται για τη λήψη απόφασης σχετικά με συγκεκριμένη διαπίστευση·
- δ) η απόφαση για την παροχή ή την άρνηση παροχής διαπίστευσης υπό όρους και προϋποθέσεις ή με τυχόν περιορισμό της έκτασης της διαπίστευσης λαμβάνεται με βάση την εξέταση που αναφέρεται στο στοιχείο β) από τον οργανισμό διαπίστευσης. Η απόφαση αυτή τεκμηριώνεται. Οι οργανισμοί διαπίστευσης διαθέτουν γραπτές διαδικασίες για την εκτίμηση της επέκτασης της διαπίστευσης των διαπιστευμένων επιθεωρητών περιβάλλοντος.

5. Εποπτεία των διαπιστευμένων επιθεωρητών περιβάλλοντος

Λαμβάνονται μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται, σε τακτικά χρονικά διαστήματα που δεν θα υπερβαίνουν τους 36 μήνες, ότι ο διαπιστευμένος επιθεωρητής περιβάλλοντος εξακολουθεί να πληροί τις απαιτήσεις της διαπίστευσης καθώς και προκειμένου να παρακολουθείται η ποιότητα των επιθεωρήσεων που αναλαμβάνονται.

Ο διαπιστευμένος επιθεωρητής περιβάλλοντος οφείλει να ενημερώνει αμέσως τον οργανισμό διαπίστευσης για τυχόν αλλαγές οι οποίες έχουν επιπτώσεις στη διαπίστευση ή την έκτασή της.

Κάθε απόφαση που λαμβάνεται από τον οργανισμό διαπίστευσης για παύση ή αναστολή διαπίστευσης ή για περιορισμό της έκτασης της λαμβάνεται μόνον αφού δοθεί στον διαπιστευμένο επιθεωρητή περιβάλλοντος η δυνατότητα να εκθέσει τις απόψεις του.

Όταν ένας επιθεωρητής διαπιστευμένος σε ένα κράτος μέλος ασκεί δραστηριότητες επιθεώρησης σε άλλο κράτος μέλος, κοινοποιεί τις δραστηριότητές του στον οργανισμό διαπίστευσης του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η επιθεώρηση.

6. Επέκταση της διαπίστευσης

Ο οργανισμός διαπίστευσης διαθέτει γραπτες διαδικασίες για την αξιολόγηση των διαπιστευμένων επιθεωρητών περιβάλλοντος που υποβάλλουν αίτηση επέκτασης της διαπίστευσης.

B Καθήκοντα των επιθεωρητών

1. Η εξέταση των περιβαλλοντικών πολιτικών, προγραμμάτων, συστημάτων διαχείρισης, και διαδικασιών ανάλυσης και ελέγχου, καθώς και η εξέταση και επικύρωση των περιβαλλοντικών δηλώσεων, διενεργούνται από διαπιστευμένους επιθεωρητές περιβάλλοντος.

Καθήκον του διαπιστευτή είναι να ελέγχει, με την επιφύλαξη των εξουσιών των κρατών μελών, όσον αφορά την εποπτεία των κανονιστικών απαιτήσεων:

- τη συμμόρφωση προς όλες τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού, και ιδίως την περιβαλλοντική πολιτική και το περιβαλλοντικό πρόγραμμα, την περιβαλλοντική ανάλυση, τη λειτουργία του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης, τη μέθοδο περιβαλλοντικού ελέγχου και τις περιβαλλοντικές δηλώσεις.
- την αξιοπιστία των δεδομένων και πληροφοριών που περιλαμβάνει η περιβαλλοντική δήλωση και το εάν η δήλωση καλύπτει επαρκώς όλα τα σημαντικά περιβαλλοντικά θέματα σχετικά με το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων.

Ειδικότερα, εάν ο επιθεωρητής διερευνά, σύμφωνα με τους κανόνες της ορθής επαγγελματικής πρακτικής, το τεχνικό κομμάτι της περιβαλλοντικής ανάλυσης ή του περιβαλλοντικού ελέγχου ή των άλλων διαδικασιών που διενεργεί η επιχείρηση, αποφεύγοντας κάθε περιττή επανάληψη των διαδικασιών αυτών.

2. Ο επιθεωρητής παρεμβαίνει βάσει γραπτής συμφωνίας με την επιχείρηση, στην οποία καθορίζεται η έκταση της εργασίας, παρέχεται στον επιθεωρητή η δυνατότητα να εργαστεί ως ανεξάρτητος επαγγελματίας και υλοχρεώνεται να παράσχει την αναγκαία συνεργασία.

Ο έλεγχος συνεπάγεται εξέταση των εγγράφων, επίσκεψη στο χώρο των δραστηριοτήτων, καθώς και συζήτηση με το προσωπικό, σύνταξη έκθεσης προς τη διεύθυνση της επιχείρησης και επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν από την εν λόγω έκθεση.

Στα έγγραφα που πρέπει να εξετασθούν πριν την επίσκεψη του χώρου δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται βασικές πληροφορίες για το συγκεκριμένο χώρο και τις εκεί δραστηριότητες, η περιβαλλοντική πολιτική και το περιβαλλοντικό πρόγραμμα, περιγραφή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης που εφαρμόζεται στον εν λόγω χώρο, λεπτομέρειες για την προηγούμενη περιβαλλοντική ανάλυση ή τον προηγούμενο έλεγχο, η έκθεση για την ανάλυση ή τον έλεγχο και για κάθε διορθωτική ενέργεια που ακολουθήσε και το σχέδιο περιβαλλοντικής δήλωσης.

3. Στην έκθεση του επιθεωρητή προς τη διεύθυνση της επιχείρησης εκτίθενται:

- α) γενικά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, και ιδίως:
- β) οι τεχνικές ατέλειες της μεθόδου περιβαλλοντικής ανάλυσης ή ελέγχου ή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ή κάθε άλλης σχετικής μεθόδου.
- γ) τα σημεία διαφωνίας με την προτεινόμενη περιβαλλοντική δήλωση, καθώς και λεπτομέρειες για τις τροποποιήσεις ή προσθήκες που θα έπρεπε να περιληφθούν στην περιβαλλοντική δήλωση.

4. Μπορεί να προκύψουν οι ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εάν:

- η περιβαλλοντική πολιτική έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού,
- η περιβαλλοντική ανάλυση ή ο έλεγχος δίνουν ικανοποιητικά τεχνικά αποτελέσματα,
- στο περιβαλλοντικό πρόγραμμα θίγονται όλα τα σημαντικά ζητήματα,
- το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος I και
- η δήλωση είναι ακριβής, με επαρκή κάλυψη του αντικειμένου και σύμφωνη με τις απαιτήσεις του συστήματος περιβαλλοντικού ελέγχου,
- ο επιθεωρητής επικυρώνει τη δήλωση.

β) εάν:

- η περιβαλλοντική πολιτική έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού,
- η περιβαλλοντική ανάλυση ή ο έλεγχος δίνουν ικανοποιητικά τεχνικά αποτελέσματα,
- στο περιβαλλοντικό πρόγραμμα θίγονται όλα τα σημαντικά ζητήματα,
- το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος I,

αλλά

- η δήλωση πρέπει να αναθεωρηθεί ή/και να συμπληρωθεί, ή η δήλωση για ενδιάμεσο έτος κατά το οποίο δεν υπήρξε επικύρωση διαπιστώθηκε ότι είναι ανακριβής, ή παραπλανητική, ή δεν υποβλήθηκε δήλωση για ενδιάμεσο έτος κατά το οποίο θα έπρεπε να έχει υποβληθεί.

ο επιθεωρητής συζητά τις απαιτούμενες αλλαγές με τη διεύθυνση της επιχείρησης και επικυρώνει τη δήλωση μόνον αφού η επιχείρηση περιλάβει στη δήλωση τις ενδεδειγμένες τροποποιήσεις ή/και προσθήκες, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον απαιτείται, της αναφοράς στις απαιτούμενες τροποποιήσεις παλαιότερων δηλώσεων που δεν επικυρώθηκαν, ή σε πρόσθετες πληροφορίες που έπρεπε να είχαν δημοσιευθεί κατά τα ενδιάμεσα έτη.

εάν:

- η περιβαλλοντική πολιτική έχει θεσπιστεί σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού,
- η περιβαλλοντική ανάλυση ή ο έλεγχος δίνουν ικανοποιητικά από τεχνική άποψη ή,
- στο περιβαλλοντικό πρόγραμμα θίγονται όλα τα σημαντικά ζητήματα που ετέθησαν ή,
- το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης πληροί τις απαιτήσεις του παραρτήματος I,

ο επιθεωρητής απευθύνει στη διεύθυνση της επιχείρησης τις ενδεδειγμένες συστάσεις για τις απαιτούμενες βελτιώσεις και επικυρώνει τη δήλωση μόνον αφού διορθωθούν οι ατέλειες στην πολιτική ή/και τα προγράμματα ή/και τις διαδικασίες, επαναληφθούν οι διαδικασίες στο βαθμό που απαιτείται να αναθεωρηθεί αναλόγως η δήλωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Ο παρών χώρος δραστηριοτήτων διαθέτει σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και το κοινό ενημερώνεται σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιδόσεις του, σύμφωνα με το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Κοινότητας. (Αριθμός καταχώρησης ...)

Όλοι οι χώροι στην ΕΟΚ, στους οποίους ασκούμε τις βιομηχανικές μας δραστηριότητες, διαθέτουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και το κοινό ενημερώνεται σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις σύμφωνα με το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Κοινότητας (Προαιρετική δήλωση σχετικά με την πρακτική που ακολουθείται σε τρίτες χώρες)

Όλοι οι χώροι (όνομα (ονόματα) του κράτους μέλους (των κρατών μελών) της ΕΟΚ), στους οποίους ασκούμε τις βιομηχανικές μας δραστηριότητες διαθέτουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και το κοινό ενημερώνεται σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις σύμφωνα με το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Κοινότητας

Οι ακόλουθοι χώροι, στους οποίους ασκούμε τις βιομηχανικές μας δραστηριότητες διαθέτουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και το κοινό ενημερώνεται σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις σύμφωνα με το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Κοινότητας

— όνομα του χώρου, αριθμός καταχώρησης

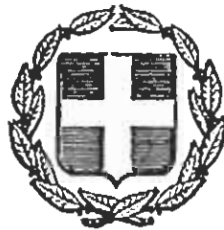
—

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΣ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΣ Η ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

1. Επωνυμία της επιχείρησης
 2. Ονομασία και τοποθεσία του χώρου δραστηριοτήτων.
 3. Συνοπτική περιγραφή των δραστηριοτήτων στο συγκεκριμένο χώρο (εν ανάγκη, παραπομπή σε προσαρτώμενα έγγραφα)
 4. Όνομα και διεύθυνση του διαπιστευμένου επιθεωρητή περιβάλλοντος που επικύρωσε την προσαρτώμενη δήλωση.
 5. Ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την υποβολή της επόμενης επικυρωμένης περιβαλλοντικής δήλωσης
- Στην αίτηση πρέπει να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) σύντομη περιγραφή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης·
 - β) περιγραφή του προγράμματος ελέγχου που έχει καθορισθεί για το συγκεκριμένο χώρο δραστηριοτήτων·
 - γ) η επικυρωμένη περιβαλλοντική δήλωση.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1968

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΑΚΟΥ
160

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1650

Για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Επέθεσε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Άρθρο 1.

Σκοπός.

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση θεμελιωδών κανόνων και η καθιέρωση κριτηρίων και μηχανισμών για την προστασία του περιβάλλοντος, έτσι ώστε ο άνθρωπος, ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, να ζει σε ένα υγιεινό περιβάλλον, μετά στο οποίο να προστατεύεται η υγεία του και να ευνοείται η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η προστασία του περιβάλλοντος, θεμελιώδης και αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής και αναπτυξιακής διαδικασίας και πολιτικής, υλοποιείται κύρια μέσα από τη δημοκρατικό προγραμματισμό.

2. Ηλεκτότερα, εθνικοί στόχοι του νόμου αυτού είναι οι ακόλουθοι:

α) Η αποτροπή της ρύπανσης και γενικότερα της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και η λήψη όλων των αναγκαίων, για το σκοπό αυτόν, προληπτικών μέτρων.

β) Η διασφάλιση της ανθρώπινης υγείας από τις διάφορες μορφές υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ειδικότερα από τη ρύπανση και τις αλλεργίες.

γ) Η προώθηση της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού ορισμού και των επί μέρους γεωγραφικών και οικιστικών ενότητων του και κατά την εδαφολογική διαχείριση του περιβάλλοντος.

δ) Η διασφάλιση της διακρίτουσας ανάπτυξης φυσικών πόρων και η ορθολογική αξιοποίησή των μη ανανεώσιμων ή άλλων σε σχέση με τις παρούσες και τις μελλοντικές ανάγκες και με κριτήριο την προστασία του περιβάλλοντος.

ε) Η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας των φυσικών οικοσυστημάτων και η διασφάλιση της κατασκευαστικής τους ενότητας.

στ) Η αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

3. Αναλυτικότερα, οι πιο διακριτές του παρόντος νόμου περιλαμβάνονται:

α) Η προστασία του εδάφους και η λήψη των αναγκαίων μέτρων, ώστε οι χρήσεις του να γίνονται σύμφωνα με τις φυσικές δυνατότητες του και την παραγωγική του ικανότητα.

β) Η προστασία των απορρυπαντικών και αποβλήτων υδάτων και των φυσικών πόρων και ως οικοσυστημάτων.

γ) Η προστασία της ατμόσφαιρας.

δ) Η προστασία και διατήρηση της φύσης και του τοπίου και ιδιαίτερα περιοχών με μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική ή γεωμορφολογική αξία.

ε) Η προστασία των ζιζνίων των θαλασσών, των σφύων των πισινών, των λιμνών, του δρυϊκού κιστού και των κηρδών ως φυσικών πόρων, ως στοιχείων οικοσυστημάτων και ως στοιχείων του τοπίου.

στ) Ο καθορισμός της επιθυμητής και της επιτρεπόμενης ποιότητας των φυσικών αποβλήτων καθώς και των κάθε είδους επιτρεπόμενων εκπομπών αποβλήτων, με την καθιέρωση και χρησιμοποίηση κατάλληλων παραμέτρων και ορισμένων τιμών, ώστε να μην προκαλείται υποβάθμιση του περιβάλλοντος, με κριτήρια:

- την επιστημονική γνώση και εμπειρία
- την καλύτερη διαθέσιμη και οικονομικά εφικτή τεχνολογία
- τις τοπικές συνθήκες και ιδιομορφίες του περιβάλλοντος και του πληθυσμού καθώς επίσης και τις ανάγκες ανάπτυξης
- την πλούσιότερη διαμόρφωση συλλογικής χρήσης μιας περιοχής
- τα υφιστάμενα χωροταξικά και αναπτυξιακά σχέδια.

ζ) Η ευκαιριοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος μέσα από τη σωστή πληροφόρηση και εκπαίδευση.

Άρθρο 2.

Ορισμοί.

Κατά την έννοια του νόμου αυτού νοούνται ως:

1. Περιβάλλον το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που δρουν και αλληλεπιδρούν και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα της ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά και τις αισθητικές αξίες.

2. Ρύπανση η παρουσία στο περιβάλλον ρύπων, δηλαδή κάθε είδους υαλίων, δραστών, χημειοβλαβών ή άλλων αερίων υαλίων, σε ποσότητα, συγκέντρωση ή διάρκεια που μπορούν να προκαλέσουν κινδύνους επιπτώσεις στην υγεία, στους ζωοκοινικά οργανισμούς και στα οικοσυστήματα ή άλλους ζημιές και να οδηγήσουν το περιβάλλον ακατάλληλα για τις επιθυμητές χρήσεις του.

3. Μόνη η υγεία ορισμένη που χαρακτηρίζεται από την παρουσία παθολογικών μικροοργανισμών στο περιβάλλον ή στον πληθυσμό, την πιθανότητα παρουσία τέτοιων μικροοργανισμών.

4. Υποβάθμιση η επίδραση από ανθρώπινες δραστηριότητες ρύπανσης ή απορρυπαντικών άλλων αιτιολογία στο περιβάλλον, η οποία είναι επί του να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικολογική ισορροπία στην ποιότητα ζωής και στην υγεία.

των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική κληρονομία και τις αρχαιολογικές αξίες.

5. Προστασία του περιβάλλοντος: το σύνολο των ενεργειών, κινήσεων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωση του.

6. Οικολογική: κάθε σύνολο βιοτικών και μη βιοτικών παραγόντων και στοιχείων του περιβάλλοντος που έρχονται σε στενή σχέση και βρίσκονται σε αλληλεπίδραση, μεταξύ τους.

7. Φυσικής αποδέκτης: κάθε στοιχείο του περιβάλλοντος που χρησιμοποιείται για την τελική διάθεση των αποβλήτων.

8. Υγεία: η κατάσταση κλήρους φυσικής, διανοητικής και κοινωνικής ευεξίας του ατόμου ή του συνόλου του πληθυσμού.

9. Οικολογική ισορροπία: η σχετική σταθερή σχέση που διακρίνεται με την πάροδο του χρόνου ανάμεσα στους παράγοντες και τα στοιχεία του περιβάλλοντος ενός οικοσυστήματος.

10. Φυσικοί πόροι: κάθε στοιχείο του περιβάλλοντος που χρησιμοποιείται ή μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το άνθρωπο για την ικανοποίηση των αναγκών του και αποτελεί αξία για το κοινωνικό σύνολο.

11. Απόβλητα: κάθε ποσότητα ρύπων υαλώδων, θερμάων, ακτινοβολίας ή άλλων μορφών ενέργειας, σε οποιαδήποτε φυσική κατάσταση ή αντικείμενο από τα οποία ο κάτοχος τους θέλει ή πρέπει ή υποχρεούται να απαλλαγεί, εφόσον είναι δυνατό να προκαλέσουν ρύπανση.

12. Διαχείριση αποβλήτων: οι ενέργειες των δραστηριοτήτων συλλογής, διακίνησης, μεταφοράς, αποξήρανσης, επαναχρησιμοποίησης ή τελικής διάθεσης αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος.

13. Ουσίες: χημικά στοιχεία και οι ενώσεις τους όπως παρουσιάζονται στη φυσική τους κατάσταση ή όπως παράγονται δευτερογενώς.

14. Παρασκευαστικά: μείγματα ή διαλύματα που αποτελούνται από δύο ή περισσότερες ουσίες.

15. Επιβλαβή ουσίες ή παρασκευαστικά: οι ουσίες ή τα παρασκευαστικά που είναι τοξικές, διαβρωτικές, φρεσιστικές, εκρηκτικές, εύφλεκτες, καρκινογόνες, μεταλλαξιογόνες, ραδιενεργές ή άλλες ουσίες που έχουν την ιδιότητα να επιταχύνουν την κλίση, να αλλοιώνουν τη φυσική κατάσταση του νερού, του αέρα, ή του χώρου και να προκαλούνται διαρκώς τον άνθρωπο και όλα τα άλλα έμια όντα καθώς και το οικολογικό περιβάλλον.

16. Τόπος: κάθε φυσικό σύνολο βιοτικών και μη βιοτικών παραγόντων και στοιχείων του περιβάλλοντος που μεμονωμένα ή αλληλεπιδρώντας σε συγκεκριμένο χώρο συνδέονται με οπτική εμπειρία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΠΟ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 3

Κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων.

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Νοσημάτων και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και οι δραστηριότητες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Ως κοινές ο για την κατάταξη αυτή λαμβάνονται:

- α) το είδος και το μέγεθος του έργου ή της δραστηριότητας,
- β) το είδος και η ποσότητα των ρύπων που εκπέμπονται καθώς και κάθε άλλη επίδραση στο περιβάλλον,
- γ) η δυνατότητα να προληφθεί ή παραχρησθεί ρύπων από την αρχικώς ήμενη τεχνολογική διαδικασία,
- δ) ο κίνδυνος σοβαρού πτυχώματος και η ανάγκη επίκλης περιορισμών για την προστασία του περιβάλλοντος.

2. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές κινδύ-

νους για το περιβάλλον. Στα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής επιβάλλονται κατά περίπτωση, η από τους μηχανικούς τους και οι πρόβλεπτες, ειδικές και περιφερειακές για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που, χωρίς να προκαλούν σοβαρές κινδύνους ή οχλήσεις, πρέπει να υποβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος σε γενικές προδιαγραφές όρους και περιεχομένου, προβλεπόμενες από κανονιστικές διατάξεις.

Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που προκαλούν ιδιαίτερα μικρό κίνδυνο ή οχλήση ή ο βόνηση στο περιβάλλον.

3. Πρωκινόμενα να προστατευθεί ιδιαίτερα το περιβάλλον, η καταταξη των έργων και δραστηριοτήτων μπορεί να διαφοροποιείται κατά περιοχή ή ανάλογα με το φυσικό αποδέκτη, σύμφωνα με συγκεκριμένα χωροταξικά ή φυσικά κριτήρια και προγράμματα και γενικά ποσοτικά σχέδια ή σύμφωνα με τις ζώνες χρήσεων γης ή με τομασικές μέθοδο προστασίας του περιβάλλοντος. Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων μέσα στα όρια που ρυθμίζονται σχεδίου του Αθήνας γίνεται ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Α.Ε. και του 1515/1985, ΦΕΚ 18' και μέσα στα όρια του ρυθμιστικού σχεδίου της Θεσσαλονίκης ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Θεσσαλονίκης του 1561/1985, ΦΕΚ 148

Άρθρο 4.

Έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

1. Για την πραγματοποίηση νέων ή την επέκταση των υφιστάμενων ή τη μεταγκατάσταση υφιστάμενων έργων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες της προηγούμενου άρθρου, απαιτείται η έγκριση όρων για τη προστασία του περιβάλλοντος, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή πραγματοποίησης της δραστηριότητας ή του έργου.

2α. Για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας απαιτείται υπεύθυνη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

2β. Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και των κατά περίπτωση συναρμοδίων υπουργών. Με όμοια απόφαση είναι δυνατό η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για ορισμένα έργα ή δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής να ανατίθεται στο νομάρχο. Ο νομάρχος χορηγεί την έγκριση ύστερα από εισήγηση της κεντρικής νομαρχιακής υπηρεσίας του Υπουργείου Π.Ε.Ν.Ω.Δ.Ε. και της κατά περίπτωση άλλης συναρμοδίας νομαρχιακής υπηρεσίας νομάρχου του νομαρχιακού συμβουλίου.

Για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων στα έργα και τις δραστηριότητες της περιοχής του ρυθμιστικού σχεδίου Αθήνας και Θεσσαλονίκης αρμοδιότητα οι διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 1515/1985 και του άρθρου 11 του ν. 1561/1985.

3. Για τα έργα και τις δραστηριότητες της δεύτερης κατηγορίας είναι η υπεύθυνη δικαιοδοσία των τεχνικών των ην συναρμόδιων με τις διατάξεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων της προπρωτοίας αυτής γίνεται με απόφαση του νομάρχου. Για τα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής είναι δυνατό να επιβάλλονται κατά την παραπάνω για δικαστική πρόθεση, κατά περίπτωση, ειδικό όροι για τη προστασία του περιβάλλοντος, οι όποιον προκύπτουν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων είναι πιθανοί ή δικαισιώνονται κατά τη λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας κινδύνου και οχλήσεις που δεν καλύπτονται από τις γενικές διατάξεις που αφορούν την κατηγορία αυτή.

4. Για τα έργα και τις δραστηριότητες της τρίτης κατηγορίας είναι αρμόδια η υπεύθυνη δικαιοδοσία των τεχνικών που αρμοδιότητα με τις διατάξεις που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Ο έλεγχος των δικαιοδοσιακών αιτιών και η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται με απόφαση του οικείου νομάρχου ή προέδρου κοινότητας. Εξ' ε

των πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων είναι πιθανή ή δικαιτιώνονται κατά τη λειτουργία του συγκεκριμένου έργου ή της δραστηριότητας κίνδυνοι και σφάλματα που δεν καλύπτονται από τις γενικές διατάξεις που αφορούν την κατηγορία αυτή, ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας παραπέμπει το θέμα στον οικείο νομάρχη με απόφαση του οποίου το έργο ή η δραστηριότητα υπάγεται στη διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων της δεύτερης κατηγορίας.

5. Για τα έργα και τις δραστηριότητες των οποίων η ίδρυση, λειτουργία ή πραγματοποίηση, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εγκρίνονται από κεντρικές, διαναρχικές ή περιφερειακές υπηρεσίες και εφ' όσον αυτές δεν ενταχθούν στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3, η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

6. Για νέα έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας απαιτείται προέγκριση που αφορά τη χωροθέτηση. Για τα έργα της δεύτερης κατηγορίας η προέγκριση αυτή είναι διυλητική. Η διαδικασία για την προέγκριση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 10.

Προέγκριση δεν απαιτείται στις διοικητικές περιφέρειες (ν. 4458/1965, ΦΕΚ 33, όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 742/1977, ΦΕΚ 319) και στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από εγκλησμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο ή από τις ζώνες που καθορίζονται στα άρθρα 24 καθώς και στις διοικητικές μεταλλευτικές και λατομικές περιοχές που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία.

7. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων μπορεί να δοθεί για ορισμένο διάστημα που καθορίζεται στην εγκληστική πράξη, μετά την πάροδο του οποίου υποβάλλεται η αναβιώσιμη.

8. Αν διαπιστωθούν σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων από κοινού με τον κατά περίπτωση συναρμόδιο υπουργό μπορεί να επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή να μεταβάλει τους αρχικούς.

9. Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες πρώτης κατηγορίας του άρθρου 3 γίνεται μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα χρόνο με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού, αν λόγω της πολυπλοκότητας ή της δυσπρόσιτης του έργου δικαιολογητικά η παράταση.

Η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της δεύτερης και της τρίτης κατηγορίας του άρθρου 3 γίνεται μέσα σε σαράντα (40) ημέρες από την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Αν οι αρμόδιοι φορείς δεν απαντήσουν μέσα στις προθεσμίες αυτές, θεωρείται ότι οι όροι που προβλέπονται από τη σχετική μελέτη ή τα σχετικά δικαιολογητικά έχουν εγκριθεί.

10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται η διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και προθεσμία υποβολής τους και ο συνολικός της έγκρισης αυτής με τις διαδικασίες χορήγησης άλλων κτηνίων που απαιτούνται για τα έργα και τις δραστηριότητες του άρθρου 3.

11. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στα έργα και τις δραστηριότητες που υλοποιούνται ή θα υλοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής κατά την έννοια της νόμου αυτού. Με κοινή απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό, καθορί-

ζονται ο αναγκαίος χρόνος προαρμογής των παραπάνω έργων και δραστηριοτήτων στις διατάξεις του νόμου αυτού και στις διατάξεις που θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότησή του, οι σχετικοί όροι και η διαδικασία.

Άρθρο 5.

Περιεχόμενο και δημοσιότητα μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, που μπορεί να διαφοροποιείται κατά κλάδους ή ομάδες έργων και δραστηριοτήτων. Με έγκληστική απόφαση ορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης ανάλογα με τα στάδια έγκρισης του έργου σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 6.

Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας με πληροφορίες για το χώρο εγκατάστασής, το σχεδιασμό και το μέγεθός του,
 - β) εντοπισμό και αξιολόγηση των βασικών επιπτώσεων στο περιβάλλον,
 - γ) περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη, μείωση ή αποκατάσταση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον,
 - δ) εξέταση εναλλακτικών λύσεων και υποδείξη των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης,
 - ε) απλή περίληψη του συνόλου της μελέτης.
2. Το οικείο νομαρχικό ταμείο λαμβάνει γνώση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και πριν από την έγκληστική της ενημερώνει κάθε πολίτη και τους φορείς εκπροσωπητές του, για να εκφράσουν τη γνώμη τους. Ο τρόπος ενημέρωσης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Άρθρο 6.

Έλεγχος τήρησης περιβαλλοντικών όρων. Αντιποδοτικά τέλη.

1. Ο έλεγχος για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται στα έργα της υπηρεσίας που είναι αρμόδια, κατά τις οικείες διατάξεις, να εγκρίνουν την ίδρυση, λειτουργία ή πραγματοποίηση έργου ή δραστηριότητας. Όπου, κατά την κείμενη νομοθεσία, ο έλεγχος για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων γίνεται από διαναρχικές ή περιφερειακές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι και την αρμοδιότητα για την έγκριση της ίδρυσης, λειτουργίας ή πραγματοποίησης του αντίστοιχου έργου ή της δραστηριότητας, οι υπηρεσίες αυτές διατηρούν την παραπάνω αρμοδιότητα ελέγχου.

2. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί αυτοτελώς να διενεργεί ελέγχους για την παρακολούθηση της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων σε ολόκληρη τη χώρα.

3. Ελέγχους για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων διενεργούν και τα κατά το άρθρο 26 Κλητικά Ελέγχου Ημερήσιας Περιβάλλοντος.

4. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και άλλου κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, ύστερα από εισήγηση του οικείου νομάρχη, είναι δυνατό να επιβάλλονται τέλη σε έργα που επιχειρούνται που αφορούν δραστηριότητες ή εκτελούν έργα που υπάγονται στις δύο πρώτες κατηγορίες του άρθρου 3, προκειμένου να καλυφθούν τα έξοδα παρακολούθησης και λειτουργίας συγκεκριμένων έργων και προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος που προβλέπονται από τους περιβαλλοντικούς όρους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3α και 3. Τα υπό πύξιο έργα ή προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος εκτελούνται από τους οργανισμούς απλής εκμετάλλευσης (Ο.Τ.Α.) ή άλλους φορείς. Τα τέλη αυτά καθορίζονται ανάλογα με το μέγεθος, το ρυθμιστικό φορτίο και την πολυπλοκότητα των προβλήτων

του έργου ή της δραστηριότητας και δεν μπορούν να υπερβούν τα πιο πάνω όρια. Με την διαπόραση καθορίζονται ο τρόπος και ο χρόνος επίπραξης των τελών και αποδόσε τους στον Ο.Τ.Α. ή φορέα που κατασκευάζει ή έχει την εδωθή λειτουργία του έργου και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Άρθρο 7.

Ποιότητα ατμόσφαιρας και δικτύο παρακολούθησης.

1. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από εισήγηση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι καταθνητήριες ή και ορισμένες τιμές παρακίτρων ποιότητας της ατμόσφαιρας, οι μέθοδοι δειγματοληψίας και ανάλυσε τους, η συχνότητα δειγματοληψίας, χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη των στόχων αυτών και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τον καθορισμό της ποιότητας του αέρα.

2. Με όμοια πράξη μπορεί να καθορίζονται ορισκές τιμές παρακίτρων ποιότητας της ατμόσφαιρας σε μια περιοχή ευσηότερη από εκείνες που ορίζονται στην πράξη της προηγούμενης παραγράφου, ανάλογα με την ευαισθησία των οικιστικών ή της περιοχής ή την ύπαρξη πολιτιστικών στοιχείων. Η παραπάνω πράξη είναι δυνατό να ενδίδεται σε εφαρμογή περιφερειακού ή νομαρχιακού χωροταξικού σχεδίου ή γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ζώνης οικιστικού ελέγχου είτε του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33) ή τομεακών μελετών προστασίας του περιβάλλοντος.

3. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων εγκαθιστά σε αντιπροσωπευτικές θέσεις εθνικό δίκτυο σταθμών για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στην πράξη της παραγράφου 1 και παρακολουθεί τη λειτουργία τους.

4. Υφιστάμενοι σταθμοί παρακολούθησε της ποιότητας της ατμόσφαιρας είτε του δημόσιου τομέα είτε άλλου φορέα που ελέγχεται από το Δημόσιο εντάσσονται στο εθνικό δίκτυο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, εφ' όσον έχουν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην πράξη της παραγράφου 1.

Οι φορείς αυτοί έχουν υποχρέωση να ενημερώνουν το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων για τις μεταβολές τους καθώς και να ταχισρώνονται προς τις ενδείξεις του που κρορούν τη λειτουργία του δικτύου.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μπορεί να παρέχει επιχορήγηση στους πιο πάνω φορείς για τη λειτουργία τους.

5. Νέοι σταθμοί για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας τους οποίους εγκαθιστούν φορείς του δημόσιου τομέα εντάσσονται ως προς τις προδιαγραφές λειτουργίας με το εθνικό δίκτυο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και εντάσσονται σ' αυτό με τις υποχρεώσεις της παρ. 4.

6. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ενεργεί διαβιβασμούσεις (ενιαίο τυποποιημένο αρχείο) του εθνικού δικτύου και αποφασίζει για την καταλληλότητα της ανάγκης των σταθμών του εθνικού δικτύου και τις υποχρεώσεις των φορέων λειτουργίας του.

Άρθρο 8.

Μέτρα για την προστασία της ατμόσφαιρας.

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και των κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών επιβάλλονται σε υφιστάμενα και σε νέα έργα και δραστηριότητες, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, καθώς και σε κάθε άλλη δραστηριότητα που είναι πιθανό να υποβαθμίζει την ατμόσφαιρα, περιορισμοί και μέτρα κατά

κατηγορία και περιοχή για την προστασία της. Οι περιορισμοί και τα μέτρα αυτά μπορεί να διακροποποιούνται ανάλογα με το είδος και το μέγεθος των έργων ή δραστηριοτήτων, τη σημασία τους για την εθνική οικονομία και με την κρορούν νέα ή υφιστάμενα έργα και δραστηριότητες.

2. Οι περιορισμοί και τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνουν ιδίως :

α) Όταν πρόκειται για βιομηχανικές, βιοτεχνικές, λατομικές, μεταλλευτικές, γεωργικοκτηνοτροφικές, εμπορικές και τουριστικές δραστηριότητες, εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας, κάθε είδους κίση ή ανοικτή φωτιά, αποθήκευ και διακίνηση υλικών χυδών ή γενικά δραστηριότητες που προκαλούν σπυές : αποτίσεις ασφαιλαίς, εφαρμογή τεχνολογίας αντιρρύπανσης, χρήση τυρκευκόμενων πρώτων και βοηθητικών υλών και καυσίμων, ορισκές τιμές κίτρων από ελήτων, ωρία λειτουργίας, εγκατάσταση οργάνων ελέγχου της ποιότητας και ποσότητας των κίτρων από ελήτων καυσίμων, πρώτων και βοηθητικών υλών, οργάνων ελέγχου της κίσης, καθαρισμό μεθόδων, τυρκευκών και τυρκευτών δειγματοληψιών και αναλύσεων παραίτρων που σχετίζονται με την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων καυσίμων, πρώτων και βοηθητικών υλών, και κίτρων από ελήτων, μεθόδους καταπολέμησης σπυών, καθαρισμό ύδους κινιτών και ποίσε με παραγωγικών διαδικασιών.

β) Όταν πρόκειται για οχήματα ή μηχανήματα : ορισκές τιμές κίτρων από ελήτων, τυρκευκές προδιαγραφές κατακίτρων των οχημάτων ή μηχανημάτων που εισάγονται ή κατακίτρωνται στην ημεδαπή, ώστε να παρακίτρωνται τυρκευτά για τη μείωση των εκπομπών κίτρων κίτρων, υποχρεώσεις εισαγωγίων και εισίτρων ανταλλακτικών και εξοπλιστικών, υποχρεώσεις τυρκευκών επισκευής και τυρκευτικής σχετικής με τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούν ως τα προϊόντα του τυρκευτικού που απασχολείται σε αυτά, χρήση υφιστάμενων ή υφιστάμενων καυσίμων και περιορισμούς κίτρων κίτρων.

γ) Όταν πρόκειται για εγκαταστάσεις και μέσα διακίνησης, αποθήκευσης, διανομής και εμπορίας καυσίμων ή κίτρων από ελήτων, υποχρεώσεις τυρκευμάτων για τη μείωση των κίτρων από ελήτων, αποτίσεις και μέτρα ασφαλείας.

δ) Όταν πρόκειται για κεντρικές θερμάσεις : ορισκές τιμές κίτρων από ελήτων, τυρκευτική - ρύθμιση των τυρκευμάτων κεντρικής θέρμανσης, χρήση τυρκευκόμενων καυσίμων κίτρων και τυρκευμάτων, εφαρμογή τυρκευμάτων τυρκευμάτων ρύθμισης της λειτουργίας, καθαρισμό ύδους και κατακίτρωντων λεπτομερειών κίτρων, χρήση ή κίτρων ή κίτρων κίτρων και υποχρεώσεις και προϊόντα επιτηρημάτων για τη τυρκευτική - ρύθμιση των τυρκευμάτων κίτρων κίτρων.

3. Οι ορισκές τιμές κίτρων από ελήτων της παραγράφου 2 καθορίζονται με κίτρων την εφαρμογή της κατά το δυνατό καλύτερης και οικονομικότερης τεχνολογίας και είναι δυνατό να κρορούν οποιαδήποτε μέτρο, είτε έχουν καθορισθεί είτε όχι ορισκές τιμές ποιότητας της ατμόσφαιρας γι' αυτό

Άρθρο 9.

Ποιότητα υερών και δικτύο παρακολούθησε.

1. Με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από εισήγηση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τυρκευτικής καθορίζονται οι καταθνητήριες ή και ορισκές τιμές των οργανοληπτικών, χημικών, μικροβιολογικών, βιολογικών ή άλλων χαρακτηριστικών παραίτρων ποιότητας υερών ή και στοιχείων υλικού οικοτυρκευματος, οι με δεδοί δειγματοληψίας και ανάλυσε των παρακίτρων, η συχνότητα δειγματοληψίας, χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη των στόχων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τον καθορισμό της ποιότητας των υερών.

2. Η ρύθμιση των θεμάτων της παραγράφου 1 μπορεί να διακροποποιείται ανάλογα με το είδος του φυσικού από ελήτων

που πρέπει να προστατευθεί. τις αποβλήτες χρήσεις των
τις χρήσεις γης της περιοχής όπου βρίσκεται, το είδος και
την επικινδυνότητα της ρύπανσης.

3. Με όμοια πράξη είναι δυνατό να καθορίζονται οικιακές
τιμές ποιότητας νερών καλύτερες από εκείνες που ορί-
ζονται στην πράξη της παραγράφου 1 με κριτήριο την ευκι-
νησία των οικονομημάτων της περιοχής.

Η παραπάνω πράξη είναι δυνατό να εκδίδεται με μορ-
φή είτε περιφερειακού ή νημερειακού χωροταξικού σχεδίου
είτε γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ζώνης οικιστικού χαρα-
χου, έτσι του ν. 1337/1983, είτε τέλος με εφαρμογή πολεο-
δικών μελετών προσταξίας του περιβάλλοντος.

4. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δη-
μόσιων Έργων σχεδιάζει και εγκαθιστά σε κοινοπραξιακή
έπιση εθνικά δικτα σταθίων μέτρησης των παραμέ-
τρων της ποιότητας των νερών, όπως καθορίζεται στην πα-
ράγραφο 1 και παρακολουθεί τη λειτουργία τους
σε συνδυασμό με άλλους τεχνικούς μέτρησης άλλων παραμέ-
τρων του νερού.

5. Οι διατάξεις των παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 7 εφαρ-
μόζονται αναλόγως και για την παρακολούθηση της ποι-
τητας των νερών.

Άρθρο 10.

Μέτρα για την προστασία των νερών.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας
και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας
και Δημόσιων Έργων και των κατά περίπτωση αρμόδιων
υπουργών επιβάλλονται οι προσταξια ή οι νέα έργα και
λαση μέτρα, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, καθώς και
σε κάθε άλλη δραστηριότητα, που είναι πιθανό να υποβα-
θίσει τα νερά, κατά κατηγορία και περιοχή, περιορισμοί και
μέτρα για την προστασία τους.

2. Οι περιορισμοί και τα μέτρα της προηγούμενης πα-
ράγραφου να περιλαμβάνουν ιδίως: αποστάσεις παρα-
λίας, εφαρμογή τεχνολογίας αντιρρύπανσης, χρήση συγκε-
κριμένων πρώτων και βοηθητικών υλών ή και κτισίμων,
οικιακής οικιακών αποβλήτων, χρησιμοποίηση νερών,
ωραρια λειτουργίας, εγκατάσταση οργάνων μέτρησης της ποι-
τητας των υγρών αποβλήτων, κτισίμων, νερών, πρώτων και
βοηθητικών υλών, καθαρικοί μέθοδοι, συνθηκών και τεχνι-
κήτων διαχειριστικών και αναλύσεων παραμέτρων που σχε-
τίζονται με την ποιότητα και ποσότητα των χρησιμοποιώμε-
νων κτισίμων, νερών, πρώτων και βοηθητικών υλών, υγρών
αποβλήτων, όρους και προϋποθέσεις συλλογής, μεταφοράς
και διάθεσης υλών, μεθόδους τελικής διάθεσης υγρών απο-
βλήτων, μήκος αποβλήτων κωφών και πρώτων παραγωγί-
κών διαδικασιών.

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 8 εφαρμόζεται αναλόγως
και για την προστασία της ποιότητας των νερών.

Άρθρο 11.

Μέτρα για την προστασία του αέρα.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Υγείας,
Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος,
Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενερ-
γείας και Τεχνολογίας καθορίζονται τα μέτρα και οι τρίτοι
προσταξια των υδρών από τις φυσικές ζώνες και υδούς
από διάφορα, άλλου χαρακτήρα, αποβλήτων, αποβλήτων,
καταστροφή υδούς, αλάτων, αποβλήτων διαλυμένων υδούς,
υδούς, χημική εξάντληση, υπερλίπανση ή κακή χρήση υ-
δούς, προσθήκη τοξικών ουσιών από τη χρήση λιπασμάτων
και φυτοφαρμάκων, για τη διατήρηση και κλήση της πε-
ριβαλλοντικής τους.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Υγείας
Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος,
Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Βιομηχανίας, Ενερ-
γείας και Τεχνολογίας ύποτα από εφαρμογή, του Υπουρ-
γείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων

και υδούς των Ο.Τ.Α., καθορίζονται κατά περίπτωση οι χώ-
ροι όπου επιβάλλεται η τελική διάθεση τοξικών και επικι-
νδύων αποβλήτων και υδούς. Με απόφαση του οικείου οι-
κισμού, ύποτα από γνώμη των Ο.Τ.Α., καθορίζονται κατά
περίπτωση οι χώροι όπου επιβάλλεται η τελική διάθεση το-
ξικών αποβλήτων. Επίσης, η διάθεση στερεών αποβλήτων από
μεταλλουργικές ή λατομικές δραστηριότητες μέσα στους υ-
πολειμματικούς ή λατομικούς χώρους γίνεται σύμφωνα με τη
γνώμη νομοθεσία.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Περι-
βάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ύποτα οι
επιβάλλονται, κατά περίπτωση, η χρήση φυσικών διαποτι-
κών υλών ή μέτρων για την προστασία ζώνων και υδούς
από καθίζησης και περιορισμοί ή απαγορεύσεις στην προ-
γωγή, μεταφορά και ύποτα συστατικών και λιπασμά-
των που προκαλούν κίνδυνο ρύπανσης. Με όμοια απόφαση
είναι δυνατό να καθορίζονται μέθοδοι, όροι και περιορισμοί
για τη διάθεση στη γεωργία της υδούς που προέρχεται από
αποβλήτων αποβλήτων.

Άρθρο 12.

Στερεά απόβλητα.

1. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων γίνεται με πρό-
πο ώστε:

α) να μη διαμορφώνονται κίνδυνοι για την υγεία και τη
περιβάλλον και αναλήψεις από θόρυβο ή δυσωδίας.

β) να μην προκαλείται υποβάθμιση στο φυσικό περιβάλλον
και σε χώρους που παρατηρούν ιδιαίτερο οικολογικό, πολι-
τιστικό και κληρονομικό ενδιαφέρον.

γ) να αξιοποιούνται πρώτες ύλες και να μπορεί να
γίνει η μεγαλύτερη δυνατή επαναχρησιμοποίησή τους.

2. Υπότα ύποτα για τη διαχείριση των στερεών απο-
βλήτων είναι οι Ο.Τ.Α. που ύποτα ύποτα να μη δέχονται τη
διαχείριση στερεών αποβλήτων που λόγω της σύστασης, του
είδους ή της ποσότητας και ποσότητας τους δεν είναι δυνατό
να διατεθούν μαζί με τα οικιακά. Στην περίπτωση αυτή ύποτα
για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων είναι τα
φυσικά ή τεχνητά πρόσωπα από τις δραστηριότητες των οποίων
προέρχονται τα απόβλητα ή τρίτα πρόσωπα στα οποία ύποτα
να ανατίθενται την εκτέλεση των σχετικών εργασιών, με-
τά από άδεια που χορηγείται και τους ύποτα προϋποθέσεις, ύποτα
του οικείου νομίσματος.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωρο-
ταξίας και Δημόσιων Έργων και των συναρμόδιων Υπουρ-
γών Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Υγείας, Πρόνοιας
και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Γεωργίας καθορίζονται οι
όροι οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης της ά-
δειας αυτής. Προκειμένου για μεταλλουργικές ή λατομικές
γάρους ύποτα διαχείρισης είναι αυτοί που ύποτα το δι-
καισιωτικό ενδιαφέρον του οριστού προς χώρους κοινής
χρήσης για την υγεία και υδούς.

3. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων σε εθνικό ή πε-
ριοχειακό επίπεδο γίνεται ύποτα σχεδιασμού που ύποτα ύποτα
στη γαλιέρα και τον καθορισμό των μεθόδων διαχείρισης υ-
δούς και στη χρησιμότητα των εγκαταστάσεων διάθεσης των
στερεών αποβλήτων. Κατά το σχεδιασμό λαμβάνονται ύποτα
οι κοινωνικές, οικονομικές, τεχνικές, περιβαλλοντικές και
ύποτα οι εθνικές συνθήκες της περιοχής.

Με την ίδια απόφαση της παρ. 2 καθορίζονται οι αρμό-
διοι ύποτα για την εκπόνηση του σχεδιασμού διαχείρισης
των στερεών αποβλήτων, οι όροι και η δικαιοσύνη εκπόνη-
σης και εφαρμογής του σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

4. Με ύποτα για τη διαχείριση των στερεών αποβλή-
των ύποτα ύποτα με τα ύποτα ύποτα παρ. 2 συντά-
σσει σχέδιο για τον ύποτα ύποτα καταλληλίων μεθόδων για
τον ύποτα των στερεών αποβλήτων, την εφαρμογή με-
θόδων για την ανακύκλωση και την ύποτα ύποτα της, ύποτα
ύποτα από ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα
αλλά ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα ύποτα.

Με την ίδια απόφαση της παρ. 2 καθορίζεται και το αν-
τιγράφων του εν λόγω εγγράφου.

5. Απαγορεύεται η ανεξήγητα απώρευση στερεών Απο-
βλήτων εντός ή εκτός αστικών περιοχών και η αποβλήτων
επιπέδων αποβλήτων. Η απόφαση στερεών αποβλήτων τα οποία
είναι των απόβλητα διαχειρίσιμα σύμφωνα με την παρ. 2.

6. Με απονομή των παρ. 4 και 5 και διατάξεων
και στερεά απόβλητα που λόγω του είδους της ποσότητας ή
της ποικιλίας και ποικιλίας τους είναι ιδιαίτερα επικινδύ-
να για την υγεία και το περιβάλλον αποβλήτων ή παρ. 4
χρηστικού είδους.

7. Πάγια μέσα μεταφοράς και μηχανήματα ή τμήματά
τους που έχουν εγκαταλειφθεί, θεωρούνται στερεά απόβλη-
τα και περιέχονται στην κωδικοποίηση του ελαίου ή του
κωδικοποίησης. Η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χαρακτηρι-
σμού τους ως στερεών αποβλήτων καθορίζεται με απόφαση
του Υπουργού Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Χωροτα-
ξίας και Δημόσιων Έργων. Με την επιφύλαξη των άρθρων
146 και 197—201 του Κώδικα Δράσης Ναυτικού Δικαίου
(ΝΔ 187/1973, ΦΕΚ 26), πλοία, πλοία και πλοία η-
λεκτρικά μηχανήματα ως και τμήματά τους που έχουν εγκα-
ταλειφθεί, θεωρούνται στερεά απόβλητα και υπόκεινται στη
ρύθμιση του παραπάνω άρθρου της παραγράφου αυτής είτε
δρουνται στην Ήρα ή στη θάλασσα.

8. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χω-
ροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση
κωδικοποίησης υπουργού μπορεί να απαγορευθεί η εξαγωγή και
εμπορία φυσικών λιπασμάτων στερεών αποβλήτων (παι-
δοποιήσεων) για την απορρόφηση της διατήρησης της λειτουργί-
ας του αποχετευτικού συστήματος ή της ογκομετρικής ρύ-
σης των εγκαταστάσεων επεξεργασίας υδάτων αποβλήτων
ή της ρύπανσης των υδάτων.

Άρθρο 13.

Στατιστικά προϊόντων — Επιβάρυνση προϊόντων.
Απόβλητα από μέσα μεταφοράς.

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χω-
ροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση
κωδικοποίησης υπουργού μπορεί να απαγορευθεί ή να περιοριστεί
η χρήση ορισμένων τύπων ογκομετρικών προϊόντων, εφόσον
λόγω του ολικού κατασκευαστή, του όγκου ή της ποσότητας τους
είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής ή βαρύνουσα ή εραρ-
τική των γενικών αρχών και προνοιών της παραγράφου 1
του άρθρου 12 και ειδικά η ανακύκλωσή τους.

Με όμοια απόφαση μπορεί να επιβάλλεται απαγόρευση της
εξαγωγής ορισμένων προϊόντων ή να τίθενται περιορισμοί για
το ολικό και τα λοιπά χαρακτηριστικά της ογκομετρικής κα-
θώς επίσης και προεπιβία αντιμετώπισης.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από προ-
ταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημό-
σιων Έργων και του κατά περίπτωση κωδικοποίησης
εάν είναι δυνατό να επιβληθούν με ειδικό τέλος επιχειρηματί-
ου προϊόντων και εισαγωγών προϊόντων που προκαλούν ιδιαίτε-
ρα προβλήματα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων τους και
έτσι ανακύκλωσης, προκειμένου να κληροδοθούν τα εξου-
δικασμένα και λειτουργικά αντικείμενα έργων ή προ-
γραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος που εκτελούνται
από τους Ο.Τ.Α. Το τέλος αυτό καθορίζεται ανάλογα με το
μέγεθος, το ογκομετρικό εφόδιο και την ποσότητα των απο-
βλήτων του έργου ή της δραστηριότητας και περιέρχεται
τους Ο.Τ.Α. για μελέτες και έργα διάθεσης ειδικών στερεών
αποβλήτων. Η διαδικασία εισπραχθείς του τέλους αυτού και
απόδοσή τους στον Ο.Τ.Α. καθορίζεται με το πιο πάνω προ-
εδρικό διάταγμα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Περι-
βάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά
περίπτωση κωδικοποίησης υπουργού ρυθμίζονται οι τρόποι διαχει-
ρισης στερεών αποβλήτων από τα μέσα μεταφοράς και μετα-
φορέας.

Άρθρο 14.

Προστασία από το θόρυβο.

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρό-
ταση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Α-
σφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έρ-
γων, καθορίζονται οι οριακές τιμές στάθμης θορύβου και
δονήσεων στους χώρους κατοικίας ή αναψυχής κενού και
τα άλλα ούτως θορύβου το κατοικηριακές ζώνες με κριτήρια
των περιορισμών της απόληξης και και επίπτωση την προ-
στασία της υγείας καθώς και οι τρόποι μέτρησής τους.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χω-
ροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση κω-
δικοποίησης υπουργού καθορίζονται περιορισμοί στην παραγωγή, δι-
ακωγή, εμπορία και χρήση κάθε είδους οχημάτων, μηχαν-
ημάτων ή οργάνων που κατά τη λειτουργία τους προκα-
λούν ηχητική απόληξη ή που έχουν προορισμό την παραγω-
γή του ήχου. Με την απορρόφηση αυτής μπορεί να ορίζονται
έξω οι οριακές τιμές στάθμης θορύβου και δονήσεων, οι
τρόποι μέτρησής τους, η διαδικασία έγκρισής, οι όροι ή και
η πλήρης απαγορευση παραγωγής, διακωμής, εμπορίας και
χρήσης ή λειτουργίας.

Με όμοια απόφαση μπορεί να εξαιρούνται από τις ρυθμί-
σεις της παράγραφου του προηγούμενου άρθρου οχήματα, μη-
χανήματα ή όργανα για την εκτέλεση μεγάλων ή ειδικών
έργων.

Τέλος, με όμοια απόφαση λαμβάνονται μέτρα καταπολέ-
μησης του θορύβου ή των δονήσεων και από τα οχήματα και
μηχανήματα που έχουν ήδη εισαχθεί ή κατασκευασθεί στη
Ελλάδα και λειτουργούν κατά το χρόνο επιβολής των πε-
ριορισμών.

3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χω-
ροταξίας και Δημόσιων Έργων και του Υπουργού Εμπορίου
μπορεί να επιβάλλονται προδικαστικές προϋποθέσεις για την πα-
ραγωγή, διακωμή και εμπορία ολικών και εξαρτημάτων
που προορίζονται για την καταπολέμηση του θορύβου ή των
δονήσεων και να απαγορευθεί η κυκλοφορία τους, αν ένα
πρόσονται οι παραπάνω προδικαστικές.

4. Έργα και δραστηριότητες που προκαλούν θόρυβο είναι
ειδικά διοικητικές και διοικητικές, λειτουργικές ή μετα-
λειτουργικές δραστηριότητες, εργαζόμενα, εργαζόμενα, κάθε εί-
δους μηχανολογικές εγκαταστάσεις, αθλητικοί χώροι, κέντρα
διακέντησης, θέατρα, κινηματογράφοι και χώροι ψυχαγωγίας.
Τα υφιστάμενα ή νέα έργα και οι δραστηριότητες της πα-
ραγράφου αυτής κατατάσσονται σε κατηγορίες σύμφωνα με
το άρθρο 3.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χω-
ροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση
κωδικοποίησης υπουργού μπορεί να επιβάλλονται περιορισμοί να
μέτρα προστασίας στα έργα και στις δραστηριότητες της
προηγούμενης παραγράφου που προκαλούν ή είναι
επιβλαβή από το στάθμη θορύβου του περιβάλλοντος που επι-
βάλλεται από τα έργα ή τις δραστηριότητες, όπως μέτρα
της του ογκομετρικού εφόδιου ήχου και δονήσεων, μεθόδους
μέτρησής της απόληξης τους, χώρους λειτουργίας, εγκατα-
στασιακή οργάνωση παρεμποδισμού της στάθμης θορύβου και
ελάχιστες αποστάσεις από κατοικίες ή χώρους αναψυχής
κένου.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χω-
ροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση
κωδικοποίησης υπουργού ύστερα από εισήγηση της τοπικής αυτο-
διοίκησης ή της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλ-
λοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και γνώμη του
ομογενικού συμβουλίου, είναι δυνατό να ορίζονται αντιθρο-
νητικές ζώνες γύρω από υφιστάμενα ή νέα περιοχές δημο-
χωνικών εγκαταστάσεων, γύρω ή κατά μήκος χώρων όπου
κινούνται μέσα μεταφοράς, ειδικά δρόμων, λιμάνων, κεραιρο-
μίων γύρω από μηχανολογικούς χώρους ή ιστορικούς χώρους
και τσιπ ή γύρω από χώρους κατοικίας, εκπαιδευτικές, υγειο-
λογικές, αναψυχής και πολιτιστικών ενδιαφερόντων.

Η παραινυση ακορωκη καθοριζει επισης τα γεωμετρικα ορια της ζωνης, τα υποθερωμενα μέρη που κρέμονται από τας οροσ, ώστε να περιμένται οι επιπροσέτοιμοι φέρουσι οροσ, όπως καθορίζονται με τα προεδρικά διατάγματα της παρ. 1, τους υπόχρους εφαρμογής των μέτρων, κριτήρια χωροθέτησης νέων εγκαταστάσεων ή δραστηριοτήτων, όρους και προϋποθέσεις περαιτέρω ανάπτυξης άλλων δραστηριοτήτων μέσα στην αντιθερωμένη ζώνη και κάθε άλλη λεπτομέρεια που έχει σχέση με τον προσανατολισμό της ζώνης.

Η απόφαση αυτή διατίθεται σε ειδική μελέτη, της οποίας οι προδιαγραφές καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Η εκπόνηση της μελέτης γίνεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή άλλο φορέα του δημοσίου τομέα ή από τον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 15.

Επικίνδυνες συλίες και παρασκευάσματα.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι επικίνδυνες συλίες ή τα παρασκευάσματα καθώς και η ελάχιστη ποσότητα ή κάθε άλλη παράμετρος που μπορεί να προκαλέσει υποβόθνηση του περιβάλλοντος.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία προστασίας του περιβάλλοντος από τη χρήση, μεταφορά, αποθήκευση, επεξεργασία, παραγωγή, συσκευασία, επισήμανση και διάθεση των επικίνδυνων συλίων και παρασκευασμάτων. Με έγκλη απόφαση μπορεί να απαγορευθεί η παραγωγή, επεξεργασία, μεταφορά, διακίνηση και χρήση επικίνδυνων συλίων, αν από τη χρήση της ε αποσπασθεί ρύπανση των συλίων σπυλαίων.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι βιομηχανικές ή άλλες δραστηριότητες, κατά την άσκηση των οποίων μεταλλίδων ή μπορεί να μεταλλοκίνηται επικίνδυνες συλίες και παρασκευάσματα, τα οποία είναι δυνατό να προκαλέσουν απειλή κατά μεγάλης έκτασης. Με τις ίδιες ή άλλες αποφάσεις καθορίζονται:

- α) οι επικίνδυνες συλίες και τα παρασκευάσματα.
- β) οι επικίνδυνες δραστηριότητες.
- γ) τα απαιτούμενα τεχνικά και μελέτες, ο τρόπος επίτησης, η διαδικασία και τα όργανα έγκλησης τους. Η απόφαση των τεχνικών και η έγκληση των μελετών αυτών αποτελείται από κριτήριο πρόσδεσης για τη χορήγηση έγκλησης εγκατάστασης ή δραστηριοτήτων του έργου ή της δραστηριότητας.

δ) τα περιγράμματα των γεωδαισιών για την αντιμετώπιση ορυχαίνων μετλήσε έκτασης, η διαδικασία τεχνικών τους με καλύτερη σχέση έκτασης, κίνησης κεραικών συλίων, συμπεριλαμβανόμενης και της κατάλληλης επεξεργασίας του ενδιαφερομένου, καθώς και οι υπόχρους για τη σύνταξη, τη χορήγηση και την εφαρμογή τους. Τα σχέδια κατά αποσπασμό από κριτήριο πρόσδεσης για τη χορήγηση έγκλησης εγκατάστασης ή δραστηριοτήτων του έργου ή της δραστηριότητας.

ε) ο αναγκαίος χρόνος προστασίας των εγκαταστάσεων ή δραστηριοτήτων που είναι κατασκευής βιομηχανικών, βιογεωμικών ή άλλων δραστηριοτήτων στις δραστηριότητες που περιγράφονται στο άρθρο 1.

στ) οι περιγραφόμενες ενέργειες για τη σύνταξη των διατάξεων σύμφωνα με την πρόταση του άρθρου 1.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος,

Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού μπορεί να καθορίζονται ειδικά προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα προστασίας της υγείας και του περιβάλλοντος από τις δραστηριότητες της παραγράφου 3.

Άρθρο 16.

Παρακολούθηση των φυσικών αποβλήτων. Λειτουργία και συντήρηση εγκαταστάσεων επιβιομηχανίας αποβλήτων.

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων εποπτεύει τη λειτουργία δικτύου εγκαταστάσεων που αναλύουν δείγματα των φυσικών αποβλήτων και των αποβλήτων. Στο δίκτυο των εγκαταστάσεων αυτών περιλαμβάνονται το Γενικό Κέντρο του Κράτους και τα σχετικά εργαστήρια του Υπουργείου Γεωργίας, Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Γενετολογικής Σχολής, των λοιπών υπουργείων και των δημοσίων φορέων.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ορίζονται οι τρόποι οι προϋποθέσεις και η διαδικασία επεξεργασίας των γεωμεταλλοματικών εγκαταστάσεων αυτών, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία των εγκαταστάσεων στον τομέα των περιβαλλοντικών καλύψεων και η δυνατότητα σύγκρισης των καλύψεων και ορθώνεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων εποπτεύει για τη δημοσίωση των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης των φυσικών αποβλήτων.

2. Έργα και δραστηριότητες που αναφέρονται στην πρώτη κατηγορία του άρθρου 3 και διατίθενται κάθε είδους απόβλητα από επιβιομηχανία υποχρεούνται να καταρτίσουν κατάλληλο και επαρκές τεχνικό προσωπικό για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων.

Έργα και δραστηριότητες που αναφέρονται στη δεύτερη κατηγορία του άρθρου 3 και διατίθενται κάθε είδους απόβλητα από επιβιομηχανία, μπορούν, κατά την κρίση της αρμόδιας για την έγκληση των περιβαλλοντικών όρων αρχής, να υποχρεωθούν να καταρτίσουν κατάλληλο και επαρκές τεχνικό προσωπικό για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων.

Η έγκληση της περιβαλλοντικών όρων για τον πρώτο και δεύτερο κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τα καθορισμένα στο άρθρο 4, περιλαμβάνει τον καθορισμό του κατάλληλου και επαρκούς, κατά περίπτωση, τεχνικού προσωπικού για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι απαιτήσεις και κριτήρια και ο σχετικός προϋπολογισμός προσωπικού αυτού, καθώς και οι υποχρεώσεις των εγκαταστάσεων.

Άρθρο 17.

Μέτρα προστασίας από τη ραδιενέργεια

1. Πολύσημια συλίες ή αποβλήματα και συλίες που εκπέμπουν ραδιενεργό ακτινοβολία μπορούν να χαρακτηριστούν ως επικίνδυνες σύμφωνα με τον νόμο και νόμοι που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μεταξύ απόφασης του Γενικού Κέντρου Έργων και Δημόσιων Έργων και Δραστηριοτήτων.

2. Κατά τη σύγκληση των, των υπό επίτησης δραστηριοτήτων ή απόβλητων με τη χρήση ραδιενεργών συλίων ή αποβλήτων, που περιλαμβάνονται στην κατηγορία των επικίνδυνων, σύμφωνα με τον νόμο και νόμοι που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Πόρων και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

προστασία ή αποδοτικότητα φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους: όπως κλιμακ, παραδοσιακές καλλιέργειες, γχροϊκίες, μονοπάτια, πέτρινοι φράχτες και κισθαθμίδες, προστατευτικές φυτείες, κρίνες. Ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση των προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, των προστατευόμενων τοπών ή στοιχείων του τοπίου απαγορεύονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των οικείων κανονισμών.

δ. Ως περιοχές οικονομικής ανάπτυξης χαρακτηρίζονται εκτεταμένες περιοχές που μπορούν να περιλαμβάνουν χωριά ή οικισμούς, εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου. Στις περιοχές αυτές επιδιώκεται:

α) Η προστασία και η βελτίωση των ιδιαίτερων φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών τους.

β) Η ενίσχυση των παραδοσιακών αγρολίων και δραστηριοτήτων που μπορεί να επιτευχθεί και με την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των μεθόδων και των συνθηκών της τοπικής οικονομίας. Στις περιοχές οικονομικής ανάπτυξης μπορούν να εκσφαιονται μικρές κλίμακας παραγωγικές δραστηριότητες, οι οποίες προσαρμόζονται στο φυσικό περιβάλλον και στην τοπική χροϊκευτική. Ιδιαίτερα ενδιαφέρονται η ανάπτυξη του αγροτουρισμού με χρησιμοποίηση αγροτικών κατοικιών, ξενώνων, κάμπινγκ και άλλων κατασκευών. Βιομηχανικές δραστηριότητες είναι δυνατό να επιτρέπονται, εφ' όσον εννοούν την οικονομική αντιστοιχία των αγροτικών περιοχών και δεν προκαλούν υποβάθμιση του περιβάλλοντος σύμφωνα με το χαρακτήρα των περιοχών αυτών.

γ) Η εκπαίδευση και η μόρφωση του κοινού στους τρόπους και στις μεθόδους αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπινων δραστηριοτήτων και φυσικών διεργασιών.

δ) Η ανάπτυξη και η αναψυχή του κοινού. Οι παραπάνω σκοποί πραγματοποιούνται με βάση ειδικά σχέδια ανάπτυξης και διαχείρισης.

Οι περιοχές οικονομικής ανάπτυξης είναι δυνατό να περιλαμβάνουν περιοχές των παραγράφων 1 και 2.

Άρθρο 20.

Προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας.

1. Τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας προστατεύονται και διατηρούνται μαζί με τη διοικητική και το διότιπο ή οικοτόπό τους, ως βιογενετικά αποθέματα και ως συστατικά στοιχεία των οικοσυστημάτων. Ιδιαίτερα προστατεύονται και διατηρούνται είδη που είναι σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση, είδη των οποίων ο πληθυσμός, χωρίς να διατρέχει άμεσο κίνδυνο εξαφάνισης, εμφανίζει τάση μείωσης λόγω υποβάθμισης των οικοτόπων του είδους ή υπερεκμετάλλευσής του, καθώς και είδη που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, επιστημονική, γροϊκή, παραδοσιακή ή οικονομική αξία.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταρτίζονται κατάλογοι των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών κατά κατηγορία προστασίας και καθορίζονται περιορισμοί, απαγορεύσεις, όροι και μέτρα για την προστασία τους καθώς και οι όροι διεξαγωγής επιστημονικών εργασιών πάνω στα είδη αυτά και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών και των ενδιαφερόμενων φορέων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται οι παραπάνω κατάλογοι, περιορισμοί, απαγορεύσεις και όροι.

3. Η άσκηση της κυριαρχίας της Δημοκρατίας, της θέρης και της αλιείας καθώς επίσης η αυτοπροστασία και η υγει-

ονομική προστασία των ζώων εναρμονίζονται με τις ανάγκες προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται οι αναγκαίοι προς τούτο όροι και προϋποθέσεις και κάθε άλλη συναφής με τα θέματα αυτά λεπτομέρεια.

Άρθρο 21.

Χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου.

1. Ο χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 και ο καθορισμός των ορίων τους και των τυχόν ζωνών προστασίας τους γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, σε εφαρμογή περιφερειακού ή νομαρχιακού ή ειδικού χωροταξικού σχεδίου ή γενικού πολεοδομικού σχεδίου ή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης. Σε κάθε περίπτωση η σύνταξη ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης είναι απαραίτητη για την τεκμηρίωση της σημασίας του προστατευόμενου αντικειμένου και τη σκοπιμότητα των προτεινόμενων μέτρων προστασίας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης των ειδικών αυτών περιβαλλοντικών μελετών και το περιεχόμενό τους.

Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των τυχόν ζωνών προστασίας, περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, που περιλαμβάνονται σε Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), γίνεται με την πράξη καθορισμού της Ζ.Ο.Ε. και με τη διαδικασία του άρθρου 20 του ν. 1337/1983, όπως ισχύει.

2. Με το παραπάνω προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι αναγκαίοι για την προστασία του συγκεκριμένου αντικειμένου γενικοί όροι, απαγορεύσεις και περιορισμοί, ρυθμίζονται τα σχετικά με την αρμοδιότητα και τη διαδικασία έκδοσης και το περιεχόμενο των κατά το άρθρο 18 παράγρ. 5 κανονισμών ή ειδικών σχεδίων ανάπτυξης και διαχείρισης και καθορίζονται οι κατά περίπτωση αρμόδιες για την εφαρμογή τους υπηρεσίες. Με το ίδιο ή όμοιο προεδρικό διάταγμα μπορούν να συνιστώνται ειδικές υπηρεσίες που έχουν την έδρα τους κοντά στα προστατευόμενα αντικείμενα με σκοπό την αποτελεσματικότερη προστασία και διατήρησή τους και να προβλέπεται η υποχρέωση σύνταξης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και για έργα ή δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3.

3. Τα σχέδια των προεδρικών διαταγμάτων που προβλέπονται στις παραγρ. 1 και 2 ανακοινώνονται πριν από την οριστική διατύπωσή τους στους ενδιαφερομένους. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία της ανακοίνωσης των σχεδίων και της υποβολής των προτάσεων ή αντιρρήσεων των ενδιαφερομένων και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Οι αρμόδιες υπηρεσίες καταρτίζουν κάθε πενταετία μελέτη αξιολόγησης του αντικειμένου που χαρακτηρίστηκε κατά την παρ. 1 σε συνδυασμό με τα μέτρα προστασίας που εφαρμόστηκαν. Με βάση την αξιολόγηση αυτή και εφ' όσον υπάρχει επαρκής αιτιολόγηση, ο χαρακτηρισμός ή τα όρια του συγκεκριμένου αντικειμένου προστασίας, οι αναγκαίοι για την προστασία του γενικοί όροι, απαγορεύσεις και περιορισμοί και οι διατάξεις του οικείου κανονισμού είναι δυνατό να μεταβάλλονται.

5. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να μεταβιβάζεται στον οικείο νομαρχή η αρμοδιότητα χαρακτηρισμού, σύμφωνα με την παράγρ. 1, συγκεκριμένου αντικαμένου και καθορισμού των ορίων και των τυχόν ζωνών προστασίας του, καθώς και η αρμοδιότητα καθορισμού, για το αντικείμενο αυτό, των όρων που αναφέρονται στην παράγρ. 2.

6. Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία έχει αρχίσει η διαδικασία χαρακτηρισμού τους και εωστού εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται στην παράγρ. 1, μπορεί να καθορίζονται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, κτηνοτροφικές, όροι και περιορισμοί για επιβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατό να έχουν ελαστικά αποτελέσματα για τις παραπάνω περιοχές, στοιχεία ή σύνολα. Η ισχύς της υπουργικής αυτής απόφασης δεν μπορεί να υπερβεί τα δύο έτη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, με όμοια υπουργική απόφαση, για ένα ακόμη έτος.

Άρθρο 22.

Οικονομικές ρυθμίσεις.

1. Αν οι επιβαλλόμενοι κατά τα προηγούμενα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις είναι εξαιρετικά επχθύνει, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται υπέρμετρα η άσκηση των εξουσιών που απορρέουν από την κυριότητα, εφόσον του χαρακτηρισμού και του περιορισμού της ιδιοκτησίας, το Δημόσιο, ύστερα από αίτηση των θυγομένων, μπορεί, κατά το μέτρο του δυνατού, να αποδεχθεί είτε την ανταλλαγή των ιδιωτικών εκτάσεων με εκτάσεις του Δημοσίου είτε την παραχώρηση κατά χρήση σίως θυγομένων δημοσίων εκτάσεων σε παραπλήσιες περιοχές για ανάλογη χρήση ή εκμετάλλευση είτε την καταβολή εράσιμ ή περιοδικής αποζημίωσης, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη χρήση της ιδιωτικής έκτασης, είτε τη μεταφορά συντελεστή δήμησης σε άλλη ιδιοκτησία, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 880/1979 (ΦΕΚ 58).

2. Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων υπέρ του Δημοσίου, εφ' όσον είναι απόλυτως αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού των άρθρων 18, 19 και 20, ο οποίος αναγνωρίζεται ως σκοπός δημοσίας υφέλισης. Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών των Υπουργείων Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, η οποία συνοδεύεται από μελέτη αναγκαιότητας της απαλλοτρίωσης. Η απαλλοτρίωση συντελείται με την επιβολή της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, η οποία έπικυρώνεται με την καταβολή της αποζημίωσης και των άλλων δαπανών.

3. Για υλικές ζημιές που προκαλούνται σε γεωργικές, κτηνοτροφικές ή άλλες αγροτικές εκμεταλλεύσεις ή εγκαταστάσεις ή σε αλιευτικά εργαλεία από είδη της άγριας πανίδας που έχουν χαρακτηριστεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20, ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση, μπορούν να χορηγούνται, με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, αποζημιώσεις, επιδοτήσεις ή άλλες κατά περίπτωση παροχές. Η εκτίμηση των ζημιών γίνεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας και η καταβολή των αποζημιώσεων από το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών του ίδιου υπουργείου ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ορίζονται οι προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι λοιποί όροι για τη χορήγηση των οικονομικών αντισταθμισμάτων,

των αποζημιώσεων ή εκδοτήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 3.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση της αρμόδιας κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου, μπορεί να ορίζονται, λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα της περιοχής της Χώρας, οικισμοί ή τμήματα οικισμών στα οποία σε περίπτωση χρήσεων των ακινήτων διαφορετικών από εκείνες που προβλέπονται από τις ισχύουσες στην περιοχή πολεοδομικές διατάξεις, επιβάλλεται η σφράγιση τους μέχρι ένταξης και σε περίπτωση υπέρμετρης υφιστάμενης από την επιβολή άλλων κυρώσεων που προβλέπονται οι εκάστοτε ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις. Στις πιο πάνω περιοχές για κάθε χρήση ή αλλαγή χρήσης ακινήτου απαιτείται η δέσμευση της οικείας πολεοδομικής υπηρεσίας ότι η συγκεκριμένη χρήση είναι σύμφωνη με τις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες για την περιοχή χρήσεις. Η δέσμευση αυτή είναι πέραν από τα τυχόν απαιτούμενα από άλλες διατάξεις σχετικά δικαιολογητικά.

6. Η σφράγιση επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας και εκτελείται με μέριμνα της οικείας αστυνομικής αρχής.

7. Αυτοί που από πρόθεση ή ατογνωσίμως καταστρέφουν ή ελάττουν σφράγιδα που τοποθετείται από την αστυνομική αρχή σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, με σκοπό τη συνέχιση της λειτουργίας του ακινήτου ή όσοι με οποιοδήποτε τρόπο καταιώνουν τη σφράγιση ή θέτουν σε λειτουργία το ακίνητο μετά τη σφράγιση τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 178 του ποινικού κώδικα.

8. Με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία διαπίστωσης της παράβασης, ο τρόπος και η διαδικασία σφράγισης του κτίσματος, η τυχόν υποβολή ενστάσεων κατά της απόφασης σφράγισης, η εκδίκασή τους, τα όργανα κρίσεως και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄.

ΖΩΝΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΖΩΝΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Άρθρο 23.

Ζώνες ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων.

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, είναι δυνατό να χαρακτηρίζονται ως ζώνες ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων περιοχές με φυσικούς αποθέτες που παρουσιάζουν κρίσιμα περιβαλλοντικά προβλήματα και δεν πληρούν τις κατευθυντήριες ή και οικιακές τιμές των παραχόμενων ποιότητας των άρθρων 7 παράγρ. 1 και 9 παράγρ. 1. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα γίνεται η οριοθέτηση των περιοχών αυτών και καθορίζονται ειδικοί περιορισμοί χρήσεων γης και συντονισμένο πρόγραμμα μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος και πέρα από τους τυχόν υφιστάμενους περιορισμούς. Ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ως ζώνης ειδικών περιβαλλοντικών ενισχύσεων γίνεται με βάση ειδική μελέτη που εκπονείται είτε από τη νομαρχία είτε από τους οικείους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, είτε από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων είτε, τέλος, προκειμένου για την περιοχή των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και του Θεσσαλονίκης, από τον Οργανισμό Αθήνας και τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Η μελέτη αυτή ταυμνηριώνει την κρισιμότητα του προβλήματος με μετρήσεις και στοιχεία συγκρίσιμα με εκείνα του εθνικού δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας της ατμόσφαιρας ή των υερών και προσέινει τους ενδιαφερόμενους ειδικούς περιορισμούς και μέ-

τρα για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος της συγκεκριμένης περιοχής.

2. Με το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατό να προβλέπεται η παροχή οικονομικών κινήτρων ή η επιβολή ανταποδοτικών τελών στα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που υπόκεινται στους παραπάνω ειδικούς περιορισμούς και μέτρα, να καθορίζονται οι σχετικές προϋποθέσεις και διαδικασίες, καθώς και ο τρόπος είσπραξης και απόδοσης των τελών και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Η παρακολούθηση της εφαρμογής των ειδικών περιορισμών και μέτρων που επιβάλλονται κατά την παρ. 1 αυτή και στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Προκειμένου για την περιοχή των φυσικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης η παρακολούθηση αυτή αυτής ειδικότερα στον Οργανισμό Αθήνας και τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 24.

Ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων.

1. Ως ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων χαρακτηρίζονται περιοχές ή εκτάσεις πρόσφορες για την ανάπτυξη βιομηχανικών, μεταλλευτικών, λατομικών ή τουριστικών δραστηριοτήτων ή για αγροτική εκμετάλλευση. Οι ζώνες αυτές είναι δυνατό να εξειδικεύονται κατά κλάδο βιομηχανικής ή μεταλλευτικής ή λατομικής ή τουριστικής δραστηριότητας και γεωγραφικής εκμετάλλευσης και να διακρίνονται σε ζώνες αποκλειστικής χρήσης στις οποίες απαγορεύεται κάθε άλλη δραστηριότητα, εκτός από εκείνη στην οποία αποδίδεται ο χαρακτηρισμός τους και σε ζώνες κύριας χρήσης, όπου επιτρέπονται και άλλες δραστηριότητες υπό όρους.

2. Οι ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων που προρίζονται για τουριστικές ή βιομηχανικές δραστηριότητες και βρίσκονται εκτός των ορίων γενικού πολεοδομικού σχεδίου, δύναται να πολεοδομούνται. Ο συντελεστής δόμησης για τις βιομηχανικές δραστηριότητες δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,2 και για τις τουριστικές δραστηριότητες το 0,8.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, καθορίζονται οι εισροές σε γη και σε χρήμα που μπορεί να είναι δικαιουσιακές από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 8 και 9 του ν. 1337/1983, οι λοιπές σχετικές υποχρεώσεις των ιδιοκτητών καθώς και οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία πολεοδομησης των ζωνών αυτών και να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

3. Στις ζώνες ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων μπορούν να καθορίζονται ειδικοί όροι και περιορισμοί για την εγκατάσταση και την άσκηση δραστηριοτήτων και να θεσπίζονται ειδικοί κανονισμοί διαχείρισης και λειτουργίας.

4. Ο χαρακτηρισμός περιοχών ή εκτάσεων ως ζωνών ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων και η πολεοδομότητά τους γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση κεντρικού υπουργού, σε εφαρμογή περιφερειακού ή νομαρχιακού χωροταξικού σχεδίου ή τομιακής χωροταξικής και αναπτυξιακής μελέτης, μετά από γνώμη του οικείου νομαρχιακού συμβουλίου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα θεσπίζονται οι παραπάνω ειδικοί όροι και περιορισμοί, καθορίζεται το περιεχόμενο και η διαδικασία έκδοσης του ειδικού κανονισμού διαχείρισης και λειτουργίας και η αρμοδιότητα για την εφαρμογή του υπηρεσία και ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Για τις περιοχές που περιλαμβάνονται σε Ζώνες Ολοκληρωμένου Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) ο χαρακτηρισμός και η πολεοδομότητά τους γίνεται με την πράξη καθορισμού της Ζ.Ο.Ε. και με τη διαδικασία του άρθρου 20 του ν. 1337/1983, όπως ισχύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Άρθρο 25.

Ενιαίος Φορέας Περιβάλλοντος.

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ιδρύεται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Περιβάλλοντος» (Ε.Φ.Ο.Π.).

2. Ο Ε.Φ.Ο.Π. εδρεύει στην Αθήνα, έχει πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, μπορούν να συσταθούν περιφερειακά παραρτήματα του Ε.Φ.Ο.Π., διανομαρχιακού ή νομαρχιακού επιπέδου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ρυθμίζονται για το συνιστώμενο περιφερειακό παράρτημα τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 15.

4. Σκοποί του Ε.Φ.Ο.Π. είναι ιδίως:

α) Ο καθορισμός, σε εθνικό επίπεδο, ορισμών τιμών παραμέτρων ποιότητας περιβάλλοντος, ορισμών τιμών ποσότητων, προτύπων για παραγωγικές διαδικασίες και κανονισμών, καθώς και η παρακολούθηση της εφαρμογής τους.

β) Η εγκατάσταση εθνικών δικτύων μέτρησης και ανάλυσης των περιβαλλοντικών παραμέτρων.

γ) Ο συντονισμός, η συλλογή και η διανομή σε εθνικό και διεθνές επίπεδο πληροφοριών, σχετικών με το περιβάλλον.

δ) Η προώθηση της έρευνας για το περιβάλλον.

Ειδικότερα ο Ε.Φ.Ο.Π. :

α) Εισηγείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων την έκδοση και το περιεχόμενο νομοθετημάτων και κανονιστικών πράξεων γενικού περιεχομένου που αφορούν θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και γνωμοδοτεί για το περιεχόμενο νομοθετημάτων και κανονιστικών πράξεων ειδικού περιεχομένου, για την πρόταση ή την έκδοση των οποίων είναι αρμόδιος ή συναρμόδιος ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

β) Εκπονεί μελέτες, σχέδια και προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος σε εθνικό, περιφερειακό ή νομαρχιακό επίπεδο, ετήσιες ή πενταετούς ισχύος, καθώς και μελέτες, σχέδια και προγράμματα για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών.

γ) Συντονίζει τη δραστηριότητα των άλλων αρμόδιων φορέων στον τομέα της εφαρμογής σχεδίων και προγραμμάτων προστασίας περιβάλλοντος και παρέχει τη συνδρομή του, όταν απαιτείται.

δ) Βρύνει, οργανώνει και εξοπλίζει εθνικά δίκτυα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος και μεριμνά για τη λειτουργία τους.

ε) Εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων προγράμματα επενδύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, προκειμένου να γίνει η σχετική χρηματοδότηση από το Δημόσιο ή διεθνείς οργανισμούς.

στ) Συντάσσει ετήσια έκθεση για την κατάσταση του περιβάλλοντος της Χώρας, της Ελλάδας, της Κοινότητας και τα μέτρα της περιβαλλοντικής πολιτικής.

ζ) Υποβάλλει στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ετήσια έκθεση πεπραγμένων και αξιολόγησης της πολιτικής προστασίας του περιβάλλοντος σε εθνικό, περιφερειακό ή νομαρχιακό επίπεδο.

η) Οργανώνει μηχανισμό ελέγχου τήρησης των όρων και προϋποθέσεων άσκησης των δραστηριοτήτων, οι οποίοι προβλέπονται από την υφιστάμενη νομοθεσία.

φ) Γνωμοδοτεί σχετικά με την έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων γενικών προγραμμάτων, σχεδίων και μέτρων που προτείνονται από άλλους φορείς για την προστασία του περιβάλλοντος.

ι) Γνωμοδοτεί σχετικά με την έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή το νομάρχη κατά περίπτωση, περιβαλλοντικών όρων για την άσκηση δραστηριοτήτων με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή για σκοπούς ποτε άλλο θέμα προστασίας του περιβάλλοντος που παρέχει: τεχνικές αποδείξεις στις δημόσιες υπηρεσίες και στους οργανισμούς του δημοσίου τομέα.

ια) Συνεργάζεται με ξένες χώρες και διεθνείς οργανισμούς για την εφαρμογή κοινών προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος.

ιβ) Μεριμνά για την έκδοση προδιαγραφών και πρακτικών οδηγιών σχετικά με την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και γενικά για τη διάδοση των ειδικών τεχνικών γνώσεων και της τεχνολογίας στα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος και παρέχει: τεχνικές αποδείξεις στις δημόσιες υπηρεσίες και στους οργανισμούς του δημοσίου τομέα.

ιγ) Μεριμνά, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, για την εκπαίδευση στελεχών της διοίκησης σε τομείς σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος.

ιδ) Μεριμνά για την εκπόνηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής ενημέρωσης των πολιτών και ιδιαίτερα των μαθητών και σπουδαστών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης.

ιε) Χρηματοδοτεί εφαρμοσμένες έρευνες και μελέτες που εξυπηρετούν τους σκοπούς του, καθώς και έργα και προγράμματα περιβαλλοντικής προστασίας.

ιστ) Εισηγείται τις σχετικές με την περιβαλλοντική προστασία προδικαστικές χωροταξικών και ρυθμιστικών σχεδίων και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης φυσικών πόρων.

5. Τα περιφερειακά παραρτήματα του Ε.Φ.Ο.Π. ασκούν το έργο της παρ. 4, κατά τα οριζόμενα σύμφωνα με την παρ. 15, με την εποπτεία του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή του οικείου νομάρχη, όταν πρόκειται για παράρτημα νομαρχιακού επιπέδου.

6. Εκσώτου άρθρου ε Ε.Φ.Ο.Π. οι αρμοδιότητες της παρ. 4 ασκούνται από τον Οργανισμό Αθήνας για την περιοχή Αττικής, από τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης για την περιοχή Θεσσαλονίκης και από τις κεντρικές, περιφερειακές ή νομαρχιακές υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων για την υπόλοιπη Ελλάδα.

7. Με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 1 καθορίζονται τα κεντρικά και περιφερειακά όργανα διοίκησης του Ε.Φ.Ο.Π. στα οποία εκπροσωπούνται κρατικοί και μη κρατικοί φορείς, καθώς και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης. Στα όργανα αυτά επιτίθεται: α) ενός η ευθύνη εκτέλεσης της περιβαλλοντικής πολιτικής στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και α) επίσης η ευθύνη για την εφαρμογή των στόχων του Ε.Φ.Ο.Π. Με το ίδιο ή άλλο π. δ/γμα καθορίζονται οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης του Ε.Φ.Ο.Π., ο αριθμός και οι ιδιότητες, οι γνώσεις και η εμπειρία των μελών των οργάνων αυτών, η διάρκειά της θητείας τους καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζονται οι αποζημιώσεις των μελών των οργάνων διοίκησης του Ε.Φ.Ο.Π. σύμφωνα με το άρθρο 18 του ν. 1505/1984 (ΦΕΚ 194).

9. Με απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στη συγκρότηση και λειτουργία των οργάνων διοίκησης του Ε.Φ.Ο.Π. και ιδίως τα σχετικά με την απαρτία, την απαιτούμενη πλειοψηφία για τη λήψη των αποφάσεων, τον τρόπο πρόσληψης

και την εκπλήρωση των μελών, τον τρόπο τήρησης πρακτικών, την ημερήσια διάταξη, τη γραμματειακή εξυπηρέτηση και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

10. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, υπό την εποπτεία του Ε.Φ.Ο.Π. και μεριμνώντας για την απόδοση των υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

11. Πόροι του Ε.Φ.Ο.Π. είναι:

α) Τακτική ετήσια κρατική επιχορήγηση που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και αποδίδεται στο φορέα με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, όπως ειδικότερα ορίζεται σε αυτή.

β) Έκτακτη ετήσια κρατική επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων.

γ) Πρόσοδοι από την εκμετάλλευση περιοριστικών στοιχείων, από επιχορηγήσεις ελληνικών και ξένων οργανισμών και από δωρεές ή κληρονομίες.

δ) Επιχορηγήσεις από το Ειδικό Ταμείο Εκατομής Ρυθμιστικών και Πολυετομικών Σχεδίων (Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.).

ε) Κάθε άλλο έσοδο από οποιαδήποτε αιτία.

12. Οι πόροι του φορέα διατίθενται για τις δαπάνες λειτουργίας του και για τη μερική ή ολική χρηματοδότηση μελετών, προγραμμάτων, έργων και δραστηριοτήτων δημοσίων ή ιδιωτικών φορέων, ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με αποκλειστικό σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος.

13. Οι δαπάνες για την εκπλήρωση του σκοπού του Ε.Φ.Ο.Π. πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον οικονομικό και νομισματικό νόμο, ο οποίος καταρτίζεται από τον Ε.Φ.Ο.Π. και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Κατά την έγκριση αυτή επιτρέπονται τροποποιήσεις και συμπληρώσεις ύστερα από γνώμη του Ε.Φ.Ο.Π.

14. Ο Ε.Φ.Ο.Π. έχει στα δικαιώματά και στις διοικητικές αρχές τα δικονομικά προνόμια του Δημοσίου. Τα προνόμια του Δημοσίου έχει και στην αναγκαστική εκτέλεση και ιδίως εκείνα που αφορούν την κατάταξη σε κλειστηρησιμότητα ή πτώχευση.

15. Ο οργανισμός του Ε.Φ.Ο.Π. εγκρίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

Με τον οργανισμό ρυθμίζονται ιδίως:

α) Η οργάνωση των υπηρεσιών και οι αρμοδιότητές τους

β) Οι κλάδοι του μόνιμου προσωπικού και ο αριθμός των οργανικών θέσεων κάθε κλάδου.

γ) Οι θέσεις του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, η κατανομή του σε ειδικότητες καθώς και τα απαιτούμενα βιοτικά και ουσιαστικά προσόντα για την πρόσληψη.

16. Οι θέσεις του μόνιμου και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Ε.Φ.Ο.Π. καλύπτονται με μεταρρυθμιστικό και υπηρεσιών από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και από άλλα υπουργεία ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

17. Στον Ε.Φ.Ο.Π. συστατάται μία θέση υπαλλήλου των ειδικών θέσεων με 2ο βαθμό. Ο διοριζόμενος στη θέση αυτή έχει τον τίτλο του προϊστάμενου του οργανισμού και προστέταται σε όλες τις υπηρεσίες του. Ως προϊστάμενος διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων πρόσωπο που έχει τουλάχιστο 10ετή πείρα και εξειδικευμένες γνώσεις για τα θέματα που εμπλέκονται στους σκοπούς και στις αρμοδιότητες του Ε.Φ.Ο.Π. Η πείρα και οι γνώσεις αποδεικνύονται από τους τίτλους σπουδών και τη συνάφειά τους με τα παραπάνω θέματα.

18. Τα καθήκοντα προϊσταμένου του Ε.Φ.Π. μπορούν να ανατεθούν με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και σε υπάλληλο του θεσμίου τομέα που έχει τα παραπάνω προόντα. Ο χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου θεωρείται για κάθε συνέπεια ως χρόνος υπηρεσίας στην τακτική θέση του υπαλλήλου. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλονται οι αποδοχές της μίας μόνο θέσης, κατ' επιλογή του υπαλλήλου.

19. Η μεταφορά υπηρεσιών και προσωπικού, που προβλέπεται στην παράγραφο 18, γίνεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού. Με τη μεταφορά του προσωπικού γίνεται και μεταφορά των θέσεων που κατέχουν. Αν πρόκειται για μόνιμο προσωπικό, απαιτείται για τη μεταφορά απόφαση των υπηρεσιακών συμβουλίων των οικείων υπηρεσιών, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων. Με τη μεταφορά των προσωπικών μεταφέρονται και οι σχετικές πρωτότυπες του τρέχοντος έτους. Για τα επόμενα έτη οι αιτήσεις αυτές περιλαμβάνονται στην ετήσια τακτική επιχορήγηση. Οι μεταφερόμενοι υπάλληλοι διατηρούν το κρατικό καθεστώς για επικουρική σύνταξη και εφάπαξ βοήθεια που είχαν πριν από τη μεταφορά και παρέχεται σε αυτούς και τα μέλη της οικογένειάς τους η υπηρεσιακή περίθαλψη των μόνιμων υπαλλήλων.

Άρθρο 26.

Κλιμακία Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος.

1. Με απόφαση του νομάρχη συγκροτούνται Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.Π.Ε.) από το προσωπικό της νομαρχίας. Στη σύνθεση των κλιμακίων αυτών περιλαμβάνονται πάντοτε υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Τα κλιμάκια ελέγχουν την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και γενικά την εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος. Στα κλιμάκια μπορούν να μετέχουν και εκπρόσωποι του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, στην περιοχή των οποίων γίνεται ο έλεγχος. Για την περιοχή των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 12 του ν. 1515/1985 και του άρθρου 11 παράτρ. 12 του ν. 1561/1985.

2. Τα κλιμάκια διενεργούν αυτοψία σε εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες, ιδίως όταν πιθανολογείται ότι η λειτουργία τους υποβαθμίζει το περιβάλλον, κάνουν τις απαραίτητες συστάσεις και υποδείξεις για τα κατάλληλα να ληφθούν μέτρα, συντάσσουν σχετική έκθεση και επιτηρούνται τις επίδρατες κυρώσεις.

3. Για τη διενέργεια των ελέγχων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 τα κλιμάκια έχουν το δικαίωμα να εισέρχονται σε κάθε είδους εγκαταστάσεις οποτεδήποτε, τηρώντας τους όρους παράλειψης, που ισχύουν για κάθε εγκατάσταση, είτε αυτές βρίσκονται σε λειτουργία είτε όχι, γάλα και να δεν κατευθύνεται ο διοικητής ή ο υπεύθυνος λειτουργίας και συνοδεύονται, εφ' όσον είναι δυνατό, από εντεταλμένο εκπρόσωπό τους. Οι υπεύθυνοι λειτουργίας των εγκαταστάσεων έχουν υποχρέωση να παρέχουν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες και γενικά να διευκολύνουν τον έλεγχο.

4. Οι κυριότερες κατ' ελέγχου τήρησης των περιβαλλοντικών διατάξεων διενεργούνται κατά περιόδους πληροσφίαις και στοιχεία σχετικά με τους διενεργούμενους ελέγχους και τις επιβαλλόμενες κυρώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 27.

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στο νομάρχη.

Αρμοδιότητες, που σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ανήκουν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων αποκλειστικά ή σε συνεργα-

σία με τον κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργό, είναι δυνατό να μεταβιβάζονται με αντίστοιχη υπουργική απόφαση στους νομάρχες ή προκειμένου για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης, στην Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας και του Οργανισμού Θεσσαλονίκης αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'.

ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 28.

Ποινικές κυρώσεις.

1. Με φυλάκιση τριών μηνών έως δύο έτη και χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος:

α) προκαλεί ρύπανση ή υποβάθμιξη το περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη που αντιστέκεται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων και υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων ή

β) κακεί δραστηριότητα ή επιχείρηση χωρίς την απαιτούμενη, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων και υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων, άδεια ή έγκριση, ή υπερβαίνει τα όρια της άδειας ή έγκρισης που του έχει χορηγηθεί και υποβαθμίζει το περιβάλλον.

2. Σε περίπτωση τέλεσης των εγκλημάτων της παρ. 1 από μέληρα επιβάλλεται φυλάκιση μέχρι ένα έτος.

3. Ειδικότερα όσον αφορά στα εγκλήματα της παραγράφου 1, αν από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβίθμισης του περιβάλλοντος δημιουργήθηκε κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή. Αν επήλθε βαριά σωματική βλάβη ή θάνατος ανθρώπου, επιβάλλεται κάθειρξη έως δύο έτη. Αν η βαριά σωματική βλάβη ή ο θάνατος αφορά έμβρυο, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή.

4. Αν η ρύπανση ή άλλη υποβάθμιξη του περιβάλλοντος προέρχεται από τη δραστηριότητα νομικού προσώπου, το δικαστήριο κηρύσσει ασπικώς υπεύθυνο εις ολόκληρον για την καταβολή της χρηματικής ποινής και το νομικό πρόσωπο.

5. Οι πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων, οι εντεταλμένοι ή διευθύνοντες σύμβουλοι κώνιμων εταιρειών, οι διαχειριστές εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, ο πρόεδρος του διοικητικού και του εποπτικού συμβουλίου συνεταιριστικών, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκηση ή τη διαχείριση άλλων νομικών προσώπων του θεσμίου ή του ιδιωτικού τομέα έχουν ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να μεριμνούν για την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Για κάθε πράξη ή παράλειψη του νομικού προσώπου, που επιπίπτει στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, τα πρόσωπα αυτά τιμωρούνται ως αυτονομοί, ανεξάρτητα από την τήρηση ποινική ευθύνη άλλου φυσικού προσώπου και την αστική ευθύνη του νομικού προσώπου, εφόσον από πρόθεση ή από αμέλεια δεν τήρησαν την ιδιαίτερη νομική τους υποχρέωση, να μεριμνούν για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου.

6. Αν ο βασικός των ποινών των προβλεπόμενων στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού αντικαταβασθεί και πριν εδραστεί για την πράξη του από την αρχή περιορίζεται οριστικά η ρύπανση ή άλλη υποβάθμιξη του περιβάλλοντος, ή με έγκριση κατάργησής του προς την αρχή συντελείται αποτελεσματικά στην ουσιαστική μείωση των συνεπειών, το δικαστήριο μπορεί να του επιβάλει ποινή μειωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 83 του ποινικού κώδικα ή να τον απαλλάξει από κάθε ποινή.

7. Στην περίπτωση των εγκλημάτων του κεφαλαίου, αυτού ως ποινικώς ενάγων μπορεί να παρίσταται και το Δημόσιο, ο οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής και ο αντίστοιχος

τελέσθηκε το έγκλημα και το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, καθ' ύλην και καθ' ύλην υποστάσεως δικαστική ζώνη, με αίτημα την αποκατάσταση των πραγμάτων, στο μέτρο που είναι δυνατή. Έγγραφο προδικασία δεν απαιτείται.

8. Όπου παραβιάζει τα μέτρα της απαγόρευσης, τους όρους και τις προϋποθέσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με τον άρθρο 18 της 21 ή των διαταγμάτων ή υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων, που εκδίδονται και εξουσιοδοτητή τω, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός μήνα. Αν ο δράστης αφήρησει από παύλα, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες ή με χρηματική ποινή.

9. Τα κατά παράβαση των προαναφερθέντων μέτρων, απαγορεύσεων, όρων και περιορισμών, στους οποίους αναφέρονται οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 20, συλλεξιμόνοια, συνουσίαι, προκλητικά ή συλλεξιμόνοια είδη της αγοράς και άλλα κλάσματα κατάχονται είτε βρίσκονται στην κατοχή του παραβάτη είτε οπουδήποτε. Επίσης καταχούνται τα αρχεία ή μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την παράνομη σύλληψη, θανάτωση, τραυματισμό ή συλλογή των προαναφερθέντων ειδών. Τα κατασχόμενα δημοτώνται σύμφωνα με το άρθρο 76 παρ. 1 του ποινικού κώδικα και παραδίδονται σε μυστική φυλάκιση ιστορίας ή σε άλλα κατά περίπτωση ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για ποσοφύ εκπαιδευτικούς ή άλλους. Διατάσσεται επίσης η αφαίρεση της άδειας κυνηγιού ή κλιείας του παραβάτη για χρονικό διάστημα από τρεις μήνες έως τρία έτη. Σε περίπτωση υποτροπής η αφαίρεση της άδειας επιβάλλεται οριστικά.

10. Οι κυρώσεις και οι λοιπές ρυθμίσεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4, 5 και 6 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις παραβάσεων των όρων και των μέτρων που καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 του ν. 1515/1985 και στα άρθρα επίσης 11 και 12 του ν. 1561/1985.

Άρθρο 29.

Αστική ευθύνη.

Όποιοςδήποτε, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ευθύνεται σε αποζημίωση, εκτός αν αποδείξει ότι η ζημία οφείλεται σε κώτερη βία ή ότι προέβλεπε από υπάκουα ενέργεια τρίτου που ενήργησε βολίως.

Άρθρο 30

Διοικητικές κυρώσεις.

1. Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβιάζουν τις διατάξεις του νόμου αυτού ή των κατά εξουσιοδότηση του εκδιδόμενων διαταγμάτων ή υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων, ανεξάρτητα από την ποινική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση με απόφαση του οικιακού πρότιμο μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές, ύστερα από εισήγηση ετε της κατά το άρθρο 6 παρ. 1 υπηρεσίας, είτε της κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου αρχής είτε, τέλος, των κατά το άρθρο 26 Κλιματικών Ελέγχων Ποιότητας Περιβάλλοντος. Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις ο νομαρχης επιβάλλει το πρότιμο ύστερα από γνώμη της κατά το άρθρο 6 παρ. 1 υπηρεσίας.

Σε περίπτωση εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαρής σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, ο νομαρχης παρπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο οποίος από κοινού με τον τυχόν συναρμόδιο υπουργό επιβάλλει πρότιμο μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμές.

2. Αν μια επιχείρηση ή δραστηριότητα προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος, επιβάλλεται προσωρι-

νή απαγόρευση της λειτουργίας της μέχρι ότου ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποτρέπεται η ρύπανση ή η υποβάθμιση. Μπορεί επίσης να επιβληθεί η οριστική διακοπή της λειτουργίας της, αν η επιχείρηση ή η δραστηριότητα παραλείπει να εφαρμόσει ή να υλοποιήσει τα κατάλληλα μέτρα ή αν η λήψη αποτελεσματικών μέτρων είναι ανέφικτη. Η διακοπή επιβάλλεται με απόφαση του οικιακού νομαρχης. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαρής σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, ενόψει και της απουδιότητας της επιχείρησης ή δραστηριότητας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων από κοινού με τον τυχόν συναρμόδιο υπουργό δικαιούται να επιβάλλει τις παραπάνω κυρώσεις. Με την πράξη επιβολής της απαγόρευσης λειτουργίας μπορεί να προσβείνεται και πρότιμο από δέκα χιλιάδες (10.000) έως ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές για κάθε τείος παράβασης της απαγόρευσης.

Η παράβαση διαπιστώνεται με πράξη του οργάνου που επέβλε την απαγόρευση με την οποία και καταλογίζεται το πρότιμο.

Με απόφαση του οργάνου που επέβλε την απαγόρευση λειτουργίας της επιχείρησης ή δραστηριότητας μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να αίρεται η απαγόρευση αυτή, αν η επιχείρηση ή η δραστηριότητα λάβει αποτελεσματικά μέτρα, ώστε να γίνει οριστικά η ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

3. Τα πρότιμα που επιβάλλονται κατά την προηγούμενη παράγραφο εισπράττονται σύμφωνα με το νόμο για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων και αποδίδονται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής όπου προκλήθηκε η παράβαση. Ο τρόπος, τα όργανα και η διαδικασία είσπραξης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και κάθε συναρμόδιο υπουργό.

4. Η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων των προηγούμενων παραγράφων αρχίζει με τη διαβίωση της παράβασης από το όργανο που τη διαπιστώνει, το οποίο συντάσσει σχετική έκθεση, η οποία κοινοποιείται μαζί με έγγραφο κλήτευση προς τον παραβάτη να υποβάλει τις απόψεις του μέσα σε 5 ημέρες από την κοινοποίηση της κλήτευσης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, για 5 ημέρες.

5. Όπου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, επιβάλλεται διοικητικό πρότιμο από διοικητικούς ή περιφερειακούς υπαρκτίες, οι υπαρκτίες αυτές εξουσιοδοτούν να έινουν την κοινοποίηση αυτή για ποσό μέγιστο δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές είτε ύστερα από αυτεπάγγελτο έλεγχο είτε ύστερα από εισήγηση μιας από τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1. Για την επιβολή διοικητικού προτίμου πάνω από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) και μέγιστο εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμές οι παραπάνω διοικητικοί ή περιφερειακοί υπαρκτίες παρπέμπουν την υπόθεση στον ιεραρχικά προϊστάμενό τους υπουργό, ο οποίος, από κοινού με τον Υπουργό Π.Ε. Χ.Ω.Δ.Ε. και τον τυχόν άλλο συναρμόδιο υπουργό, επιβάλλει το παραπάνω πρότιμο.

Όπου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, επιβάλλεται ως διοικητική κύρωση η διακοπή λειτουργίας δραστηριότητας, έστω η επιχείρησης από διοικητικούς ή περιφερειακούς υπαρκτίες, οι υπηρεσίες αυτές διατηρούν την κοινοποίηση αυτή.

Οι σχετικές αποφάσεις τους λαμβάνονται ομοίως είτε ύστερα από αυτεπάγγελτο έλεγχο είτε ύστερα από εισήγηση μιας από τις προαναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής υπηρεσίες.

6. Προκειμένου για εγκαταστάσεις, κατά τη δύναμη του άρθρου 1 περίπτωση στ' του ν. 743/1977, που ρυθμίζουν τη θάλασσα, η επιβολή προτίμου που υπερβαίνει τα ανώ-

τατα όρια του άρθρου 13 παρ. 1, κατηγορία δ', περίπτωση γ' του ίδιου παραπάνω νόμου και μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχ. γίνεται από τον οικείο νομάρχη. Σε περίπτωση επιβολής προστίμου μεγαλύτερου από δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχ. εφαρμόζεται η διαδικασία του τρίτου ελαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

7. Με τις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις εξουσιοδοτήσεις του νόμου αυτού, από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή και τον κατά περίπτωση τυναρμόδιο υπουργό, είναι δυνατό να καθορίζεται κάθε αναγκαία πρόσθετη λεπτομέρεια σχετικά με τα όργανα και τη διαδικασία επιβολής των διοικητικών προστίμων.

Άρθρο 31.

Τροποποίηση άλλων διατάξεων.

1. Το εδάφιο (β) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1032/1980 (ΦΕΚ 57) τροποποιείται ως εξής:

«β) για τη χάραξη και έγκριση της γενικής πολιτικής σχετικά με τη χωροταξία και την προστασία του περιβάλλοντος, την κατάρτιση σχεδίων και προγραμμάτων για τον έλεγχο της εφαρμογής και το συντονισμό των ειδικών προγραμματικών προταξίας του περιβάλλοντος των επί μέρους φορέων, καθώς και την κλήση θεμάτων περιβάλλοντος που δεν περιλαμβάνονται στις αρμοδιότητες άλλου οργάνου.

2. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του αν. 2520/1940 (ΦΕΚ 237) τροποποιείται ως εξής:

«1. Τις οικονομικές διατάξεις που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο εκδίδει ο Υπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στις περιπτώσεις που οι διατάξεις αυτές αφορούν και την προστασία του περιβάλλοντος, συλλογάζονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων».

3. Οι παράγραφοι 1α, β και γ του άρθρου 1 του προεδρικού διατάγματος 1180/1981 (ΦΕΚ 293) ακυρώνονται.

4. Η παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 181) τροποποιείται ως εξής:

«9. Για την πραγματοποίηση νέων, τροποποίηση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, επιβάλλεται η υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Τα έργα και οι δραστηριότητες για τα οποία απαιτείται υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση τυναρμόδιου υπουργού, ύστερα από πρόταση της εκτελεστικής επιτροπής του οργανισμού».

5. Η παρ. 9 του άρθρου 11 του ν. 1561/1985 (ΦΕΚ 158) τροποποιείται ως εξής:

«9. Για την πραγματοποίηση νέων, τροποποίηση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, επιβάλλεται η υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων. Τα έργα και οι δραστηριότητες για τα οποία απαιτείται υποβολή μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση τυναρμόδιου υπουργού, ύστερα από πρόταση της εκτελεστικής επιτροπής του οργανισμού.

Με τις πιο πάνω κοινές υπουργικές αποφάσεις καθορίζεται και η έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής».

6. Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 181) τροποποιείται ως εξής:

«1. Στους παραπάνω τον όρων και των μέτρων που καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 επιβάλλεται ως διοικητική κώλυση με απόφαση της εκτελεστικής επιτροπής του Οργανισμού της

Αθήνας πρόστιμο μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμής.

Σε περίπτωση εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς τοπικής ή εθνικής οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, η εκτελεστική επιτροπή παραπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο οποίος από κοινού με τον τυχόν τυναρμόδιο υπουργό επιβάλλει πρόστιμο μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμής.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζεται η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Ειδικά για τη διοικητική, η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και οι σχετικές λεπτομέρειες καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων».

7. Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 1561/1985 (ΦΕΚ 149) τροποποιείται ως εξής:

«1. Στους παραπάνω τον όρων και των μέτρων που καθορίζονται με τις διοικητικές πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12 επιβάλλεται ως διοικητική κώλυση με απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Θεσ/νίκης πρόστιμο μέχρι δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμής.

Σε περίπτωση εξαιρετικά σοβαρής ρύπανσης ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος και ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς τοπικής ή εθνικής οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, η εκτελεστική επιτροπή παραπέμπει την υπόθεση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ο οποίος από κοινού με τον τυχόν τυναρμόδιο υπουργό επιβάλλει πρόστιμο μέχρι εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δραχμής.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων καθορίζεται η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Ειδικά για τη διοικητική, η διαδικασία επιβολής των κυρώσεων αυτών και οι σχετικές λεπτομέρειες καθορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων».

8. Η παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 48) τροποποιείται ως εξής:

«2. Η έναρξη ισχύος της παραγράφου 9 του άρθρου 11 του παρόντος νόμου καθορίζεται με τις προβλεπόμενες υπουργικές αποφάσεις του ίδιου άρθρου».

9. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, όποι έχει κληρονομήσει και προστατεύεται ως μεθυστικός δημόσιος χώρος και ως αδιακέραιο κλησίριο της πόλης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.δ. 86/1969 (Διαδικασίες Κώδικα) (ΦΕΚ 7), όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 996/1971, ή ως αδιακέραιο δημόσιου χαρακτήρα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1469/1950 περί προστασίας ειδικής κατηγορίας κληρονομιών και έργων τέχνης μεταγενετέρων του 1830, υπόκειται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, στις κατηγορίες του άρθρου 18 παράγρ. 3 σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19. Με το ίδιο ή με άλλο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται ή υποδεικνύονται οι αναγκαίοι για την προστασία του γενικού όρου, παρορισιαί και απαγορευτικοί κώδοι και οι λοιπές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγρ. 2.

10. Ενώσπου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου θ και οι οικείες κεντρικοί λειτουργίες ή κεντρικά λειτουργίες και διαχειρίσιμα που προβλέπονται στο άρθρο 18 και θ τα αναγκαία μέτρα της παραγράφου θ εκκλιούνται να εδωθούν από τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου θ του ν. 1096/1971 ή του ν. 1460/1950 κατά περίπτωση.

11. Η παρ. 5' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 743/1977 (πρώτη παράγραφος του θετικού περιβάλλοντος και φυσικής συνάρτησης θεμάτων) (ΦΕΚ 319) αντικαθίσταται ως εξής :

« 5. Παράβιθον τα κατάλοιπα μεταφερθέντων ταξικών ουσιών σύμφωνα με τις επιδείξεις της αρχής. Πινάκας των ουσιών των οποίων απαγορεύεται η απόρριψη στη θάλασσα καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις και συστάσεις.

12. Το άρθρο 8 του ν. 743/1977 αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 8.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας είναι δυνατό να επιβάλλονται οι ελάχιστες αποστάσεις διάλευσης ακριτών ή άκρωτων δεξαμενόπλοιων από την πλησιέστερη ακτή, οι υποχρεωτικές ποσότητες κωπών και μηχανικά μέτρα ανακρούμενα στη θάλασσα κλιμακωτά τους, να εκπομπή την πρόληψη ρύπανσης περιοχών σημαντικού ενδιαφέροντος για την Εθνική Οικονομία.

2. Με απόφαση του υπουργού είναι δυνατό να επιβάλλονται :

α) Η απαγόρευση προέγχισης για εφόρπιση ή εκφόρπιση σε ελληνική λιμάνη ή όρμη δεξαμενόπλοιου του οποίου η υποδιάρση ή η κατασκευή του τμήρους δεν είναι σύμφωνα προς τις διατάξεις της «Σύμβασης» ή άλλων διεθνών κανονισμών που έχουν κερωθεί από την Ελλάδα.

β) Η απαγόρευση προέγχισης μεγάλων δεξαμενόπλοιων σε περιβαλλοντικά περιοχές, εάν λόγω του όγκου τους είναι δυσχερές η ενέργεια ελιγμών ή κωπών σημαντικά οι κίνδυνοι παράκλητης ρύπανσης από απόχρημα, καθώς και η υποχρεωτική πληγήρη των δεξαμενόπλοιων κατά τον πλουσ προς και από τις παραπάνω περιοχές, η α μεγαλύτερη πρακτικά τους.

13. Το άρθρο 19 του ν. 743/1977 αντικαθίσταται ως εξής :

«Άρθρο 19.

«Ελέγχος καταλληλότητας ουσιών απορρίπτοντας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Παιδείας και Κοινωνικών Ανταξίσεων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εμπορικής Ναυτιλίας, ύστερα από γνωμοδότηση του Εθνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών και του Κρατικού Εργαστηρίου Ελέγχου Φαρμάκων (Κ.Ε.Ε.Φ.) ή άλλου κρατικού εργαστηρίου καθορίζονται οι προδιαγραφές και ο έλεγχος της από απόψη δημόσιας υγείας και περιβαλλοντικά καταλληλότητας των κάθε είδους ουσιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξουδετέρωση της ρύπανσης της θάλασσας.

Άρθρο 32.

Μεταβατικές διατάξεις.

1. Κάθε διαταξη που αναβάνει στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται ειδικά από τον νόμο αυτόν καταργείται από την έναρξη της ισχύος του.

εξαιρέτως τις διατάξεις των ν. 1515/1985, 1561/1985 και 743/1977, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 31 παρ. 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12 και 13 του παρόντος νόμου. Όπου για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ή για τη θεσπίση των αναγκαίων ρυθμιστικών ή άλλων κανονιστικών προεδρικών διαταγμάτων, πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου ή υπουργικών ή διαχειριστικών αποφάσεων για την εφαρμογή κρατικών θεμάτων, η κατάργηση των αναφερόμενων διατάξεων επιρρίχεται από την έναρξη ισχύος των κεντρικών αυτών πράξεων.

2. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην εκτέλεση έργων και στην άσκηση δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την κεντρική νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος, εξακολουθούν να ισχύουν ενώσπου αρχίσουν να ισχύουν τα προεδρικά διατάγματα, οι πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου και οι υπουργικές ή διαχειριστικές αποφάσεις που προβλέπονται από τον νόμο αυτόν και ρυθμίζονται το ίδιο αντικείμενο.

3. Για θέματα που ρυθμίζονται από τον νόμο αυτόν και αν υπάρχει σχετική ρύθμιση ειδικά για τις περιοχές των ρυθμιστικών σχεδίων Αθήνας και Θεσσαλονίκης από τους νόμους 1515/1985 και 1561/1985 αντίστοιχα και εφόσον για τα παραπάνω θέματα προβλέπεται από τον παρόντα νόμο αρμοδιότητα του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων να προτείνει την έκδοση προεδρικού διαταγματος ή να εκδώσει άμεσα, η προηγούμενη απόφαση του Οργανισμού Αθήνας για την περιοχή του ρυθμιστικού σχεδίου της Αθήνας και η απόφαση του Οργανισμού Θεσσαλονίκης για την περιοχή Θεσσαλονίκης αποτελείται απαραίτητα παράθεση για την εκτέλεση ενέργεια του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

4. Από τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 εξακρούονται οι πράξεις κανονιστικού περιεχομένου που έχουν εκδοθεί για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στο κοινοτικό δίκαιο.

Άρθρο 33.

Έναρξη ισχύος.

Ο νόμος αυτός αρχίζει να ισχύει την πρώτη του μεθεπόμενου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέρα.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 10 Οκτωβρίου 1986

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

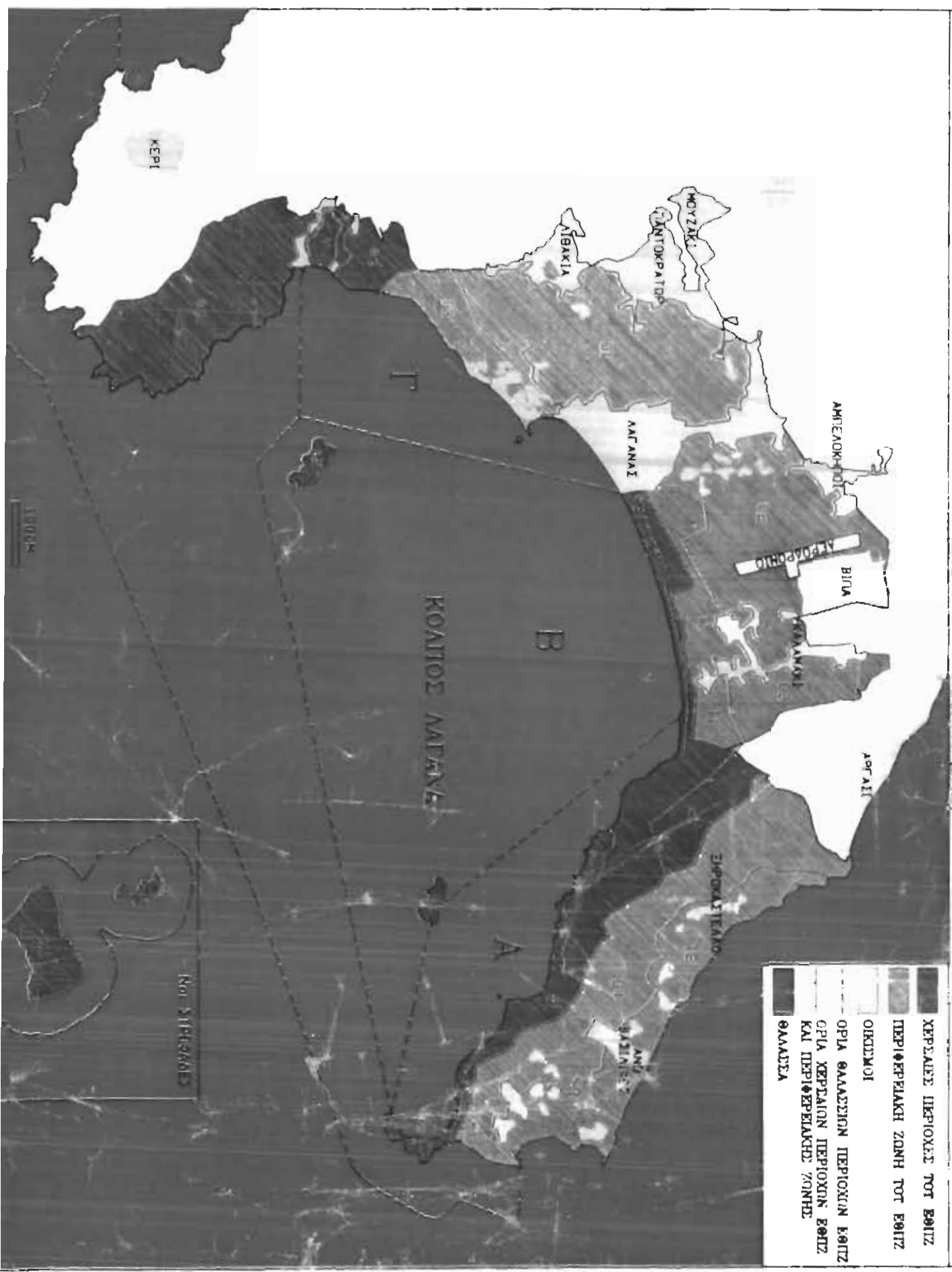
ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΣΥΡΤΕΝΚΙΑΝ
ΑΠ. ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΓ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΦΟΝΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΔΙΚΑΙΟΔΥΝΗΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΟΤΤΑΚΗΣ	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ
ΜΑΡΚΟΣ ΝΑΤΣΙΝΑΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
	ΣΤΑΘΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ

Ομοίως δημοσίευσται και το άρθρο η Μεγάλη Σηφαιίδα του Κράτους.

Αθήνα, 15 Οκτωβρίου 1986

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΔΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΕΘΠΖ)

- ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΕΘΠΖ
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΘΠΖ
- ΟΙΚΙΣΜΟΙ
- ΟΡΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΘΠΖ
- ΟΡΙΑ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΘΠΖ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ
- ΘΑΛΑΣΣΙΑ

No. 219096613

Η ΟΔΗΓΙΑ ΤΩΝ
ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ
92/43/ΕΟΚ
& ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ
NATURA
2000

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

1. Τις προϋποθέσεις για Ευρωπαϊκή Οδηγία.	
2. Τις θα έπρεπε να κάνει το οικολογικό δίκτυο NATURA 2000	4
3. Τις θα είναι διαθέσιμα στην Ελλάδα για την προστασία των απειλούμενων εσωτερικών και των ειδών φυτών και ζώων;	
4. Τις είναι η κατανομή, αναγνώριση και αξιολόγηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών της Οδηγίας στην Ελλάδα και διαμορφώθηκε ο επιστημονικός κατάλογος;	5
5. Τις θα ερευνηθεί ο εθνικός κατάλογος που κοινοποιήθηκε στην Κοινότητα;	
6. Τις προκύπτουν ο εθνικός κατάλογος που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή;	7
7. Τις σχετίζονται με τις περιοχές του εθνικού καταλόγου, πριν την αξιολόγηση τους σε κοινοτικό επίπεδο;	
8. Τις σχετίζονται με τα βόια των περιοχών και τα προβλεπόμενα διαχειριστικά σχέδια;	8
9. Τις προκύπτουν ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του δικτύου στη φάση Γ.	
10. Το δίκτυο NATURA 2000 περιλαμβάνει τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας (Special Protection Areas) και τις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (Important Bird Areas).	
11. Συγκεκριμένα τι ορίζει η Οδηγία των Οικοτόπων;	9
12. Ποιες είναι οι κατευθύνσεις για την έγκριση έργων και δραστηριοτήτων στους τόπους (περιοχές) του εθνικού καταλόγου και τους Τύπους Κοινοτικής Σημασίας μέχρι τον ορισμό τους ως Ζώνες Ειδικής Διατήρησης;	10
13. Πως ερμηνεύονται τα ειδικά σχέδια διαχείρισης, τα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα για την προστασία των ανωτέρω τύπων οικοτόπων και ειδών που προβλέπονται από την Οδηγία;	
14. Πως θα γίνει η τελική οριοθέτηση των εσωτερικών ζωνών των τόπων (περιοχών);	11
15. Αυτή η Οδηγία δεν αποτελεί εμπόδιο στην οικονομική ανάπτυξη και ποια είναι τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα;	
16. Ποια προβλήματα προκύπτουν από την εφαρμογή της Οδηγίας στη διαχείριση των δασών;	12
17. Τι θα συμβεί στη γεωργία;	
18. Ποια προβλήματα προκύπτουν για τον τουρισμό;	
19. Τι θα ισχύει για την αλιεία και την ιχθυοκαλλιέργεια;	13
20. Τι θα ισχύει για τις μεταλλευτικές και εξορυκτικές δραστηριότητες;	
21. Το κενό θα απαγορευθεί;	
22. Ποιες ενέργειες έχουν δραματοποιηθεί από τη Διεύθυνση για την εφαρμογή της Οδηγίας;	14
23. Ποιες ενέργειες έχουν δραματοποιηθεί για την ενημέρωση των φορέων σχετικά με το δίκτυο NATURA 2000;	15

1

Γιατί υιοθετήσαμε μία Ευρωπαϊκή Οδηγία;

Η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Ειδικών Ζωνών Διατήρησης προβλέπεται από το άρθρο 3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της ανώριας γλωρίδας και πανίδας".

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώθηκε ότι η γενική κατάσταση διατήρησης ενός συγκεκριμένου αιθμού οικοτόπων και ειδών, των λεγόμενων κοινοτικού ενδιαφέροντος, επιδεινώνεται προσδεδυτικά με κίνδυνο να οδηγήσει σε μια μη αναστρέψιμη απώλεια για τη βιοποικιλότητα. Για να προλάβουμε αυτό τον κίνδυνο, η Οδηγία προβλέπει την ίδρυση ενός οικολογικού συνεκτικού δικτύου, διασφαλίζοντας τους χώρους που εμφανίζονται αυτοί οι τύποι οικοτόπων και αυτά τα απειλούμενα είδη. Αυτό είναι το δίκτυο "NATURA 2000".

Η Οδηγία των Οικοτόπων, με αριθμό 92/43, υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο με ομοφωνή απόφαση το 1992.

2

Πως θα δημιουργηθεί το οικολογικό δίκτυο NATURA 2000.

Α' φάση διαδικασίας

Στην πρώτη φάση από το 1992 έως το 1995, τα κράτη-μέλη όφειλαν:

- Να απογράψουν τους οικοτόπους και τα είδη που εμφανίζονται στα Παραρτήματα I και II της Οδηγίας στην επικράτειά τους.
- Να προτείνουν, βάσει επιστημονικής απογραφής, κατάλογο τόπων (περιοχών) όπου απεντώνται οι ανωτέρω τύποι φυσικών οικοτόπων και οικοτόπων ειδών (National List of sites). Σε κάθε τόπο υποδεικνύονται οι συγκεκριμένοι υπάρχοντες τύποι οικοτόπων με την έκταση που καταλαμβάνουν εντός αυτού και τα συγκεκριμένα είδη φυτών και ζώων των παραρτημάτων με τα πληθυσμιακά δεδομένα τους.
- Να αξιολογήσουν σε εθνικό επίπεδο τους ανωτέρω τόπους βάσει των κριτηρίων του Παραρτήματος III της Οδηγίας, ως προς τη σχετική σημασία τους για κάθε τύπο οικοτόπου και κάθε είδος των Παραρτημάτων I και II.

Β' φάση διαδικασίας

Η δεύτερη φάση, η οποία πρέπει να τελειώσει μέχρι το 1998, έχει ως αντικείμενο τη δημιουργία, με συμφωνία μεταξύ των κρατών-μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενός Καταλόγου Τόπων Κοινοτικής Σημασίας (List of Sites of Community Importance). Ο κατάλογος αυτός καταρτίζεται από την Επιτροπή, μετά από αξιολόγηση της κοινοτικής σημασίας τόπων (περιοχών) που περιλαμβάνονται στους εθνικούς καταλόγους, σύμφωνα με τα κριτήρια του Παραρτήματος III της Οδηγίας, ως εξής:

- όλοι οι τόποι (περιοχές) των εθνικών καταλόγων, οι οποίες περιέχουν τύπους οικοτόπων και είδη προτεραιότητας, που κατ' αοχήν αξιολογούνται ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας, μέχρι τον τυχόν αριστικό χαρακτηρισμό τους,
- οι τόποι που δεν περιλαμβάνουν τύπους οικοτόπων και είδη προτεραιότητας εξετάζονται με τα υπόλοιπα κριτήρια.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 της Οδηγίας, όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώνει ότι ένας τόπος στον οποίο υπάρχει τύπος οικοτόπου ή είδος προτεραιότητας δεν έχει περιληφθεί στον αντίστοιχο εθνικό κατάλογο, ενώ φαίνεται απαραίτητη η διατήρησή του, κινείται ιδιαίτερη διαδικασία ένταξής του.

Επίσης, αν οι τόποι, με τύπους οικοτόπων και είδη προτεραιότητας επι-

προσωπεύουν περισσότερο από το 5% του εθνικού εδάφους τους, τα κράτη-μέλη μπορούν, σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να ζητήσουν ελαστικότερη εφαρμογή των κριτηρίων σε αυτή τη φάση.

Γ' φάση διαδικασίας

Κατά τη διάρκεια της Γ' φάσης, και μέχρι τον Ιούλιο του 2004, τα κράτη-μέλη ορίζουν επίσημα τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Special Areas of Conservation) και καθορίζουν τις δράσεις προτεραιότητας για τη διατήρηση ή /και αποκατάσταση των τύπων οικοτόπων και των ειδών των παραρτημάτων της Οδηγίας που υπάρχουν σ' αυτές, σε συνάρτηση με τους κινδύνους που αυτά αντιμετωπίζουν.

3 Ποια στοιχεία υπήρχαν διαθέσιμα στην Ελλάδα για την προστασία των απειλούμενων βιοτόπων και της χλωρίδας και πανίδας;

Τα στοιχεία που υπήρχαν στην Ελλάδα, πριν από την υλοποίηση του προγράμματος "Καταγραφής και αξιολόγησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών των Παραρτημάτων της Οδηγίας" (1995) ήταν:

- Η απογραφή ευαίσθητων οικοσυστημάτων του Προγράμματος Ταχείας Αναγνώρισης της χώρας (ΥΧΟΠ 1984-85).
- Τα προγράμματα οικολογικής αναγνώρισης του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς (1983- 85).
- Τα προγράμματα προστασίας Υγροτόπων Ραμσάρ, Θαλάσσιου Πάρκου Βορείων Σποράδων, Κόλπου Λαγανά Ζακύνθου και Δάσους Δαδιάς (1984-1995).
- Το πρόγραμμα CORINE - Βιότοποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1984-1990).
- Η απογραφή ελληνικών υγροτόπων του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων (1994).
- Η απογραφή σημαντικών περιοχών για τα πουλιά, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, BirdLife Int.(1995).
- Διδακτορικές διατριβές, εργασίες και προγράμματα των Α.Ε.Ι και των Ερευνητικών Ιδρυμάτων της Χώρας.

Παρά το γεγονός ότι τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν σημαντική πρόοδο στην επιστημονική γνώση, στο σύνολό της η φιλοσοφία της Οδηγίας των Οικοτόπων διαφέρει εκείνης των εθνικών δρυμών, της Συνθήκης Ραμσάρ και του Προγράμματος CORINE - Βιότοποι. Έτσι, τα διαθέσιμα στοιχεία ήταν σε μεγάλο βαθμό ανεπαρκή και το σημαντικότερο, η ταξινόμηση των τύπων οικοτόπων, πάνω στην οποία στηρίχθηκε η επεξεργασία της Οδηγίας των Οικοτόπων, δεν είχε πραγματοποιηθεί όταν εξελίσσονταν τα παραπάνω προγράμματα. Επίσης δεν ήταν τότε γνωστά τα είδη φυτών και ζώων κοινοτικού ενδιαφέροντος για τα οποία αιτούνται οι σχετικές πληροφορίες.

4 Πως έγινε η καταγραφή, αναγνώριση και αξιολόγηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών της Οδηγίας στην Ελλάδα και διαμορφώθηκε ο επιστημονικός κατάλογος;

Στην Α' φάση, από το 1992 έως το 1995, τα κράτη-μέλη έφραξαν να απογραφούν τους εν λόγω οικοτόπους και τα είδη που εμφανίζονται στα Παραρτήματα I και II της Οδηγίας στην επικράτειά τους.

Ενώ είχε ήδη παραβεί σημαντικός χρόνος από την έναρξη της Οδηγίας (1992) και στα περισσότερα κράτη-μέλη είχαν προνασταποποιηθεί οι απαιτούμενες απογραφές, στην Ελλάδα μέχρι το τέλος του 1993 δεν είχε δρομολογηθεί σχετική ενέργεια.

Για να αντιμετωπισθούν οι άμεσες εθνικές υποχρεώσεις μας από την Οδηγία των Οικοτόπων (Α' φάση διαδικασίας), εγκρίθηκε από τις αρμόδιες Επιτροπές της Κοινότητας το 1994 και ανατέθηκε στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (Συμβόλαιο Β4-3200/94/756) το πρόγραμμα με τίτλο "Καταγραφή, αναγνώριση, χαρτογράφηση και εκτίμηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας των Παραρτημάτων I και II της Οδηγίας". Η εκτέλεσή του έγινε στο διάστημα από 1/6/94 μέχρι 31/3/96 και την ανέλαβε το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υδροτόπων, σε συνεργασία με τα Τμήματα Βιολογίας των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πάτρας. Τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας συγχρηματοδότησαν το 25% του προϋπολογισμού και παρακολούθησαν την εξέλιξή του.

Συνολικά αναγνωρίστηκαν 110 τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος I, 39 είδη φυτών και 76 είδη ζώων του Παραρτήματος II της Οδηγίας που υπάρχουν στην Ελλάδα. Με βάση την κατανομή και ύπαρξη των ανωτέρω τύπων οικοτόπων και των ειδών, καταγράφηκαν 296 τόποι (περιοχές) που περιέχουν αντιστοιχώς τύπους οικοτόπων και είδη, που αξιολογήθηκαν σύμφωνα με τα κριτήρια του Παραρτήματος III εκτιμώμενης συνολικής έκτασης περίπου 30.000.000 στρ. Στην έκταση αυτή περιέχονται και μεγάλες θαλάσσιες εκτάσεις και πάρκα καθώς και εσωτερικά ύδατα. Το χερσαίο τμήμα, συμπεριλαμβανομένων και των εσωτερικών υδάτων εκτιμάται σε ποσοστό 18,2% περίπου της συνολικής έκτασης της χώρας.

Τα όρια κάθε προτεινόμενου τόπου (περιοχής) προσδιορίστηκαν και σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να περιλαμβάνονται οι τύποι οικοτόπων και τα είδη ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος καθώς και μία ευρύτερη περιοχή αυτών, στις περιπτώσεις που εκτιμήθηκε ως κατ' αρχήν απαραίτητη για τη διασφάλιση της διατήρησής τους.

Η καταγραφή των οικοτόπων και των ειδών έγινε σε τρεις (3) γεωγραφικές ενότητες: Βόρεια Ελλάδα, Κεντρική Ελλάδα και νησιά του Αιγαίου, Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησος, με αποτέλεσμα να καταγραφούν 296 τόποι (περιοχές).

Η αξιολόγηση των παραπάνω τόπων σύμφωνα με τα κριτήρια του Παραρτήματος III, οδήγησε στη διαμόρφωση των τριών κατηγοριών του καταλόγου (Α, Β, και Γ).

Οι τόποι (περιοχές) που ανήκουν στις κατηγορίες Α και Β χαρακτηρίζονται ως άμεσης προτεραιότητας ως προς τη διατήρηση των οικολογικών χαρακτηριστικών τους, σε σχέση με αυτούς της κατηγορίας Γ.

- Η κατηγορία Α περιλαμβάνει τόπους (περιοχές) υψηλής αξίας σε όλη αφορά τη βιοποικιλότητα, με μοναδική παρουσία στην Ελλάδα τύπων οικοτόπων ή/και ειδών της Οδηγίας, με παρουσία τύπων οικοτόπων και ειδών προτεραιότητας της Οδηγίας και με υψηλό αριθμό άλλων σημαντικών ειδών για την Ελλάδα.
- Η κατηγορία Β περιλαμβάνει τόπους (περιοχές) που εμφανίζουν σημαντική βιολογική ποικιλότητα, ενώ δεν περιλαμβάνουν μοναδική παρουσία στην Ελλάδα τύπων οικοτόπων ή και ειδών της Οδηγίας. Επιπλέον, οι τύποι οικοτόπων και τα είδη προτεραιότητας αντιπροσωπεύονται σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με τις περιοχές της κατηγορίας Α.
- Η κατηγορία Γ περιλαμβάνει περιοχές που θεωρούνται σημαντικές και για τις οποίες δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία που να τεκμηριώνουν την προτεραιότητά τους ως προς την ένταξή τους στο δίκτυο.

Ο κατάλογος αυτός είναι ο "επιστημονικός κατάλογος", που ως αποτέλεσμα του προγράμματος κοινοποιήθηκε, ως οφειλόταν, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τη λήξη του προγράμματος το Μάρτιο του 1996.

Ο "επιστημονικός κατάλογος" αποτελεί κυρίως μία επιστημονική βάση αναφοράς του εθνικού καταλόγου για τις εθνικές αρχές αλλά και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά την επιλογή των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας καθώς και σε περίπτωση που η τελευταία επιθυμεί να ενεργοποιήσει τη διαδικασία του άρθρου 5 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Βάσει του άρθρου αυτού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όταν διαπιστώνει ότι ένας τόπος στον οποίο υπάρχει τύπος οικοτόπου ή είδος προτεραιότητας δεν έχει περιληφθεί στον αντίστοιχο εθνικό κατάλογο, ενώ φαίνεται απαραίτητη η διατήρησή του, δύναται να κινήσει ιδιαίτερη διαδικασία ένταξής του.

5 Πως διαμορφώθηκε ο εθνικός κατάλογος που κοινοποιήθηκε στην Κοινότητα;

Η διαμόρφωση και υποβολή της πρότασης έγινε τμηματικά (Ιούλιος 1996, Απρίλιος 1997) και βοοίστηκε στις εξής ενέργειες της διοίκησης:

- κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος (επιστημονικός κατάλογος) στις αρμόδιες Υπηρεσίες των Υπουργείων Γεωργίας, Ανάπτυξης (πρώην ΥΒΕΤ), Εμπορικής Ναυτιλίας, Άμυνας, Εξωτερικών καθώς και στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων,
- επεξεργασία των πληροφοριών, στοιχείων, απόψεων που κοινοποιήθηκαν από τους ανωτέρω φορείς μαζί με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Χωροταξίας από κοινή ομάδα εργασίας ΥΠΕΧΩΔΕ - Υπ. ΓΕ, λόγω συναρμοδιότητας επί της Οδηγίας.

Η ομάδα εργασίας εξέτασε τα παραπάνω στοιχεία για τις περιοχές του επιστημονικού καταλόγου και κατέληξε στη διαμόρφωση του εθνικού καταλόγου. Οι τόποι (περιοχές) που προτάθηκαν στον εθνικό κατάλογο περιλαμβάνουν κατά προτεραιότητα τόπους που έχουν ήδη καθεστώς προστασίας βάσει της εθνικής νομοθεσίας (εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση, μνημεία της φύσης, καταφύγια θηραμάτων, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, ζώνες οικιστικού ελέγχου) και διεθνών συμβάσεων (Σύμβαση Ραμόν). Επίσης προτείνονται τόποι που έχουν γίνει αντικείμενο μελετών αξιολόγησης (Ειδικές Χωροταξικές και Περιβαλλοντικές Μελέτες) και τόποι που περιλαμβάνονται σε ήδη χρηματοδοτούμενα προγράμματα. Τέλος εντάχθηκαν στον εθνικό κατάλογο, υγρά τοπία, δασικές εκτάσεις, παράκτια, νησιωτικά και ορεινά οικοσυστήματα που εμφανίζουν αξιολογικά οικολογικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες.

6 Τι περιλαμβάνει ο εθνικός κατάλογος που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή;

Συνολικά η πρόταση περιλαμβάνει 264 τόπους (περιοχές), από τις οποίες 52 έχουν δηλωθεί ως "Ζώνες (Περιοχές) Ειδικής Προστασίας" της ορνιθοπανίδας σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ.

Για κάθε τόπο (περιοχή), που εντοπίζεται σε τοπογραφικό χάρτη κλίμακας 1:100.000, έχει κοινοποιηθεί και το Πληροφοριακό Δελτίο με τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τους τύπους οικοτόπων και τα είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος που εμφανίζονται σε αυτόν (έκταση, πληθυσμοί, κάλυψη γης, απειλές, αξιολόγηση κ.λπ.).

Από τα στοιχεία των Πληροφοριακών Δελτίων και δεδομένου ότι δεν υπάρχει λεπτομερής απεικόνιση της εξάπλωσης των τύπων οικοτόπων καθώς και λεπτομερείς απογραφές των ειδών, προκύπτει η ακόλουθη γενική εικόνα:

- Η συνολική έκταση που καταλαμβάνουν οι ανωτέρω τόποι (περιοχές) είναι περίπου 27.500.000 στρ., συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων

υδάτων, της ξηράς και των εσωτερικών υδάτων. Το ποσοστό της ξηράς και των εσωτερικών υδάτων εκτιμάται ότι αντιστοιχεί περίπου στο 16,5% της έκτασης της χώρας (στοιχεία του βαρόμετρου "NATURA" της Ε.Ε.).

- 196 τόποι (περιοχές) του εθνικού καταλόγου έκτασης περίπου 25.000.000 στρ. περιέχουν τύπους οικοτόπων και είδη προτεραιότητας. Η έκταση που καταλαμβάνουν οι τόποι αυτοί αντιστοιχεί στο 11,9% της επικράτειας.
- 31 τόποι (περιοχές) περιλαμβάνουν είδη φυτών και ζώων της Οδηγίας με μοναδική παρουσία στην Ελλάδα.

7 Τι ισχύει ως προς τις περιοχές του εθνικού καταλόγου, πριν την αξιολόγησή τους σε κοινοτικό επίπεδο;

Τα μέτρα διατήρησης εντός των τόπων (περιοχών) λαμβάνονται σε επόμενο στάδιο και η υποχρέωση άρνησης εκτέλεσης έργων που θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις στους τύπους οικοτόπων και τα είδη της Οδηγίας ισχύει από τη στιγμή που καθορίζονται οι τόποι (περιοχές) κοινοτικής σημασίας (Β' φάση διαδικασίας).

Επισημαίνεται όμως ότι, κατά την εφαρμογή των κριτηρίων του Παραρτήματος ΙΙΙ της Οδηγίας στη Β' φάση διαδικασίας όλοι οι τόποι (περιοχές) των εθνικών καταλόγων, οι οποίοι περιέχουν τύπους οικοτόπων και είδη προτεραιότητας, κατ' αρχήν αξιολογούνται ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας, μέχρι τον τυχόν οριστικό χαρακτηρισμό τους.

Από τα παραπάνω τεκμαίρεται ότι αφενός για τους τόπους (περιοχές) του εθνικού καταλόγου δεν ισχύουν ιδιαίτερες υποχρεώσεις μέχρι την έναρξη της Β' φάσης και αφετέρου ότι οι τύποι οικοτόπων και τα είδη προτεραιότητας που οπαντώνται σε τόπους (περιοχές) των εθνικών καταλόγων θεωρούνται προστατευόμενα και πριν τη Β' φάση και η διατήρησή τους θα πρέπει να διασφαλίζεται σε κάθε περίπτωση μέσω των προβλεπόμενων έργων και δραστηριοτήτων που προγραμματίζονται μέσα σε αυτούς τους τόπους.

8 Τι ισχύει σχετικά με τα όρια των περιοχών και τα προβλεπόμενα διαχειριστικά σχέδια;

Στον εθνικό κατάλογο, για τους περισσότερους τόπους χρησιμοποιήθηκαν τα υπάρχοντα όρια του "επιστημονικού καταλόγου" και σε λίγες περιπτώσεις έγιναν τροποποιήσεις για να αποφευχθούν σημαντικές συγκρούσεις με υφιστάμενες εντατικές χρήσεις.

Λόγω της μεγάλης βιολογικής ποικιλότητας και του αναγλύφου της χώρας μας, η οριοθέτηση των περισσότερων τόπων (περιοχών) περιλαμβάνει εκτάσεις όπου ενδημούν σπάνια και απειλούμενα είδη και φυσικοί οικότοποι που αποτελούν μωσαϊκό με την ταυτόχρονη παρουσία οικισμών, υποδομών και παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Προκειμένου να τονισθεί η ιδιαιτερότητα αυτή, που άλλωστε αποτελεί και μεσογειακή ιδιαιτερότητα, κατά την κοινοποίηση του καταλόγου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μνημονεύτηκε η ύπαρξη υποδομών και δραστηριοτήτων και η έλλειψη λεπτομερέστερων στοιχείων για την οριοθέτηση των τόπων και διατηρήθηκε μία επιφύλαξη σε ότι αφορά τα διαβιβαζόμενα όρια.

Συνεπώς, τα όρια των τόπων (περιοχών), και μάλιστα αυτά του "επιστημονικού καταλόγου", θα πρέπει κατά κανόνα να λαμβάνονται ως όρια του διοχει-

ριστικού σχεδίου, το οποίο θα εξειδικεύει τις απαραίτητες ζώνες ή πυρήνες και τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων οικοτόπων και των ειδών της Οδηγίας.

9 Τι νομικές δεσμεύσεις ισχύουν μέχρι την ολοκλήρωση του δικτύου στη Φάση Γ';

Σύμφωνα με την Οδηγία, τα αναγκαία μέτρα διατήρησης για τους τύπους οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και τα είδη του Παραρτήματος ΙΙ λαμβάνονται εντός των τόπων (περιοχών) που θα οριστούν από τα κράτη-μέλη ως Ζώνες Ειδικής Διατήρησης στη Γ' φάση της διαδικασίας που προβλέπει η Οδηγία.

Όμως, η κύρια πρόβλεψη της Οδηγίας που έχει γενική ισχύ, είναι ότι το κράτος εξετάζει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις κάθε προτεινόμενης δραστηριότητας και έργου, που ενδέχεται να επηρεάζει αρνητικά την κατάσταση διατήρησης των τύπων οικοτόπων και των ειδών της Οδηγίας εντός των ζωνών που θα οριστούν ως Ζώνες Ειδικής Διατήρησης.

Η πρόβλεψη αυτή έχει ισχύ για όλους τους τόπους (περιοχές) από τη στιγμή που αυτοί έχουν επιλεγεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας στη φάση Β', με σκοπό να αποφευχθεί η υποβάθμιση των τύπων οικοτόπων και των ειδών της Οδηγίας που περιέχονται μέσα σ' αυτές.

10 Το δίκτυο NATURA 2000 περιλαμβάνει τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας της Ορνιθοπανίδας (Special Protection Areas) και τις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (Important Bird Areas);

Οι Ζώνες (περιοχές) Ειδικής Προστασίας που έχουν κοινοποιηθεί από την Ελλάδα βάσει της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ είναι μέχρι στιγμής 52 και εντάχθηκαν αυτόματα βάσει της Οδηγίας των Οικοτόπων στο δίκτυο NATURA 2000. Όμως οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά στην Ελλάδα βάσει των στοιχείων της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας και του BirdLife Int. εκτιμώνται σε 113 και η ελλιπής κοινοποίησή τους από την Ελλάδα ως Ζώνες (περιοχές) Ειδικής Προστασίας (SPA) έχει οδηγήσει τη χώρα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Ήδη στους τόπους (περιοχές) του εθνικού καταλόγου, περιλαμβάνονται αρκετές από τις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά και θα πρέπει σύντομα να αξιολογηθούν προκειμένου να κοινοποιηθούν ορισμένα τμήματά τους ή το σύνολό τους και ως Ζώνες (Περιοχές) Ειδικής Προστασίας (SPA). Η αρμοδιότητα για την εφαρμογή της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ανήκει στο Υπουργείο Γεωργίας.

11 Συγκεκριμένα τι ορίζει η Οδηγία των Οικοτόπων;

Η Οδηγία καθορίζει ότι το κράτος επιφορτίζεται με τη διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών της Οδηγίας στην επιθυμητή κατάσταση διατήρησης.

Για να επιτευχθεί αυτό, ταυτόχρονα με τον ορισμό των Ζωνών Ειδικής Διατήρησης λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα, που είτε αποτελούν ειδικά σχέδια διαχείρισης για κάθε τοπο (περιοχή) είτε μέτρα ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης (π.χ. χρήσεις γης). Επίσης λαμβάνονται και τα αναγκαία κανονιστικά, διοικητικά ή άλλα μέτρα για την προστασία των ανωτέρω τύπων οικοτόπων και ειδών. Δεν υπάρχει προκαθορισμένος "τρόπος προστασίας" από την Οδηγία και κατά την εναρμόνισή της από κάθε κράτος-μέλος ορίζονται τα μέσα και οι διαδικασίες που θα χρησιμοποιηθούν για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Ποιες είναι οι κατευθύνσεις για την έγκριση έργων και δραστηριοτήτων στους τόπους (περιοχές) του εθνικού καταλόγου και τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας μέχρι τον ορισμό τους ως Ζώνες Ειδικής Διατήρησης;

12

Στις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 κύριος στόχος είναι να διαφυλαχθούν οι οικοτόποι και τα είδη προτεραιότητας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ αλλά και να διασφαλιστεί η διατήρηση και αποκατάσταση όλων των τύπων οικοτόπων και ειδών της Οδηγίας στη φυσική τους περιοχή, θέτοντας όρους και περιορισμούς στην ενάσκηση των δραστηριοτήτων.

Οι περιοχές του δικτύου NATURA 2000, όπως έχουν οριοθετηθεί σήμερα από τους υπεύθυνους του προγράμματος LIFE '95 (ΕΚΒΥ-Πανεπιστήμια της χώρας) δεν αποτελούν περιοχές απόλυτης προστασίας δεδομένου ότι δεν υπάρχει λεπτομερής αναγνώριση των εκτάσεων που καταλαμβάνουν οι τύποι οικοτόπων και είδη προτεραιότητας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Μέχρι την ολοκλήρωση του έργου με τίτλο "Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης" στις περιοχές των οποίων ελέγχεται η καταλληλότητα για ένταξή τους στο δίκτυο NATURA 2000, θα πρέπει γενικά να αποφεύγονται τα έργα και οι δραστηριότητες που αναμένεται να επιφέρουν δραστικές μεταβολές στη φυσικότητα των τόπων (περιοχών). Στο πλαίσιο των διαδικασιών χωροθέτησης νέων έργων και δραστηριοτήτων καθώς και της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων με βάση την ΚΥΑ 69269/5387/1990 (ΦΕΚ 678Β/90) θα πρέπει να διασφαλίζεται η ακεραιότητα των τύπων οικοτόπων προτεραιότητας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Για την προέγκριση χωροθέτησης και έγκριση περιβαλλοντικών όρων όλων των έργων στις περιοχές του δικτύου θα πρέπει να απαιτούνται λεπτομερή στοιχεία καθώς και γνωμοδότηση των αρμοδίων για τη διατήρηση και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος κεντρικών υπηρεσιών ΥΠΕΧΩΔΕ και Υπ. Γεωργίας.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις και παρά το γεγονός ότι η προτεινόμενη δραστηριότητα-έργο έχει αρνητικές επιπτώσεις, εφόσον υπάρχουν **επιτακτικοί** λόγοι δημοσίου συμφέροντος συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών και οικονομικών, τα κράτος είναι δυνατόν, βεσσει της Οδηγίας να ζητήσει εξαίρεση λαμβάνοντας συγχρόνως κάθε αναγκαίο οντισταθμιστικό μέτρο, ώστε να εξασφαλιστεί η προστασία της συνοχής του δικτύου NATURA 2000 και κοινοποιεί τα μέτρα αυτά στην Επιτροπή.

Πως ερμηνεύονται τα ειδικά σχέδια διαχείρισης, τα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα για την προστασία των ανωτέρω τύπων οικοτόπων και ειδών

13

που προβλέπονται από την Οδηγία;

Δεδομένης της ιδιαιτερότητας κάθε τόπου (περιοχής) που θα οριστεί ως Ζώνη Ειδικής Διατήρησης, απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων είναι η βασική τεκμηρίωση των προστατευτέων αντικειμένων και των οικολογικών απαιτήσεών τους. Η τεκμηρίωση αυτή περιλαμβάνει την αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων και της εξάπλωσης των ειδών σε κάθε τόπο καθώς και την κατάσταση διατήρησής τους. Ακολουθεί η εκτίμηση των προϋπαθέσεων διατήρησής τους, με βάση τις οικολογικές απαιτήσεις τους, τις υφιστάμενες σε κάθε τόπο χρήσεις και δραστηριότητες και τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της ευρύτερης περιοχής τους. Με τον τρόπο αυτό προσδιορίζονται οι στόχοι διαχείρισής τους και προτείνονται τα κατάλληλα μέτρα και τα μέσα που πρέπει να χρησιμαποιηθούν άμεσα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Με βάση μία τέτοια μελέτη τεκμηρίωσης, η οποία μπορεί να είναι θεματική ή μέρος μίας Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης σύμφωνα με τον Ν. 1650/86, είναι δυνατόν να ληφθούν μέτρα:

- ένταξης του τόπου στις κατηγορίες προστασίας βάσει του Ν. 1650/86 και λήψης μέτρων για το σύνολο των δραστηριοτήτων,
- διαχείρισης ειδών και διαχείρισης δασών και δασικών εκτάσεων σε συνδυασμό με τον Ν. 1650/86 και τη δασική νομοθεσία,
- καθορισμού χρήσεων γης και δραστηριοτήτων εντός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου βάσει του Ν. 2508/97 όπως συμπληρώθηκε με τον Ν. 2545/97,
- αλιευτικής διαχείρισης και θαλάσσιας προστασίας βάσει της αλιευτικής νομοθεσίας και των διατάξεων περί λιμένων,
- αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων βάσει της ΚΥΑ 69269/5387/90.

Επίσης, με βάση την εκπόνηση κανονικού αριθμού των ανωτέρω μελετών τεκμηρίωσης είναι δυνατόν να ληφθούν οριζόντια μέτρα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο σχετικά με την άσκηση διοίκησης, τον χωροταξικό και περιβαλλοντικό σχεδιασμό, την αγροτική και ενεργειακή πολιτική, την πολιτική τουρισμού και την οικονομική πολιτική στους τόπους του δικτύου NATURA 2000.

Πως θα γίνει η τελική οριοθέτηση των εσωτερικών ζωνών των τόπων (περιοχών);

14

Η οριοθέτηση του προστατευτέου αντικειμένου εντός των τόπων πρέπει να εκφράζει τον καλύτερο δυνατό συμβιβασμό, ο οποίος επιτρέπει τη διατήρηση των φυσικών τύπων οικοτόπων και των ενδιαιτημάτων των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος σε έναν τόπο όπου ασκούνται ανθρώπινες δραστηριότητες λιγότερο ή περισσότερο συμβατές.

Αυτός είναι ο λόγος όπου στις περισσότερες περιπτώσεις είναι χρήσιμη

μία εσωτερική ζώνωση επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. Βασίζουνη στην αναγνώριση των εκτάσεων που καταλαμβάνουν οι τύποι οικοτόπων και τα ενδιαιτήματα των ειδών, η ζώνωση θα επιτρέψει τη διάκριση πυρήνων (των οικοτόπων και των ειδών Κοινοτικής σημασίας) και των ρυθμιστικών ζωνών στο εσωτερικό κάθε τόπου.

Η διαδικασία οριοθέτησης εσωτερικών ζωνών επιτυγχάνεται με διάφορα εργαλεία σημαντικότερα των οποίων είναι οι Ειδικές Περιβαλλοντικές και Χωροταξικές Μελέτες, οι δασικές διαχειριστικές μελέτες και άλλα.

Αυτή η Οδηγία δεν αποτελεί εμπόδιο στην οικονομική ανάπτυξη και ποια είναι τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα;

15

Ο στόχος της Οδηγίας είναι η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας, που αποτελεί με τη σειρά της μία από τις βασικές συνιστώσες της αειφόρου ανάπτυξης. Σύμφωνα με την Οδηγία, κατά τη λήψη των μέτρων στις Ζώνες Ειδικής Διατήρησης, λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις καθώς και οι περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες. Συνεπώς η φιλοσοφία της Οδηγίας στηρίζεται στην αμφίδρομη αρχή ότι δεν μπορούμε να διαχειριζόμαστε μία περιοχή αν δεν την προστατεύουμε και δεν μπορούμε να προστατεύουμε μία περιοχή εάν δεν τη διαχειριζόμαστε κατάλληλα.

Το δίκτυο NATURA 2000 σε μία χώρα που αποτελεί οικολογικό και πολιτιστικό απόθεμα, όπως η Ελλάδα, αποτελεί την ευκαιρία για τον συγκερασμό και τη σύγκλιση των πολιτικών της αειφόρου ανάπτυξης. Οι άδηλοι πόροι που εμπεριέχονται σε μεγάλο βαθμό στους τόπους του δικτύου, όπως τα υπόγεια νερά, οι ακτές, το τοπίο και η άγρια ζωή αποτελούν μέγιστη συνεισφορά στο μέλλον της χώρας.

Σε ότι αφορά τις χρηματοδοτήσεις, η Οδηγία έχει προβλέψει έναν χρηματοδοτικό μηχανισμό, τον οποίο η χώρα μας προτίθεται να χρησιμοποιήσει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει η Οδηγία προβλέπεται να αποσταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η εκτίμηση της χώρας σχετικά με τα ποσά που απαιτούνται για την τήρηση των υποχρεώσεών τους στους τόπους (περιοχές) που εμφανίζονται τύποι οικοτόπων και είδη προτεραιότητας.

Παράλληλα η προστασία, διαχείριση, ανάδειξη και λειτουργία των τόπων (περιοχών) του δικτύου αποτελεί βασικό άξονα στη διαμόρφωση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Η αιτούμενη σύγκλιση των επιμέρους ευρωπαϊκών πολιτικών αγροτικής, τουριστικής, ενεργειακής, αλιευτικής ανάπτυξης αποτελεί συγκεκριμένο προσανατολισμό πιστώσεων προς τους τόπους του δικτύου.

Ποια προβλήματα προκύπτουν από την εφαρμογή της Οδηγίας στη διαχείριση των δασών;

16

Στη χώρα μας εφαρμόζεται κατά κανόνα φυσική, οικολογικά συμβατή δασοπονία και δεν αναμένεται ότι θα χρειαστεί κάποια ριζική αλλαγή στη διαχείριση των δασών. Σε ορισμένες περιπτώσεις θα χρειαστεί ενδεχομένως να μπου ορισμένοι περιορισμοί σε μεθόδους συγκομιδής του ξύλου που

δεν είναι φιλικές προς το περιβάλλον και να προσδιοριστούν με μεγαλύτερη ακρίβεια θέματα που αφορούν διανοίξεις δασικών δρόμων. Επίσης ιδιαίτερη προσοχή θα χρειαστεί στις δασικές επεμβάσεις σε περιοχές που ενδιαιτούν απειλούμενα είδη φυτών και ζώων.

17

Τι θα συμβεί στη γεωργία;

Η ένταξη ενός τόπου με γεωργικό χαρακτήρα στο δίκτυο κατά κανόνα οφείλεται στο γεγονός ότι παρά την ανάπτυξη της γεωργίας τα τελευταία χρόνια, οι φυσικοί οικότοποι και τα είδη έχουν διατηρηθεί τουλάχιστον σε μικρούς τοπικούς θύλακες. Σ' αυτές τις περιοχές θα πρέπει να αποφεύγεται αλλαγή στις μεθόδους καλλιέργειας. Σε άλλες περιοχές, όπως στις γειτονικές των υδροτόπων, μία αλλαγή στο σύστημα της αγροτικής παραγωγής θα αποτελέσει το κύριο μέλημα διαχείρισης προς όφελος της προστασίας. Ιδιαίτερα προβλήματα δημιουργούνται και με την τυχόν εγκατάλειψη ορεινών καλλιεργειών που οδηγούν στην υποβάθμιση της βιολογικής ποικιλότητας. Κατά την εφαρμογή του αγρο-περιβαλλοντικού κανονισμού 2078/92/ΕΟΚ, ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000.

18

Ποια προβλήματα προκύπτουν για τον τουρισμό;

Οι τόποι του δικτύου κατά κανόνα δεν αποτελούν σήμερα τουριστικά αναπτυγμένες περιοχές. Μέσω του ελέγχου νέων δραστηριοτήτων και της εσωτερικής ζώνωσης θα επιχειρηθεί ένας αυστηρός περιορισμός στην υποβάθμιση των φυσικών οικότοπων και των ειδών και μία συμβατή ανάπτυξη ήπιων δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού, έτσι ώστε οι επισκέπτες να μπορούν να απολαμβάνουν το φυσικό περιβάλλον και να ενημερώνονται για την αξία της περιοχής. Το οικολογικό δίκτυο μπορεί και πρέπει να είναι και ένα πολιτιστικό δίκτυο ανώτερης ποιότητας.

19

Τι θα ισχύει για την αλιεία και την ιχθυοκαλλιέργεια;

Τα θέματα αλιείας αποτελούν αποκλειστικά κοινοτική αρμοδιότητα και ως τέτοια αναμένεται να αποτελέσουν αντικείμενο ενιαίας κοινοτικής πολιτικής. Η εφαρμογή της Οδηγίας αναμένεται να συνδυαστεί με την προστασία των αλιευτικών πόρων της Μεσογείου και την αειφορική χρήση των ειδών. Θέματα της ερασιτεχνικής αλιείας και χρήσης παράνομων μεθόδων παράκτιας αλιείας (π.χ. δυναμίτες) θα πρέπει να εξεταστούν με γνώμονα τη διατήρηση των οικότοπων, αλλά και την εφαρμογή αυστηρής επιτήρησης των παράκτιων τόπων του δικτύου.

Η εγκατάσταση θαλάσσιων μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας θα πρέπει συνεχίσει να εξετάζεται σύμφωνα με τα οικολογικά χαρακτηριστικά κάθε τόπου. Βασικό μέλημα δε, θα αποτελέσει η αποφυγή εγκατάστασής τους σε περιπτώσεις που η λειτουργία τους θα προκαλέσει υποβάθμιση χερσαίων και υποθαλάσσιων τύπων οικότοπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.

20 Τι θα ισχύσει για τις μεταλλευτικές και εξορυκτικές δραστηριότητες;

Οι δραστηριότητες αυτές εξαρτώνται απόλυτα από τους χώρους εμφάνισης του προϊόντος, συνεπώς δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν εκ των προτέρων. Λόγω όμως του ότι επιφέρουν σημαντική αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος, θα πρέπει να αποφεύγεται η έγκρισή τους στις εκτάσεις που καταλαμβάνουν τύποι οικотόπων και ενδιαιτήματα ειδών της Οδηγίας. Οι υφιστάμενες δραστηριότητες σε κάθε τόπο του δικτύου θα πρέπει να αξιολογούνται ως προς την ανωτέρω βασική προϋπόθεση και αναλόγως να παραμένουν με ή χωρίς επιβολή πρόσθετων όρων ή να απομακρύνονται εντός εύλογου διαστήματος.

21 Το κυνήγι θα απαγορευθεί;

Εάν η θήρα είχε θεωρηθεί ως καταρχήν ασυμβίβαστη χρήση με τους σκοπούς του δικτύου, οι σχετικές Οδηγίες (79/409 και 92/43) θα το είχαν απαγορεύσει ρητώς. Βεβαίως σε αρκετές περιπτώσεις η διατάραξη των ειδών προκαλείται και από τη θήρα και για το σκοπό αυτό θα πρέπει να γίνει ειδική εκτίμηση για κάθε τόπο του δικτύου σε ό,τι αφορά το κυνήγι.

22 Ποιες ενέργειες έχουν δρομολογηθεί από τη Διοίκηση για την εφαρμογή της Οδηγίας;

Ήδη με κοινοτικές συγχρηματοδοτήσεις (π.χ. LIFE-ΦΥΣΗ) έχουν εκπονηθεί πιλοτικές μελέτες τεκμηρίωσης για τόπους του εθνικού καταλόγου και εφαρμόζονται προγράμματα προστασίας των ειδών προτεραιότητας, που μετοξύ των άλλων δράσεων περιλαμβάνουν πιλοτικές μελέτες τεκμηρίωσης για ενδιαιτήματα ειδών προτεραιότητας σε αρκετούς τόπους του κοινοτικού καταλόγου.

Τα ανωτέρω Προγράμματα εκτελέστηκαν ή εκτελούνται κύρια από επιστημονικούς και περιβαλλοντικούς φορείς, σε συνεργασία με τα Υπουργεία ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας, καθώς και με τις αρμόδιες Περιφερειακές και Νομαρχιακές Υπηρεσίες και αναμένεται να συνεισφέρουν στη δημιουργία και διάχυση της σχετικής τεχνογνωσίας.

Παράλληλα έχει προετοιμαστεί η εκτέλεση του έργου της αναγνώρισης και περιγραφής των τύπων οικотόπων στους τόπους (περιοχές) του επιστημονικού καταλόγου, που θα αποτελέσει βασικό εργαλείο οριστικοποίησης του σχεδιασμού και της διαχείρισης των τόπων του δικτύου. Το έργο χρηματοδοτείται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον (ΕΠΠΕΡ).

Πορεμβάσεις για το σχεδιασμό και την εφαρμογή διαχείρισης σε περιοχές του επιστημονικού καταλόγου χρηματοδοτούνται από το ΕΠΠΕΡ και εκτελούνται με συνεργασία του ΥΠΕΧΩΔΕ και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τέλος, το Υπουργείο Γεωργίας έχει εντόξει κατά προτεραιότητα τους τόπους του δικτύου στο πρόγραμμα χρηματοδοτήσεων των αγροπεριβαλλοντικών κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

23. Ποιες ενέργειες έχουν
δρομολογηθεί για
την ενημέρωση των
φορέων σχετικά με το
δίκτυο NATURA 2000;

23

Ήδη κατά τη διενέργεια του Προγράμματος Καταγραφής (1994-96/ΕΚΒΥ εκδόθηκαν τρία (3) τεύχη ειδικού ενημερωτικού φυλλαδίου και κοινοποιήθηκαν από τον ανάδοχο σε όλες τις Υπηρεσίες (Κεντρικά Υπουργεία, Περιφέρειες και Νομαρχίες). Διοργανώθηκε επίσης, συνέδριο στην Αθήνα το Οκτώβριο του 1995 από το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση-Ελλάς.

Κατά το 1995 και '96, με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διοργανώθηκαν σεμινάρια σχετικά με την αειφορική ανάπτυξη για τα στελέχη των υπηρεσιών περιβάλλοντος σε όλες της περιφέρειες της χώρας (Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης), όπου παρουσιάστηκε η πρόταση του καταρχήν σχεδιασμού του δικτύου. Κορύφωση της διαδικασίας αυτής αποτέλεσε το σχετικό Συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων στην Ξάνθη, το 1997.

Στοιχεία σχετικά με τις περιοχές του εθνικού καταλόγου (πίνακες-χάρτες έχουν κοινοποιηθεί στα συναρμόδια Υπουργεία και τις Περιφέρειες και μέσω αυτών στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις όλης της χώρας.

Ευρύτερο σχέδιο ενημέρωσης και συνεργασίας για την προετοιμασία της διαχείρισης των τόπων (περιοχών) του εθνικού καταλόγου ανά Περιφέρεια έχει σχεδιαστεί και πρόκειται να υλοποιηθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ - Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού με την υποστήριξη Συμβούλου (Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων). Σκοπός των υπό διοργάνωση συναντήσεων εργασίας είναι ο προσδιορισμός των ιδιαίτερων στοιχείων κάθε τόπου, σε συνάρτηση με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό κάθε Περιφέρειας και η από κοινού αναζήτηση και ο σχεδιασμός τρόπων παρέμβασης.

Ήδη εκτελούνται προγράμματα με συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (κανονισμός Life-Φύση, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του Β' ΚΠΣ) σε 100 περίπου από τους 264 τόπους (περιοχές) του εθνικού καταλόγου. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν έρευνες τεκμηρίωσης, Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, προγράμματα και υποδομές ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, παρεμβάσεις και διευθετήσεις προβλημάτων που προκύπτουν από τις υφιστάμενες δραστηριότητες.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

«Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλασσιών περιοχών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο και χαρακτηρισμός ως περιφερειακής ζώνης του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου της χερσαίας έκτασης του δήμου Ζακύνθου (τέως δήμος Ζακυνθίων και κοινότητες Βασιλικού, Αμπελοκήπων και Αργασίου) και του δήμου Λαγανά (τέως κοινότητες Κάλαμακίου, Μουζακίου, Κερίου, Παντοκράτορα και Λιθακιάς) ν.Ζακύνθου».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 18, 19 (παρ. 3), 21 (παρ. 1 και 2), 28, 29, 30 και 31 (παρ. 9 και 10) του ν.1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α'160), όπως το άρθρο 30 τροποποιήθηκε με το άρθρο 98 (παρ. 12) του Ν. 1892/1990 "Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" (Α' 101) καθώς και του άρθρου 18 (παρ. 7β) του Ν. 2742/1999 "Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις" (Α' 207).

2. Τις διατάξεις της Διεθνούς Σύμβασης για τη διατήρηση της άγριας Ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης, όπως κυρώθηκε με τον ν. 1335/1983 (Α' 32)

3. Το ειδικό πρωτόκολλο της Διεθνούς Σύμβασης της Βαρκελώνης, που κυρώθηκε με το ν.1634/17.7.86 «Περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου» (Α 104).

4. Τις διατάξεις του ν.2252/84 «Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης «για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση της ρύπανσης της Θάλασσας από πετρέλαιο 1990» και άλλες διατάξεις, (Α' 192).

5. Τις διατάξεις της 414985/1985 κοινής Υπουργικής Απόφασης "Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας" (Β' 757).

6. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του ν.1558/1985 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα" (Α' 137) που προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν.2081/1992 (Α'154) και αντικαταστάθηκε με την παρ.2α του άρθρου 1 του ν.2469/1997 (Α'38).

7. Την υπ' αριθμ. Δ17α/03/99/Φ.2.2.1/29-10-1996 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων στους Υφυπουργούς Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων Χρήστο Βαρελή και Θεόδωρο Κολιοπάνο (1006 Β/4-11-1996)».

8. Τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 22 του ν.2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις» (Α 247).

9. Την απόφαση 1107147/1239/0067/4-10-1996 (Β' 922) του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «περί αναθέσεως αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομικών».

10. Την οδηγία 92/43/21.5.1992 (L 206/7) του Συμβουλίου της ΕΟΚ.

11. Την 55319/2434/17.7.1997 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Κόλπου Λαγανά Ζακύνθου».

12. Τις διατάξεις της 71961/3670/01-07-1991 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων "Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης του κοινού για το περιεχόμεντων σχεδίων Προεδρικών Διαταγμάτων του άρθρου 21 παρ. 1 και 2 του Ν. 1650/1986" (Β' 541).

13. Την από 21 συν./1997 γνωμοδότηση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Ζακύνθου.

14. Την 21/1998 γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος.

15. Το γεγονός ότι από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλείται συνολική δαπάνη ύψους 1,801 δις περίπου, η οποία θα αντιμετωπιστεί ως εξής: α) ποσό 1.651.100.000 δρχ από πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Σ.Α.Ε.075/2/9745/552 που χρηματοδοτείται κατά 75% από Κοινοτικούς πόρους -Β' ΚΠΣ) και β) ποσό 150.000.000 δρχ από πιστώσεις του προϋπολογισμού του Ειδικού Ταμείου Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ).

16. Την 68/1999 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας, και Δημόσιας Τάξης και του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός και στόχοι

1) Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η διαφύλαξη της σημαντικότερης φυσικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας και παράκτιας έκτασης και των νησιδών του κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων, νομού Ζακύνθου, με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου στην ευρύτερη περιοχή αυτών.

2) Ειδικότεροι στόχοι που επιβάλλουν το χαρακτηρισμό του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου και της Περιφερειακής Ζώνης αυτού είναι:

α) η εις το διηνεκές προστασία και διατήρηση:

των σημαντικότερων παραλιών ωοτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta*, εκ των σημαντικότερων στη Μεσόγειο και του χώρου (θαλάσσιου και χερσαίου) που τις περιβάλλει.

- ♦ των βιοτόπων και του πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*,
- ♦ των βιοτόπων των προστατευόμενων ειδών ορνιθοπανίδας και ιδίως της μεταναστευτικής
- ♦ των βιοτόπων ενδημικής χλωρίδας,
- ♦ των παράκτιων και θαλάσσιων τύπων οικοτόπων ευρωπαϊκού και μεσογειακού ενδιαφέροντος και ιδιαίτερα των συστημάτων αμμοθινών και αλόφιλης βλάστησης και των υποθαλάσσιων λιβαδιών του φυτού *Posidonia oceanica*
- ♦ των αλιευτικών πόρων και εν γένει του θαλάσσιου οικοσυστήματος, τόσο από δραστηριότητες στη θάλασσα όσο και από τη ρύπανση.

β) η ανάπτυξη συμβατών με τα παραπάνω δραστηριοτήτων και η συστηματική παρακολούθηση της καταστάσεως και εξελίξεως όλων των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που αφορούν :

- στην περιβαλλοντική εκπαίδευση - πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση και φυσιολατρικές δραστηριότητες του κοινού
- στον τουρισμό και αναψυχή σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας
- στη διαφύλαξη των παραδοσιακών χρήσεων (αλιείας, βόσκησης, γεωργίας κ.τ.λ.)
- στη διαφύλαξη του φυσικού και πολιτιστικού τοπίου, όπως οι στόχοι αυτοί αναφέρονται ειδικότερα στις καθοριζόμενες με τα επόμενα άρθρα περιοχές.

Χαρακτηρισμός του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου και της Περιφερειακής Ζώνης αυτού.

1. Χαρακτηρίζεται ως Εθνικό Πάρκο με την ονομασία Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΕΘΠΖ) η θαλάσσια έκταση του κόλπου του Λαγανά και νήσων Στροφάδων και η χερσαία έκταση του δήμου Ζακυνθίων (τέως δήμος Ζακυνθίων και κοινότητες Βασιλικού, Αργασίου), και του δήμου Λαγανά (τέως κοινότητες Καλαμακίου, Παντοκράτορα, Λιθακιάς, Κερ(ου) (ν. Ζακύνθου).

2. Χαρακτηρίζεται ως Περιφερειακή Ζώνη του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, η χερσαία έκταση του δήμου Ζακυνθίων (τέως κοινότητες Βασιλικού, Αργασίου, Αμπελοκήπων) και του δήμου Λαγανά (τέως κοινότητες Καλαμακίου, Μουζακίου, Παντοκράτορα και Λιθακιάς) (ν. Ζακύνθου).

3. Τα όρια του ΕΘΠΖ και της Περιφερειακής Ζώνης αυτού φαίνονται στα σχετικά δέκα τέσσερα (14) πρωτότυπα διαγράμματα σε κλίμακα 1: 20.000 το ένα με αριθ. Ε1 και τα δέκα τρία (13) σε κλίμακα 1: 5.000, που θεωρήθηκαν από τον Προϊστάμενο της Δ/σης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την 16927/1999 πράξη του και που αντίτυπά τους σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύονται με το παρόν διάταγμα και οι συντεταγμένες των σημείων που περιγράφουν τα όρια φαίνονται στους παρακάτω πίνακες I και II.

4. Ως Ισάλοσ γραμμή, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, νοείται η διαχωριστική γραμμή ξηράς - θάλασσας.

5. Ειδικότερα

α) Το εξωτερικό όριο του ΕΘΠΖ ορίζεται ως εξής

- Από το σημείο Θ1 επί της ισάλου γραμμής (διαχωριστική γραμμή ξηράς - θάλασσας), τα ευθύγραμμα τμήματα που ενώνουν τα σημεία Θ1 έως Θ11 στη θαλάσσια περιοχή και το σημείο Θ11 με το σημείο Θ12 επί της ισάλου γραμμής.

- Από το σημείο Θ12 συνεχίζει ακολουθώντας την Ισάλο γραμμή μέχρι το σημείο 1.

- Από το όριο περιοχής Φ3 που διέρχεται από τα σημεία 1 έως 13 επί της ισάλου γραμμής.

- Από το σημείο 13 μέχρι το σημείο 27 όπου ακολουθεί το όριο της περιοχής Φ2 που διέρχεται από τα σημεία 27 μέχρι το σημείο 31.

- Από το όριο της περιοχής Φ1 που διέρχεται από τα σημεία 31, 38.

- Από το όριο της περιοχής Φ1' που διέρχεται από τα σημεία 38, 65α, 66α, 67 μέχρι το σημείο 73 και συνεχίζει με το όριο της περιοχής Φ1 από το σημείο 73 μέχρι το σημείο 92α που βρίσκεται επί της ισάλου γραμμής.

- Από την Ισάλο γραμμή στο σημείο 92α μέχρι το σημείο Θ1

Εντός του ορίου αυτού περιλαμβάνονται και οι νησίδες Πελούζο, Μαραθωνήσι, Αγ Σώστης.

Επίσης μέρος του ΕΘΠΖ αποτελούν οι νήσοι Στροφάδια και η περιβάλλουσα αυτά θαλάσσια ζώνη σε απόσταση 500μ από την ίσαλο γραμμή τους.

β) Το εξωτερικό όριο της Περιφερειακής Ζώνης του ΕΘΠΖ ορίζεται ως εξής:

- Από το όριο της περιοχής Τ3 διερχόμενο από τα σημεία 13,12,17.

- Από το σημείο 17 το όριο συνεχίζει επί της εθνικής οδού Ζακύνθου - Κερύου μέχρι το σημείο τομής της με το όριο του οικισμού Λιθακιάς και συνεχίζει ακολουθώντας το δυτικό όριο του οικισμού Λιθακιάς μέχρι το σημείο ανατολικής τομής του με το δρόμο Αμπελοκήπων Μουζακίου.

- Από το παραπάνω σημείο συνεχίζει επί του δρόμου Αμπελοκήπων Μουζακίου μέχρι το σημείο τομής του με το όριο οικισμού Αμπελοκήπων.

- Από το δυτικό όριο του οικισμού Αμπελοκήπων μέχρι το σημείο τομής του με το δρόμο Ζακύνθου-Αμπελοκήπων και ακολουθεί αυτόν μέχρι το σημείο 39.

- Από το όριο της περιοχής Ο2 διερχόμενο από τα σημεία 39 μέχρι 203.

- Από το σημείο 203 συνεχίζει επί του κοινοτικού δρόμου μέχρι το σημείο 202 όπου ακολουθεί το δρόμο Ζακύνθου-Καλαμακίου μέχρι το σημείο 212.

- Από το ευθύγραμμο τμήμα που ορίζεται από τα σημεία 212-Ε2β και συνεχίζει ακολουθώντας τον κοινοτικό δρόμο μέχρι τα σημεία Ε2α.

- Από το σημείο Ε2α ακολουθεί το βόρειο-ανατολικό όριο του οικισμού Καλαμακίου μέχρι το δρόμο Ζακύνθου-Καλαμακίου όπου τον ακολουθεί μέχρι το σημείο 40.

- Από το όριο της περιοχής Ο3 διερχόμενο από τα σημεία 40,41,37.

- Από το όριο της περιοχής Τ1 διερχόμενο από τα σημεία 37,38,31, 30στ,26,27 και από το σημείο αυτό ακολουθεί την ίσαλο γραμμή διερχόμενη από τα σημεία 27,19 έως 13.

- Το βόρειο - ανατολικό όριο της Περιφερειακής Ζώνης του ΕΠΘΖ ορίζεται από το όριο της περιοχής Ο4 το οποίο από το σημείο 65α,ακολουθεί το κοινό διοικητικό όριο των κοινοτήτων Βάσλικού-Αργασίου μέχρι την ίσαλο γραμμή δυτικά του ακρωτηρίου Δαβία.

- Από το προηγούμενο σημείο,ακολουθεί την ίσαλο γραμμή μέχρι το σημείο 92α.

- Από το όριο της περιοχής Φ1 διερχόμενο από τα σημεία 92α,92 μέχρι το σημείο 73.

- Από το όριο της περιοχής Φ1' διερχόμενο από τα σημεία 73,72,71 μέχρι το σημείο 65α.

Στην Περιφερειακή Ζώνη του ΕΘΠΖ δεν περιλαμβάνονται η έκταση του αεροδρομίου και η προβλεπόμενη έκταση ανάπτυξης βιομηχανιών - βιοτεχνιών.

Άρθρο 3

Οριοθέτηση και χαρακτηρισμός περιοχών

- Α. Μέσα στην έκταση του ΕΘΠΖ, όπως περιγράφεται στο προηγούμενο άρθρο καθορίζονται στην θαλάσσια έκταση αυτού οι ζώνες Ια και Ιβ και στην χερσαία έκταση οι περιοχές Α1, Α2, Α3, Π1, Π2, Π3, Υ, Υ', Φ1, Φ1', Φ2, Φ3, που φαίνονται στα διαγράμματα του άρθρου 2.
- Β. Μέσα στην έκταση της Περιφερειακής ζώνης του ΕΘΠΖ όπως περιγράφεται στο προηγούμενο άρθρο καθορίζονται περιοχές Ο1, Ο2, Ο3, Ο4, Τ1, Τ2 και Τ3 που φαίνονται στα διαγράμματα του άρθρου 2.
- Γ. Τα όρια των παραπάνω περιοχών των παρ. Α και Β ορίζονται ως εξής:
Ι Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου.
1. Ζώνη με στοιχείο Ια είναι η θαλάσσια περιοχή του κόλπου Λαγανά, η οποία χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης και ορίζεται από τα σημεία Θ1 έως Θ12 οι συντεταγμένες των οποίων περιέχονται στον παρακάτω Πίνακα Ι

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

ΟΡΟΣΗΜΑ ΟΡΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΠΟΥ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ		
	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΜΗΚΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΛΑΤΟΣ
Θ1	234898,25	4178389,78
Θ2	235542,76	4178372,46
Θ3	235657,97	4178218,91
Θ4	235369,95	4177412,75
Θ5	235648,37	4177115,24
Θ6	234803,51	4175752,46
Θ7	222553,03	4170953,93
Θ8	220796,11	4169975,03
Θ9	219317,60	4170704,41
Θ10	218511,14	4170550,85
Θ11	216984,63	4172163,16
Θ12	217715,51	4172152,39

Στην παραπάνω θαλάσσια ζώνη περιλαμβάνονται οι θαλάσσιες περιοχές με στοιχεία Α, Β, Γ που φαίνονται στα διαγράμματα του άρθρου 2, που καθορίστηκαν με τους 19/1991 (Β 585/29-7-1991) και 20/1994 (Β 598/22-7-1994) κανονισμούς λιμένα Ζακύνθου και ειδικότερα οι εν λόγω περιοχές περικλείονται από τα ακόλουθα θαλάσσια στίγματα:

Θαλάσσια περιοχή Α

$\varphi = 37$ μοίρες $44' 14''$, $\varphi = 37$ μοίρες $42' 23''$, $\varphi = 37$ μοίρες $42' 15''$,

$\varphi = 37$ μοίρες $41' 56''$

$\lambda = 20$ μοίρες $54' 24''$, $\lambda = 20$ μοίρες $56' 56''$, $\lambda = 20$ μοίρες $57' 11''$,

$\lambda = 20$ μοίρες $59' 10''$

Θαλάσσια περιοχή Β

$\varphi = 37$ μοίρες $43' 46''$, $\varphi = 37$ μοίρες $41' 04''$, $\varphi = 37$ μοίρες $40' 40''$,

$\varphi = 37$ μοίρες $41' 56''$

$\lambda = 20$ μοίρες $52' 36''$, $\lambda = 20$ μοίρες $51' 46''$, $\lambda = 20$ μοίρες $52' 30''$,

$\lambda = 20$ μοίρες $59' 10''$

$\varphi = 37$ μοίρες $42' 15''$, $\varphi = 37$ μοίρες $42' 23''$, $\varphi = 37$ μοίρες $44' 14''$

$\lambda = 20$ μοίρες $57' 11''$, $\lambda = 20$ μοίρες $56' 56''$, $\lambda = 20$ μοίρες $54' 24''$

Θαλάσσια περιοχή Γ

$\varphi = 37$ μοίρες $43' 46''$ Β, $\varphi = 37$ μοίρες $41' 04''$ Β, $\varphi = 37$ μοίρες $41' 03''$ Β

$\lambda = 20$ μοίρες $52' 36''$ Α, $\lambda = 20$ μοίρες $51' 46''$ Α, $\lambda = 20$ μοίρες $50' 20''$ Α

Στα ανωτέρω θαλάσσια στίγματα τα πλάτη είναι Βόρεια και τα μήκη είναι Ανατολικά.

2. Ζώνη με στοιχεία Ιβ. Είναι η Θαλάσσια ζώνη των νήσων Στροφάδων, που εκτείνεται σε απόσταση 500μ από την ίσαλο γραμμή των νήσων και χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης.

3. Περιοχή με στοιχεία Α1. Είναι περιοχή της παραλίας Σεκανίων και ορίζεται από την τεθλασμένη γραμμή που ενώνει τα σημεία 42 έως 50 και στη συνέχεια από την ίσαλο γραμμή από το σημείο 50 έως το σημείο 42. Ειδικότερα τα σημεία της τεθλασμένης γραμμής είναι τα εξής:

42	προβολή του 43 στην ίσαλο γραμμή
43	σημείο με υψόμετρο 5,20m
44	σημείο με υψόμετρο 82,30m
45	Τριγωνομετρικό σημείο 29206
46	σημείο με υψόμετρο 129,90m
47	σημείο με υψόμετρο 88,80m
48	σημείο με υψόμετρο 90,90m
49	σημείο με υψόμετρο 85,00m
50	προβολή του 49 επί της ισάλου γραμμής

Η ως άνω περιοχή χαρακτηρίζεται ως περιοχή απολύτου προστασίας της φύσης.

4. Περιοχή με στοιχεία Α2. Είναι περιοχή φυσικού καταφυγίου των νησίδων Μαραθωνησίου και Πελούζου, που ορίζεται από την ίσαλο γραμμή

των νησίδων αυτών. Η περιοχή αυτή χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης.

5. Περιοχή με στοιχεία Α3. Είναι περιοχή φυσικού καταφυγίου των νήσων Στροφάδων, η οποία ορίζεται από την ισάλο γραμμή των νήσων αυτών. Χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης.

6. Περιοχή με στοιχεία Π1. Περιλαμβάνει την παραλία Δάφνης, και την γύρω από αυτή έκταση που ορίζεται από την τεθλασμένη γραμμή που ενώνει τα σημεία 51 έως 59. Ειδικότερα τα σημεία οριοθετούνται ως εξής:

51 Προβολή επί της ισάλου γραμμής του τριγ. Σημείου
52 292,15

53 Τριγ. σημείο 292,15 με υψόμετρο 19,44μ
Σημείο του αγροτικού δρόμου Δάφνης - Βασιλικού

Στη συνέχεια ακολουθείται ο αγροτικός δρόμος προς βορρά μέχρι το σημείο:

54 σημείο επί του αγροτικού δρόμου Δάφνης - Βασιλικού

55 σημείο με υψόμετρο 79,30μ

56 σημείο με υψόμετρο 63,00μ

57 το βορειότερο άκρο του φρυδιού των παραλιακών βράχων. Στη συνέχεια ακολουθείται το φρύδι των βράχων ως το σημείο 58, που απέχει 50m από την ισάλο γραμμή.

59 Η προβολή του σημείου 58 επί της ισάλου γραμμής

Η ως άνω περιοχή χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης.

7. Περιοχή με στοιχεία Π2. Περιλαμβάνει την αμώδη παραλία του Γέρακα καθώς και το ομώνυμο ακρωτήριο και ορίζεται από τα σημεία 60 έως 64 και ειδικότερα:

60 σημείο της ισάλου γραμμής

61 σημείο του ρέματος επί της ισοΰψους των 28μ

62 σημείο με υψόμετρο 20,88μ

63 το βορειότερο σημείο τμήματος παραλιακών βράχων

64 σημείο της ισάλου γραμμής που αποτελεί το βορειότερο άκρο Κολπίσκου

Η περιοχή χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης.

8. Περιοχή με στοιχεία Π3. Περιλαμβάνει την παραλία Καλαμακίου, και την γύρω από αυτή έκταση, η οποία ορίζεται από τα σημεία 21 έως 26 και ειδικότερα:

21 Σημείο της ισάλου γραμμής

22

23

24

25

και

26

Σημείο της ισάλου γραμμής

Το ευθύγραμμο τμήμα των σημείων 22 - 23 απέχει 200μ από την (σαλο γραμμή ενώ η γραμμή μεταξύ των σημείων 24 - 25 απέχει 100μ από την (σαλο γραμμή.

Χαρακτηρίζεται ως περιοχή προστασίας της φύσης.

9. Περιοχές με στοιχεία Υ και Υ'. Περιλαμβάνονται στον όρμο Κερίου.

Η περιοχή Υ (η οποία συνήθως κατακλύζεται από νερά), ορίζεται όπως έχει αποτυπωθεί στον χάρτη 1:5000 της ΓΥΣ με συντεταγμένες Υ1, Υ2,Υ31.

Το εξωτερικό όριο της περιοχής Υ' ορίζεται νότια από τα βόρεια όρια οικισμού Λίμνης Κερίου, δυτικά από την εθνική οδό Ζακύνθου-Κερίου και βόρεια από το όριο οικισμού και από το όριο που διέρχεται από τα σημεία 16, 15 και 14.

Στην περιοχή Υ' εντάσσεται επίσης και η χερσαία λωρίδα διαχωρισμού του έλους από την θάλασσα.

Οι ως άνω περιοχές χαρακτηρίζονται ως περιοχές προστασίας της φύσης.

10. Περιοχές με στοιχεία Φ1 και Φ1'. Περιοχές φυσικού τοπίου όρους Σκοπού Βασιλικού.

α) Η περιοχή Φ1 ορίζεται από τα σημεία 26 - 25 - 32 - 31 - 38. Στη συνέχεια το όριο διέρχεται από τα σημεία 65-66-73 και ακολουθεί την κορυφογραμμή διερχόμενο από τα παρακάτω σημεία:

74 σημείο με υψόμετρο 283,10

75 σημείο με υψόμετρο 188,10

76 σημείο με υψόμετρο 261,60

77 σημείο με υψόμετρο 275,50

78 σημείο με υψόμετρο 209,81

79 σημείο με υψόμετρο 207,80

80 σημείο με υψόμετρο 121,60

81 σημείο με υψόμετρο 88,10

82 σημείο με υψόμετρο 121,30

83 σημείο με υψόμετρο 194,90

84 σημείο με υψόμετρο 194,20

85 σημείο με υψόμετρο 195,85

86 σημείο με υψόμετρο 145,70

87 σημείο με υψόμετρο 115,69

88 σημείο με υψόμετρο 124,10

89 τριγ. υψομετρικό σημείο με υψόμετρο 121,44

90 σημείο τομής αγροτικών δρόμων στη συνέχεια ακολουθείται ο αγροτικός δρόμος έως το σημείο:

91 σημείο τομής αγροτικών δρόμων

- 92 σημείο με υψόμετρο 14,90
92a Σημείο τομής της προέκτασης του ευθύγραμμου τμήματος 91-92 με την ίσαλο γραμμή. Το όριο της περιοχής διέρχεται από το σημείο 64 και συνεχίζει με το όριο την περιοχή Π2 ακολουθεί την ίσαλο γραμμή από το σημείο 60 μέχρι το σημείο 59, συνεχίζει με το όριο της περιοχής Π1 ακολουθεί την ίσαλο γραμμή συνεχίζει με το όριο της περιοχής Α1 και συνεχίζει με την ίσαλο γραμμή.

β) Η περιοχή Φ1' ορίζεται από τα εξής σημεία:

- 38 σημείο τομής αγροτικού δρόμου με το κοινό διοικητικό όριο των κοινοτήτων Βασιλικού- Αργασίου
65 σημείο με υψόμετρο 256,60
66 τριγωνομετρικό σημείο 29205 με υψόμετρο 244,32
73 σημείο κορυφής με υψόμετρο 313,20μ
72 σημείο με υψόμετρο 332,30μ
71 σημείο με υψόμετρο 341,10
70 σημείο με υψόμετρο 438,50μ
69 σημείο με υψόμετρο 454,00
67 σημείο με υψόμετρο 330,90μ
66a σημείο με υψόμετρο 384,40μ
65a σημείο προβολής του σημείου 66 στο κοινό διοικητικό όριο κοινοτήτων Βασιλικού - Αργασίου

Οι ως άνω περιοχές Φ1 και Φ1' χαρακτηρίζονται ως προστατευόμενα τοπία.

11. Περιοχή με στοιχεία Φ2. Περιοχή φυσικού τοπίου Καλαμακίου, όπως ορίζεται από τα σημεία 27 έως 32 και ειδικότερα :

- 27 σημείο τομής της ίσαλου γραμμής από το ανατολικό όριο του οικισμού Λαγανά
28 σημείο ρέματος
24 σημείο ιδιοκτησίας
30 γωνία ιδιοκτησίας
30a σημείο αγροτικού δρόμου που απέχει 150μ από την ίσαλο γραμμή, το όριο ακολουθεί προς βόρρα τον αγροτικό δρόμο μέχρι το σημείο 30β
30β σημείο του δρόμου που απέχει 200μ από την ίσαλο γραμμή
30γ σημείο ορίου ιδιοκτησίας που απέχει 200μ από την ίσαλο γραμμή και ακολουθεί προς νότο το όριο ιδιοκτησίας έως το σημείο 30δ

- 30δ σημείο ιδιοκτησίας που απέχει 150μ από την ίσαλο γραμμή
- 30ε σημείο κοινοτικού δρόμου που απέχει 150μ από την ίσαλο γραμμή
- 30στ σημείο ιδιοκτησίας που απέχει 200μ από την ίσαλο γραμμή

31 σημείο που απέχει 200 μ από την ίσαλο γραμμή

32 σημείο που απέχει 100 μ από την ίσαλο γραμμή

Η περιοχή χαρακτηρίζεται ως προστατευόμενο τοπίο.

12. Περιοχή με στοιχεία Φ3.Περιοχή φυσικού τοπίου Κερίου που ορίζεται από τα σημεία 1 μέχρι 16 και ειδικότερα:

- 1 σημείο ισάλου γραμμής
- 2 σημείο με υψόμετρο 86,50, το όριο ακολουθεί την κορυφογραμμή
- 3 σημείο με υψόμετρο 401,90
- 4 (κορυφή λόφου) Σημείο με υψόμετρο 594,60
- 5 σημείο με υψόμετρο 336,60
- 6 Κορυφή όρους Σκοπού, Σημείο με υψόμετρο 413,12
- 7 Σημείο με υψόμετρο 411,80
- 8 σημείο με υψόμετρο 261,90
- 9 σημείο με υψόμετρο 301,20
- 10 Κορυφή λόφου, Θερίου με υψόμετρο 344,90
- 11 σημείο με υψόμετρο 115,20, το όριο συνεχίζει με προέκταση του ευθύγραμμου τμήματος μέχρι το δρόμο Λιθακιάς-Κερίου. Το όριο κατευθύνεται κατά μήκος του δρόμου αυτού, συναντά τα όρια οικισμού τα οποία ακολουθεί βορειοδυτικά έως να συναντήσει πόλι το δρόμο Λιθακιάς - Κερίου τον οποίο και ακολουθεί μέχρι να συναντήσει όριο οικισμού που το ακολουθεί βορειοδυτικά, καταλήγει εκ νέου στον δρόμο Λιθακιάς - Κερίου έως την διασταύρωση με κοινοτικό δρόμο στο σημείο 12. Στη συνέχεια το όριο διέρχεται από το σημείο 13 επί της ίσαλο γραμμής, ακολουθεί την ίσαλο γραμμή μέχρι το σημείο 14, συνεχίζει με το όριο της περιοχής Υ' και ειδικότερα ακολουθεί το όριο παραπλήσιου οικισμού, συνεχίζει επί αγροτικού δρόμου έως να συναντήσει το σημείο 15, σημείο που τέμνεται αγροτικός δρόμος με την ισοϋψή των 20 μ.
Κατόπιν ακολουθεί την ισοϋψή των 20 μ. μέχρι το όριο οικισμού στο σημείο 16.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται ως προστατευόμενο τοπίο.

II) Περιφερειακή Ζώνη του ΕΘΠΖ. Στη ζώνη αυτή περιλαμβάνονται οι οικισμοί Λιθακιάς, Παντοκράτορα, Λαγανά, Αμπελοκήπων, Καλαμακίου, Άνω και Κάτω Βασιλικού καθώς και εκτός σχεδίου περιοχές αυτών και περιοχές των κοινοτήτων Μουζακίου και Αργασίου:

1. Περιοχή με στοιχείο 01. Περιοχή οικοανάπτυξης των κοινοτήτων Λιθακιάς, Παντοκράτορα, Μουζακίου και ορίζεται νότια από το βόρειο όριο της περιοχής Τ3 και ειδικότερα από τα σημεία 20, 18 και 17. Στη συνέχεια ακολουθώντας βόρεια αρχικά την εθνική οδό Ζακύνθου-Κερίου και κατόπιν τα ανατολικά όρια των οικισμών Λιθακιάς, Παντοκράτορα Μουζακίου, το όριο κατευθύνεται προς τα ανατολικά και νότια ακολουθώντας τα δυτικά όρια του οικισμού Λαγανά έως το σημείο 20 στο οποίο τέμνεται το όριο οικισμού Λαγανά με όριο οικισμού της κοινότητας Λιθακιάς.

Στη περιοχή 01 υπεισέρχεται επίσης και η εκτός σχεδίου χερσαία περιοχή που περιτοιχίζεται από τα όρια οικισμού της κοινότητας Λιθακιάς, καθώς και αντίστοιχη περιοχή που βρίσκεται βόρεια του οικισμού Λαγανά, στην περιοχή «Κόκκαλα».

2. Περιοχή με στοιχεία 02. Περιοχή οικοανάπτυξης των οικισμών Μουζακίου, Αμπελοκήπων, Παντοκράτορα, Καλαμακίου.

Το όριο της περιοχής αυτής ορίζεται ως εξής:

Ξεκινώντας από το σημείο 33α, σημείο επαφής οικισμού Λαγανά με ρέμα κατευθυνόμενο βόρεια κατά μήκος του ανατολικού ορίου του οικισμού Λαγανά ανέρχεται μέχρι το δρόμο Αμπελοκήπων- Μουζακίου τον οποίο ακολουθεί μέχρι το όριο οικισμού Αμπελοκήπων. Κατόπιν ακολουθεί το ανατολικό όριο του οικισμού αυτού μέχρι το δρόμο Ζακύνθου - Αμπελοκήπων τον οποίο ακολουθεί ως τη διασταύρωση με κοινοτικό δρόμο (σημείο 39), κατόπιν ακολουθεί προς ανατολάς τον κοινοτικό δρόμο έως το σημείο 203, συνεχίζει στην ευθεία που συνδέει το σημείο 203 με την άκρη του ρέματος στο σημείο 204. Ακολουθεί την ευθεία που συνδέει το σημείο 204 με το σημείο 205 (γωνία ιδιοκτησιών) Συνεχίζει στην ευθεία που συνδέει το σημείο 205 με την άκρη ρέματος στο σημείο 206. Ακολουθεί το �έμα μέχρι την οδό στο σημείο 207 και στη συνέχεια την οδό μέχρι τη διασταύρωσή της σημείο 208. Ακολουθεί την ευθεία που συνδέει το σημείο 208 με το σημείο 209.

Συνεχίζει στην ευθεία που συνδέει το σημείο 209 με την ΝΔ γωνία γηπέδου με εγκαταστάσεις του εργοστασίου "EL GRECO" στο σημείο 210, ακολουθεί το όριο του γηπέδου μέχρι την αγροτική οδό στο σημείο 211 και συνεχίζει επί της αγροτικής οδού μέχρι τη συμβολή της με την οδό Ζακύνθου - Καλαμακίου στο σημείο 212. Στη συνέχεια ακολουθεί το ευθύγραμμο τμήμα που ενώνει το σημείο 212 με την τομή του ορίου της κοινότητας Καλαμακίου με την κοινοτική οδό στο σημείο Ε2β και δια

της κοινοτικής οδού ανατολικά έως την τομή της με το όριο οικισμού στο σημείο E2a. Στη συνέχεια ακολουθεί το δυτικό όριο του οικισμού μέχρι το σημείο 34. Από το σημείο 34 ακολουθεί προς δυτικά το δρόμο Καλαμακίου - Λαγανά έως το σημείο 33Γ και συνεχίζει στο σημείο 33B. Στη συνέχεια ακολουθεί δυτικά το ρέμα μέχρι το σημείο 33A (σημείο επαφής ορίου οικισμού Λαγανά με ρέμα).

3. Περιοχή με στοιχεία 03. Περιοχή οικοανάπτυξης και βρίσκεται ανατολικά οικισμού Καλαμακίου. Το όριο της περιοχής ορίζεται από το σημείο 35, ακολουθεί το δυτικό όριο του οικισμού Καλαμακίου, προς βορρά έως το σημείο που αυτό τέμνει την οδική αρτηρία Ζακύνθου - Καλαμακίου. Στη συνέχεια ακολουθεί προς βορρά την οδική αρτηρία έως τη διακλάδωση με αγροτικό δρόμο στο σημείο 40. Κατόπιν ακολουθεί τον κοινοτικό δρόμο μέχρι τη διακλάδωσή του με άλλον αγροτικό δρόμο στο σημείο 41. Στη συνέχεια κατευθύνεται νότια κατά μήκος αγροτικού δρόμου μέχρι το σημείο 37 και τέλος ακολουθεί το βόρειο όριο της περιοχής T1 περνώντας από τα σημεία 37, 36 και 35.

4. Περιοχή με στοιχεία 04. Περιοχή οικοανάπτυξης της κοινότητας Βασιλικού. Το όριο της περιοχής ορίζεται από το βόρειο όριο της περιοχής Φ1 διερχόμενο από τα σημεία 65a, 66a-73, το βόρειο όριο της περιοχής Φ1 διερχόμενο από τα σημεία 73, 74 - 92, 92a, την ίσαλο γραμμή μεταξύ των σημείων 92a και 146, τα δυτικά όρια της περιοχής T2 από τα σημεία 146-93, την ίσαλο γραμμή από το σημείο 93 μέχρι το σημείο τομής της με το κοινό διοικητικό όριο των κοινοτήτων Αργασίου και Βασιλικού και ακολουθεί το παραπάνω κοινό διοικητικό όριο των κοινοτήτων Αργασίου και Βασιλικού μέχρι το σημείο 65a.

5. Περιοχή με στοιχεία T1. Περιοχή ελεγχόμενου τουρισμού των κοινοτήτων Καλαμακίου - Αργασίου, ορίζεται δε από τα σημεία 28, σημείο ρέματος, 33 σημείο όπου τέμνεται ο κοινοτικός δρόμος Λαγανά - Καλαμακίου με ρέμα. Στη συνέχεια το όριο ακολουθεί το ρέμα περνώντας από τα σημεία 33A, σημείο επαφής ρέματος με όριο οικισμού Λαγανά, 33B σημείο ρέματος, 33Γ, σημείο δρόμου Καλαμακίου - Λαγανά που απέχει 900μ από το σημείο 33. Στη συνέχεια διέρχεται από το σημείο 34, όπου ο δρόμος Λαγανά - Καλαμακίου συναντά το όριο οικισμού Καλαμακίου. Στη συνέχεια το όριο ακολουθεί το νότιο όριο του οικισμού Καλαμακίου μέχρι το σημείο E5. Στη συνέχεια διέρχεται από το σημείο E6. Κατόπιν ακολουθεί προς νότο το όριο του οικισμού Καλαμακίου και ανέρχεται μέχρι το σημείο 35 του ορίου οικισμού. Το όριο συνεχίζει περνώντας από την κορυφή Λόφου Γερακίνης (σημείο 36 με υψόμετρο 150,24) διέρχεται από τα σημεία 37 (σημείο διασταύρωσης αγροτικών δρόμων) και σημείο 38 (τομή αγροτικού δρόμου με το διοικητικό όριο Αργασίου - Βασιλικού) και καταλήγει στο σημείο 31 όπως αυτό περιγράφεται παραπάνω.

6. Περιοχή με στοιχεία T2. Περιοχή ελεγχόμενου τουρισμού των κοινοτήτων Άνω και Κάτω Βασιλικού, το όριο δε αυτής διέρχεται από τα σημεία 93, 94, 95- 146 .στη συνέχεια ακολουθεί την ίσαλο γραμμή μεταξύ των σημείων 146 και 93.

7. Περιοχή με στοιχεία T3. Περιοχή ελεγχόμενου τουρισμού των κοινοτήτων Λιθακιάς -Αγ Σώστη. Το όριο της περιοχής αρχίζει από το σημείο 13 της ισάλου γραμμής μέχρι το σημείο 12. Από το σημείο 12 ακολουθεί προς βορρά την εθνική οδό Ζακύνθου -Κερίου έως τη διασταύρωση με αγροτικό δρόμο στο σημείο 17. Το όριο, κατευθυνόμενο ανατολικά κατά μήκος ρέματος περνάει από την κορυφή λόφου στο σημείο 18 με υψόμετρο 60,69. Στη συνέχεια το όριο διέρχεται από τα σημεία 17α, 17β, 17γ, 17δ, 18α, β, γ... 18θ, 18ι καταλήγοντας στο σημείο που το δυτικό όριο του οικισμού Λαγανά τέμνεται με την ίσαλο γραμμή (σημείο 19).

Οι συντεταγμένες των παραπάνω ορόσημων φαίνονται στον παρακάτω πίνακα II:

ΠΙΝΑΚΑΣ II

Συντεταγμένες (σύστημα ΕΓΣΑ) ορόσημων των χερσαίων περιοχών του ΕΘΠΖ και της Περιφερειακής Περιοχής αυτού.

ΟΡΟΣΗΜΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΜΗΚΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΛΑΤΟΣ
1	221877,73	4171441,91
2	221773,37	4171559,42
3	221381,80	4172115,55
4	221356,26	4172464,43
5	221257,18	4172734,68
6	220946,39	4173003,12
7	220906,00	4173111,22
8	220261,87	4173443,37
9	220169,32	4173734,39
10	219975,44	4174047,81
11	219794,58	4174564,67
12	220893,91	4176803,12
13	221268,61	4176207,96
14	220951,60	4175436,84
15	220830,87	4175611,68
16	220267,35	4175759,02
17	220884,86	4177321,27
17α	220966,94	4177408,66
17β	221047,41	4177416,48
17γ	221193,11	4177489,83
17δ	221277,99	4177520,00

18	221730,31	4177707,95
18α	222108,47	4178159,85
18β	221944,83	4178491,70
18γ	222093,76	4178585,71
18δ	222106,67	4178503,28
18ε	222136,52	4178497,28
18σπ	222175,87	4178410,00
18ζ	222406,30	4178608,66
18η	222635,91	4178619,91
18θ	222815,87	4178838,37
18ι	222970,22	4178937,74
19	223268,70	4179107,25
20	223020,87	4179044,78
21	224745,97	4180112,38
22	224741,30	4180319,61
23	225704,06	4180708,72
24	225753,33	4180606,30
25	228463,84	4180893,31
26	228427,86	4180782,38
27	224357,60	4179931,91
28	224316,41	4180279,87
29	225806,14	4181086,63
30	225917,45	4180707,62
30α	226336,00	4180814,19
30β	226341,40	4180862,74
30γ	226631,86	4180920,57
30δ	226658,84	4180874,97
30ε	227309,95	4180991,66
30σπ	227439,71	4181071,54
31	228190,96	4181018,93
32	228182,59	4180923,60
33	224311,21	4180441,66
33α	224235,33	4180504,40
33β	224907,43	4181259,34
33γ	225102,23	4180884,47
34	226265,10	4181491,20
35	227303,81	4181560,19
36	227761,97	4181598,15
37	228217,12	4181807,46
38	228365,05	4181671,27
39	225118,16	4184029,52
40	226884,14	4184027,45
41	227106,96	4184029,87
42	229552,92	4179779,66
43	229695,20	4179861,40
44	229638,90	4179829,06
45	229875,14	4179831,17
46	229999,92	4179696,17
47	230221,39	4179693,13
48	230398,72	4179559,42
49	230400,36	4179349,11
50	230407,09	4179250,21

51	231120,26	4178925,64
52	231120,26	4178955,35
53	231115,57	4178970,86
54	231172,93	4179139,16
55	231290,81	4179122,12
56	231589,43	4179078,15
57	231735,61	4179088,65
58	221812,11	4178867,74
59	231808,10	4178840,67
60	233628,98	4177368,16
61	233726,24	4177485,63
62	234029,02	4177457,64
63	234260,16	4177355,92
64	234479,73	4177278,02
65	228805,40	4181274,22
66	229515,53	4180394,47
65a	228704,38	4182113,18
66a	228820,65	4181939,59
67	229112,29	4181906,72
69	229511,67	4181305,52
70	229673,57	4181220,98
71	230011,48	4181100,20
72	230144,73	4181059,01
73	230291,90	4180632,49
74	230499,49	4180493,03
75	230758,19	4180025,74
76	230903,91	4179792,39
77	231052,21	4179641,32
78	231259,78	4179776,58
79	231350,74	4179644,11
80	231595,35	4179440,02
81	231854,74	4179396,74
82	232091,16	4179344,99
83	232564,65	4178953,19
84	232636,65	4178708,14
85	232697,57	417487,60
86	232845,88	4178325,25
87	233081,75	4178112,72
88	233149,03	4177951,04
89	233265,66	4177701,79
90	233477,44	4177705,22
91	233949,77	41777584,34
92	234386,39	4177364,59
92a	234464,27	4177326,28
93	230387,54	4183099,43
94	230266,67	4182341,99
95	230179,99	4182106,5
96	230286,1	4181890,8
97	230432,45	4181817,69
98	230520,25	4181634,9
99	230641	4181569,1
100	230655,63	4181485,01

209	225304,00	4183711,00
210	225486,20	4182636,06
211	225606,67	4182613,05
212	226280,37	4182695,08
E1	226315,22	4182381,66
E2	226513,01	4181992,56
E2a	226667,90	4182758,03
E2b	226312,53	4182579,70
E5	226422,04	4181339,02
E6	226905,32	4181344,82
O1	228590,49	4180908,14
O2	228702,92	4180597,12
O3	229025,19	4180203,18
O4	229099,60	4180091,69
O5	229238,98	4180097,18
O6	229499,50	4180061,63
O7	229767,60	4179850,21
O8	230402,47	4179474,59
O9	231118,06	4179169,70
O10	231743,52	4179039,21
O11	231921,94	4178907,48
O12	232105,57	4178897,45
O13	232374,11	4178733,42
O14	233553,15	4177590,71
O15	233619,26	4177530,64
O16	233752,40	4177573,61
O17	234008,18	4177479,66
Y1	220908,48	4175389,14
Y2	220831,26	4175428,99
Y3	220744,7	4175483,8
Y4	220664,24	4175516,69
Y5	220587,44	4175514,26
Y6	220528,93	4175504,51
Y7	220436,28	4175516,69
Y8	220391,17	4175528,87
Y9	220292,43	4175576,38
Y10	220233,91	4175611,7
Y11	220181,49	4175584,9
Y12	220135,17	4175519,13
Y13	220075,43	4175482,58
Y14	220010,82	4175472,84
Y15	219988,88	4175418,03
Y16	219998,63	4175351,03
Y17	220025,45	4175323,01
Y18	220082,75	4175318,14
Y19	220135,17	4175323,01
Y20	220224,16	4175288,91
Y21	220282,68	4175243,84
Y22	220338,75	4175223,13
Y23	220391,17	4175163,44
Y24	220421,04	4175112,28

209	225304,00	4183711,00
210	225486,20	4182636,06
211	225606,67	4182613,05
212	226260,37	4182695,06
E1	226315,22	4182381,66
E2	226513,01	4181992,56
E2a	226667,90	4182758,03
E2b	226312,53	4182579,70
E5	226422,04	4181339,02
E6	226905,32	4181344,82
O1	228590,49	4180908,14
O2	228702,92	4180597,12
O3	229025,19	4180203,18
O4	229099,60	4180091,69
O5	229238,98	4180097,18
O6	229499,50	4180081,63
O7	229767,60	4179850,21
O8	230402,47	4179474,59
O9	231118,06	4179169,70
O10	231743,52	4179039,21
O11	231921,94	4178907,48
O12	232105,57	4178897,45
O13	232374,11	4178733,42
O14	233553,15	4177590,71
O15	233619,26	4177530,64
O16	233752,40	4177573,61
O17	234008,18	4177479,66
Y1	220906,46	4175389,14
Y2	220831,26	4175428,99
Y3	220744,7	4175483,8
Y4	220654,24	4175515,69
Y5	220587,44	4175514,26
Y6	220528,93	4175504,51
Y7	220436,28	4175516,69
Y8	220391,17	4175528,87
Y9	220292,43	4175576,38
Y10	220233,91	4175611,7
Y11	220181,49	4175584,9
Y12	220135,17	4175519,13
Y13	220075,43	4175482,56
Y14	220010,82	4175472,84
Y15	219988,88	4175418,03
Y16	219998,63	4175351,03
Y17	220025,45	4175323,01
Y18	220082,75	4175318,14
Y19	220135,17	4175323,01
Y20	220224,15	4175288,91
Y21	220282,66	4175243,84
Y22	220338,75	4175223,13
Y23	220391,17	4175163,44
Y24	220421,04	4175112,28
Y25	220471,63	4175079,4

Υ26	220539,9	4175081,83
Υ27	220626,45	4175103,76
Υ28	220758,11	4175109,85
Υ29	220787,37	4175137,86
Υ30	220836,13	4175132,99
Υ31	220839,79	4175094,01

Άρθρο 4

Ειδικότεροι στόχοι διαχείρισης και μέτρα προστασίας των περιοχών του ΕΘΠΖ

Οι ειδικότεροι στόχοι διαχείρισης και τα μέτρα προστασίας αυτού κατά ζώνες και περιοχές είναι:

I. Θαλάσσια έκταση.(Περιοχή προστασίας της φύσης).

A. Θαλάσσια περιοχή κόλπου Λαγανά (ζώνη Ia).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση της οικολογικής αξίας της θαλάσσιας περιοχής ως ενδιαιτήματος των απειλούμενων ειδών της θαλάσσιας χελώνας και της μεσογειακής φώκιας, η διατήρηση των υποθαλάσσιων και παράκτιων οικο-συστημάτων, η προστασία, ενίσχυση και ορθολογική διαχείριση των αλιευτικών πόρων.
- Στην ως άνω ζώνη επιτρέπονται μόνο:
 - 1) η ναυσιπλοΐα, εκτός από τη διέλευση και αγκυροβολία δεξαμενόπλοιων.
 - 2) η επαγγελματική αλιεία, εκτός από το υποβρύχιο ψάρεμα και χρήση συρόμενων εργαλείων και κυκλικών δικτύων (μηχανότρατα, πεζότρατα, γρι-γρι κλπ).
Ειδικότεροι όροι άσκησης των ανωτέρω δραστηριοτήτων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης του άρθρου 7 του παρόντος.
 - 3) η ήπια θαλάσσια αναψυχή κατά τη διάρκεια της ημέρας (π.χ. κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις, υποβρύχια φωτογράφιση κ.λ.π.).
 - 4) Στις θαλάσσιες περιοχές Α, Β, Γ της ζώνης Ia εφαρμόζονται οι διατάξεις των 19/1991 (Β 585) και 20/1994 (Β 548) κανονισμών λιμένος Ζακύνθου και ειδικότερα:
 - α) Στη θαλάσσια περιοχή Α κατά το χρονικό διάστημα από 1ης Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου κάθε χρόνου απαγορεύονται:

- Η διέλευση, κίνηση, παραμονή και αγκυροβολία κάθε σκάφους και πλωτού γενικά μέσου ανεξάρτητα από το μέσο πρόωσής του, καθώς και κάθε πλωτού ναυπηγήματος.

- Η αλιεία με κάθε είδος αλιευτικό εργαλείο

β) Στην θαλάσσια περιοχή Β κατά το χρονικό διάστημα από 1ης Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου απαγορεύεται:

- Η κίνηση σκαφών και πλωτών γενικά μέσων με ταχύτητα μεγαλύτερη των 6 κόμβων (ναυτ.μιλλών ανά ώρα).

- Η παραμονή και αγκυροβολία κάθε σκάφους και πλωτού γενικά μέσου καθώς και κάθε πλωτού ναυπηγήματος.

Κατ'εξάρτηση δύναται να επιτραπεί, μετά από ειδική άδεια που εκδίδεται από τη Λιμενική Αρχή με τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Νομαρχιακής Υπηρεσίας επί θεμάτων ΥΠΕΧΩΔΕ, η παραμονή και αγκυροβολία λέμβων ή πλοιαρίων, που είναι απαραίτητα για τις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής ή επαγγελματιών.

Με απόφαση του Νομάρχη είναι δυνατόν να καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός παρόμοιων αδειών, οι θέσεις αγκυροβολίας και οι ειδικοί όροι, που διέπουν τις εν λόγω εξαιρέσεις ώστε να εξασφαλίζεται ο απαιτούμενος βαθμός προστασίας της θαλάσσιας χελώνας.

- Η χορήγηση άδειας εκμίσθωσης των θαλασσίων μέσων αναψυχής, των οποίων την κίνηση και κυκλοφορία ρυθμίζει ο υπ' αριθ. 20/1999 Γενικός Κανονισμός Λιμένα (B 444).

Κατ'εξάρτηση, δύναται να χορηγηθεί από την Λιμενική Αρχή, στα πλαίσια των όσων ειδικότερα καθορίζονται με απόφαση του Νομάρχη, άδεια εκμίσθωσης για τα πιο κάτω μη μηχανοκίνητα και δι' ανθρώπινης δύναμης προωθούμενα θαλάσσια μέσα αναψυχής:

- Ιστιοσανίδα (WIND SURFING)

- Κανώ

- Θαλάσσια ποδήλατα και λοιπά παρομοίου τύπου πλωτά μέσα αναψυχής όπως αυτά ορίζονται στον παραπάνω Γενικό Κανονισμό Λιμένα και αφορά στην περιοχή και αριθμό όπως ορίζει η ΚΥΑ 18670/777/29.7.1988 (B 137).

Ο καθορισμός των επί μέρους θέσεων τοποθέτησης των ανωτέρω θαλασσιών μέσων αναψυχής και οι ειδικοί όροι που διέπουν τις εν λόγω εξαιρέσεις ώστε να εξασφαλίζεται ο απαιτούμενος βαθμός προστασίας της θαλάσσιας χελώνας γίνεται με απόφαση του Νομάρχη.

- γ) Στη θαλάσσια περιοχή Γ κατά το χρονικό διάστημα 1ης Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου κάθε χρόνου απαγορεύεται η κίνηση σκαφών και πλωτών μέσων με ταχύτητα μεγαλύτερη των 6 κόμβων (ναυτ. μίλια την ώρα).
- δ) Κατ'εξάρτηση των απαγορεύσεων για τις θαλάσσιες περιοχές Α και Β είναι δυνατή η χορήγηση από την Λιμενική Αρχή, με τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Νομαρχιακής Υπηρεσίας επί θεμάτων ΥΠΕΧΩΔΕ άδειας διέλευσης παραμονής και αγκυροβολίας, σε συγκεκριμένα σκάφη για διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας, πυρόσβεσης και παροχής βοήθειας σε κινδυνεύοντα πρόσωπα και σκάφη, όταν δεν είναι δυνατή η λήψη άδειας, επιτρέπεται η διέλευση και παράμονη σκαφών και χωρίς την άδεια της προηγούμενης παραγράφου, υπό την προϋπόθεση την εκ των υστέρων ενημέρωση της Λιμενικής Αρχής όταν τούτο κατ'αρχήν δεν είναι δυνατόν.
- ε) Με μέριμνα της αρμόδιας Νομαρχιακής Υπηρεσίας επί θεμάτων ΥΠΕΧΩΔΕ, σε συνεργασία με τις καθ'ύλην συναρμόδιες Υπηρεσίες, είναι δυνατή η πόντιση κατάλληλων σημαντήρων χρώματος και προδιαγραφών, όπως ορίζονται από τους Διεθνείς Κανονισμούς του ΓΕΝ/Υ.Υ για τη σήμανση των θαλάσσιων περιοχών Α, Β και Γ, κυρίως δε της περιοχής Α.

Β. Θαλάσσια περιοχή νήσων Στροφάδων (ζώνη Ιβ).

- Στόχος διαχείρισης είναι η προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος και ειδικότερα του ενδιαιτήματος της μεσογειακής φώκιας, η διατήρηση των υποθαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων, η προστασία και ενίσχυση των αλιευτικών πόρων.
- Στην ως άνω περιοχή επιτρέπονται μόνο η ναυσιπλοΐα, η επαγγελματική και αλιεία και η ήπια θαλάσσια αναψυχή, με τους όρους που αναφέρονται για τη θαλάσσια ζώνη Ια.

Γ. Στην περιοχή των ζωνών Ια και Ιβ απαγορεύεται η υδατοκαλλιέργεια οιασδήποτε μορφής.

II. Χερσαία έκταση

1. Περιοχή με στοιχεία Α1. (Περιοχή απολύτου προστασίας)

- Στόχος διαχείρισης είναι η διασφάλιση της σημαντικότερης παραλιάς ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* στη Μεσόγειο και του περιβάλλοντος αυτήν χώρου.
- Στην περιοχή αυτή:
 - α) Επιτρέπεται μόνο η επιστημονική έρευνα, η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων και η εκτέλεση ειδικών διαχειριστικών έργων και μέτρων που αποσκοπούν στη διατήρηση των ειδών και των διαιτημάτων της περιοχής.
 - β) Για την εξυπηρέτηση των επιτρεπομένων δραστηριοτήτων, καθώς και για τη φύλαξη και επόπτευση του χώρου επιτρέπεται η εγκατάσταση μη μόνιμης ελαφράς υποδομής (φυλάκια, πινακίδες, σκηνή, επιστημονικός εξοπλισμός) σε κατάλληλα σημεία, βάσει τεκμηριωμένης μελέτης που εγκρίνεται ή/και συντάσσεται από τον με το άρθρο 9 του παρόντος συνιστώμενο οργανισμό Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, και μετά από έκδοση σχετικών αδειών από τη Δ/νση Πολυεξομίας και Περιβάλλοντος Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ζακύνθου.
 - γ) Η πρόσβαση και παραμονή ατόμων επιτρέπεται μόνο για την εκτέλεση επιτρεπομένων δραστηριοτήτων, μετά από άδεια που εκδίδεται από τον οργανισμό του ΕΘΠΖ.

2. Περιοχή με στοιχεία Α2. (Περιοχή προστασίας της φύσης).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διασφάλιση της ιδιαίτερα σημαντικής πυκνότητας φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* και των θινών στο Μαραθωνήσι, η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος των δύο νησίδων ως φυσικού ενδιαιτήματος χαρακτηριστικής μεσογειακής βλάστησης, ενδημικής χλωρίδας, απειλούμενων ειδών ορνιθοπανίδας, καθώς και ως καταφυγίου της μεσογειακής φώκιας.
- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ. 1α, β, γ) και επιπλέον:
 - α) η καλλιέργεια του υφισταμένου αγροτεμαχίου, στο Μαραθωνήσι.
 - β) η εκτέλεση εργασιών συντήρησης και ανάδειξης του Ιερού Ναού στο Μαραθωνήσι, μετά από άδεια της αρμόδιας υπηρεσίας Ν.Α. Ζακύνθου.
 - γ) η ημερήσια ήπια ανάψυχη και η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού, μόνο με οργανωμένες επισκέψεις συγκεκριμένου αριθμού επισκεπτών, μετά από άδεια του οργανισμού του ΕΘΠΖ.

δ) η εκτέλεση εργασιών συντήρησης των υφιστάμενων υποδομών (π.χ. θέση πρόσδεσης σκαφών, μονοπάτια διέλευσης) μετά από άδεια του οργανισμού του ΕΘΠΖ.

ε) η εκτέλεση έργων ερμηνείας περιβάλλοντος και της απολύτως απαραίτητης ελαφράς υποδομής στήριξης αυτών (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα), καθώς και δασοτεχνικών και αντιπυρικών έργων που προβλέπονται από τα άρθρα 15, 46, 42 και 48 του ν. 998/1979 και του π.δ. 437/1981 και έργα ανανέωσης δασών και αναδάσωσης που προβλέπονται από τα άρθρα 227-233 του ν.δ. 86/1969 μετά από σύνταξη Μ.Π.Ε., τύπου Α σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 69269/1990 (Β 678).

Δεν επιτρέπεται η εκτέλεση έργων δασικής οδοποιίας.

στ) Οι επιτρεπόμενες δια των προηγούμενων διατάξεων των περιπτώσεων 2β, 2δ και 2ε εργασίες, δέον να εκτελούνται εκτός της περιόδου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας.

3. Περιοχή με στοιχεία Α3. (Περιοχή προστασίας της φύσης).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος των δύο νησίδων ως φυσικών ενδιαιτημάτων χαρακτηριστικής μεσογειακής βλάστησης, ως μεταναστευτικού σταθμού της ορνιθοπανίδας και φυσικού καταφυγίου της μεσογειακής φώκιας.

- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1, (παρ. 1α, β) και επιπλέον :

α) η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής γεωργίας.

β) η διατήρηση οικόσιτων ζώων σε περιφραγμένες εκτάσεις, μετά από έγκριση σχετικής μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ν.Α. Ζακύνθου και τον οργανισμό ΕΘΠΖ. Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων.

γ) η εκτέλεση εργασιών συντήρησης και ανάδειξης της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (επισκευή, συντήρηση υφιστάμενων κτιρίων και συντήρηση οδών πρόσβασης), μετά από άδεια της αρμόδιας υπηρεσίας Ν.Α. Ζακύνθου.

δ) η ημερησία ήπια αναψυχή και η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού, όπως αναφέρεται στην περιοχή Α2 (παρ. 2γ).

ε) η εκτέλεση έργων ερμηνείας περιβάλλοντος, διάνοιξης νέων μονοπατιών και λοιπών έργων, όπως αναφέρονται στην περιοχή Α2 (παρ.2ε).

4. Περιοχή με στοιχεία Π1.(Περιοχή προστασίας της φύσης).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση του βιότοπου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* και της φυσικότητας του περιβάλλοντος την παραλία χώρου.
- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ.1α,β) και επιπλέον :

α) η καλλιέργεια υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων, όπως αναφέρεται στην περιοχή Α3 (παρ.3α).

β) η ημερήσια ήπια αναψυχή και η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού, που ειδικά κατά την περίοδο Μαΐου-Οκτωβρίου κάθε έτους γίνεται μεταξύ των ωρών 7.00 και 19.00. Ο αριθμός των επισκεπτών κατά την ίδια περίοδο κάθε έτους δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 100 άτομα σε κάθε συγκεκριμένη στιγμή.

γ) η εκτέλεση έργων ερμηνείας περιβάλλοντος, όπως αναφέρονται στην περιοχή Α2 (παρ.2ε), κατόπιν σύνταξης σχετικής ΜΠΕ-τύπου Α σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 69269/1990 με βάση τη χωρητικότητα.

5. Περιοχή με στοιχεία Π2.(Περιοχή προστασίας της φύσης).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση του βιοτόπου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας, η προστασία των φυσικών σχηματισμών και η διατήρηση της αισθητικής αξίας του τοπίου.
- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ.1α, β) και επιπλέον.

α) η ημερήσια ήπια αναψυχή και η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού που ειδικά κατά την περίοδο Μαΐου - Οκτωβρίου κάθε έτους γίνεται μεταξύ των ωρών 7.00 και 19.00. Ο αριθμός των επισκεπτών κατά την ίδια περίοδο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 350 άτομα σε κάθε χρονική στιγμή.

β) η τοποθέτηση μέχρι 60 ομπρελών και 120 καθισμάτων επί του αιγιαλού σε απόσταση 3-5 μέτρων από το κύμα των οποίων επιβάλλεται η απομάκρυνσή τους μετά τη δύση του ηλίου. Οι χώροι τοποθέτησης των ανωτέρω και οι χώροι φύλαξης των κατά τη νύχτα, καθώς και τα

χαρακτηριστικά των ομπρελλών καθορίζονται από τον οργανισμό του ΕΘΠΖ.

γ) η εκτέλεση έργων ερμηνείας περιβάλλοντος, όπως αναφέρονται στην περιοχή Α2 (παρ.2ε).

6. Περιοχή με στοιχεία Π3.(Περιοχή προστασίας της φύσης).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση του βιοτόπου αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας και των φυσικών σχηματισμών των αμμοθινών.

- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ.1α, β) και επιπλέον.

α) η ημερήσια ήπια αναψυχή και η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού, που ειδικά κατά την περίοδο Μαΐου - Οκτωβρίου κάθε έτους γίνεται μεταξύ των ωρών 7.00 και 19.00.

β) ο καθαρισμός της παραλίας και η αποκομιδή απορριμμάτων από την παραλία και τους αμμόλοφους. Μηχανικά μέσα καθαρισμού ελαφρού τύπου είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν μόνο στην παραλία, εκτός της περιόδου από 1 Μαΐου έως 30 Οκτωβρίου κάθε έτους.

γ) η συντήρηση και ο έλεγχος της πρόσβασης, η διαμόρφωση του χώρου και εγκαταστάσεις σχετικά με την περιβαλλοντική ενημέρωση και την διαμόρφωση προστατευτικής ζώνης πρασίνου, και η απολύτως απαραίτητη ελαφρά υποδομή στήριξης αυτών (πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα, στέγαστρα) σε κατάλληλες θέσεις εκτός της αμμώδους παραλίας και των αμμοθινών. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σε κατάλληλη θέση και εκτός αμμώδους παραλίας Σταθμού Ενημέρωσης εμβαδού μέχρι 15 τ.μ. συνολικά.

δ) Η τοποθέτηση μέχρι 150 ομπρελλών και 300 καθισμάτων επί του αιγιαλού σε απόσταση 3-5 μέτρων από το κύμα έως ότου διαμορφωθεί η προστατευτική ζώνη πρασίνου του προηγούμενου εδαφίου γ των οποίων επιβάλλεται η απομάκρυνσή τους μετά τη δύση του ηλίου. Οι χώροι τοποθέτησης των ανωτέρω και οι χώροι φύλαξης των κατά τη νύχτα, καθώς και τα χαρακτηριστικά των ομπρελλών καθορίζονται από τον οργανισμό του ΕΘΠΖ.

7. Περιοχές με στοιχεία Υ και Υ'. (Περιοχή προστασίας της φύσης).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση του φυσικού σχηματισμού του έλους Κερίου ως ενδιαιτήματος απειλούμενων και μεταναστευτικών ειδών ορνιθοπανίδας και ενδημικών ειδών χλωρίδας
- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ. 1α,β) και επιπλέον :

α) η καλλιέργεια υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων, όπως αναφέρεται στην περιοχή Α3, (παρ.3α).

β) η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού και η εγκατάσταση ελαφράς υποδομής (φυλάκιο, πινακίδες, τέντα, εξοπλισμός και μέσα συστηματικής παρακολούθησης και έρευνας) σε κατάλληλα σημεία, μετά από σύνταξη Μ.Π.Ε. τύπου Α, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 69269/1990.

γ) ο χειρονακτικός καθαρισμός της περιοχής προστασίας Υ.

δ) εργασίες για την αναβάθμιση του λιμένα του Κερίου, μετά από σύνταξη ΜΠΕ τύπου Α, σύμφωνα με τις διατάξεις της προαναφερόμενης απόφασης.

8. Περιοχές με στοιχεία Φ1 και Φ1' (Προστατευόμενα τοπία).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση των φυσικών χαρακτηριστικών και του τοπίου και η διασφάλιση των προϋποθέσεων προστασίας των παραλιών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας στις περιοχές Α1, Π1, Π2 και της προστασίας της ακτής.

Α. Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ.1) και επιπλέον:

α) η καλλιέργεια των νομίμως υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων όπως αναφέρεται στην περιοχή Α3, (παρ.3α).

β) η μελισσοκομία.

γ) η βόσκηση οικόσιτων ζώων μόνο ως μέτρο διαχείρισης της φυσικής βλάστησης, μετά από έγκριση σχετικής μελέτης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ν.Α. Ζακύνθου και τον οργανισμό του ΕΘΠΖ Δεν. επιτρέπεται η εγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων.

δ) η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού και η εγκατάσταση σχετικής υποδομής, όπως αναφέρεται στις περιοχές Υ-Υ' (παρ.7β).

ε) η διάνοιξη νέων μονοπατιών και η εκτέλεση δασοτεχνικών αντιπυρικών έργων και λοιπών έργων όπως αναφέρεται στην περιοχή Α2 (παρ.2ε).

στ) η ανέγερση κατοικίας, γεωργικών αποθηκών και αντλητικών εγκαταστάσεων στις μη δασικές εκτάσεις.

Β. Το κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας των παραπάνω περιοχών καθορίζεται ως εξής:

α) Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας των γηπέδων της περιοχής Φ1 20.000τ.μ. Κατ' εξαίρεση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα γήπεδα τα οποία στις 31-5-1985 ημερομηνία δημοσίευσης του από 24.5.1985 π.δ/τος (Δ 270) είχαν εμβαδόν 10.000 τ.μ.

β) Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας των γηπέδων της περιοχής Φ1' 8.000 τ.μ.

Γ. Οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης των γηπέδων καθορίζονται ως εξής:

α. Για κατοικία

- Μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη επιφάνεια των κτιρίων στην περιοχή Φ1: 120 τ.μ.
- Μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη επιφάνεια των κτιρίων στην περιοχή Φ1': 200 τ.μ.
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων 4μ. από την επιφάνεια του εδάφους, μετρούμενο από οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής.

β. Για τις γεωργικές αποθήκες και τις αντλητικές εγκαταστάσεις

- Μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη επιφάνεια κτιρίων 25 τ.μ.
- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων 2,5μ. από την επιφάνεια του εδάφους, μετρούμενο από οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής.

γ. Για τους λοιπούς όρους και περιορισμούς δόμησης εφαρμόζονται οι διατάξεις του από 24.5.1985 π.δ/τος (Δ 270) όπως ισχύει.

Ως ελάχιστη απόσταση των ανεγειρόμενων κτιρίων από την ακτογραμμή καθορίζεται η τεθλασμένη γραμμή που διέρχεται από τα σημεία 31,01,02,03-07,45-48,08,09,54-57,010-017,65,64 όπως φαίνονται στα διαγράμματα του άρθρου 2.

Ως ελάχιστη απόσταση των ανεγερθησομένων κτιρίων από το όριο των περιοχών Φ1 και Φ1' με την περιοχή Ο4 (κορυφογραμμή) ορίζονται τα 100 μ.

Κατ'εξαίρεση επιτρέπεται η εγκατάσταση βιολογικού σταθμού επιστημονικής έρευνας και κέντρου για την πληροφόρηση του κοινού εμβαδού μέχρι 120 τ.μ.

9. Περιοχή με στοιχεία Φ2.(Προστατευόμενα τοπία).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση των φυσικών χαρακτηριστικών και του τοπίου και των αμμοθινών και η διασφάλιση των προϋποθέσεων προστασίας των παραλιών ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας στην περιοχή Π3 και η διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος για την αναψυχή των επισκεπτών.
- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ.1α, β) και επιπλέον:
 - α) η περιβαλλοντική ενημέρωση και η εγκατάσταση ελαφράς υποδομής (φυλάκια, πινακίδες, τέντα, εξοπλισμός και μέσα συστηματικής παρακολούθησης και έρευνας) σε κατάλληλα σημεία, μετά από σύνταξη Μ.Π.Ε. τύπου Α, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 69269/1990.
 - β) η ανέγερση κατοικίας με κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας 40.000 τ.μ. και μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη επιφάνεια κτιρίων 60τ.μ.. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος αυτών ορίζεται σε 4 μ. από την επιφάνεια του εδάφους μετρούμενο από οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής.
 - γ) κατ'εξαίρεση επιτρέπεται η ανέγερση κτιρίου εμβαδού μέχρι 60 τμ και εκτός της αμμώδους παραλίας και των θινών για την πληροφόρηση του κοινού στο πλαίσιο λειτουργίας του ΕΘΠΖ
 - δ) στην ως άνω περιοχή επιβάλλεται η λήψη μέτρων για τον περιορισμό της ηχορύπανσης, φωτορύπανσης και της πρόσβασης μηχανοκινήτων μέσων προς την ακτή μετά την δύση του ηλίου, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του οργανισμού του ΕΘΠΖ.

10. Περιοχή με στοιχεία Φ3 (Προστατευόμενα τοπία).

- Στόχος διαχείρισης είναι η διατήρηση των αξιόλογων χαρακτηριστικών της φύσης και του τοπίου και η προστασία των παράκτιων οικοσυστημάτων.
- Επιτρέπονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην περιοχή Α1 (παρ.1α) και επιπλέον:
 - α) η καλλιέργεια υφιστάμενων γεωργικών εκτάσεων όπως αναφέρεται στην περιοχή Α3, παρ.3α).
 - β) η μελισσοκομία.
 - γ) η βόσκηση οικόσιτων ζώων όπως αναφέρεται στις περιοχές Φ1 και Φ1'(παρ.8γ).

- δ) η περιβαλλοντική ενημέρωση του κοινού και η εγκατάσταση σχετικής υποδομής, όπως αναφέρεται στις περιοχές Υ-Υ' (παρ.7β).
- ε) η διάνοιξη νέων μονοπατιών και η εκτέλεση δασοτεχνικών και λοιπών έργων, όπως αναφέρεται στην περιοχή Α2 (παρ.2ε).
- στ) η ανέγερση κατοικίας, στις μη δασικές εκτάσεις με τους εξής όρους και περιορισμούς δόμησης:
- Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας των γηπέδων 8.000 τ.μ. Κατ'εξαίρεση θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα γήπεδα που στις 31.5.1985 π.δ. ημερομηνία δημοσίευσης του από 24.5.1985 π.δ/τος (Δ 270) είχαν ελάχιστον εμβαδόν 4.000 τ.μ.
 - Μέγιστη συνολική επιτρεπόμενη επιφάνεια κτιρίων 200 τ.μ.
 - Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτιρίων 5 μ. από την επιφάνεια του εδάφους, μετρούμενο από οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής.
 - Η ελάχιστη απόσταση των κτισμάτων από την ίσαλο γραμμή ορίζεται σε 100 μ.
- ζ) για την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου στην παραπάνω περιοχή απαραίτητη προϋπόθεση είναι η οριοθεσία των χειμάρρων.

Άρθρο 5

Όροι και περιορισμοί στην Περιφερειακή Ζώνη του ΕΘΠΖ

I. Στόχος διαχείρισης

Οι όροι και περιορισμοί έχουν στόχο τη διασφάλιση των προϋποθέσεων για την προστασία των γειτονικών περιοχών του ΕΘΠΖ και την προστασία του φυσικού και αγροτικού τοπίου της Περιφερειακής Ζώνης του ΕΘΠΖ. Ειδικότεροι στόχοι διαχείρισης είναι η διατήρηση και ενίσχυση των πολιτιστικών αξιών, η ανάπτυξη ήπιου τουρισμού και οικότουρισμού, η αναβάθμιση των παραλιακών οικισμών και η τήρηση υψηλών σταθερών περιβάλλοντος.

II. Ειδικότερα στις περιοχές της Περιφερειακής Ζώνης καθορίζονται χρήσεις γης και όροι και περιορισμοί δόμησης όπως παρακάτω :

1. Περιοχές με στοιχεία Ο1,Ο2,Ο3,Ο4 (περιοχές οικοανάπτυξης:)

α. Στις περιοχές αυτές, επιτρέπεται η ανέγερση κατοικίας, γεωργικών, αποθηκών, αντλητικών εγκαταστάσεων, θερμοκηπίων, υδατοδεξαμενών κατασκευαζόμενων επί του εδάφους, χώρων συνάθροισης κοινού και εν γένει πολιτιστικών λειτούργιων, στεγάστρων και ποτιστρών ζώνων σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Υπουργείου Γεωργίας, φρεάτων καθώς και μεταποιητικών μονάδων συναφών με την παραγωγή του πρωτογενούς τομέα (ελαιουργεία, ξυλουργεία, σιδηρουργεία, μεταποιητικές μονάδες συσκευασίας τοπικών αγροτικών προϊόντων), εγκαταστάσεων παιδοτόπων και αθλητικών εγκαταστάσεων.

Επιτρέπεται επίσης η κτηνοτροφία αιγοπροβάτων και βοοειδών με την έννοια της ελεύθερης βοσκής, σε λιβαδικές και λιβαδοπονικές εκτάσεις σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

β. Το κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας των γηπέδων ορίζεται σε 4.000τ.μ

γ. Για τις γεωργικές αποθήκες και τις αντλητικές εγκαταστάσεις ορίζεται ως μέγιστη συνολική επιφάνεια κτιρίων τα 50τμ με ύψος κτιρίου 2,5 μ (συμπεριλαμβανομένης της στέγης) από την επιφάνεια του εδάφους μετρούμενο από οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής.

δ. Τα κτίρια για όλες τις επιτρεπόμενες χρήσεις εκτός κατοικίας, τοποθετούνται σε απόσταση 100μ από το όριο των περιοχών του ΕΘΠΖ καθώς και της περιοχής Τ1.

ε. Οσον αφορά τις μεταποιητικές μονάδες επιτρέπονται μόνον έργα και δραστηριότητες που κατατάσσονται στην Α κατηγορία όπως ορίζεται από το άρθρο 4 της ΚΥΑ 69269/5387/24.10.1990 και ειδικότερα της Ομάδας II, παρ. 1 α,β,γ,δ παρ. 7 β,γ παρ. 10 β (στους οικισμούς Καλαμακίου και Βασιλικού), δ(επέκταση υπάρχοντος),ε,στ παρ.11 γ, δ.Επίσης επιτρέπονται έργα και δραστηριότητες που κατατάσσονται στην Β κατηγορία όπως ορίζονται από το άρθρο 5 της παραπάνω ΚΥΑ.

Για την εγκατάσταση των ανωτέρω έργων και δραστηριοτήτων της Α' κατηγορίας απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας προέγκρισης χωροθέτησης και για τα έργα και δραστηριότητες της Β κατηγορίας έγκριση περιβαλλοντικών όρων .

Για τους λοιπούς όρους και περιορισμούς δόμησης εφαρμόζονται ανάλογα με τη χρήση, οι διατάξεις των από 6.10.1978 (Δ' 538) και 24.5.1985 (Δ' 270) π.δ/των όπως ισχύουν.

2. Περιοχή με στοιχεία Τ1 (περιοχή ελεγχόμενου τουρισμού)

α) Στην περιοχή αυτή επιτρέπεται η ανέγερση κατοικιών, τουριστικών και κοινωφελών εγκαταστάσεων.

β) Το κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας των γηπέδων ορίζεται σε 10.000τ.μ. Κατά παρέκκλιση του προηγούμενου εδαφίου θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα γήπεδα εφόσον έχουν τα ελάχιστα όρια αρτιότητας κατά τις αντίστοιχες ημερομηνίες όπως ορίζονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του από 24.5.1985 Π.Δ/τος (Δ' 270).

γ) Οι όροι και περιορισμοί δόμησης ορίζονται ως εξής:

- Για τις τουριστικές εγκαταστάσεις:

- Μέγιστη συνολική επιφάνεια εκμετάλλευσης 2.000 τ.μ.
 - Μέγιστη πυκνότητα 15 κλίνες ανά στρέμμα
 - Γήπεδα των οποίων τμήμα τους εμπίπτει και στη ζώνη Φ2, εφόσον το τμήμα αυτό είναι μικρότερο ή ίσο με 1.000τ.μ. οικοδομούνται με τους όρους και περιορισμούς δόμησης της ανωτέρω περιοχής T1. Το παραπάνω τμήμα λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της αρτιότητας του γηπέδου και τα κτίσματα ανεγείρονται υποχρεωτικά στο τμήμα της περιοχής T1.
 - Οι είσοδοι των τουριστικών εγκαταστάσεων και οι ανοιχτοί υπαίθριοι χώροι αυτών δεν επιτρέπεται να βλέπουν προς την πλευρά της θάλασσας.
 - Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση φωτεινών ή φωτιζόμενων επιγραφών και διαφημίσεων.
 - Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων 7 μ. από την επιφάνεια του εδάφους μετρούμενο από οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής.
 - Για τους λοιπούς όρους και περιορισμούς δόμησης εφαρμόζονται οι διατάξεις των από 6.10.1976 (Δ' 538) και 24-5-1985 (Δ' 270) π.δ/των όπως ισχύουν.
- Για τις κατοικίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 6 του από 24-5-1985 π.δ/τος όπως ισχύει.
- Για την ανέγερση κτιρίων δημοσίων ή δημοτικών σκοπών και κτιρίων κοινής ωφέλειας απαιτείται η έγκριση τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 1337/1983 (Α 33) όπως ισχύει.

3. Περιοχή με στοιχεία T2 (Περιοχή ελεγχόμενου τουρισμού).

α) Στην περιοχή αυτή επιτρέπεται η ανέγερση κατοικίας, τουριστικών επιπλωμένων επαύλειων και κατοικιών, αποθηκών, υδατοδεξαμενών, θερμοκηπίων, εμπορικών καταστημάτων, εστιατορίων, αναψυκτηρίων, κτιρίων κοινής ωφέλειας, τουριστικών εγκαταστάσεων, πολιτιστικών κτιρίων και εν γένει πολιτιστικών εγκαταστάσεων, πρατηρίων βενζίνης αθλητικών εγκαταστάσεων και κέντρων αναψυχής.

β) Το κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας των γηπέδων ορίζεται σε 4.000τ.μ.

Για τις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις το κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας ορίζεται σε 8.000 τ.μ..

γ) Οι όροι και περιορισμοί δόμησης ορίζονται ως εξής:

- Για τις κατοικίες, τις αποθήκες και τα κέντρα αναψυχής:

- Μέγιστη επιτρεπόμενη συνολική επιφάνεια ορόφων κτιρίου 200 τ.μ.
- Για τις τουριστικές εγκαταστάσεις:
- Συντελεστής Δόμησης 0,15

- Για τις τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις και κατοικίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 6 του από 24-5-1985 π.δ/τος (Δ 270).

δ) Τα αναγερθησόμενα κτίρια κατοικίας και τουριστικών εγκαταστάσεων πρέπει να απέχουν από την (σαλο γραμμή 50 μ. τουλάχιστον.

ε) Για τους λοιπούς όρους και περιορισμούς δόμησης εφαρμόζονται κατά χρήση οι διατάξεις των από 6.10.1978 (Δ' 538) και 24.5.1985 (Δ' 270) π.δ/των, όπως ισχύουν.

στ) Για την ανέγερση κτιρίων δημοσίων ή δημοτικών σκοπών και κτιρίων κοινής ωφελείας απαιτείται η έγκριση τοπικού ρυμοτομικού σχεδίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν.1337/1983 (Α 33).

4. Περιοχή με στοιχεία T3 (περιοχή ελεγχόμενου τουρισμού).

- Στην περιοχή αυτή επιτρέπονται οι χρήσεις που αναφέρονται στην περιοχή T2 με τους ίδιους όρους και περιορισμούς δόμησης και επι πλέον.

- Οι εισοδοί των τουριστικών εγκαταστάσεων και οι ανοικτοί υπαίθριοι χώροι αυτών δεν επιτρέπεται να βλέπουν προς την πλευρά της θάλασσας.

- Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση φωτεινών ή φωτιζομένων επιγραφών και διαφημίσεων.

- Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων 7 μ. από την επιφάνεια του εδάφους μετρούμενο από οποιοδήποτε σημείο της οικοδομής.

- Επιτρέπεται η αναβάθμιση του λιμενίσκου Αγ.Σώστη, καθώς επίσης και η εγκατάσταση λιμενικού σταθμού του λιμεναρχείου Ζακύνθου.

Άρθρο 6

Γενικές διατάξεις

Ι. Σε όλες τις περιοχές του ΕΘΠΖ:

α) απαγορεύεται η χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων και δικύκλων επί των αμμωδών παραλιών καθώς και η χρήση ζωήλατων οχημάτων ή ζώων ως μεταφορικών μέσων ή ως μέσων αναψυχής στον ίδιο χώρο.

β) επιτρέπεται η συντήρηση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. Δεν επιτρέπεται η διάνοιξη νέων δρόμων.

γ) επιτρέπεται η συντήρηση των υφιστάμενων υποδομών ελλιμενισμού (Κερί, Αγ. Σώστης, Στροφάδια) μετά από σύνταξη Μ.Π.Ε για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 69269/5387/90.

δ) δεν επιτρέπεται η θήρα.

ε) για την έγκριση των μελετών, συμπεριλαμβανομένων των Μ.Π.Ε., την κατασκευή και τις επεμβάσεις που πραγματοποιούνται εντός των ορίων της έκτασης του ΕΘΠΖ απαιτείται η γνώμη του οργανισμού του ΕΘΠΖ.

στ) η εγκατάσταση της απαραίτητης υποδομής για την επόπτευση του χώρου, την περιβαλλοντική ενημέρωση, τη σήμανση και τις λοιπές λειτουργίες του ΕΘΠΖ επιτρέπεται σύμφωνα με τις εξειδικεύσεις που αναφέρονται ανά περιοχή, με την προϋπόθεση ότι εκτελείται από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα που συγκεντρώνει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για αυτό, μετά από γνώμη του παραπάνω οργανισμού.

II. Επιπλέον των ανωτέρω και σε όλη την έκταση του ΕΘΠΖ και της Περιφερειακής Ζώνης αυτού ισχύουν και τα εξής:

1. Επιβάλλεται η κατασκευή στέγης από κεραμίδια ρωμαϊκού ή βυζαντινού τύπου. Η κατασκευή της στέγης είναι υποχρεωτική, έστω και αν πέρα του κατασκευαζόμενου τμήματος της οικοδομής, επιτρέπεται ή προβλέπεται επιπλέον κατασκευή ορόφων.
2. Η μορφολογία των κτισμάτων πρέπει να ακολουθεί τις αρχές της κατά τα παραδοσιακά πρότυπα τοπικής αρχιτεκτονικής.
3. Σε περίπτωση κτιρίων όγκου μεγαλύτερου των 900κ.μ. πάνω από τη στάθμη του φυσικού εδάφους, επιβάλλεται η διάσπαση του όγκου αυτού σε μικρότερους ή ανεξάρτητα κτίρια, έστω και αν πρόκειται για κτίριο με ενιαία λειτουργικότητα.
4. Οι μελέτες για την ανέγερση κτιρίων και εγκαταστάσεων, για την κατασκευή, διαμόρφωση και τον εξοπλισμό κοινόχρηστων χώρων, σε όλες τις περιοχές και εντός των οικισμών εγκρίνονται απαραίτητα από την Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠΑΕ)
5. Απαγορεύεται η ανέγερση κάθε είδους λυόμενων οικίσκων και οποιουδήποτε άλλου πρόχειρου καταλύματος (πλην των απαραίτητων υποδομών για τη λειτουργία του ΕΘΠΖ) καθώς και η εγκατάσταση σκηνών και τροχόσπιτων εκτός των ορίων των περιοχών που επιτρέπονται οι οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις.
6. Επιτρέπεται η επισκευή υφιστάμενων κτισμάτων εφόσον η χρήση τους δεν αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος.
7. Επιτρέπεται η επέκταση ή εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων υφιστάμενων δραστηριοτήτων, εφόσον επιτρέπονται από τις διατάξεις

ειδικότερα μέτρα προστασίας, οργάνωσης και λειτουργίας και ειδικότερους όρους και περιορισμούς άσκησης των επιτρεπομένων, στα άρθρα 4 και 5 του παρόντος, δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων, σύμφωνα με την ειδική περιβαλλοντική μελέτη κόλπου Λαγανά Ζακύνθου που εγκρίθηκε με την 55319/2434/17.7.97 απόφαση Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

2. Επίσης στον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης του ΕΘΠΖ προβλέπεται η ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων προστασίας και οργάνωσης των δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο χώρο, η εισαγωγή εισιτηρίου, οι οικονομικές σχέσεις του οργανισμού με ιδιώτες που ασκούν δραστηριότητα συμβατή με τους σκοπούς του ΕΘΠΖ στην περιοχή εφαρμογής του παρόντος π.δ/τος και λοιπά οικονομικά θέματα, η ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων που αφορούν την αγροτική και δασική διαχείριση μετά από εκπόνηση σχετικής μελέτης και έγκρισή της σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, η οργάνωση συστήματος επίβλεψης του χώρου και επιτήρησης της εφαρμογής των άρθρων 4,5 και του κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης.
3. Επίσης στον κανονισμό προβλέπονται και τα θέματα που αφορούν στην πρόσβαση ατόμων και τροχοφόρων στις περιοχές του ΕΘΠΖ, στην οργάνωση της αναψυχής και της οικοτουριστικής δραστηριότητας, στη συστηματική παρακολούθηση οικολογικών και άλλων παραμέτρων, στην επιστημονική έρευνα, στην περιβαλλοντική και πολιτιστική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση, στην εφαρμογή ειδικών διαχειριστικών μέτρων των απειλούμενων και ή προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας, ενδιαιτημάτων και τοπίων, στην κατάρτιση τριτούς διαχειριστικού σχεδίου και ετήσιου προγράμματος δράσης, στην κατάρτιση μελέτης αξιολόγησης του προστατευτέου αντικειμένου μετά την πενταετή εφαρμογή του παρόντος διατάγματος.
4. Ο κανονισμός συντάσσεται από τον Οργανισμό του ΕΘΠΖ εντός εύλογου χρόνου, μη υπερβαίνοντος τους έξι μήνες από της σύστασης του Οργανισμού και εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Κυρώσεις - Πρόστιμα- Αποζημιώσεις

1. Οι παραβάτες των διατάξεων του διατάγματος αυτού και του κατά το άρθρο 7 κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης υπόκεινται στις κυρώσεις που προβλέπονται από τις αλιευτικές, δασικές, πολεοδομικές και αστυνομικές διατάξεις για τις αντίστοιχες παραβάσεις, καθώς και στις κυρώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 28, 29, και 30 του ν. 1650/1986 όπως το τελευταίο από αυτά τροποποιήθηκε με το άρθρο 30 του Ν.1892/90 (Α 101).
2. Οι παραβάτες των διατάξεων που αφορούν στις θαλάσσιες περιοχές Α, Β, Γ της ζώνης Ια υπόκεινται επιπλέον και στις κυρώσεις του πρώτου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 157 του ν.δ/τος 187/1973 (Α 261), όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με το π.δ/γμα 207/1985 (Α 76), και το π.δ/γμα 111/1993 (Α 50) και ισχύει σήμερα με το άρθρο 2 του π.δ/τος 381/1995 (Α 241).
3. Οι προαναφερόμενες κυρώσεις είναι ανεξάρτητες από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
4. Σε όλο το χερσαίο τμήμα του ΕΘΠΖ εφαρμόζονται οι οικονομικές ρυθμίσεις σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν.1650/1986 (Α 160), και ειδικότερα στις χερσαίες περιοχές του, στο πλαίσιο δυνατότητας παροχής αντισταθμιστικών ρυθμίσεων που προβλέπονται από την εγκεκριμένη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη, ο ιδιοκτήτης δύναται να επιλέξει είτε τους θεσμοθετημένους περιορισμούς στις χρήσεις γης και τους όρους δόμησης, είτε την δυνατότητα παροχής αντισταθμιστικών ρυθμίσεων βάσει του άρθρου 22 του ν.1650/1986.

Άρθρο 9

Σύσταση Οργανισμού Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου

1. Για την αποτελεσματικότερη προστασία, διατήρηση και διαχείριση της οριοθετούμενης από το άρθρο 3 περιοχής, συνίσταται (ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, με την επωνυμία «Οργανισμός Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου», με έδρα το Δήμο Ζακύνθου (νομού Ζακύνθου), ο οποίος ειδικότερα έχει ως σκοπό την κατάρτιση, εφαρμογή, του κανονισμού διαχείρισης και λειτουργίας του ΕΘΠΖ στο πλαίσιο:
 - α. της ισχύουσας (εθνικής και κοινοτικής) νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος στην περιοχή και της εφαρμογής των ισχυόντων όρων και περιορισμών που είναι αναγκαίοι για τη διατήρηση αυτής.

β. των αρχών και πολιτικών για την αειφορική ανάπτυξη της περιοχής με την εκπόνηση των αναγκαίων κανονισμών, ερευνών ή μελετών και έργων, των διαθέσιμων και εξασφαλιζόμενων πόρων.

γ. του συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων φορέων (Δημοσίου, Αυτοδιοίκησης, Ιδιωτικών) και εν γένει της ενεργοποίησης και συστηματικής παρακολούθησης της περιοχής.

δ. της εφαρμογής, στο μέτρο που αυτές απαιτούνται, των οικονομικών ρυθμίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 22 του Ν.1650/1986 και την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία περί προστασίας περιβάλλοντος και της εισήγησης προς το ελληνικό δημόσιο για την έκδοση των σχετικών αναγκαίων πράξεων.

ε. της ευαισθητοποίησης των κατοίκων και φορέων της περιοχής, ώστε να εξασφαλίζεται η ενεργή συμμετοχή τους στο πρόγραμμα ανάπτυξης της περιοχής με την εφαρμογή ενημερωτικών εκστρατειών, διαφημιστικών προβολιών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

στ. της εφαρμογής μέτρων προσέλκυσης και ανάπτυξης βιώσιμου τουρισμού στην περιοχή.

2. Για την εφαρμογή του ανωτέρω σκοπού του ο οργανισμός επεξεργάζεται και υποβάλλει για έγκριση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων τριετές σχέδιο διαχείρισης της περιοχής και ετήσιο πρόγραμμα δράσης, όπου συστηματοποιείται με συγκεκριμένη χρονική και οικονομική εκτίμηση το σύνολο των κατευθύνσεων, μέτρων, παρεμβάσεων, μελετών και διαδικασιών, οι προτεραιότητες και οι ιεραρχήσεις παρέμβασης, η κατανομή πόρων, ο προϋπολογισμός επιμέρους έργων και δαπανών και κάθε άλλη σχετική πρόβλεψη.

3. Πόροι του συνιστώμενου με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου οργανισμού είναι:

α. Χρηματοδοτήσεις του Ελληνικού Δημοσίου από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, του Υπουργείου Γεωργίας ή άλλων Υπηρεσιών ή άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς αυτού (ΕΤΕΡΠΣ, Ταμείο Δασών κ.λ.π.).

β. Χρηματοδοτήσεις από τους προϋπολογισμούς των φορέων της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης της περιοχής και της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

γ. Πόροι και κάθε είδους έσοδα από τη συμμετοχή του οργανισμού σε κοινοτικά προγράμματα ή πρωτοβουλίες.

δ. Έσοδα από ανταποδοτικά ή άλλα τέλη που τυχόν θα επιβληθούν για την περιβαλλοντική ανάπτυξη της περιοχής και έσοδα από πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην οριοθετούμενη με το παρόν π.διάταγμα περιοχή.

ε. Έσοδα από δωρεές και κάθε είδους ενισχύσεις (επιχορηγήσεις ή χορηγίες) από φορείς του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, ιδρύματα, οργανισμούς, τράπεζες κ.λ.π.

στ. Έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας του και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων.

ζ. Κάθε είδους άλλο έσοδο από οποιαδήποτε πηγή, δανειοδοτήσεις κ.λ.π.

4. Επιπλέον των θεμάτων που άπτονται του κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης και των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 4,5,6 του παρόντος, ο οργανισμός μεριμνά για τα κατωτέρω θέματα που αποτελούν αντικείμενα του γενικού διαχειριστικού σχεδίου του ΕΘΠΖ:

α. Η σήμανση των οριοθετημένων περιοχών όπως αυτές ορίζονται στο παρόν διάταγμα.

β. Η μέριμνα για την οργάνωση και την εφαρμογή μέτρων φύλαξης της περιοχής.

γ. Η πληροφόρηση και ενημέρωση της κοινής γνώμης και των αρμόδιων φορέων και η οργάνωση και συντονισμός προγραμμάτων ευαισθητοποίησης του κοινού.

δ. Η κατάρτιση και το άρθρο 18 παρ.5 του νόμου 1650/1986 κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης του ΕΘΠΖ.

ε. Η μέριμνα για την κατασκευή εντός των ορίων του θαλάσσιου πάρκου των έργων υποδομής που απαιτούνται για τη φύλαξη και τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες.

στ. Η συνεργασία των αρμόδιων φορέων της χώρας με ανάλογους διεθνείς φορείς και οργανισμούς στον τομέα της ενημέρωσης, της ανταλλαγής γνώσεων και πληροφοριών ή εκπόνησης κοινών παράλληλων

προγραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό είναι δυνατή η ανάθεση σε ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα υλοποίησης μέρους του διαχειριστικού σχεδίου με πλήρη ή μερική οικονομική κάλυψη των νομικών ή φυσικών προσώπων.

- ζ. Η εισήγηση ή αναφορά προς τις αρμόδιες αρχές των πράξεων ή παραλείψεων που συνιστούν παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος προεδρικού δ/τος με σκοπό την επιβολή των νόμιμων κυρώσεων.
- η. Η κατάρτιση προγραμμάτων για την αξιοποίηση και την αγάδειξη των ιστορικών πολιτιστικών λαογραφικών και φυσικών μνημείων της περιοχής.
- θ. Η κατάρτιση της κατά το άρθρο 21 παρ.5 του ν.1650/1986 μελέτης αξιολόγησης των προστατευτέων αντικειμένων και εισήγηση για την τυχόν τροποποίηση των ορίων προστασίας τους.
- ι. Χορήγηση αδειών δραστηριοτήτων (βαρκάρηδες, σχολές, καταδύσεις).

Άρθρο 10

Διοίκηση του οργανισμού

1. Ο συνιστώμενος με το προηγούμενο άρθρο οργανισμός διοικείται από
 - α) τον πρόεδρο τον οποίο ορίζει ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, το διοικητικό συμβούλιο το οποίο αποτελείται από εννέα (9) μέλη και το οποίο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και β) την επιτροπή οικονομικού ελέγχου, η οποία ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.
2. Στο διοικητικό συμβούλιο μετέχουν υποχρεωτικά ο πρόεδρος του οργανισμού, ο οποίος και προεδρεύει του συμβουλίου, ένας εκπρόσωπος της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ένας εκπρόσωπος της Δ/σης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και ένας εκπρόσωπος των περιβαλλοντικών οργανώσεων που έχουν πολυετή δράση στην περιοχή. Οι εκπρόσωποι υποδεικνύονται με τους αναπληρωτές τους από τους αντίστοιχους φορείς. Τα υπόλοιπα μέλη με γνώσεις ή εμπειρία σε θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος ορίζονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και ο πρόεδρος συμμετέχουν χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή πλην των εξόδων μετακίνησής τους.

9. Η συμβουλευτική επιτροπή συνιστάται μετά από εισήγηση του νομαρχιακού συμβουλίου Ζακύνθου και απαρτίζεται από εκπροσώπους, των παραγωγικών και κοινωνικών φορέων και των οργανισμών αυτοδιοίκησης του νομού Ζακύνθου. Η συμβουλευτική επιτροπή δρα συμβουλευτικά προς το διοικητικό συμβούλιο του οργανισμού και είναι δυνατόν να καταθέτει προτάσεις σχετικά με τη λειτουργία και τις αρμοδιότητές του οργανισμού. Ειδικότερα είναι υποχρεωτική η έκδοση γνώμης της συμβουλευτικής επιτροπής στα θέματα:

α. κατάρτισης του κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης του ΕΘΠΖ

β. κατάρτισης του τριετούς διαχειριστικού σχεδίου του ΕΘΠΖ και του ετήσιου σχεδίου δράσης του οργανισμού

γ. οικονομικού απολογισμού του οργανισμού

δ. διαφόρου φύσεως ενέργειες - δράσεις που υποβάλλονται από το διοικητικό συμβούλιο (π.χ. υποβολή σχεδίων χρηματοδότησης κ.λ.π.).

10. Η επιστημονική επιτροπή είναι τριμελής και τα μέλη της είναι επιστήμονες με γνώση και εμπειρία στη διαχείριση θαλάσσιων και παράκτιων οικοσυστημάτων ή/και στη βιολογία της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* και άλλων απειλούμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας. Η επιτροπή εξετάζει τα επιστημονικά θέματα της διαχείρισης του ΕΘΠΖ και εισηγείται προτάσεις σχετικά με αυτά προς το διοικητικό συμβούλιο του οργανισμού. Ειδικότερα η γνώμη της επιστημονικής επιτροπής είναι υποχρεωτική στα θέματα:

α. κατάρτισης του κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης του ΕΘΠΖ

β. έκδοσης αδειών επιστημονικής έρευνας

γ. έκδοσης γνώμης του οργανισμού σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις προτεινόμενων έργων και δραστηριοτήτων στο ΕΘΠΖ και την Περιφερειακή Ζώνη αυτού.

δ.κατάρτισης του τριετούς διαχειριστικού σχεδίου του ΕΘΠΖ
και του ετήσιου σχεδίου δράσης του οργανισμού

ε.ειδικής επιστημονικής φύσης που υποβάλλονται από το
διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 11

Μεταβατικές και άλλες διατάξεις

1. Καταργείται από τη δημοσίευσή του παρόντος π.δ/τος το από 16-6-1990 π.διάταγμα «Καθορισμός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου σχεδίου περιοχή και εκτός ορίων οικισμών υφισταμένων προ του 1923 των κοινοτήτων Βασιλικού,Καλαμακίου,Λιθακιάς και Παντοκράτορα (ν.Ζακύνθου)» (Δ 347).
2. Μέχρι την έναρξη λειτουργίας του οργανισμού ΕΘΠΖ,όλες οι αρμοδιότητές του ασκούνται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία.
3. Μέχρι την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης,η φύλαξη των παραλιών ωτοκίας των θαλασσίων χελωνών και η επίβλεψη της θαλάσσιας και χερσαίας περιοχής του ΕΘΠΖ γίνεται από τα αρμόδια όργανα των περιφερειακών υπηρεσιών του Λιμενικού Σώματος, της Δασικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας,και των αρμόδιων αστυνομικών αρχών, σε συνεργασία με τον Οργανισμό ΕΘΠΖ.Στο ίδιο αυτό χρονικό διάστημα ο έλεγχος για την τήρηση των όρων, περιορισμών και απαγορεύσεων που τίθενται με τις διατάξεις του παρόντος ανήκει στα όργανα των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 6 παρ 1 και 3 του Ν.1650/86 και των σχετικών αρμοδιοτήτων ελέγχου που έχουν βάσει της κείμενης νομοθεσίας οι περιφερειακές υπηρεσίες του Λιμενικού Σώματος και του Υπουργείου Γεωργίας.

Άρθρο 12

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Φ.Σ.Κ. 906 Δ 22-12-99

Στον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
αναθέτουμε την δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα 1999

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Ε.ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Γ.ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΟΥΜΑΚΗΣ

Μ.ΧΡΥΣΟΧΟΙΔΗΣ

ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΕΡ.ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ &
ΔΗΜ.ΕΡΓΩΝ

Ν.ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

Θ.ΚΟΛΙΟΠΑΝΟΣ

RECEIVED
Date: 8-2-2000
Per :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ-ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

Αθήνα, 17-2-2000

Α.Π. ΔΙΥ 84129/906

Ταχ. Δ/ση : Τρικάλων 36
Τ.Κ. : 11526
Πληροφορίες: Χ.Χρυσομάλλης
Τηλέφωνο : 6917620
Φ.Α.Χ. : 6918487

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- ΚΟΙΝ.: 1. Γραφείο Υπουργού
Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.
2. Γραφείο Υφυπουργού
Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα
ΥΠΕΧΩΔΕ
4. Γενικό Δ/ντή Περιβάλλοντος
5. Γραμματεία ΕΠΠΕΡ
6. Τμήμα ΔΔ και ΕΟΚ

Θέμα : «Η Διοίκηση του Οργανισμού του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου
Ζακύνθου (Ε.Θ.Π.Ζ)

Σχ.α) : α) Π Δ/γμα «Χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών
του Κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων ως Εθνικό
Θαλάσσιο Πάρκο και χαρακτηρισμός ως περιφερειακής ζώνης
του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου της χερσαίας έκτασης του
Δήμου Ζακύνθου (τέως Δήμος Ζακυνθίων και Κοινότητες
Βασιλικού, Αμπελοκήπων και Αργασίου) και του Δήμου Λαγανά
(τέως Κοινότητες Κολαμακίου, Μουζακίου, Κερίου
Παντοκράτορα και Λιβακιάς) ν. Ζακύνθου» 906Δ' 22/12/99.

Η δημιουργία του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου έχει ως σκοπό τη
διαφύλαξη της σημαντικότητας φυσικής κληρονομιάς και τη διατήρηση της
οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας και παράκτιας έκτασης και των
νήσων του Κόλπου Λαγανά και των νήσων Στροφάδων, νομού Ζακύνθου,
με παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την
προστασία της φύσης και του γαλιού στην ευρύτερη περιοχή αυτών. (άρθρο
1, σχ.α)

Άμεσες ειδικότερες στόχες του ΥΠΕΧΩΔΕ είναι η διάρθρωση της Διοίκησης του συνιστώμενου (άρθρο 10 σχετ. α) Οργανισμού του Ε.Θ.Π.Ζ και συγκεκριμένα του Διοικητικού Συμβουλίου, (Δ.Σ.), αυτού.

Στο πλαίσιο συμμετοχής και ανάληψης των ευθυνών της τοπικής κοινωνίας, καθώς και εκπροσώπησης των αρμοδίων περιφερειακών και τοπικών φορέων στην προστασία και διαχείριση των προστατευόμενων φυσικών περιοχών της χώρας, σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας, καλούνται:

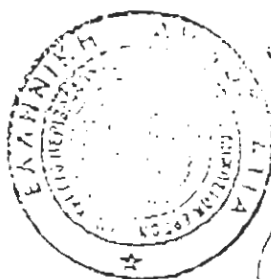
1. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων να υποδείξει, στο πλαίσιο της παρ. 2, άρθρου 10 του σχετ. (α), εκπρόσωπό της, με τον αναπληρωτή του, προκειμένου να μετέχει στην σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ) του Οργανισμού του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, (Ε.Θ.Π.Ζ).
2. Οι Περιβαλλοντικές Οργανώσεις ΑΡΧΕΛΩΝ (Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας) και WWF Ελλάς, να υποδείξουν από κοινού εκπρόσωπο με τον αναπληρωτή του, στο πλαίσιο της παρ. 2, άρθρου 10 του σχετ. (α), προκειμένου να μετέχει στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ) του Οργανισμού του Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου, (Ε.Θ.Π.Ζ).
3. Οι υπόλοιποι αποδέκτες του παρόντος Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (Ν.Α), Δήμοι, Λιμεναρχείο και Ένωση Ξενοδόχων Ζακύνθου, να προτείνουν έως τέσσερις (4) υποψήφιους, προκειμένου να υποστηριχθεί η διαδικασία σύστασης-συνκρότησης του Δ.Σ του Ε.Θ.Π.Ζ (παρ. 2 άρθρο 10, σχετ.α). Οι προτάσεις υποψηφίων της παρούσας παραγράφου, οι οποίοι οφείλουν να έχουν γνώσεις ή εμπειρία σε θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος θα πρέπει να συνοδεύονται από σύντομο σχετικό βιογραφικό σημείωμα.
4. Παράλληλα, προκειμένου να εξετασθεί η υποψηφιότητα συμμετοχής ειδικού επιστήμονα στη Διοίκηση του Οργανισμού του Ε.Θ.Π.Ζ, καλούνται οι αποδέκτες, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας του νομού Ζακύνθου, να προτείνουν από τέσσερις (4) υποψήφιους ειδικούς επιστήμονες διπλωματούχους Α.Ε.Ι με μεταπτυχιακές σπουδές, ή ειδίκευση ή πολυετή εμπειρία σε θέματα διαχείρισης προστατευόμενων φυσικών περιοχών.

Παρακαλείσθε για τις σχετικές προτάσεις σας, κατά τα ανωτέρω, εντός σύντομου χρονικού διαστήματος και σε κάθε περίπτωση εντός τριάντα (30) ημερών από λήψης του παρόντος.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Δ/ση Περιβ/κού Σχεδιασμού
2. Χρον. Αρχείο ΤΔΦΠ
3. Τμήμα Διαχ. Φυσ. Περιλ/τος
4. Σ.Μαρκοπούλου
5. Χ.Χρυσομάλλης

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε

Θ. ΚΟΛΥΒΑΤΣΟΣ
Πρόεδρος του Γραφ. Γραμματείας Α

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
Γενικό Γραμματέα,
Καλοκοτρώνη 18
49100 Κέρκυρα
2. Ν.Α Ζακύνθου
29100 Ζάκυνθος
3. Δήμος Ζακύνθου
29100 Ζάκυνθος
4. Δήμος Λαγανά
29100 Ζάκυνθος
5. Λιμεναρχείο Ζακύνθου
Τ.Θ. 42 - 29100 Ζάκυνθος
6. Ένωση Ξενοδόχων Ζακύνθου
Τ.Θ 42
29100 Ζάκυνθος
7. ΑΡΧΕΛΩΝ Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας
(Σ.Π.Θ.Χ)
Καντιούνη 13 - 29100 Ζάκυνθος
8. WWF - Ελλάς
Τ.Θ. 184
29100 Ζάκυνθος

εθ/fysi/Parko